

Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie

Raport z badań ankietowych zrealizowanych przez
Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie
w roku szkolnym 2016/2017,

**pt. „Styl życia, używanie substancji psychoaktywnych,
zachowania ryzykowne oraz postawy wobec używania
substancji psychoaktywnych w grupie uczniów
krakowskich szkół podstawowych, gimnazjalnych
i ponadgimnazjalnych”.**

Kraków, listopad 2017 roku

Spis treści

ROZDZIAŁ I WPROWADZENIE	2
1.1 Przedmiot badań	2
1.2 Czynniki chroniące i czynniki ryzyka w zachowaniach problemowych młodzieży	3
1.3 Procedura badawcza	6
ROZDZIAŁ II STYL ŻYCIA	7
2.1 Szkoły podstawowe	7
2.2 Szkoły gimnazjalne	27
ROZDZIAŁ III POSTAWY I OPINIE UCZNIÓW WOBEC UŻYWANIA SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH	66
3.1 Szkoły podstawowe	66
3.2 Szkoły gimnazjalne	84
3.3 Szkoły ponadgimnazjalne	107
ZAŁĄCZNIK	146
Wykaz szkół w których realizowano szkolenia i wykłady profilaktyczne w roku szkolnym 2016/2017	146

ROZDZIAŁ I WPROWADZENIE

1.1 Przedmiot badań

Raport jest rezultatem analizy badań ankietowych przeprowadzonych wśród krakowskiej młodzieży i zawiera dane na temat ich postaw wobec używania substancji psychoaktywnych, stylu życia z uwzględnieniem różnych aktywności oraz zachowań ryzykownych. W opracowaniu prezentowane są deklaratywne opinie dzieci i młodzieży na temat substancji psychoaktywnych, ewentualnej szkodliwości tych substancji dla zdrowia oraz postaw osób bliskich wobec używania przez badanych alkoholu. Badana problematyka dotyczyła także wybranych czynników chroniących i czynników ryzyka istotnych w obszarze używania substancji psychoaktywnych i podejmowania zachowań ryzykownych. Pojęcie stylu życia wyrażono w zakresie i rodzaju podejmowanych przez respondentów aktywności. Zgodnie z literaturą przedmiotu (Borucka, 2011; Szymańska i Zamecka, 2002) i założeniami autorów raportu, styl życia dzieci i młodzieży ma istotny związek z ryzykiem sięgania po substancje psychoaktywne. Podejmowane aktywności, składające się na styl życia, mogą pełnić rolę czynników ryzyka lub czynników chroniących przed podejmowaniem zachowań ryzykownych. Kluczowym elementem przeprowadzonych badań była analiza rodzaju podejmowanych przez dzieci i młodzież aktywności oraz częstotliwości angażowania się w nie.

Istotnym obszarem badania było uzyskanie informacji na temat rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych oraz częstotliwości ich stosowania wśród uczniów krakowskich szkół. W badaniu wzięto pod uwagę substancje takie jak: alkohol, papierosy, kawę z kofeiną, napoje energetyczne, marihuanę, nowe substancje psychoaktywne (dopalacze), leki w celu zmiany nastroju oraz inne - wymieniane przez respondentów. Postawy i opinie uczniów wobec używania substancji psychoaktywnych zostały zbadane za pomocą deklaracji dotyczących przewidywanych konsekwencji i korzyści wynikających z ich używania. W obszarze skutków używania substancji uczniowie wypowiedali się między innymi na temat możliwych kłopotów w środowisku domowym i szkolnym, szkodliwości dla zdrowia, czy dobrej zabawy i poprawy nastroju.

Kolejnym elementem badania było poznanie możliwych przekonań osób ze środowiska respondentów na temat używania przez badanych substancji psychoaktywnych, ponieważ jakość relacji z osobami znaczącymi jest jednym z najsilniejszych predyktorów stylu życia i używania substancji psychoaktywnych (Borucka, 2011). Zakłada się, że im silniejsza więź z bliską osobą, tym większe znaczenie ma jej opinia dla respondentów w kwestii substancji psychoaktywnych.

1.2 Czynniki chroniące i czynniki ryzyka w zachowaniach problemowych młodzieży

Zachowania ryzykowne rozumiane są jako działania, które mogą nieść ze sobą szkodliwe konsekwencje dla jednostki i jej otoczenia. Pełnią one w okresie dojrzewania ważną funkcję jako: zaspokojenie potrzeb, których realizacja w innej formie jest z różnych powodów niemożliwa, są formą sprzeciwu wobec opiekunów; redukują stres i napięcie emocjonalne, pozwalają na uzyskanie akceptacji rówieśników; są wyrazem poszukiwania swojej tożsamości (Van Laere, Sochocka, Diaduń-Korulczyk, 2015). Do zachowań problemowych należy używanie substancji psychoaktywnych, a także uzależnienia behawioralne, zwane inaczej uzależnieniami od czynności. Badania i obserwacje specjalistów ukazują rosnącą liczbę dzieci i młodzieży cierpiących z powodu nałogowych zachowań, takich jak nadużywanie Internetu, gier komputerowych i hazardowych, telefonu czy uzależnienie od zakupów (Jarczyńska, 2014; Ogińska-Bulik, 2010; Raport CBOS, 2015).

Dla zapobiegania zachowaniom problemowym kluczowe jest poznanie ich złożonej etiologii. Na kształtowanie się i zmiany wzorców używania substancji psychoaktywnych i podejmowania zachowań nałogowych przez dzieci i młodzież mają wpływ czynniki psychologiczne, rodzinne i społeczno-kulturowe. Znaczące i liczne badania oraz koncepcje w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych kładą nacisk na systemowe rozumienie tej problematyki. W tej koncepcji każda jednostka jest postrzegana jako część większej całości i funkcjonuje w niej dzięki różnym interakcjom. Dlatego działania profilaktyczne, terapeutyczne i naprawcze powinny być skierowane do wszystkim elementów systemu (De Barbaro, 1999).

Autorzy koncepcji *resilience* zwracają uwagę na rozpoznanie czynników ryzyka i czynników chroniących. Szczegółowa identyfikacja czynników ryzyka ma wpływ na zmniejszenie niebezpieczeństwa wystąpienia zachowania szkodliwego (Ostaszewski, 2005). Dzięki temu zwiększa się szansa dostosowania adekwatnego oddziaływania profilaktycznego mającego na celu wzmocnienie czynników chroniących i wspieranie zdolności adaptacyjnych. W badaniach (Borucka, 2011; Borucka i Ostaszewski, 2008) nad koncepcją *resilience* występujące czynniki ryzyka można ująć w trzy grupy (Borucka, 2011):

- czynniki rodzinne - związane ze złą ekonomiczną sytuacją rodziny, chorobami psychicznymi i somatycznymi rodziców, przestępczością rodziców, rozwodem, niskimi kompetencjami wychowawczymi,
- czynniki indywidualne - cechy jednostki, takie jak: niski iloraz inteligencji, temperament, typ osobowości,
- czynniki środowiskowe - warunki w okolicy zamieszkania dziecka np. niski poziom edukacji, wysoki poziom przestępczości, działania wojenne, klęski żywiołowe, wysoki poziom bezrobocia, bieda.

Istotnym czynnikiem ryzyka jest także dostępność - łatwy dostęp do substancji psychoaktywnej lub przedmiotu zachowania nałogowego (Van Laere, Sochocka, Diaduń-Korulczyk, 2015).

Czynniki chroniące zwiększają odporność jednostki na działanie czynników ryzyka i można podzielić je na następujące kategorie:

- związane z jednostką – w tym czynniki biologiczne i psychologiczne,
- związane z pozytywnym wpływem środowiska rodzinnego,
- zasoby wynikające ze środowiska – w tym związane ze szkołą i środowiskiem lokalnym oraz miejscem zamieszkania (Borucka, 2011; Van Laere, Sochocka, Diaduń-Korulczyk, 2015).

Czynniki biologiczne, takie jak predyspozycje genetyczne, płeć, stan zdrowia i temperament, mogą mieć wpływ na ryzyko wystąpienia zachowań problemowych. Osoby mające predyspozycje genetyczne do zaburzeń są mniej podatne na działanie czynników chroniących, co daje większe prawdopodobieństwo nieprawidłowego rozwoju. Badania wykazały także, że dziewczęta są bardziej odporne na czynniki ryzyka w porównaniu do chłopców. Kondycja fizyczna jednostki, obecność chorób somatycznych oraz ogólna sprawność determinują podejmowanie aktywności, samopoczucie osoby, a także wpływają na jej relacje społeczne (Borucka, 2011; Borucka i Ostaszewski, 2008). Z kolei temperament jest jedną z najbardziej trwałych cech psychologicznych człowieka, która odpowiada za znaczącą część różnic indywidualnych między ludźmi w zakresie adaptacji i wypełniania zadań rozwojowych. Pewne cechy temperamentu wiążą się z większym ryzykiem wystąpienia problemów takich jak depresja, lęki, zaburzenia zachowania, agresja, zachowania antyspołeczne i prowadzą do nieprawidłowej adaptacji. Temperament może być także czynnikiem chroniącym i wspierającym zdrowie psychiczne młodej osoby (Borucka i Pisarska, 2010).

Wśród istotnych dla rozwoju czynników psychologicznych wyróżnia się: zdolności poznawcze, cechy osobowości, wzorce przywiązania, inteligencję emocjonalną i strategie radzenia sobie ze stresem. Kompetencje poznawcze wiążą się bezpośrednio z jednym z najważniejszych obszarów rozwoju dzieci i młodzieży, czyli z nauką w szkole. Odgrywają one bardzo dużą rolę w kształtowaniu pozytywnej adaptacji. Osiągnięcia szkolne działają ochronnie poprzez wspieranie pozytywnych aspektów funkcjonowania, dobre relacje z rówieśnikami, czy też dużą własną aktywność dziecka (Borucka, 2011). Przywiązanie, jako kolejny czynnik psychologiczny odgrywa znaczącą rolę w kształtowaniu odporności psychicznej. Zgodnie z teorią Johna Bowlby’ego więź uczuciowa tworzona w pierwszym roku życia z opiekunem ma kluczowe znaczenie dla rozwoju dziecka, determinuje jego sposób bycia w kontaktach interpersonalnych przez całe życie. Dziecko przyswaja sobie pierwszą znaczącą więź w formie modelu przywiązania – bezpiecznego lub pozbawionego bezpieczeństwa - który jest później stały i odpowiedzialny za regulację, interpretację oraz przewidywanie emocji i zachowań własnych oraz pozostałych osób (Borucka i Pisarska, 2010).

Posiadane przez człowieka sposoby radzenia sobie ze stresem determinują spostrzeganie trudnych, negatywnych zdarzeń. „Radzenie sobie to stale zmieniające się poznawcze i behawioralne wysiłki mające na celu uporanie się z określonymi zewnętrznymi i wewnętrznymi wymaganiami, ocenianymi przez osobę jako obciążające lub przekraczające jej zasoby” (Lazarus i Folkman, 1984). Wybrane przez jednostkę sposoby radzenia sobie ze stresem mogą być mniej lub bardziej skuteczne i mogą nieść ze sobą różne konsekwencje – także szkodliwe. Wysoko rozwinięta inteligencja emocjonalna sprzyja zdrowiu psychicznemu na dwa sposoby. Po pierwsze, na poziomie intrapersonalnym, inteligencja emocjonalna pomaga ludziom redukować intensywność i częstość negatywnych nastrojów,

spowodowanych codziennymi zdarzeniami (Malouff, Schutte, Thorsteinsson, 2007). Istnieją dowody na to, że rozwinięta inteligencja emocjonalna może chronić przed stresem i pomaga utrzymywać pozytywny nastrój (Ciarrochi, Chan, Caputi, 2000), co ma ogromne znaczenie w zapobieganiu depresji i zaburzeniom lękowym. Po drugie, osoby kompetentne w odbieraniu i rozumieniu emocji innych ludzi, mają bardziej wspierające i satysfakcjonujące relacje z rodziną i rówieśnikami. (Cha, Nock, 2009).

Ogromną rolę we wspieraniu rozwoju psychicznego młodego człowieka mają czynniki środowiskowe, gdzie do najważniejszych możemy zaliczyć: zaangażowanie w konstruktywną działalność, aktywność wolontaryjną i w klubach młodzieżowych, przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo, dostęp do ośrodków rekreacji, poradni różnego typu, ośrodków interwencji kryzysowej oraz występowanie w bezpośrednim otoczeniu dorosłych mentorów, którzy wzbudzają zaufanie i dają wsparcie (Ostaszewski, 2008). Czynniki rodzinne, a w szczególności działania rodziców, są ściśle związane z ryzykiem wystąpienia u dzieci i młodzieży zaburzeń. Czynniki chroniące w rodzinie to troska i wsparcie od najbliższych, zaufanie dziecka do przynajmniej jednego z rodziców lub opiekunów, wysokie kompetencje wychowawcze oraz ogólnie pozytywne relacje w rodzinie. Kolejna kategoria czynników rodzinnych odnosi się do zasad i rytuałów rodzinnych, wyraźnego podziału obowiązków i granic ról pełnionych przez wszystkich. Zasoby środowiska lokalnego stanowią dobre kontakty z rówieśnikami, posiadanie przyjaciela, wsparcie ze strony opiekunów, wychowawców, trenerów oraz przynależność do grupy działającej aktywnie na rzecz społeczności na przykład wolontariat, harcerstwo, wspólnoty religijne, drużyny sportowe. Z tymi zasobami związane jest odczuwanie przez dziecko wsparcia społecznego rozumianego jako częste i intensywne kontakty z osobami, które podzielają podobny do naszego system wartości, styl życia lub sposób patrzenia na świat i dają możliwość otrzymania pomocy. Duże znaczenie ma pozytywny społeczny klimat szkoły – budowany przez wspierających nauczycieli, jasno wyznaczone zasady zachowania, przejrzysty system motywowania do nauki, angażowanie dzieci w sprawy szkoły. Dzieci i młodzież uczące się w prawidłowo zintegrowanych klasach, darzące się sympatią, lepiej radzą sobie z zadaniami szkolnymi (Borucka, 2011). Grupa rówieśników jest naturalnym punktem odniesienia dla tworzenia przez dziecko własnej tożsamości, nauki ról społecznych i zaspokajania ważnych potrzeb psychicznych (Ostrowski, Sikorska, 2014; Van Laere, Sochocka, Diaduń-Korulczyk, 2015).

Wyżej wymienione zmienne biologiczne, psychiczne i społeczne determinują i kształtują określony styl życia jednostki. Na styl życia składają się także postawy i zachowania związane z zażywaniem substancji psychoaktywnych oraz zachowaniami nałogowymi. Wyniki badań nad czynnikami chroniącymi i czynnikami ryzyka zachowań problemowych dzieci i młodzieży są coraz szerzej wykorzystywane w wielu działaniach edukacyjnych, profilaktycznych i leczniczych ukierunkowanych na młode pokolenie. Czynniki chroniące „zasilają” przede wszystkim nurt związany z rozwojem, ewaluacją i realizacją programów pozytywnego rozwoju dzieci i młodzieży. Wiedzę o tych czynnikach wykorzystuje się m.in. do działań i programów nastawionych na wzmacnianie umiejętności życiowych uczniów, umiejętności wychowawczych rodziców i nauczycieli, rozwijanie relacji z rodzicami i innymi znaczącymi osobami (mentorami) oraz w działaniach na rzecz bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkolnego lub miejsca zamieszkania.

1.3 Procedura badawcza

W okresie od 1 września 2016 do 23 czerwca 2017 roku tj. roku szkolnym 2016/2017 prowadzona była siódma edycja badań dotyczących stylu życia, używania substancji psychoaktywnych oraz postaw i opinii uczniów krakowskich szkół wobec substancji psychoaktywnych. Badanie zostało wykonane metodą anonimowej ankiety audytoryjnej. Ankieterami były osoby (pracownicy Działu Profilaktyki i Terapii MCPU w Krakowie - terapeuci uzależnień, psychologowie, trenerzy i pedagodzy), które tego samego dnia prowadziły z dziećmi lub młodzieżą warsztaty profilaktyczne. Po zakończeniu zajęć uczniowie otrzymywali formularze wraz z instrukcją jej wypełnienia. Ankiety zastosowane w badaniu dotyczyły takich obszarów jak:

- podejmowanie przez uczniów aktywności oraz częstość ich realizowania,
- używanie substancji psychoaktywnych oraz sposób wchodzenia w ich posiadanie,
- możliwe konsekwencje spożywania alkoholu,
- przekonania osób bliskich na temat spożywania alkoholu przez respondenta.

Elementem ankiety była metryczka, w której respondent odpowiadał na pytania dotyczące: płci, rodzaju szkoły, do której uczęszcza oraz wieku. Ważnym aspektem badania było zapewnienie respondentom poczucia bezpieczeństwa oraz pełnej anonimowości. Służyły temu:

- nieobecność nauczyciela w klasie w trakcie badania,
- reguły postępowania ankietera (np. nie mógł on chodzić po klasie i zaglądać uczniom w kwestionariusze),
- procedura zwrotu wypełnionego kwestionariusza polegająca na odkładaniu go przez każdego z uczniów w uzgodnionym wcześniej miejscu sali, kiedy już wszyscy skończyli je wypełniać.

Uczniowie w instrukcji otrzymali zapewnienie o pełnej anonimowości badań, zarówno na poziomie pojedynczych osób, jak również całej szkoły.

W badaniach wzięli udział uczestnicy profilaktycznych szkoleń warsztatowych – byli to uczniowie szkół podstawowych (klasy 4-6), uczniowie szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych: zawodowych, liceów oraz techników. W badaniu uczestniczyło łącznie **10 134 uczniów, w tym 5 183 uczniów szkół podstawowych, 2 814 szkół gimnazjalnych oraz 2 137 szkół ponadgimnazjalnych.** Rozkład badanej grupy przedstawia się następująco:

	Szkoły podstawowe	Gimnazja	Szkoły ponadgimnazjalne	Suma
Dziewczęta	2 555	1 263	851	4 669
Chłopcy	2 628	1 551	1 286	5 465
Suma	5 183	2 814	2 137	10 134

Rozdział II Styl życia

2.1 Szkoły podstawowe

Deklaracje uczniów dotyczące czasu spędzanego na uprawianiu sportu.

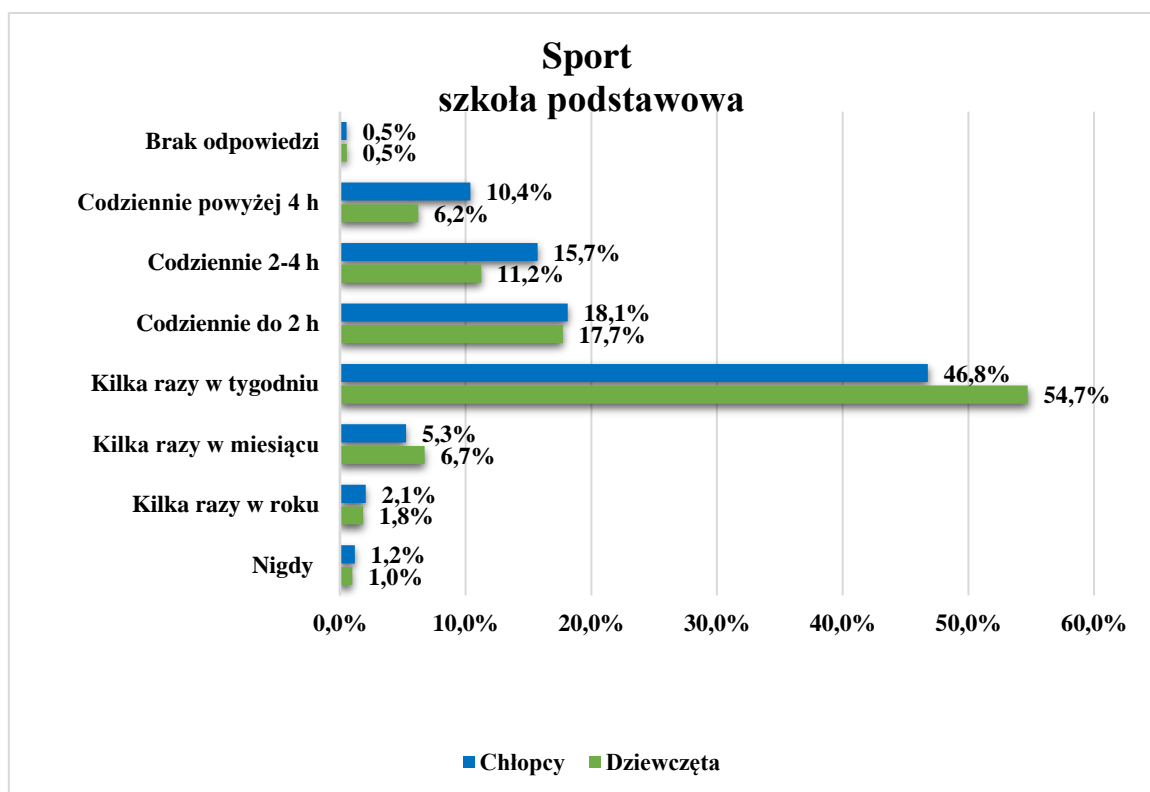
Pytanie: Ile czasu poświęcasz na sport?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Sport				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła podstawowa				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	25	1,0%	31	1,2%
Kilka razy w roku	47	1,8%	54	2,1%
Kilka razy w miesiącu	172	6,7%	138	5,3%
Kilka razy w tygodniu	1398	54,7%	1229	46,8%
Codziennie do 2 h	453	17,7%	476	18,1%
Codziennie 2-4 h	287	11,2%	413	15,7%
Codziennie powyżej 4 h	159	6,2%	273	10,4%
Brak odpowiedzi	14	0,5%	14	0,5%
Suma	2555	100,0%	2628	100,0%

Spośród dziewcząt, które wzięły udział w badaniu 1,0% (25 os.) zaznaczyło, że nigdy nie uprawiają sportu; 1,8% (47) badanych dziewcząt deklaruje, że uprawia sport kilka razy do roku. 6,7% (172) uczennic uprawia sport kilka razy w miesiącu; największy odsetek dziewcząt uczestniczących w badaniu uprawia sport kilka razy w tygodniu 54,7% (1398). Codzienne do 2 godzin na sport przeznaczają 17,7% (453); od 2 do 4 godzin w ciągu dnia na uprawianie sportu przeznaczają 11,2% (287) respondentek. Natomiast 6,2% (159) poświęca na sport dziennie powyżej 4 godzin; 0,5% (14) dziewcząt nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

W grupie chłopców odpowiedzi na pytanie o uprawianie sportu wyglądają następująco: codzienne uprawianie sportu powyżej 4 godzin deklaruje 10,4% (273) badanych; 15,7% (413) poświęca na sport od 2 do 4 godzin dziennie; a 18,1% (476) ćwiczy codziennie do 2 godzin. Najwięcej uczniów 46,8% (1229) deklaruje, że podejmuje aktywność sportową kilka razy w tygodniu. 5,3% (138) badanych podejmuje aktywność sportową kilka razy w miesiącu, 2,1% (54) uczniów szkół podstawowych uprawia sport kilka razy w roku, 1,2% (31) badanych udzieliło odpowiedzi „nigdy”, a 0,5% (14) uczniów nie odpowiedziało na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na hobby

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na hobby?

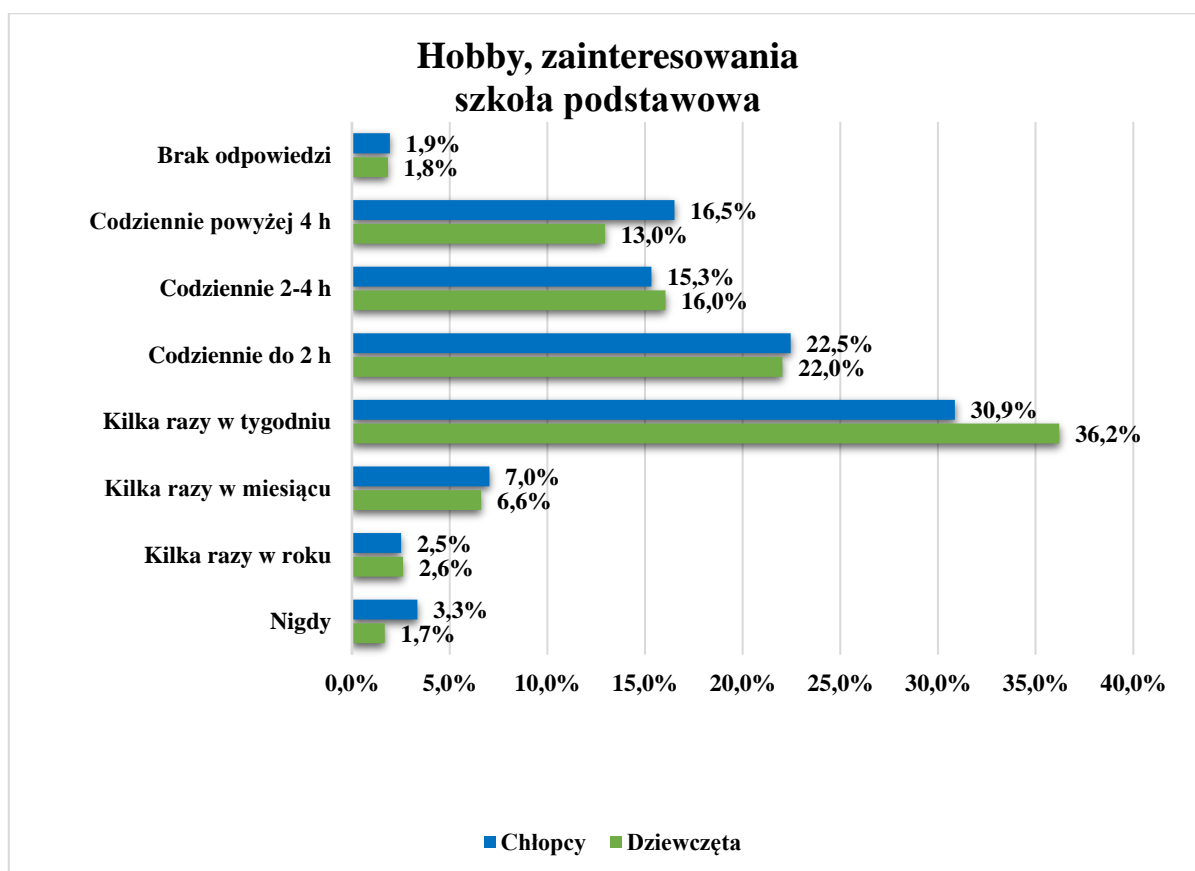
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Hobby, zainteresowania				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła podstawowa				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	43	1,7%	88	3,3%
Kilka razy w roku	67	2,6%	66	2,5%
Kilka razy w miesiącu	169	6,6%	185	7,0%
Kilka razy w tygodniu	925	36,2%	811	30,9%
Codziennie do 2 h	563	22,0%	590	22,5%
Codziennie 2-4 h	410	16,0%	403	15,3%
Codziennie powyżej 4 h	331	13,0%	434	16,5%
Brak odpowiedzi	47	1,8%	51	1,9%
Suma	2555	100,0%	2628	100,0%

Spośród uczennic szkół podstawowych biorących udział w badaniu 36,2% (925) uczennic zajmuje się hobby kilka razy w tygodniu. Codzienne zaangażowanie w swoje zainteresowania nie przekraczające 2 godzin zadeklarowało 22,0% (563) badanych dziewcząt; 16,0% (410) od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie 13,0% (331). 6,6% (169) poświęca czas na pasje kilka razy w miesiącu, 2,6% (67) dziewcząt realizuje swoje

zainteresowania kilka razy w roku, tylko 1,7% (43 os.) przyznało, że nigdy nie poświęca czasu na hobby. 1,8% (47) respondentek nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Wyniki uczniów są następujące: 30,9% (811) chłopców angażuje się w hobby kilka razy w tygodniu. Czas na swoje zainteresowania codziennie do 2 godzin deklaruje 22,5% (590) badanych; 15,3% (403) poświęca się zajęciom dodatkowym od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie robi to 16,5% (434) uczniów. 7,0% (185) poświęca im czas kilka razy w miesiącu, 2,5% (66) badanych realizuje swoje pasje kilka razy w roku, 3,3% (88) zadeklarowało, że nigdy nie poświęca czasu na hobby. 1,9% (51) badanych nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na oglądanie telewizji i filmów.

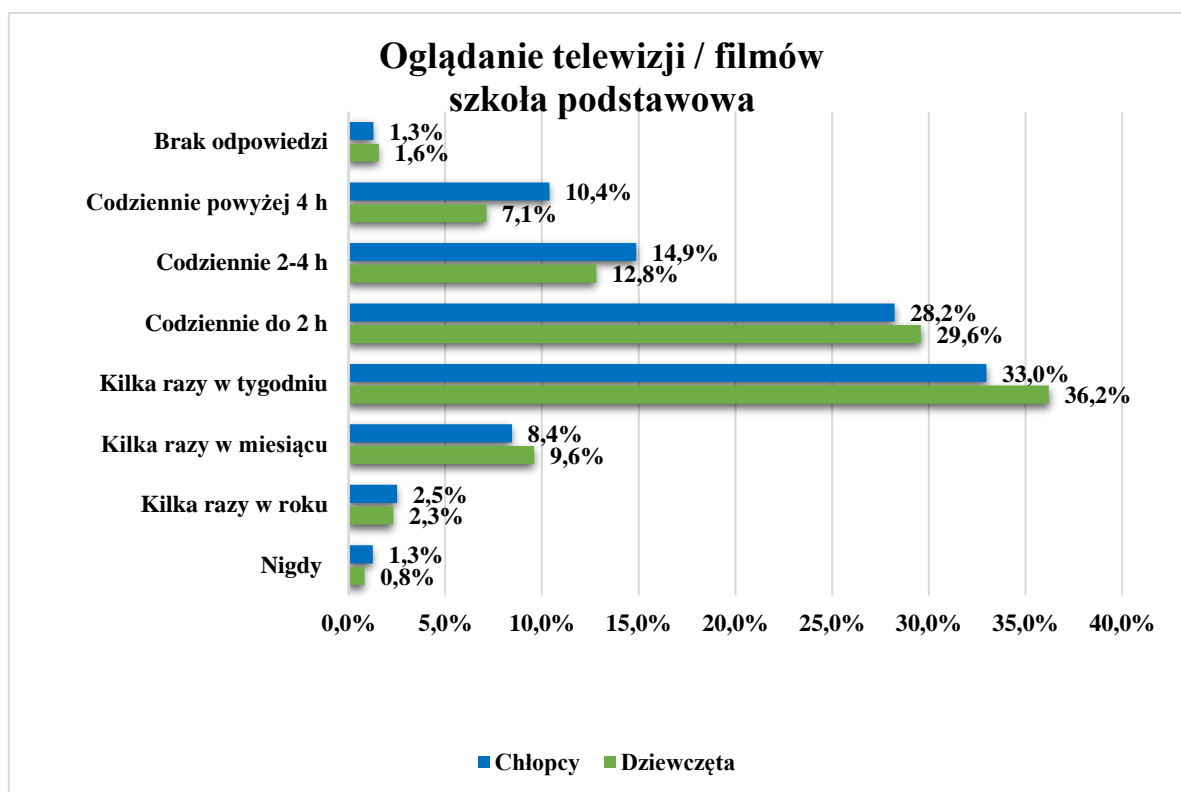
Pytanie: Ile czasu poświęcasz na oglądanie telewizji i filmów?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin

Oglądanie telewizji / filmów				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła podstawowa				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	21	0,8%	33	1,3%
Kilka razy w roku	59	2,3%	66	2,5%
Kilka razy w miesiącu	245	9,6%	222	8,4%
Kilka razy w tygodniu	925	36,2%	867	33,0%
Codziennie do 2 h	756	29,6%	742	28,2%
Codziennie 2-4 h	327	12,8%	391	14,9%
Codziennie powyżej 4 h	182	7,1%	273	10,4%
Brak odpowiedzi	40	1,6%	34	1,3%
Suma	2555	100,0%	2628	100,0%

Wyniki dziewcząt dotyczące oglądania telewizji i filmów pokazują, że: 0,8% (21 os.) uczennic szkół podstawowych zadeklarowało, że w ogóle nie ogląda telewizji ani filmów; 2,3% (59) ogląda je kilka razy w roku; 9,6% (245) badanych dziewcząt spędza czas przed ekranem kilka razy w miesiącu; a 36,2% (925) kilka razy w tygodniu. Codzienne przez czas nie dłuższy niż 2 godziny telewizję ogląda 29,6% (756) badanych; 12,8% (327) uczennic korzysta z telewizji od 2 do 4 godzin dziennie, a 7,1% (182) robi to powyżej 4 godzin dziennie. 1,6% (40) dziewcząt nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Oglądanie telewizji i filmów przez chłopców obrazują wyniki gdzie: 1,3% (33) uczniów szkół podstawowych nie ogląda telewizji ani filmów; 2,5% (66) ogląda je kilka razy w roku. 8,4% (222) uczniów spędza czas przed telewizorem kilka razy w miesiącu, 33,0% (867) kilka razy w tygodniu. Codzienne oglądanie telewizji poniżej 2 godzin zadeklarowało 28,2% (742) badanych; 14,9% (391) korzysta z telewizji od 2 do 4 godzin dziennie, a 10,4% (273) badanych robi to codziennie przez ponad 4 godziny. Odpowiedzi na postawione pytanie nie udzieliło 1,3% (34) chłopców.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na słuchanie muzyki?

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na słuchanie muzyki?

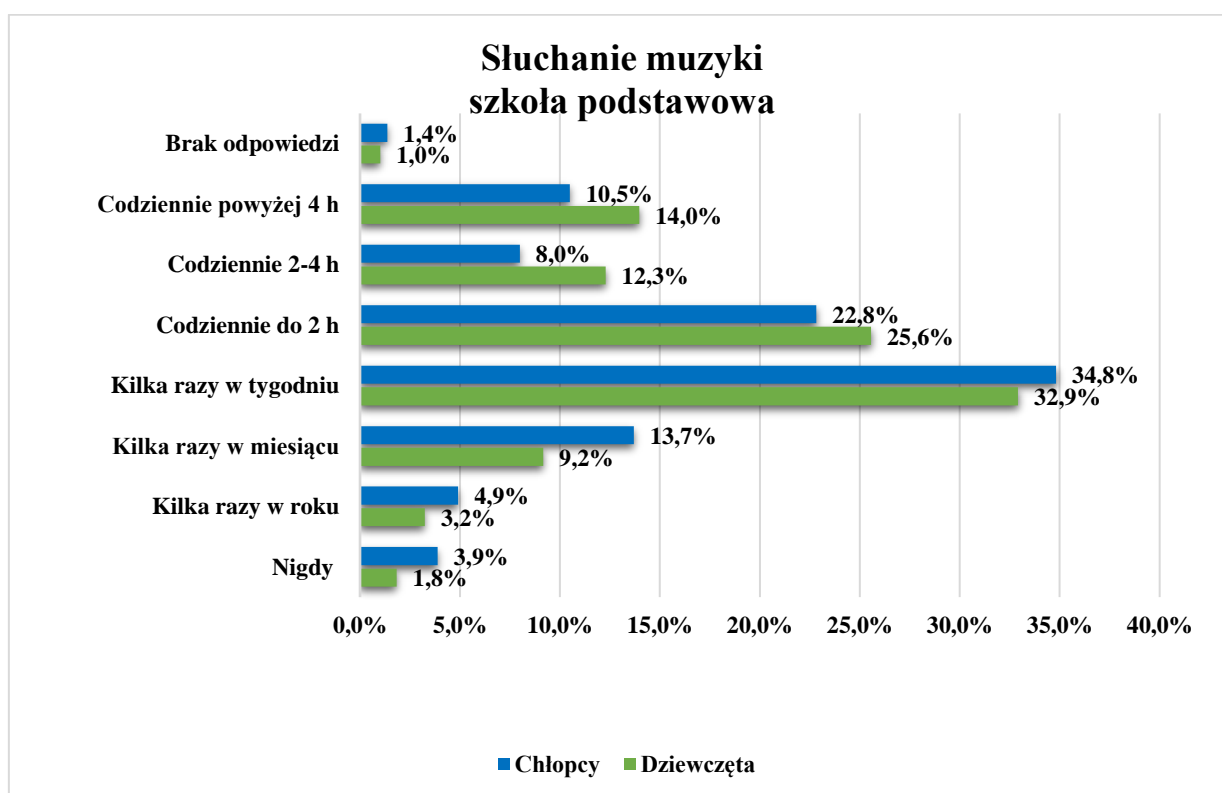
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Słuchanie muzyki				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła podstawowa				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	47	1,8%	102	3,9%
Kilka razy w roku	83	3,2%	129	4,9%
Kilka razy w miesiącu	234	9,2%	360	13,7%
Kilka razy w tygodniu	841	32,9%	915	34,8%
Codziennie do 2 h	653	25,6%	600	22,8%
Codziennie 2-4 h	314	12,3%	210	8,0%
Codziennie powyżej 4 h	357	14,0%	276	10,5%
Brak odpowiedzi	26	1,0%	36	1,4%
Suma	2555	100,0%	2628	100,0%

Rozkład wyników w grupie dziewcząt przedstawia się następująco: 1,8% (47 os.) uczennic szkół podstawowych nigdy nie słucha muzyki; 3,2% (83) słucha jej kilka razy w roku; 9,2% (234) badanych słucha muzyki kilka razy w miesiącu. Kilka razy w tygodniu na słuchanie muzyki poświęca swój czas 32,9% (841) respondentek. Prawie połowa badanych zadeklarowała codzienne słuchanie muzyki, z czego 25,6% (653) dziewcząt poświęca temu nie więcej niż

2 godziny dziennie, słuchanie muzyki od 2 do 4 godzin w ciągu dnia dotyczy 12,3% (314) ankietowanych. 14,0% (357) dziewcząt zadeklarowało codzienne słuchanie muzyki przekraczające 4 godziny. 1,0% (26) uczennic szkół podstawowych nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

3,9% (102) uczniów szkół podstawowych zadeklarowało, że nigdy nie słucha muzyki. 4,9% (129) słucha jej kilka razy w roku; 13,7% (360) spędza czas na słuchaniu muzyki kilka razy w miesiącu; a 34,8% (915) kilka razy w tygodniu. Znaczna liczba uczniów szkół podstawowych słucha muzyki codziennie: przy czym 22,8% (600) badanych poświęca temu nie więcej niż 2 godziny w ciągu dnia, słuchanie powyżej 2 godzin, ale nie przekraczające 4 godzin dotyczy 8% (210) respondentów, a powyżej 4 godzin 10,5% (276) chłopców. 1,4% (36) uczniów nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące używania Internetu?

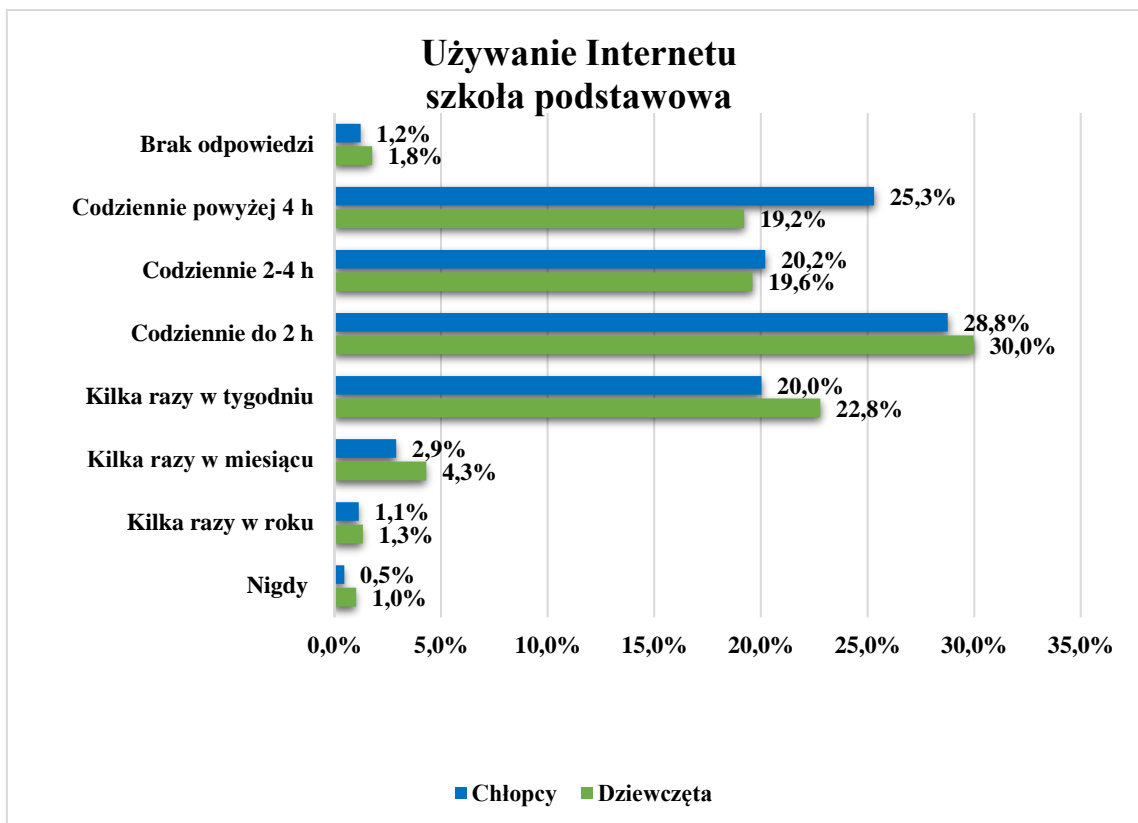
Pytanie: Ile czasu poświęcasz na korzystanie z Internetu?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Używanie Internetu				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła podstawowa				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	26	1,0%	12	0,5%
Kilka razy w roku	34	1,3%	30	1,1%
Kilka razy w miesiącu	110	4,3%	76	2,9%
Kilka razy w tygodniu	582	22,8%	526	20,0%
Codziennie do 2 h	766	30,0%	756	28,8%
Codziennie 2-4 h	501	19,6%	531	20,2%
Codziennie powyżej 4 h	491	19,2%	665	25,3%
Brak odpowiedzi	45	1,8%	32	1,2%
Suma	2555	100,0%	2628	100,0%

W grupie dziewcząt nigdy nie korzystało z Internetu 1,0% (26 os.) badanych. 1,3% (34) uczennic deklaroowało korzystanie z sieci kilka razy w roku; 4,3% (110) kilka razy w miesiącu, a 22,8% (582) kilka razy w tygodniu. Większość dziewcząt uczących się w szkołach podstawowych, deklaroowała korzystanie z Internetu codziennie. Aktywność online nie przekraczającą 2 godzin dotyczy 30,0% (766) badanych; 19,6% (501) używa Internetu od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie 19,2% (491) uczennic. 1,8% (45) zapytanych dziewcząt nie odpowiedziało na powyższe pytanie.

W grupie chłopców odpowiedzi przedstawiały się następująco: 0,5% (12) uczniów szkół podstawowych zadeklaroowało, że w ogóle nie korzysta z Internetu; 1,1% (30) badanych korzystało z sieci kilka razy w roku; 2,9% (76) ankietowanych stwierdziło, że używa Internetu kilka razy w miesiącu; a kilka razy w tygodniu 20,0% (526). Codzienną aktywność online do 2 godzin zadeklaroowało 28,8% (756) chłopców; od 2 do 4 godzin dziennie 20,2% (531) a powyżej 4 godzin każdego dnia – 25,3% (665). 1,2% (32) uczniów nie odpowiedziało na to pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące grania w gry komputerowe/ konsolowe.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz graniu w gry komputerowe/konsolowe?

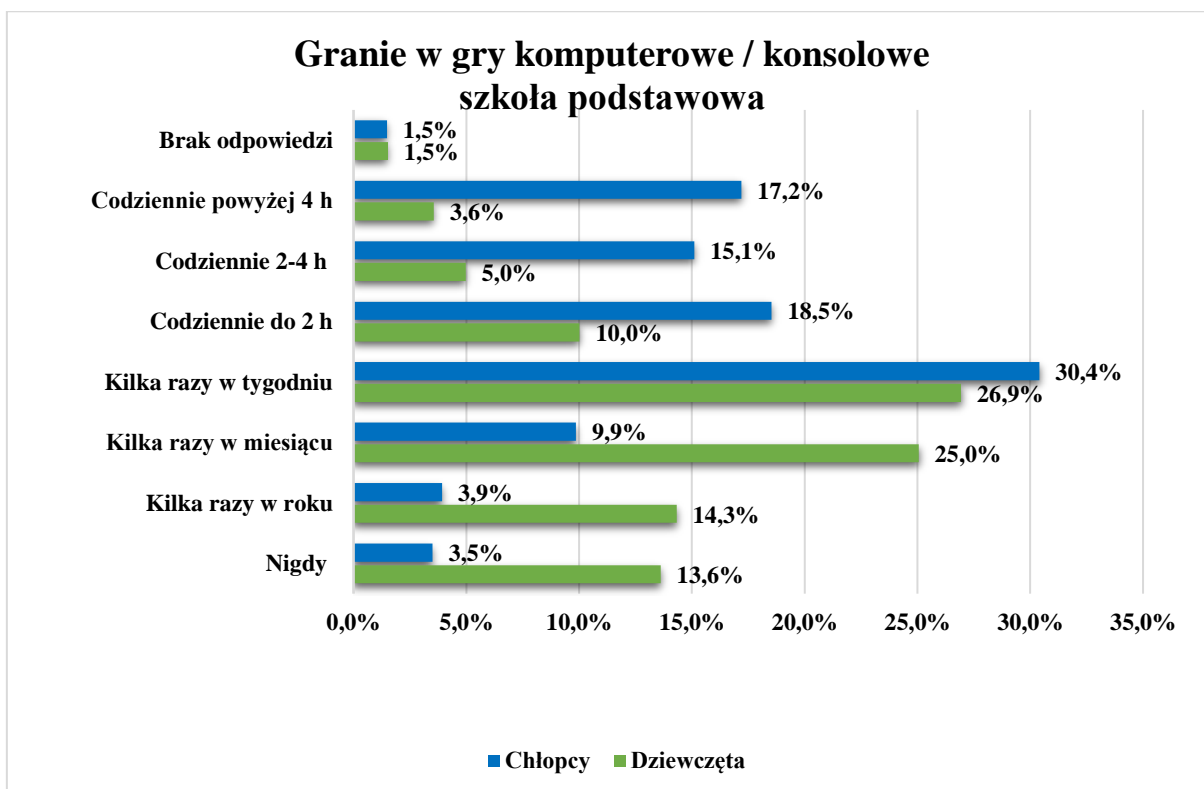
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Granie w gry komputerowe / konsolowe				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła podstawowa				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	348	13,6%	92	3,5%
Kilka razy w roku	366	14,3%	103	3,9%
Kilka razy w miesiącu	640	25,0%	259	9,9%
Kilka razy w tygodniu	688	26,9%	799	30,4%
Codziennie do 2 h	256	10,0%	487	18,5%
Codziennie 2-4 h	127	5,0%	397	15,1%
Codziennie powyżej 4 h	91	3,6%	452	17,2%
Brak odpowiedzi	39	1,5%	39	1,5%
Suma	2555	100,0%	2628	100,0%

Odpowiedzi w grupie dziewcząt wskazują, iż znacznie rzadziej korzystały one z gier komputerowych niż chłopcy. 13,6% (348 os.) nigdy nie grało w gry komputerowe ani konsolowe; 14,3% (366) grało kilka razy w roku. 25,0% (640) spędzało czas na graniu kilka razy w miesiącu. Kilka razy w tygodniu grało 26,9% (688) dziewcząt. Codzienne granie przez mniej niż 2 godziny zadeklarowało 10,0% (256) dziewcząt; 5,0% (127) dziewcząt gra od 2 do 4 godzin dziennie,

a 3,6% (91) robi to powyżej 4 godzin dziennie. 1,5% (39) badanych dziewcząt nie odpowiedziało na to pytanie.

Rozkład odpowiedzi dotyczący używania gier komputerowych w grupie chłopców przedstawia się następująco: 3,5% (92) uczniów szkół podstawowych zadeklarowało, że nigdy nie używa gier komputerowych ani konsolowych; 3,9% (103) używa ich kilka razy w roku; 9,9% (259) grało kilka razy w miesiącu; 30,4% (799) kilka razy w tygodniu. 18,5% (487) stwierdziło, że codziennie korzysta z gier w czasie nie przekraczającym 2 godzin; 15,1% (397) używa ich od 2 do 4 godzin dziennie; z kolei 17,2% (452) badanych grało powyżej 4 godzin dziennie. Na powyższe pytanie nie odpowiedziało 1,5% (39) badanych.

Deklaracje uczniów dotyczące korzystania z portali społecznościowych.

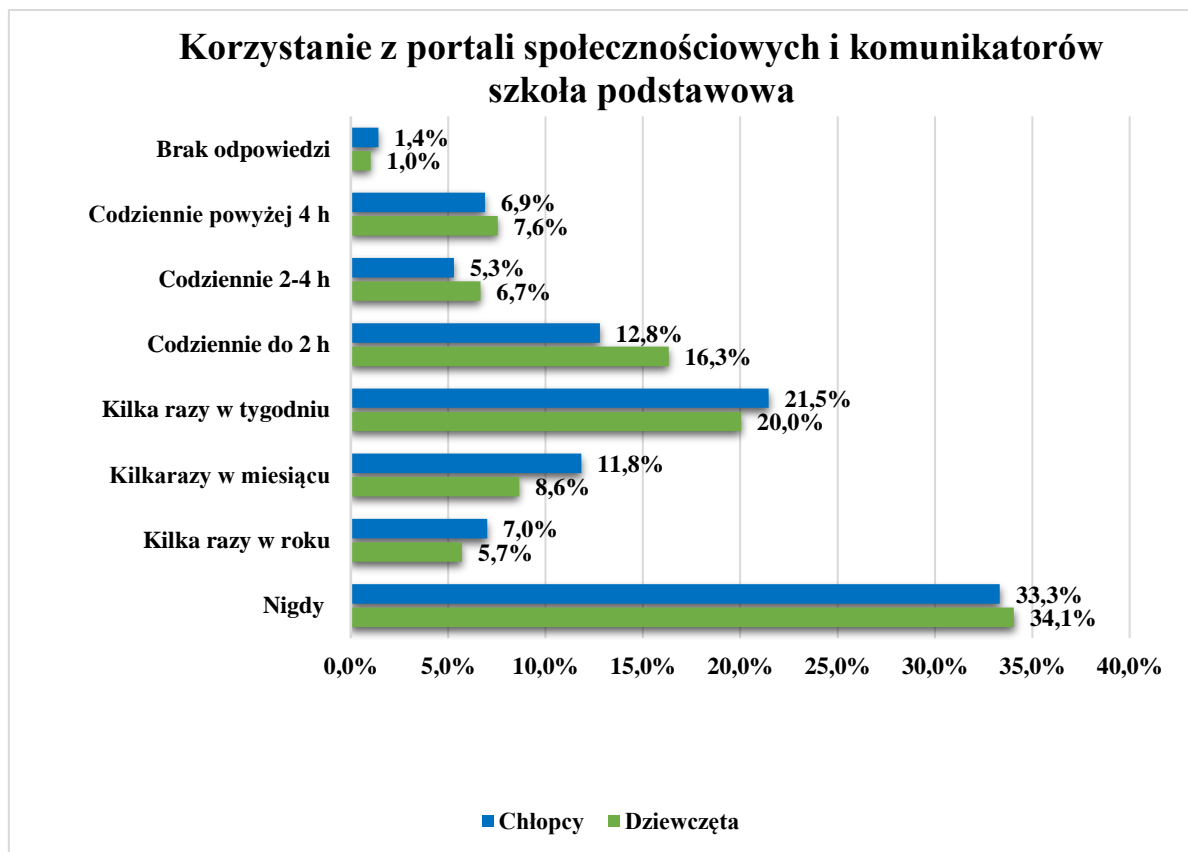
Pytanie: Ile czasu poświęcasz na korzystanie z portali społecznościowych?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła podstawowa				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	870	34,1%	876	33,3%
Kilka razy w roku	146	5,7%	184	7,0%
Kilka razy w miesiącu	221	8,6%	311	11,8%
Kilka razy w tygodniu	512	20,0%	564	21,5%
Codziennie do 2 h	417	16,3%	336	12,8%
Codziennie 2-4 h	170	6,7%	139	5,3%
Codziennie powyżej 4 h	193	7,6%	181	6,9%
Brak odpowiedzi	26	1,0%	37	1,4%
Suma	2555	100,0%	2628	100,0%

W grupie dziewcząt odpowiedzi przedstawiają się następująco: 34,1% (870 os.) uczennic szkół podstawowych zadeklarowało, że nie korzysta z portali społecznościowych; 5,7% (146) korzysta z nich kilka razy w roku; 8,6% (221) kilka razy w miesiącu. 20,0% (512) badanych dziewcząt spędza czas używając portali społecznościowych kilka razy w tygodniu. Codzienne korzystanie z portali społecznościowych do 2 godzin zadeklarowało 16,3% (417) respondentek; 6,7% (170) robi to od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie portali społecznościowych używa 7,6% (193) uczennic szkół podstawowych. 1,0% (26) badanych dziewcząt nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje dotyczące korzystania z portali społecznościowych wśród badanych chłopców wyglądają następująco: 33,3% (876) uczniów szkół podstawowych w ogóle nie korzysta z portali społecznościowych; 7,0% (184) używa ich kilka razy w roku; 11,8% (311) kilka razy w miesiącu. 21,5% (564) badanych spędza czas na korzystaniu z portali społecznościowych kilka razy w tygodniu. Codzienne ich używanie przez czas nie dłuższy niż 2 godziny zadeklarowało 12,8% (336) chłopców; 5,3% (139) spędza tak czas od 2 do 4 godzin dziennie, a 6,9% (181) powyżej 4 godzin dziennie. 1,4% (37) badanych nie odpowiedziało na powyższe pytanie.

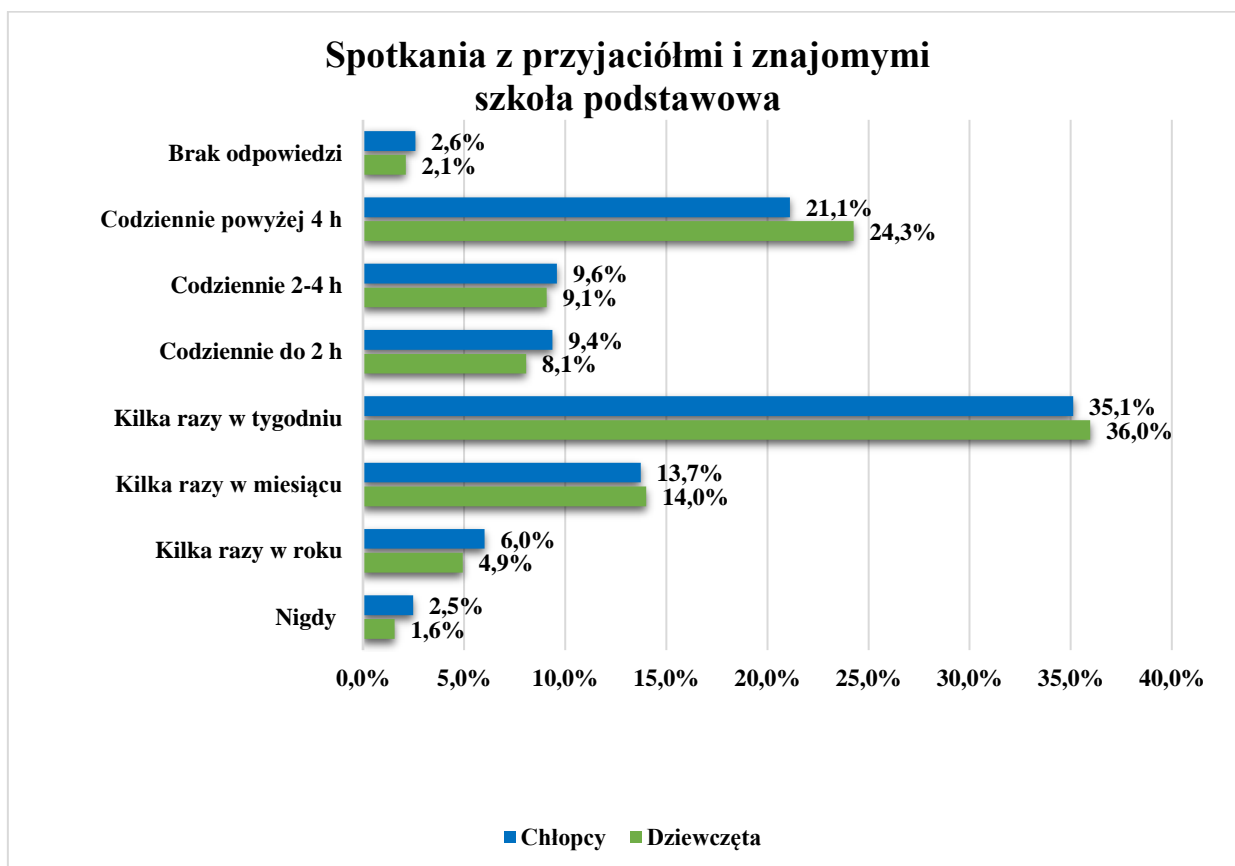
Deklaracje uczniów dotyczące spotykania się z przyjaciółmi i znajomymi. Pytanie: Ile czasu poświęcasz spotkaniom z przyjaciółmi i znajomymi?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Spotkania z przyjaciółmi i znajomymi				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła podstawowa				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	40	1,6%	65	2,5%
Kilka razy w roku	126	4,9%	158	6,0%
Kilka razy w miesiącu	358	14,0%	361	13,7%
Kilka razy w tygodniu	919	36,0%	923	35,1%
Codziennie do 2 h	206	8,1%	246	9,4%
Codziennie 2-4 h	232	9,1%	252	9,6%
Codziennie powyżej 4 h	620	24,3%	555	21,1%
Brak odpowiedzi	54	2,1%	68	2,6%
Suma	2555	100,0%	2628	100,0%

Spośród dziewcząt, które wzięły udział w badaniu, 1,6% (40 os.) stwierdziło, że nigdy nie spotyka się z przyjaciółmi ani znajomymi. Codzienne spotkania z przyjaciółmi i znajomymi trwające do 2 godzin deklarowało 8,1% (206). 9,1% (232) badanych poświęcało czas spotkaniom towarzyskim od 2 do 4 godzin dziennie, a 24,3% (620) powyżej 4 godzin dziennie. 36,0% (919)

deklaruje spotkania z przyjaciółmi kilka razy w tygodniu, 14,0% (358) uczennic miało czas dla przyjaciół kilka razy w miesiącu, 4,9% (126) deklaroowało, że spotyka się ze znajomymi kilka razy w roku; 2,1% (54) dziewcząt nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie. Codzienne spotkania z przyjaciółmi i ze znajomymi nie przekraczające 2 godzin zadeklarowało 9,4% (246) chłopców. 9,6% (252) badanych poświęcało spotkaniom od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie 21,1% (555). 35,1% (923) poświęcało im czas kilka razy w tygodniu, 13,7% (361) respondentów deklaroowało, że spotyka się z przyjaciółmi kilka razy w miesiącu, z kolei 6,0% (158) badanych spotykało się z nimi kilka razy w roku. 2,5% (65) chłopców uczących się w szkole podstawowej zadeklarowało, że nigdy nie spotyka się z przyjaciółmi ani znajomymi; a 2,6% (68) uczniów nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu spędzanego na imprezach, koncertach, dyskotekach.

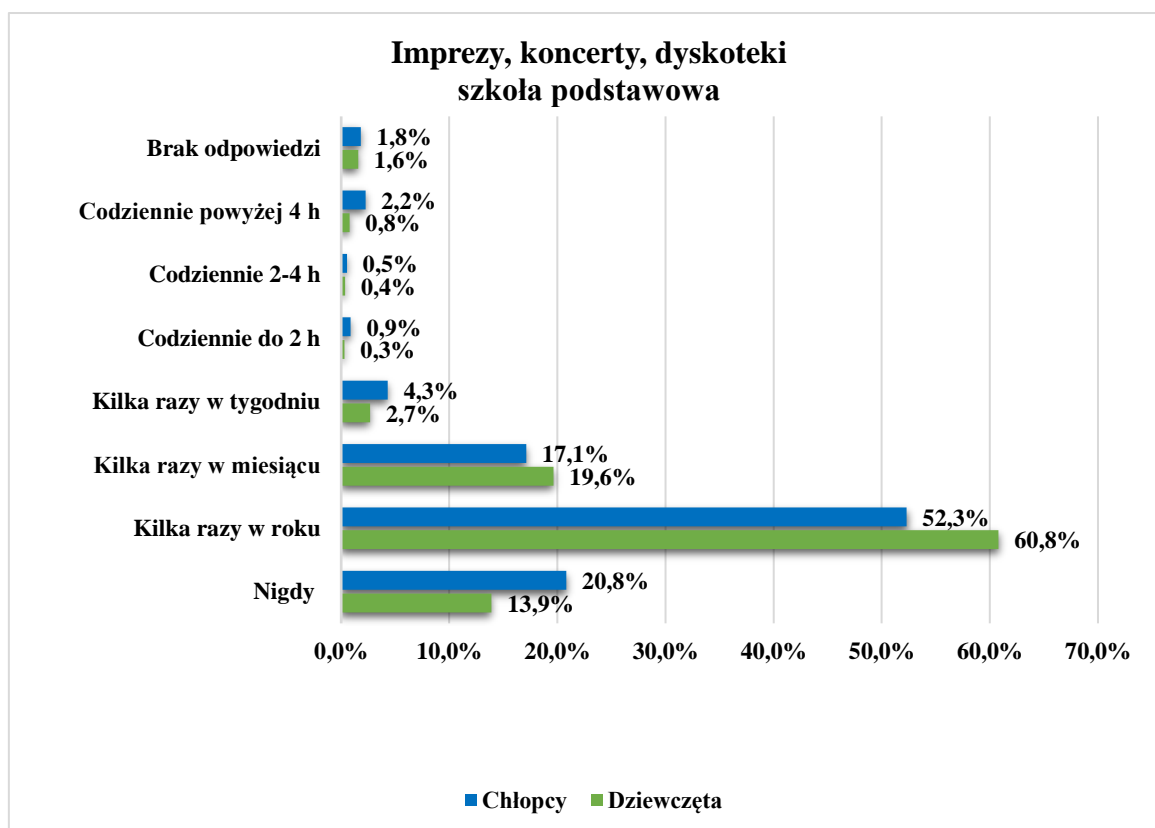
Pytanie: Ile czasu poświęcasz na imprezy, koncerty, dyskoteki?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Imprezy, koncerty, dyskoteki				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła podstawowa				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	355	13,9%	547	20,8%
Kilka razy w roku	1553	60,8%	1374	52,3%
Kilka razy w miesiącu	502	19,6%	450	17,1%
Kilka razy w tygodniu	68	2,7%	113	4,3%
Codziennie do 2 h	8	0,3%	23	0,9%
Codziennie 2-4 h	9	0,4%	14	0,5%
Codziennie powyżej 4 h	20	0,8%	59	2,2%
Brak odpowiedzi	40	1,6%	48	1,8%
Suma	2555	100,0%	2628	100,0%

W grupie dziewcząt: 13,9% (355 os.) uczennic szkół podstawowych zadeklarowało, że w ogóle nie chodzi na imprezy, koncerty czy dyskoteki. Najwięcej, bo 60,8% (1553) ankietowanych stwierdziło, że spędza tak czas kilka razy w roku. 19,6% (502) badanych deklaruowało pojawienie się na imprezie kilka razy w miesiącu; a 2,7% (68) kilka razy w tygodniu. Spędzanie czasu na imprezach codziennie nie dłużej niż 2 godziny zadeklarowało 0,3% (8) uczennic, od 2 do 4 godzin dziennie - 0,4% (9) uczennic szkół podstawowych, a 0,8% (20) powyżej 4 godzin dziennie. 1,6% (40) badanych nie odpowiedziało na powyższe pytanie.

W grupie chłopców odpowiedzi przedstawiają się następująco: 20,0% (547) zadeklarowało, że w ogóle nie poświęca czasu na imprezy; 52,3% (1374) uczniów spędza tak czas kilka razy w roku; 17,1% (450) kilka razy w miesiącu, zaś kilka razy w tygodniu 4,3% (113). Spędzanie czasu na imprezach codziennie nie dłużej niż 2 godziny dotyczy 0,9% (23) ankietowanych; 0,5% (14) imprezuje od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie 2,2% (59) uczniów. 1,8% (48) badanych nie odpowiedziało na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące spędzania czasu bez konkretnego zajęcia. Pytanie: Ile czasu spędzasz bez konkretnego zajęcia?

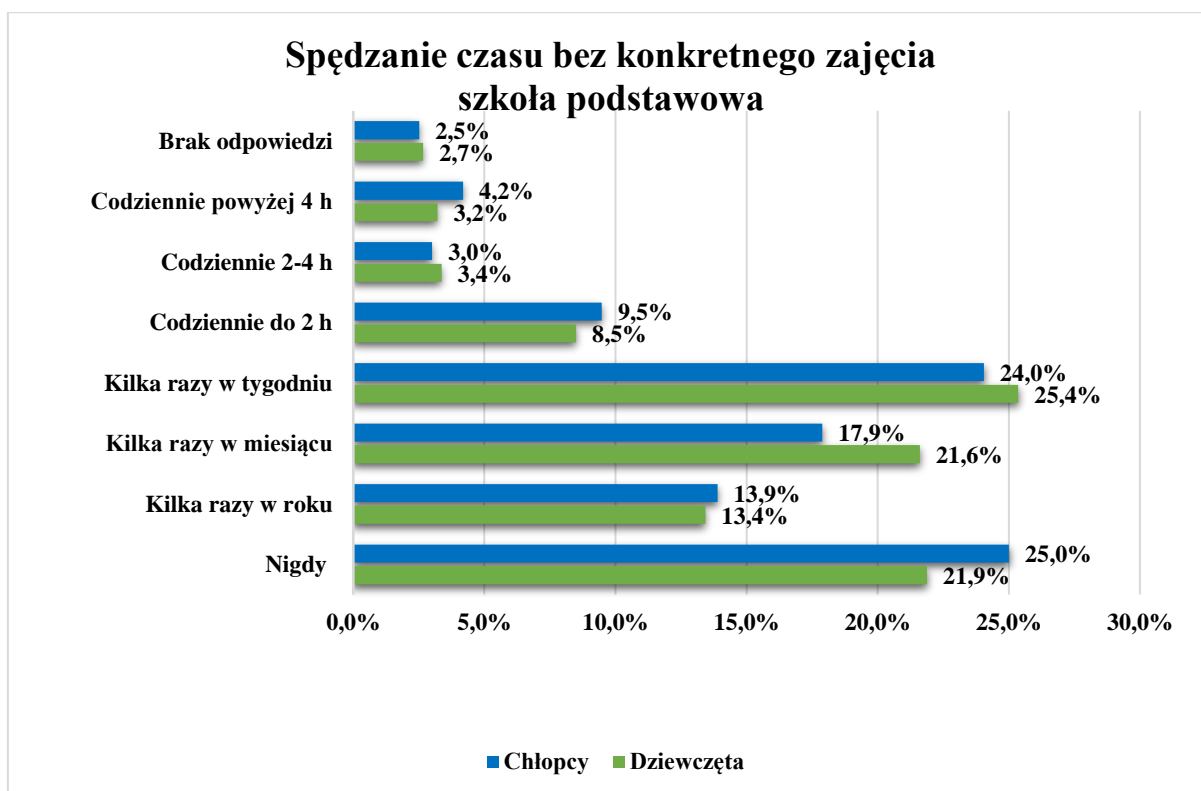
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła podstawowa				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	559	21,9%	657	25,0%
Kilka razy w roku	343	13,4%	365	13,9%
Kilka razy w miesiącu	552	21,6%	470	17,9%
Kilka razy w tygodniu	648	25,4%	632	24,0%
Codziennie do 2 h	217	8,5%	249	9,5%
Codziennie 2-4 h	86	3,4%	79	3,0%
Codziennie powyżej 4 h	82	3,2%	110	4,2%
Brak odpowiedzi	68	2,7%	66	2,5%
Suma	2555	100,0%	2628	100,0%

Z pośród badanych uczennic szkół podstawowych 21,9% (559 os.) zadeklarowało, że nigdy nie spędza czasu bez konkretnego zajęcia; 13,4% (343) kilka razy w roku spędza czas nie mając nic do zrobienia; kilka razy w miesiącu spędza tak czas 21,6% (552) badanych. 25,4% (648) dziewcząt spędza czas bez konkretnego zajęcia kilka razy w tygodniu. Codzienne nudzenie się przez czas krótszy niż 2 godziny dotyczy według deklaracji 8,5% (217)

ankietowanych; przez 2 do 4 godzin dziennie – 3,4% (86), a przez więcej niż 4 godziny każdego dnia 3,2% (82) ; a 2,7% (68) dziewcząt biorących udział w ankiecie nie odpowiedziało na to pytanie.

Odpowiedzi w grupie chłopców dotyczące spędzania czasu bez konkretnego zajęcia przedstawiają się w następujący sposób: 25,0% (657) uczniów szkół podstawowych zadeklarowało, że nigdy nie spędza czasu bez konkretnego zajęcia; 13,9% (365) kilka razy w roku spędza czas w ten sposób. Taka sama liczba badanych, czyli 17,9% (470) spędza czas bez konkretnego zajęcia kilka razy w miesiącu. 24,0% (632) ankietowanych nudzi się kilka razy w tygodniu. Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia codziennie nie dłużej niż przez 2 godziny zadeklarowało 9,5% (249) ankietowanych, z kolei 3,0% (79) spędza tak czas od 2 do 4 godzin dziennie. 4,2% (110) zapytanych odpowiedziało, że nie ma konkretnego zajęcia przez więcej niż 4 godziny dziennie. 2,5% (66) badanych nie udzieliło odpowiedzi na zadane pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące czytania.

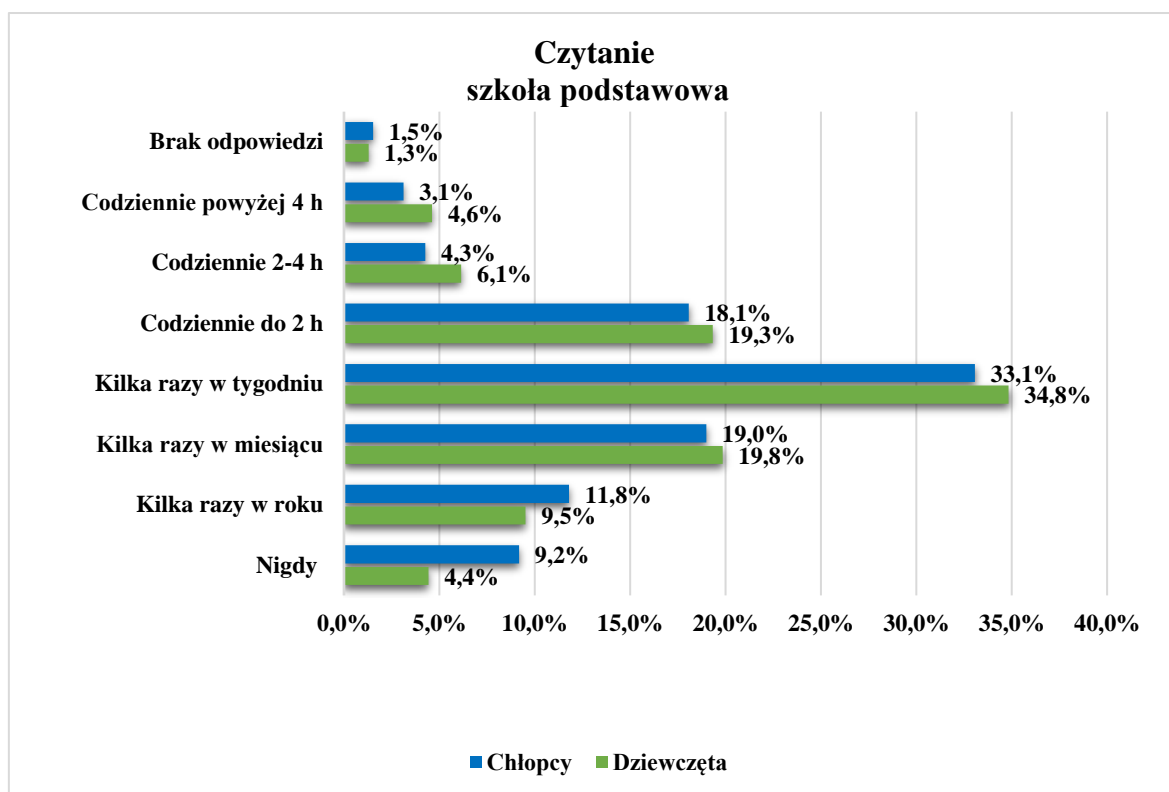
Pytanie: Ile czasu poświęcasz na czytanie?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Czytanie				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła podstawowa				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	113	4,4%	241	9,2%
Kilka razy w roku	243	9,5%	310	11,8%
Kilka razy w miesiącu	507	19,8%	499	19,0%
Kilka razy w tygodniu	890	34,8%	869	33,1%
Codziennie do 2 h	494	19,3%	475	18,1%
Codziennie 2-4 h	157	6,1%	112	4,3%
Codziennie powyżej 4 h	118	4,6%	82	3,1%
Brak odpowiedzi	33	1,3%	40	1,5%
Suma	2555	100,0%	2628	100,0%

W grupie dziewcząt najczęściej, bo 34,8% (890os.) sięga po lekturę kilka razy w tygodniu. Czytanie codzienne przez czas nie dłuższy niż 2 godziny dotyczy 19,3% (494) badanych; 6,1% (157) czyta od 2 do 4 godzin dziennie, a czytanie powyżej 4 godzin dziennie zadeklarowało 4,6% (118) uczennic. 19,8% (507) uczennic szkół podstawowych spędza czas z książką kilka razy w miesiącu, 9,5% (243) czyta kilka razy w roku. 4,4% (113) zadeklarowało, że nigdy nie czytało. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 1,3% (33) dziewcząt.

Badanie ankietowe wykazało, że 33,1% (869) zapytanych odpowiedziało, że sięga po książkę kilka razy w tygodniu. Czytanie codzienne przez czas nie dłuższy niż 2 godziny dotyczy 18,1% (475) badanych; 4,3% (112) czyta od 2 do 4 godzin dziennie, 3,1% (82) chłopców czyta powyżej 4 godzin dziennie. 19,0% (499) czyta kilka razy w miesiącu, a 11,8% (310) czyta kilka razy w roku. Według deklaracji 9,2% (241) uczniów szkół podstawowych nigdy nie czyta. Na to pytanie nie odpowiedziało 1,5% (40) respondentów.

Deklaracje uczniów dotyczące odrabiania lekcji.

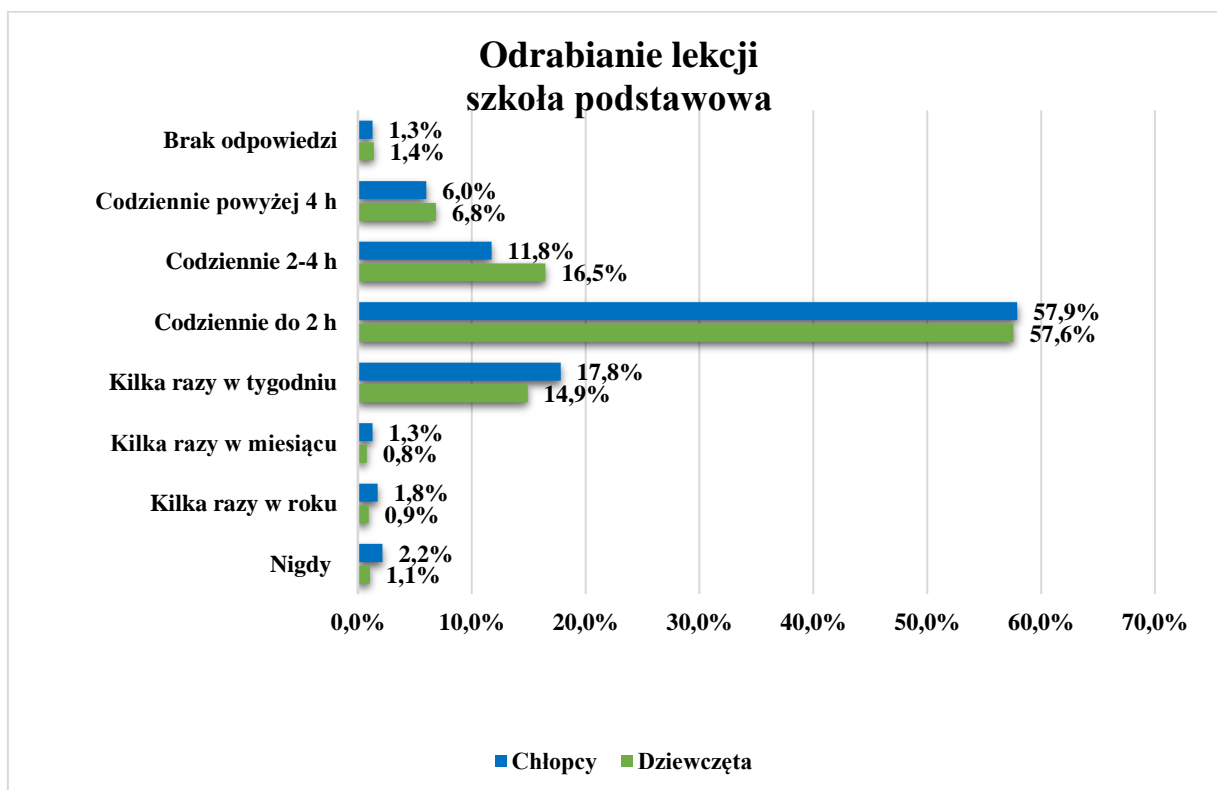
Pytanie: Ile czasu poświęcasz na odrabianie lekcji?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Odrabianie lekcji				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła podstawowa				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	27	1,1%	57	2,2%
Kilka razy w roku	24	0,9%	46	1,8%
Kilka razy w miesiącu	20	0,8%	34	1,3%
Kilka razy w tygodniu	381	14,9%	468	17,8%
Codziennie do 2 h	1471	57,6%	1522	57,9%
Codziennie 2-4 h	421	16,5%	309	11,8%
Codziennie powyżej 4 h	175	6,8%	158	6,0%
Brak odpowiedzi	36	1,4%	34	1,3%
Suma	2555	100,0%	2628	100,0%

W grupie dziewcząt 1,1% (27 os.) deklaruje, że nigdy nie odrabia lekcji; 0,9% (24) badanych poświęcało czas na zadania domowe kilka razy roku, 0,8% (20) badanych odrabiała lekcje kilka razy w miesiącu, a 14,9% (381) respondentek odrabia lekcje kilka razy w tygodniu. Ponad połowa dziewcząt czyli 57,6% (1471) przeznaczało na naukę codziennie mniej niż 2 godziny; 16,5% (421) odrabiała lekcje od 2 do 4 godzin dziennie, a 6,8% (175) powyżej 4 godzin dziennie. 1,4% (36) respondentek nie odpowiedziało na powyższe pytanie.

W grupie chłopców 2,2% (57) deklarowało, że nigdy nie odrabia lekcji, 1,8% (46) chłopców odrabiało je kilka razy roku; 1,3% (34) uczyło się w domu kilka razy w miesiącu a kilka razy w tygodniu na odrabianie lekcji przeznaczają 17,8% (468) uczniów. Codzienne odrabianie lekcji w czasie nie przekraczającym 2 godzin deklarowało 57,9% (1522) chłopców. 11,8% (309) przeznaczają na zadania domowe od 2 do 4 godzin dziennie; a 6,0% (158) powyżej 4 godzin dziennie. 1,3% (34) badanych chłopców nie odpowiedziało na to pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące rozmów z rodzicami.

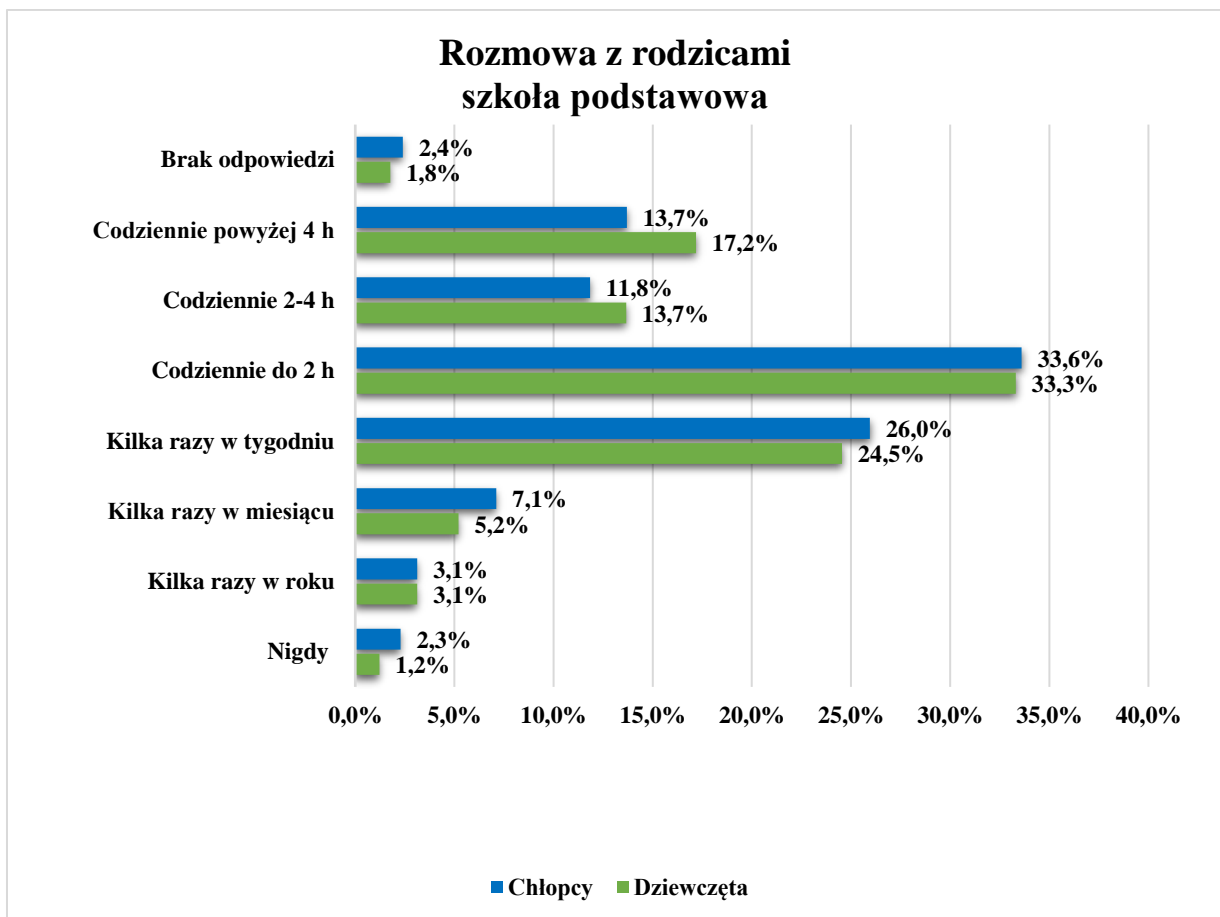
Pytanie: Ile czasu poświęcasz rozmowie z rodzicami?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Rozmowa z rodzicami				
Chłopcy i dziewczęta- szkoła podstawowa				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	31	1,2%	60	2,3%
Kilka razy w roku	80	3,1%	82	3,1%
Kilka razy w miesiącu	133	5,2%	187	7,1%
Kilka razy w tygodniu	627	24,5%	682	26,0%
Codziennie do 2 h	851	33,3%	883	33,6%
Codziennie 2-4 h	349	13,7%	311	11,8%
Codziennie powyżej 4 h	439	17,2%	360	13,7%
Brak odpowiedzi	45	1,8%	63	2,4%
Suma	2555	100,0%	2628	100,0%

Z pośród dziewcząt, które przystąpiły do badania, codziennie przez czas nie przekraczający 2 godzin z rodzicami rozmawiało 33,3% (851 os.) badanych; 13,7% (349) dziewczynek robiło to od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie 17,2% (439) ankietowanych. 24,5% (627) uczennic deklaroowało, że rozmawia z rodzicami kilka razy w tygodniu, 5,2% (133) uczennic odbywało rozmowy z rodzicami kilka razy w miesiącu, 3,1% (80) rozmawiało z nimi kilka razy w roku, 1,2% (31) zadeklaroowało, że nie rozmawia z rodzicami w ogóle, zaś 1,8% (45) uczennic nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Z pośród chłopców biorących udział w badaniu 33,6% (883) ankietowanych przyznało, że codziennie rozmawiało z rodzicami w czasie nie przekraczającym 2 godzin; 11,8% (311) robiło to od 2 do 4 godzin dziennie; a powyżej 4 godzin dziennie z mamą i tatą rozmawiało 13,7% (360) badanych. 26,0% (682) badanych deklaroowało, że robi to kilka razy w tygodniu, 7,1% (187) odbywało rozmowy z rodzicami kilka razy w miesiącu, a 3,1% (82) rozmawiało z nimi kilka razy w roku. 2,3% (60) zadeklaroowało, że nigdy nie rozmawiało z rodzicami a 2,4% (63) uczniów szkół podstawowych nie wypowiedziało się na ten temat.

Inne formy spędzania czasu wolnego.

Uczniowie mieli możliwość wypisania innych form spędzania czasu wolnego oprócz tych, które znajdowały się w ankiecie.

25,2% (645 os.) dziewcząt ze szkół podstawowych skorzystało z takiej możliwości. Najczęściej odpowiedzi dotyczyły zachowań związanych z aktywnością fizyczną (taniec, karate, spacerowanie, jazda konna, pływanie); rozwojem zainteresowań (np. rysowanie, gra na instrumencie, śpiewanie); spędzaniem czasu z innymi osobami (np. rodzeństwo, rodzice, koledzy); jak również spędzaniem czasu ze zwierzętami, zabawą, nauką i pomocą rodzicom (np. sprzątanie, gotowanie, opieka nad rodzeństwem)

Wśród chłopców 21% (562) wymieniło inne formy spędzania czasu wolnego. Najpopularniejsze okazały się: aktywność fizyczna (np. spacer, jazda na rowerze lub deskorolce), spędzenie czasu na podwórku, opieka nad zwierzętami, rozwijanie dodatkowych umiejętności (np. rysowanie, gra na instrumencie, programowanie), a także obowiązki domowe.

2.2 Szkoły gimnazjalne

Deklaracje uczniów dotyczące czasu spędzanego na uprawianiu sportu.

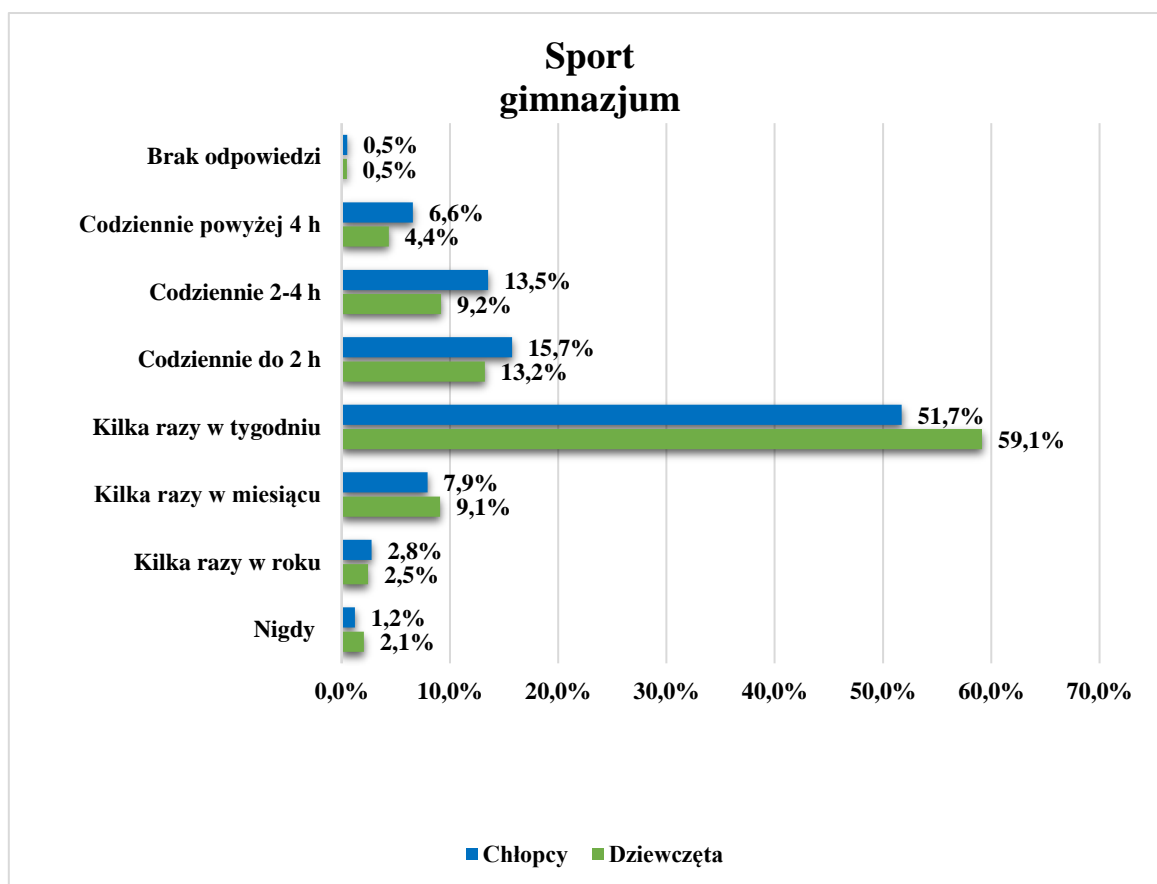
Pytanie: Ile czasu poświęcasz na sport?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Sport				
Chłopcy i dziewczęta - gimnazjum				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	26	2,1%	19	1,2%
Kilka razy w roku	31	2,5%	43	2,8%
Kilka razy w miesiącu	115	9,1%	123	7,9%
Kilka razy w tygodniu	747	59,1%	802	51,7%
Codziennie do 2 h	167	13,2%	244	15,7%
Codziennie 2-4 h	116	9,2%	210	13,5%
Codziennie powyżej 4 h	55	4,4%	102	6,6%
Brak odpowiedzi	6	0,5%	8	0,5%
Suma	1263	100,0%	1551	100,0%

Deklaracje dotyczące uprawiania sportu w grupie dziewcząt przedstawiają się następująco: codzienne uprawianie sportu nie przekraczające 2 godzin zadeklarowało 13,2% (167 os.) badanych; 9,2% (116) uprawiało sport od 2 do 4 godzin dziennie; a 4,4% (55) powyżej 4 godzin dziennie. Aż 59,1% (747) dziewcząt deklarowało uprawianie sportu kilka razy w tygodniu, 9,1% (115) dziewcząt uprawiało sport kilka razy w miesiącu; 2,5% (31) korzystało z niego kilka razy w roku. 2,1% (26) uczennic szkół gimnazjalnych według deklaracji w ogóle nie uprawiało sportu. Spośród zapytanych uczennic 0,5% (6) nie odpowiedziało na to pytanie.

Wśród chłopców uczęszczających do gimnazjum codzienny sport nie dłużej niż 2 godziny zadeklarowało 15,7% (244) ankietowanych; 13,5% (210) uprawiało sport od 2 do 4 godzin dziennie; 6,6% (102) uczniów spędzało czas w ten sposób powyżej 4 godziny dziennie. 51,7% (802) chłopców deklarowało zajęcia sportowe kilka razy w tygodniu, 7,9% (123) uczniów uprawiało sport kilka razy w miesiącu. Kilka razy w roku 2,8% (43) badanych. 1,2% (19) zadeklarowało, że nie uprawiało sportu, a 0,5% (8) chłopców nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące hobby.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na hobby?

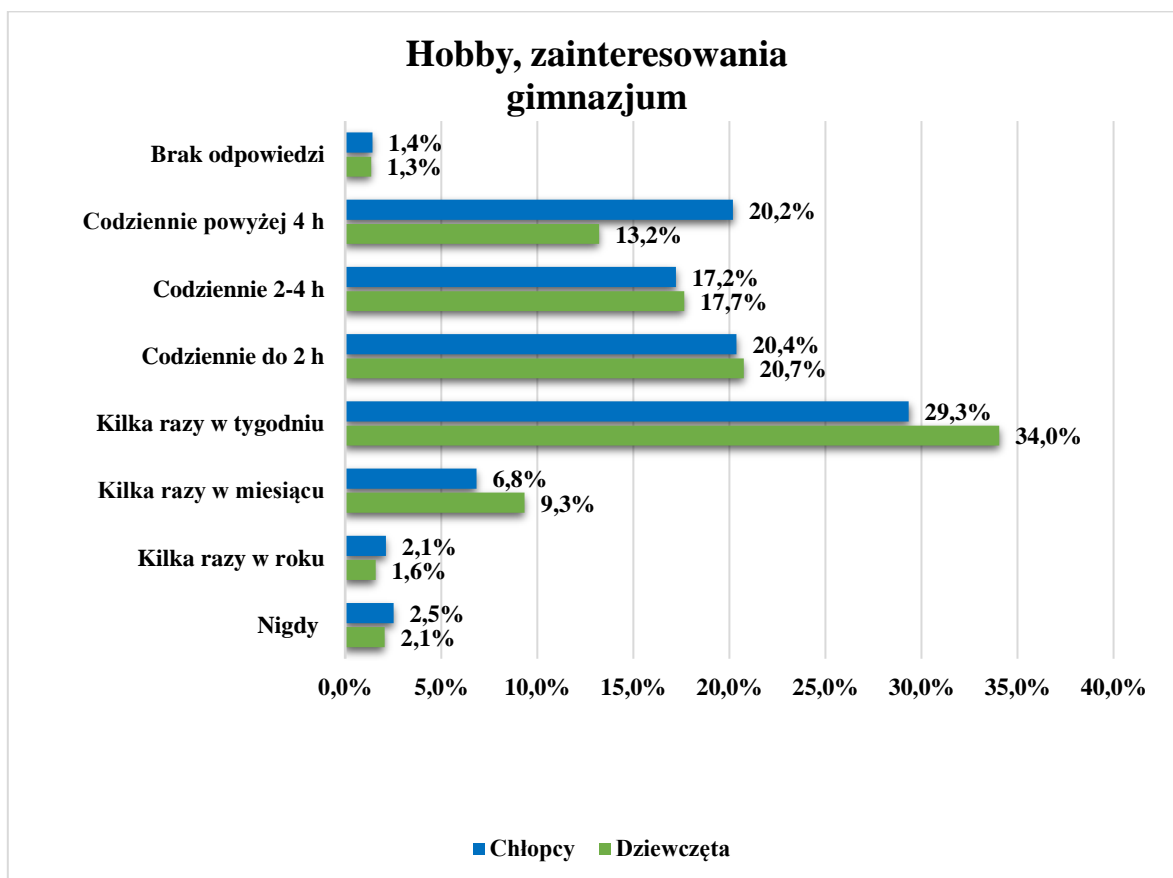
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Hobby, zainteresowania				
Chłopcy i dziewczęta - gimnazjum				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	26	2,1%	39	2,5%
Kilka razy w roku	20	1,6%	33	2,1%
Kilka razy w miesiącu	118	9,3%	106	6,8%
Kilka razy w tygodniu	430	34,0%	455	29,3%
Codziennie do 2 h	262	20,7%	316	20,4%
Codziennie 2-4 h	223	17,7%	267	17,2%
Codziennie powyżej 4 h	167	13,2%	313	20,2%
Brak odpowiedzi	17	1,3%	22	1,4%
Suma	1263	100,0%	1551	100,0%

Wśród dziewcząt poświęcanie czasu swojej pasji codziennie w czasie nie przekraczającym 2 godzin zadeklarowało 20,7% (262 os.) ankietowanych; 17,7% (223) spędzało czas w ten sposób od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie – 13,2%

(167) badanych. 34,0% (430) badanych - kilka razy w tygodniu, 9,3% (118) przeznaczają na to czas kilka razy w miesiącu, 1,6% (20) takiej aktywności poświęcało czas kilka razy w roku. 2,1% (26) stwierdziło, że nigdy nie poświęcało czasu na hobby, a 1,3% (17) dziewcząt nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Rozkład odpowiedzi w grupie chłopców przedstawia się następująco: codzienne poświęcanie czasu na hobby nie przekraczające 2 godzin zadeklarowało 20,4% (316) uczniów gimnazjum; 17,2% (267) spędzało czas w ten sposób od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie – 20,2% (313) badanych. 29,3% (455) ankietowanych angażowało się w taką aktywność kilka razy w tygodniu. 6,8% (106) poświęcało czas wolny swoim pasjom kilka razy w miesiącu, 2,1% (33) badanych czas na swoje zainteresowania miało kilka razy w roku. 2,5% (39) uczniów gimnazjów zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na hobby, a 1,4% (22) pytanych nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące oglądania telewizji i filmów.

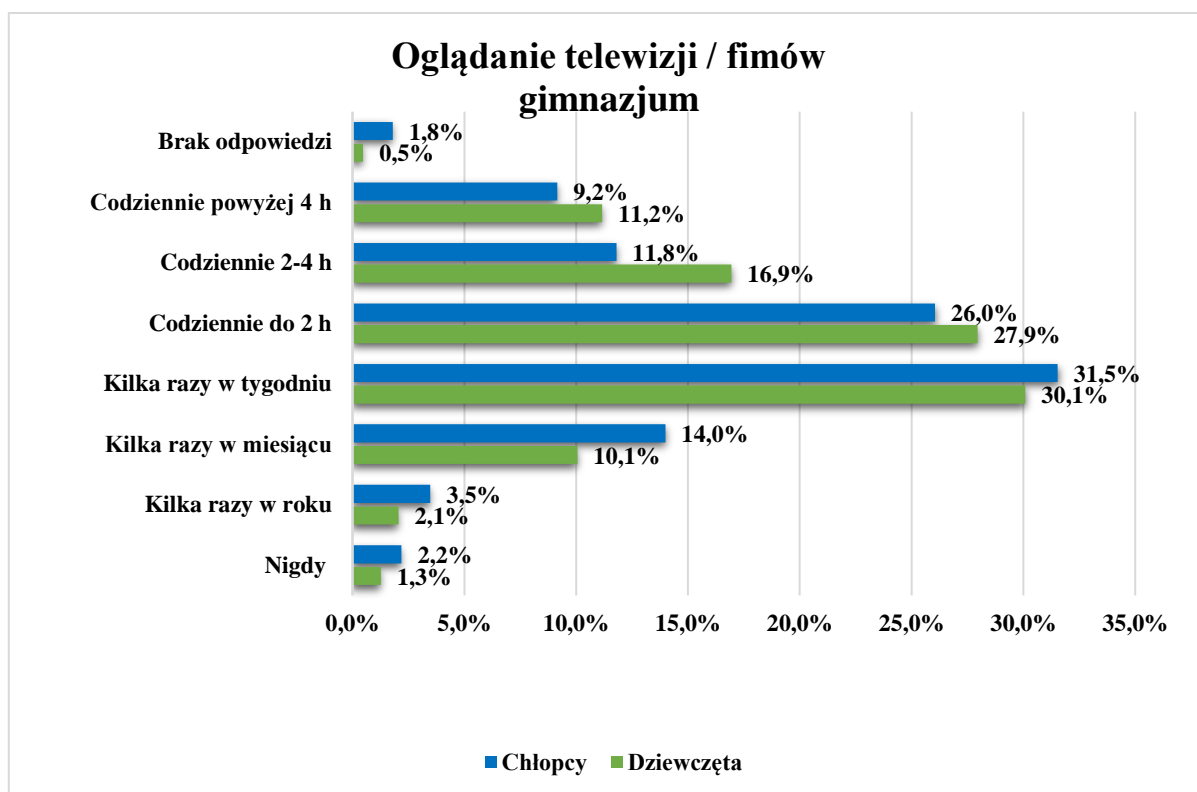
Pytanie: Ile czasu poświęcasz oglądaniu telewizji i filmów?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Oglądanie telewizji / filmów				
Chłopcy i dziewczęta - gimnazjum				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	16	1,3%	34	2,2%
Kilka razy w roku	26	2,1%	54	3,5%
Kilka razy w miesiącu	127	10,1%	217	14,0%
Kilka razy w tygodniu	380	30,1%	489	31,5%
Codziennie do 2 h	353	27,9%	404	26,0%
Codziennie 2-4 h	214	16,9%	183	11,8%
Codziennie powyżej 4 h	141	11,2%	142	9,2%
Brak odpowiedzi	6	0,5%	28	1,8%
Suma	1263	100,0%	1551	100,0%

1,3% (16 os.) dziewcząt zadeklarowało, że nie oglądało telewizji ani filmów; 2,1% (26) oglądało je kilka razy w roku; 10,1% (127) spędzało czas przed telewizorem kilka razy w miesiącu; a 30,1% (380) badanych- kilka razy w tygodniu. Oglądanie nie przekraczające 2 godzin dziennie zadeklarowało 27,9% (353) dziewcząt; od 2 do 4 godzin dziennie – 16,9% (214), a powyżej 4 godzin dziennie – 11,2% (141). 0,5% (6) uczennic biorących udział w badaniu nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

2,2% (34) chłopców zadeklarowało, że nigdy nie oglądało telewizji ani filmów; 3,5% (54) badanych oglądało TV kilka razy w roku; 14,0% (217) uczniów spędzało czas przed telewizorem kilka razy w miesiącu; 31,5% (489) kilka razy w tygodniu. Codzienne oglądanie telewizji przez czas krótszy niż 2 godziny dotyczyło 26,0% (404) badanych; 11,8% (183) korzystało z telewizji od 2 do 4 godzin dziennie; a powyżej 4 godzin dziennie 9,2% (142) chłopców. 1,8% (28) nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęcanego na słuchanie muzyki.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz słuchaniu muzyki?

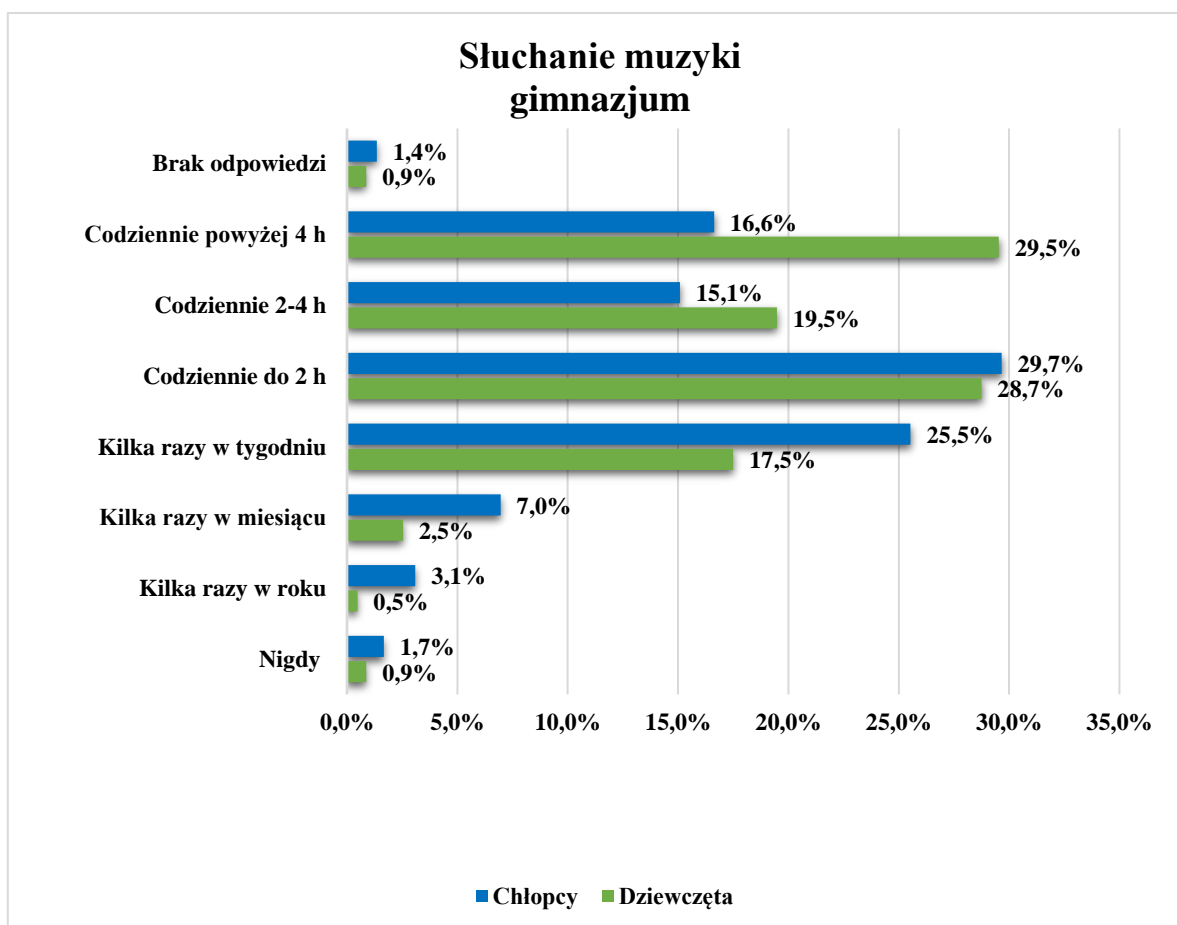
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Słuchanie muzyki				
Chłopcy i dziewczęta - gimnazjum				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	11	0,9%	26	1,7%
Kilka razy w roku	6	0,5%	48	3,1%
Kilka razy w miesiącu	32	2,5%	108	7,0%
Kilka razy w tygodniu	221	17,5%	396	25,5%
Codziennie do 2 h	363	28,7%	460	29,7%
Codziennie 2-4 h	246	19,5%	234	15,1%
Codziennie powyżej 4 h	373	29,5%	258	16,6%
Brak odpowiedzi	11	0,9%	21	1,4%
Suma	1263	100,0%	1551	100,0%

W grupie dziewcząt w gimnazjum 28,7% (363 os.) gimnazjalistek słuchało muzyki codziennie przez czas nie przekraczający 2 godzin; 19,5% (246) poświęcało temu od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie wolny czas spędzało w ten sposób 29,5% (373) dziewcząt. 17,5% (221) deklarowało słuchanie muzyki kilka razy w tygodniu, 2,5% (32) dziewcząt spędzało wolny czas z muzyką kilka razy w miesiącu, a 0,5% (6) słuchało jej kilka

razy w roku. 0,9% (11) deklaroowało, że nigdy nie słuchało muzyki, a 0,9% (11) uczennic nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Większość gimnazjalistów słuchało muzyki codziennie, przy czym w przypadku 29,7% (460) czas poświęcany na słuchanie muzyki był nie dłuższy niż 2 godziny, w przypadku 15,1% (234) ten czas wahał się od 2 do 4 godzin dziennie. Powyżej 4 godzin dziennie muzyki słuchało 16,6% (258) uczniów. 25,5% (396) badanych przeznaczało na to czas kilka razy w tygodniu, 7,0% (108) spędzało czas słuchając muzyki kilka razy w miesiącu. Z kolei 3,1% (48) uczniów słuchało jej kilka razy w roku. 1,7% (26) chłopców deklaroowało, że w ogóle nie słuchało muzyki. 1,4% (21) uczniów krakowskich szkół gimnazjalnych nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące używania Internetu.

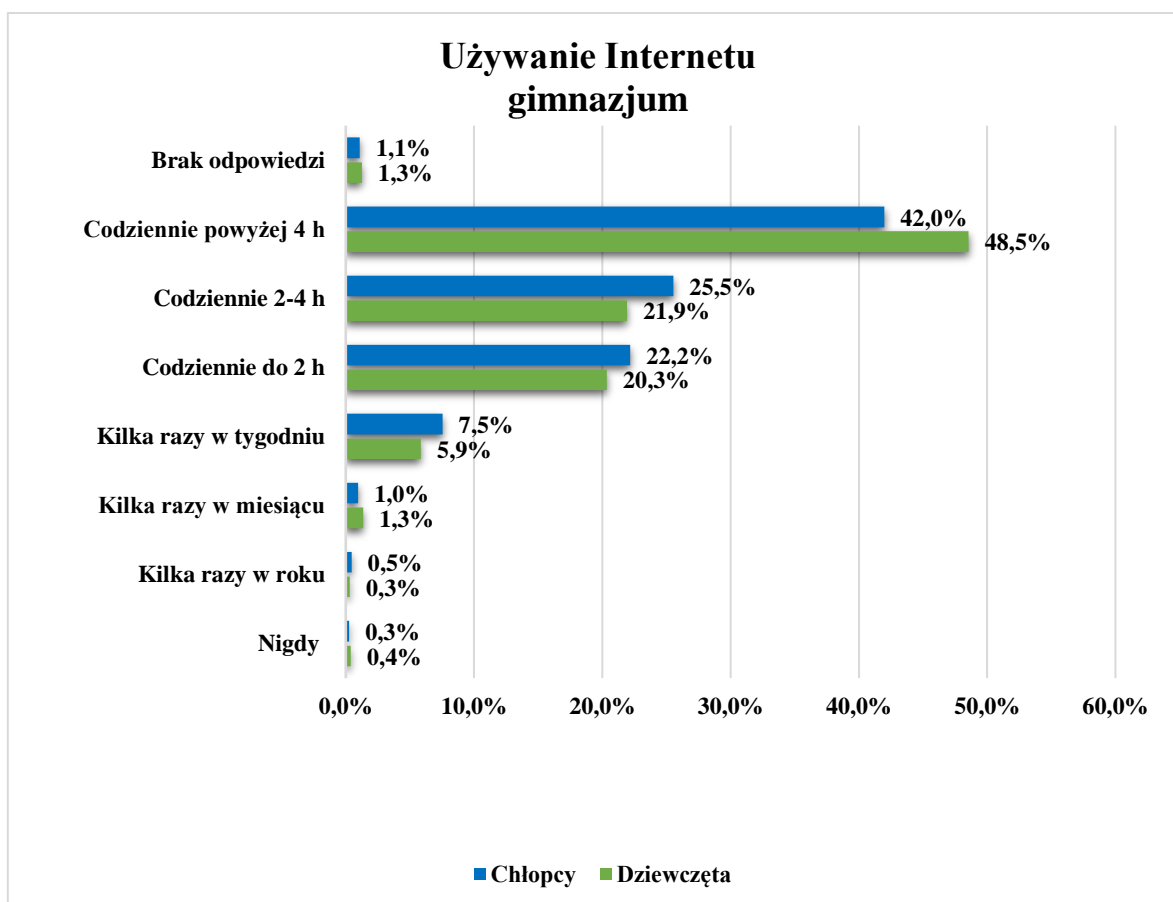
Pytanie: Ile czasu spędzasz na korzystaniu z Internetu?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin

Używanie Internetu				
Chłopcy i dziewczęta - gimnazjum				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	5	0,4%	4	0,3%
Kilka razy w roku	4	0,3%	7	0,5%
Kilka razy w miesiącu	17	1,3%	15	1,0%
Kilka razy w tygodniu	74	5,9%	117	7,5%
Codziennie do 2 h	257	20,3%	344	22,2%
Codziennie 2-4 h	277	21,9%	396	25,5%
Codziennie powyżej 4 h	613	48,5%	651	42,0%
Brak odpowiedzi	16	1,3%	17	1,1%
Suma	1263	100,0%	1551	100,0%

0,4% (5 os.) uczennic szkół gimnazjalnych zadeklarowało, że w ogóle nie korzysta z Internetu; 0,3% (4) korzystało z niego kilka razy w roku; 1,3% (17) dziewcząt używało Internetu kilka razy w miesiącu; 5,9% (74) - kilka razy w tygodniu. Codzienne korzystanie z sieci nie przekraczające 2 godzin zadeklarowało 20,3 % (257) badanych; 21,9% (277) spędzało czas w Internecie od 2 do 4 godzin dziennie; a 48,5% (613) powyżej 4 godzin dziennie. Spośród zapytanych uczennic 1,3% (16) nie odpowiedziało na to pytanie.

0,3% (4) respondentów zadeklarowało, że nie korzystało z Internetu. Kilka razy w roku korzystało z niego 0,5% (7) badanych. 1,0% (15) uczniów przeglądało sieć kilka razy w miesiącu; 7,5% (117) chłopców deklaroowało spędzanie czasu w Internecie kilka razy w tygodniu. Używanie sieci internetowej codziennie nie dłużej niż 2 godziny zadeklarowało 22,2% (344) ankietowanych; 25,5% (396) spędza czas w Internecie od 2 do 4 godzin dziennie; 42,0% (651) uczniów spędzało czas powyżej 4 godziny dziennie. 1,1% (17) chłopców nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące grania w gry.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz graniu w gry komputerowe/konsolowe?

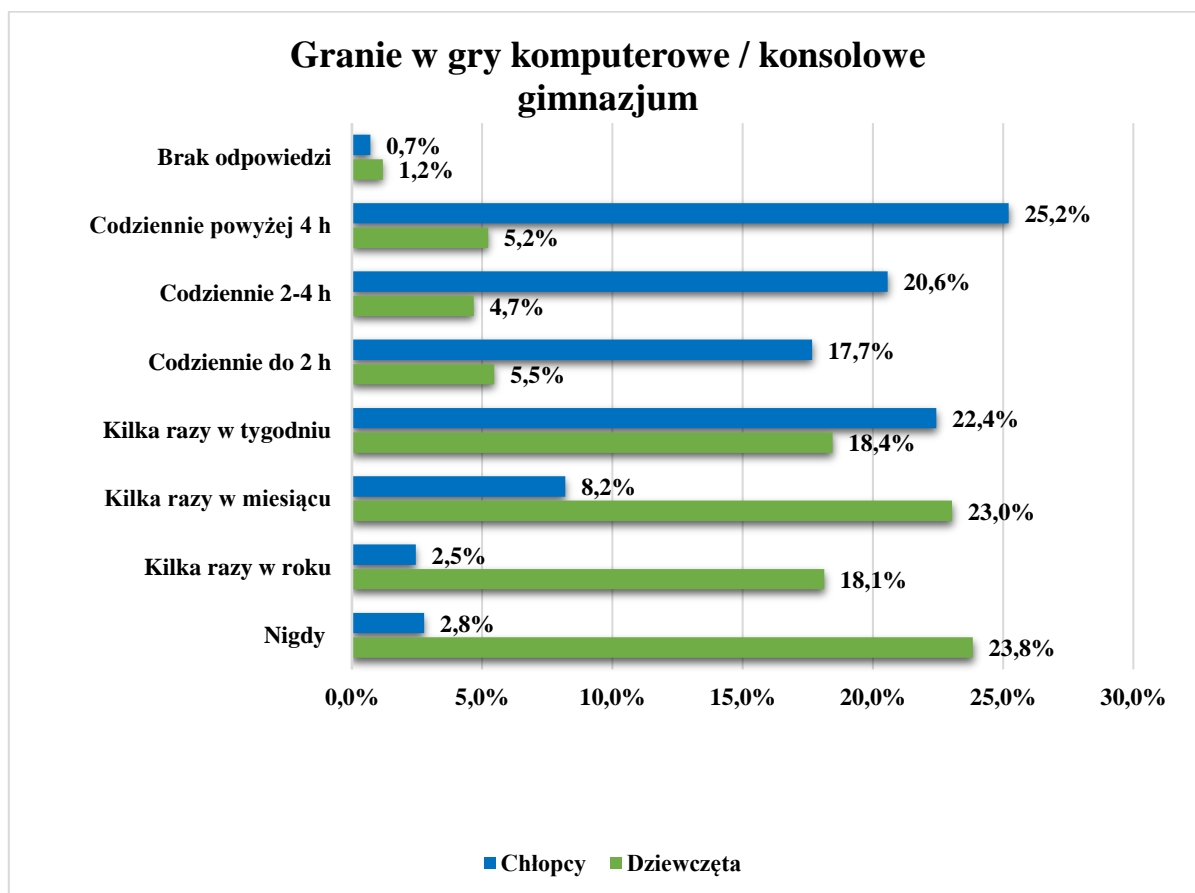
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Granie w gry komputerowe / konsolowe				
Chłopcy i dziewczęta - gimnazjum				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	301	23,8%	43	2,8%
Kilka razy w roku	229	18,1%	38	2,5%
Kilka razy w miesiącu	291	23,0%	127	8,2%
Kilka razy w tygodniu	233	18,4%	348	22,4%
Codziennie do 2 h	69	5,5%	274	17,7%
Codziennie 2-4 h	59	4,7%	319	20,6%
Codziennie powyżej 4 h	66	5,2%	391	25,2%
Brak odpowiedzi	15	1,2%	11	0,7%
Suma	1263	100,0%	1551	100,0%

Wśród dziewcząt 23,8% (301 os.) zadeklarowało, że nigdy nie używało gier komputerowych ani konsolowych; 18,1% (229) używało ich kilka razy w roku; 23,0% (291)

grało kilka razy w miesiącu; a 18,4 (233) - kilka razy w tygodniu. Granie codziennie przez mniej niż 2 godziny zadeklarowało 5,5% (69) uczennic; 4,7% (59) gra od 2 do 4 godzin dziennie; a 5,2% (66) powyżej 4 godzin dziennie. 1,2% (15) badanych dziewcząt nie odpowiedziało na to pytanie.

Wśród chłopców: 2,8% (43) uczniów zadeklarowało, że nigdy nie używało gier komputerowych ani konsolowych; 2,5% (38) używało ich kilka razy w roku; 8,2% (127) chłopców grało kilka razy w miesiącu; 22,4% (348) spędzało czas w ten sposób kilka razy w tygodniu. 17,7% (274) badanych stwierdziło, że korzystało z gier codziennie w czasie nie przekraczającym 2 godzin; 20,6% (319) używało gier od 2 do 4 godzin dziennie; a 25,2% (391) grało powyżej 4 godzin dziennie. 0,7% (11) ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące korzystania z portali społecznościowych.

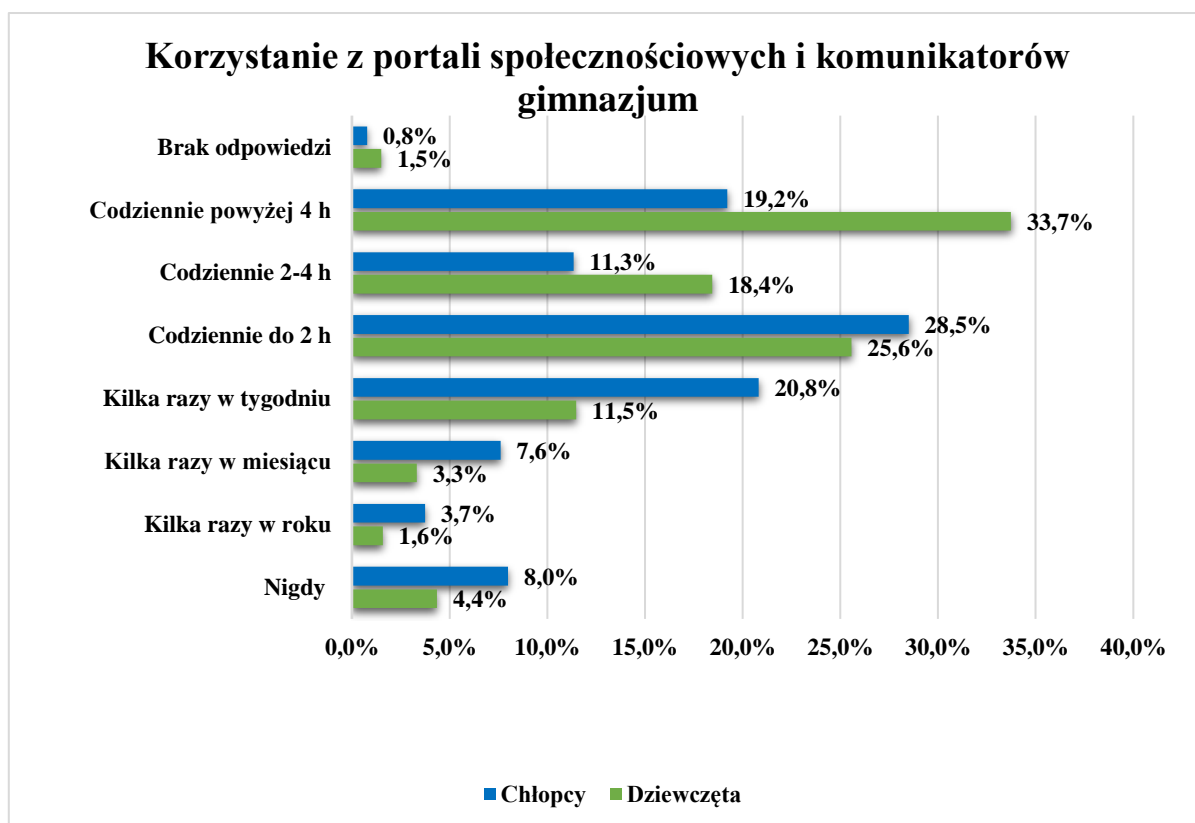
Pytanie: Ile czasu poświęcasz na korzystanie z portali społecznościowych?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów				
Chłopcy i dziewczęta - gimnazjum				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	55	4,4%	124	8,0%
Kilka razy w roku	20	1,6%	58	3,7%
Kilka razy w miesiącu	42	3,3%	118	7,6%
Kilka razy w tygodniu	145	11,5%	323	20,8%
Codziennie do 2 h	323	25,6%	442	28,5%
Codziennie 2-4 h	233	18,4%	176	11,3%
Codziennie powyżej 4 h	426	33,7%	298	19,2%
Brak odpowiedzi	19	1,5%	12	0,8%
Suma	1263	100,0%	1551	100,0%

W grupie dziewcząt: 4,4% (55 os.) uczennic szkół gimnazjalnych zadeklarowało, że nigdy nie korzystało z portali społecznościowych; 1,6% (20) spędzało czas w ten sposób kilka razy w roku. 3,3% (42) badanych deklarowało korzystanie z portali społecznościowych kilka razy w miesiącu, a kilka razy w tygodniu taka sytuacja dotyczyła 11,5% (145) uczennic szkół gimnazjalnych. Codzienne korzystanie z portali społecznościowych nie przekraczające 2 godzin zadeklarowało 25,6% (323) dziewcząt; 18,4% (233) spędzało tak czas od 2 do 4 godzin dziennie; a spędzanie czasu na surfowaniu po portalach społecznościowych powyżej 4 godzin dziennie dotyczyło 33,7% (426) badanych. Na zadane pytanie nie odpowiedziało 1,5% (19) dziewcząt.

8,0% (124) chłopców uczęszczających do gimnazjum zadeklarowało, że nigdy nie korzystało z portali społecznościowych; 3,7% (58) badanych kilka razy w roku spędzało czas w ten sposób. 7,6% (118) korzystało z portali społecznościowych kilka razy w miesiącu; a 20,8% (323) deklarowało ten sposób spędzania czasu kilka razy w tygodniu. Codzienne korzystanie z portali społecznościowych nie przekraczające 2 godzin zadeklarowało 28,5% (442) uczniów; 11,3% (176) spędzało czas na aktywnościach w portalach społecznościowych od 2 do 4 godzin dziennie, a 19,2% (298) badanych korzystało z portali społecznościowych powyżej 4 godzin dziennie. Na zadane pytanie nie odpowiedziało 0,8% (12) chłopców.

Deklaracje uczniów dotyczące spotykania się z przyjaciółmi i znajomymi.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz spotkaniom z przyjaciółmi i znajomymi?

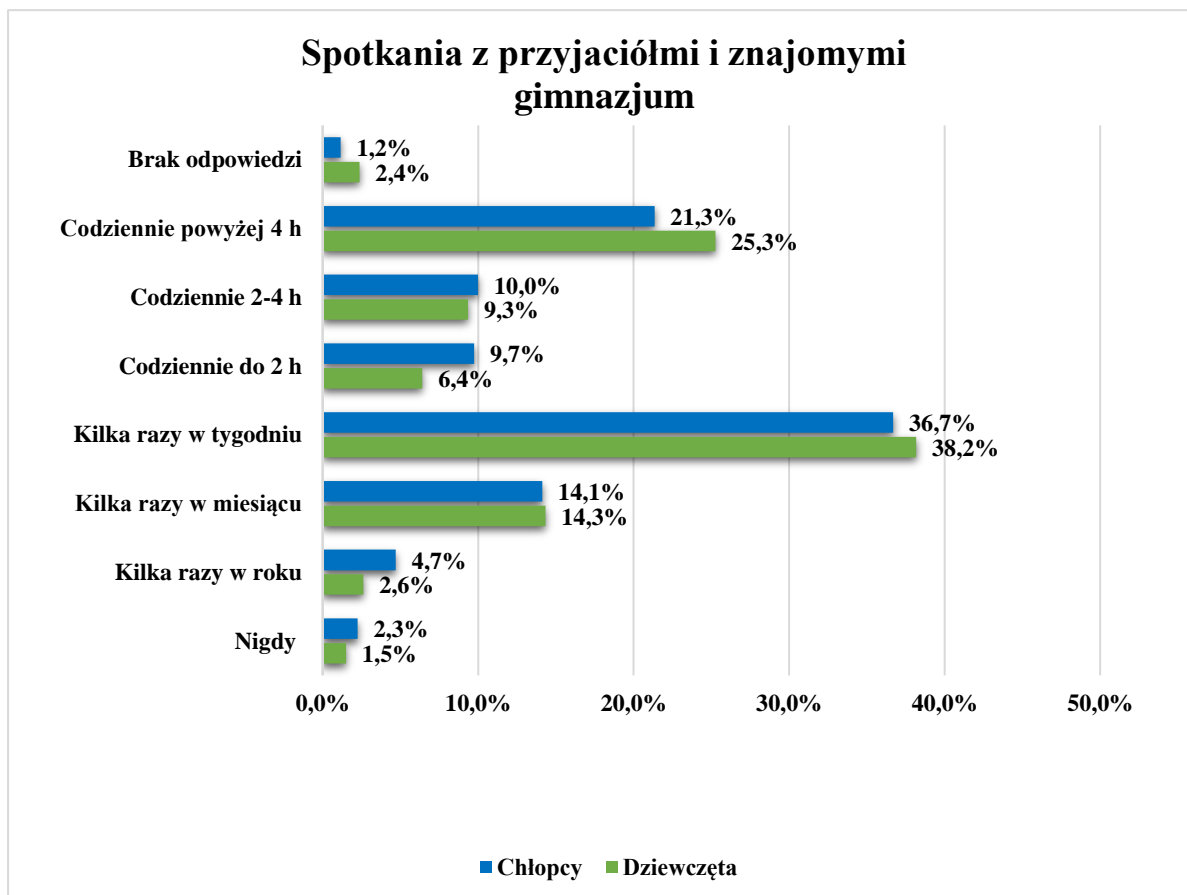
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Spotkania z przyjaciółmi i znajomymi				
Chłopcy i dziewczęta - gimnazjum				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	19	1,5%	35	2,3%
Kilka razy w roku	33	2,6%	73	4,7%
Kilka razy w miesiącu	181	14,3%	219	14,1%
Kilka razy w tygodniu	482	38,2%	569	36,7%
Codziennie do 2 h	81	6,4%	151	9,7%
Codziennie 2-4 h	118	9,3%	155	10,0%
Codziennie powyżej 4 h	319	25,3%	331	21,3%
Brak odpowiedzi	30	2,4%	18	1,2%
Suma	1263	100,0%	1551	100,0%

6,4% (81 os.) uczennic widywało znajomych codziennie nie dłużej niż 2 godziny; 9,3% (118) poświęcało spotkaniom od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie na spotkania z przyjaciółmi zadeklarowało 25,3% (319) uczestniczek badania. 38,2% (482) poświęcało czas kolegom kilka razy w tygodniu, 14,3% (181) kilka razy w miesiącu, 2,6% (33) spotykało się z nimi kilka razy w roku. 1,5% (19) uczennic zadeklarowało, że nigdy nie

spotykało się z przyjaciółmi ani znajomymi. 2,4% (30) dziewcząt nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

36,7% (569) chłopców spotyka się ze znajomymi kilka razy w tygodniu. Spędzanie czasu z przyjaciółmi i znajomymi codziennie nie dłużej niż 2 godziny zadeklarowało 9,7% (151) badanych; 10,0% (155) poświęcało spotkaniom od 2 do 4 godzin dziennie; a powyżej 4 godzin dziennie kolegom czas poświęcało 21,3% (331) ankietowanych. 14,1% (219) widuje znajomych kilka razy w miesiącu, 4,7% (73) spotykało się z nimi kilka razy w roku. 2,3% (35) gimnazjalistów twierdziło, że nigdy nie spotyka się z przyjaciółmi ani znajomymi. 1,2% (18) chłopców nie odpowiedziało na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu spędzanego na imprezach, koncertach, dyskotekach.

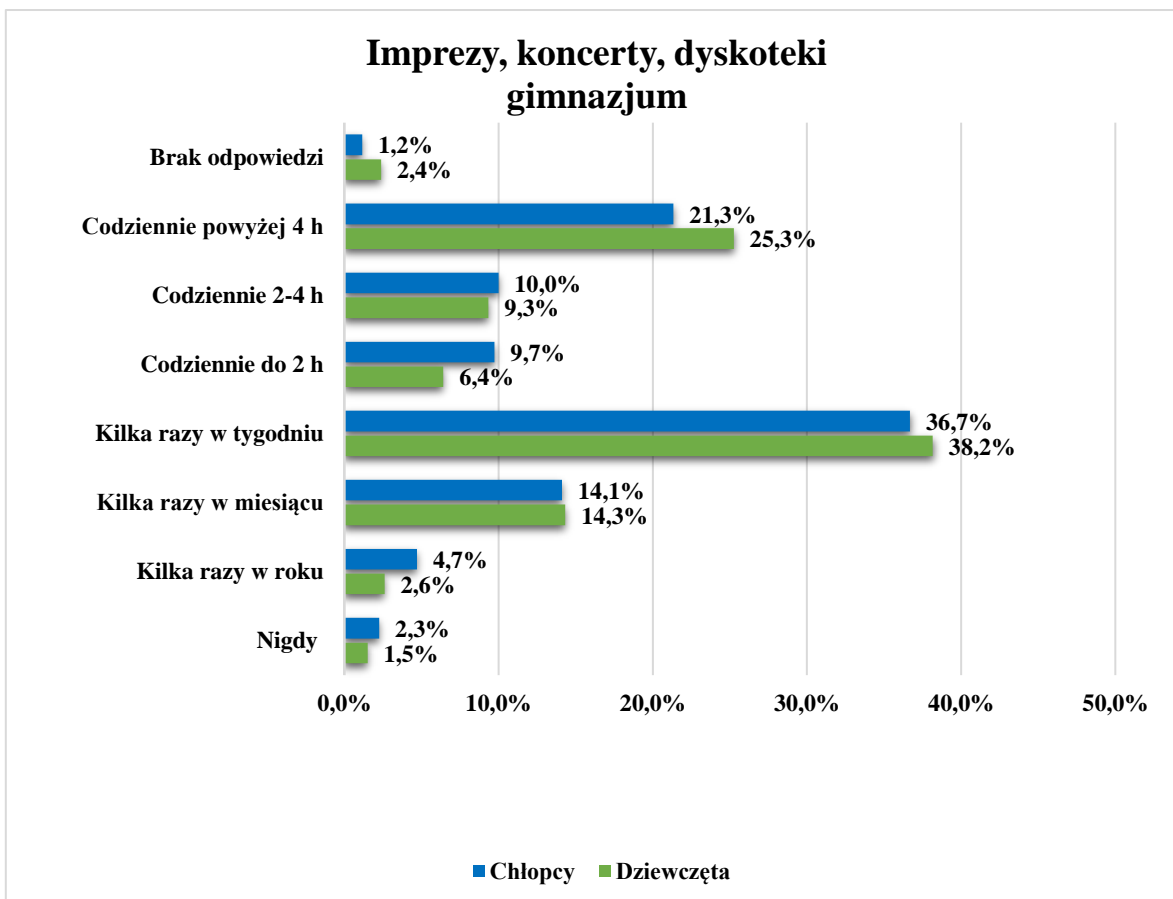
Pytanie: Ile czasu poświęcasz na imprezy, koncerty, dyskoteki?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Imprezy, koncerty, dyskoteki				
Chłopcy i dziewczęta - gimnazjum				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	203	16,1%	356	23,0%
Kilka razy w roku	709	56,1%	722	46,6%
Kilka razy w miesiącu	265	21,0%	315	20,3%
Kilka razy w tygodniu	39	3,1%	73	4,7%
Codziennie do 2 h	6	0,5%	13	0,8%
Codziennie 2-4 h	5	0,4%	16	1,0%
Codziennie powyżej 4 h	15	1,2%	31	2,0%
Brak odpowiedzi	21	1,7%	25	1,6%
Suma	1263	100,0%	1551	100,0%

Codziennie poświęcanie czasu na imprezy zadeklarowało stosunkowo niewiele osób: przez czas do 2 godzin 0,5% (6 os.) uczennic; 0,4% (5) imprezuje od 2 do 4 godzin dziennie, 1,2% (15) badanych powyżej 4 godzin. 16,1% (203) uczennic szkół gimnazjalnych zadeklarowało, że wcale nie poświęcało czasu na imprezy; 56,1% (709) chodziło na imprezy kilka razy w roku; 21,0% (265) badanych pojawiało się na dyskotecę kilka razy w miesiącu; 3,1% (39) - kilka razy w tygodniu. Spośród dziewcząt biorących udział w badaniu 1,7% (21) nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Z badanej grupy gimnazjalistów 23,0% (356) zadeklarowało, że w ogóle nie bywało na imprezach; 46,6% (722) chodziło na imprezy kilka razy w roku; a 20,3% (315) ankietowanych pojawiało się na imprezie kilka razy w miesiącu. 4,7% (73) badanych chłopców zadeklarowało imprezowanie kilka razy w tygodniu. Spędzanie czasu na imprezach codziennie nie dłużej niż 2 godziny zadeklarowało 0,8% (13) chłopców; 1,0% (16) imprezowało od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie – 2,0% (31) uczniów. 1,6% (25) badanych nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące spędzania czasu bez konkretnego zajęcia.

Pytanie: Ile czasu spędzasz bez konkretnego zajęcia?

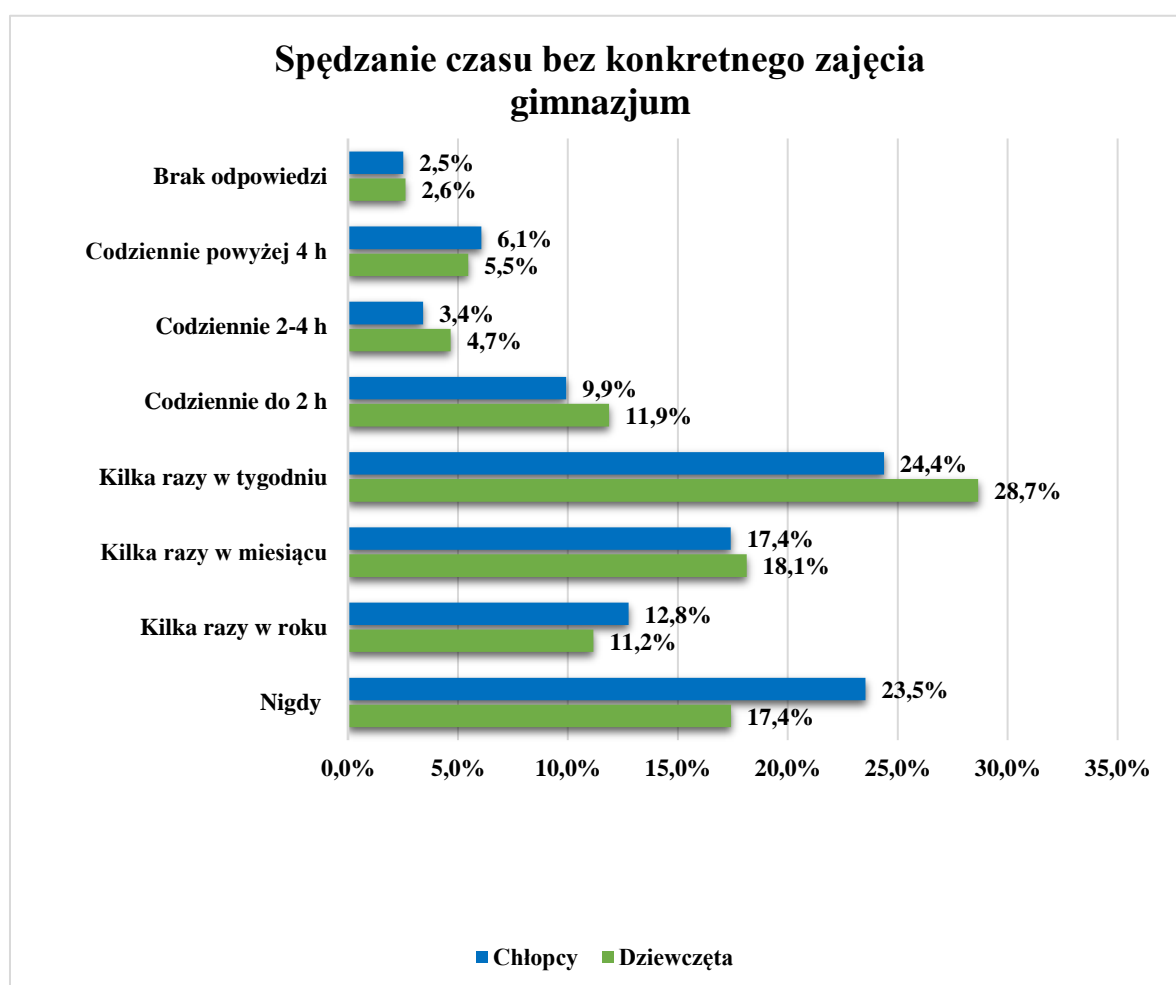
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia				
Chłopcy i dziewczęta - gimnazjum				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	220	17,4%	365	23,5%
Kilka razy w roku	141	11,2%	198	12,8%
Kilka razy w miesiącu	229	18,1%	270	17,4%
Kilka razy w tygodniu	362	28,7%	378	24,4%
Codziennie do 2 h	150	11,9%	154	9,9%
Codziennie 2-4 h	59	4,7%	53	3,4%
Codziennie powyżej 4 h	69	5,5%	94	6,1%
Brak odpowiedzi	33	2,6%	39	2,5%
Suma	1263	100,0%	1551	100,0%

W grupie dziewcząt odpowiedzi na powyższe pytanie wyglądają następująco: 17,4% (220 os.) uczennic szkół gimnazjalnych nigdy nie spędzało czasu bez konkretnego zajęcia; 11,2% (141) spędzało czas w ten sposób kilka razy w roku. 18,1% (229) badanych deklarowało, że taka sytuacja zdarza im się kilka razy w miesiącu, a kilka razy w tygodniu taka

sytuacja dotyczyła 28,7% (362) uczennic szkół gimnazjalnych. Codzienne spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia nie przekraczające 2 godzin zadeklarowało 11,9% (150) dziewcząt; 4,7% (59) spędzało tak czas od 2 do 4 godzin dziennie; a nudzenie się powyżej 4 godzin dziennie dotyczyło 5,5% (69) badanych. Na zadane pytanie nie odpowiedziało 2,6% (33) dziewcząt.

23,5% (365) chłopców uczęszczających do gimnazjum zadeklarowało, że nigdy nie spędzało czasu bez konkretnego zajęcia; 12,8% (198) badanych kilka razy w roku spędzało czas w ten sposób. 17,4% (270) nie robiło nic konkretnego kilka razy w miesiącu; a 24,4% (378) deklaroowało nudę kilka razy w tygodniu. Codzienne spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia nie przekraczające 2 godzin zadeklarowało 9,9% (154) uczniów; 3,4% (53) spędzało czas nie mając konkretnego zajęcia od 2 do 4 godzin dziennie, a 6,1% (94) badanych nie robiło nic powyżej 4 godzin dziennie. Na zadane pytanie nie odpowiedziało 2,5% (39) chłopców.

Deklaracje uczniów dotyczące czytania.

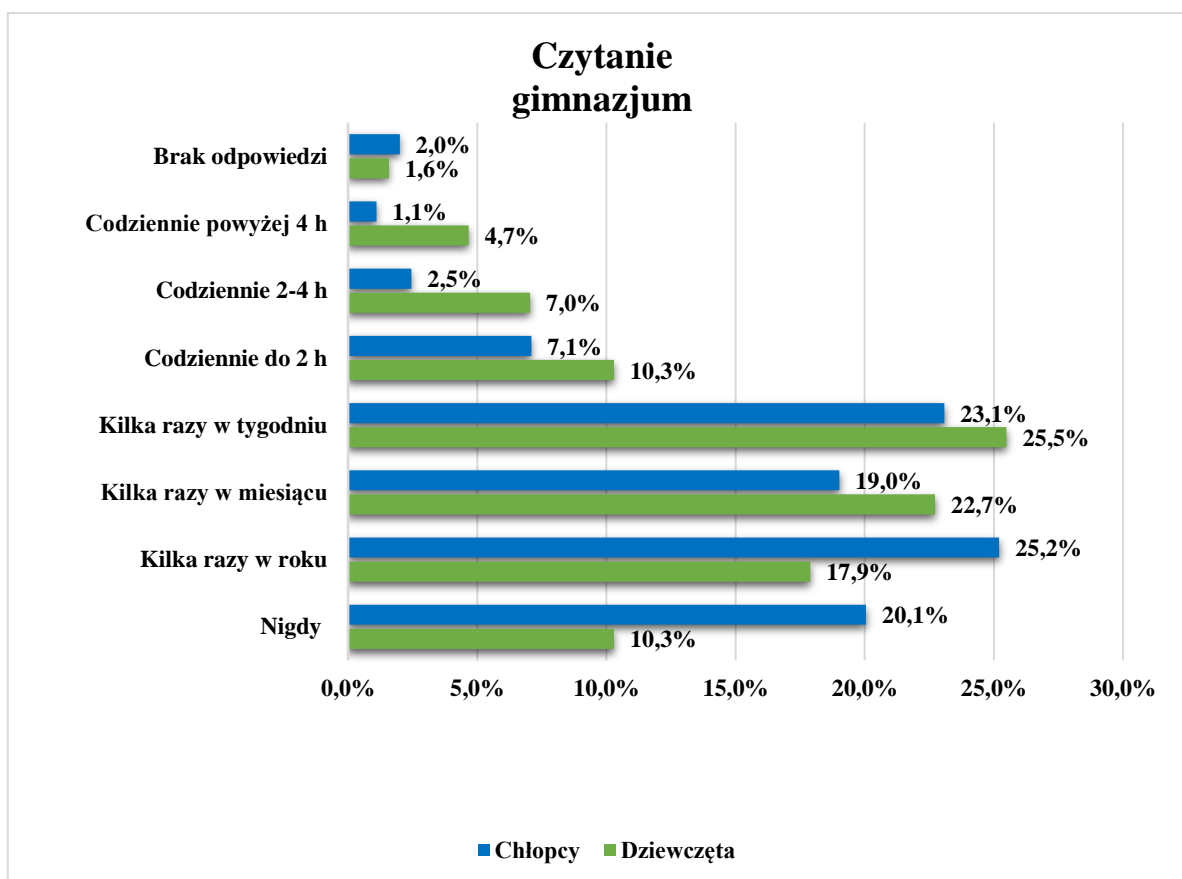
Pytanie: Ile czasu poświęcasz na czytanie?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Czytanie				
Chłopcy i dziewczęta - gimnazjum				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	130	10,3%	311	20,1%
Kilka razy w roku	226	17,9%	391	25,2%
Kilka razy w miesiącu	287	22,7%	295	19,0%
Kilka razy w tygodniu	322	25,5%	358	23,1%
Codziennie do 2 h	130	10,3%	110	7,1%
Codziennie 2-4 h	89	7,0%	38	2,5%
Codziennie powyżej 4 h	59	4,7%	17	1,1%
Brak odpowiedzi	20	1,6%	31	2,0%
Suma	1263	100,0%	1551	100,0%

Najwięcej, bo 25,5% (322 os.) respondentek zadeklarowało, że sięgało po książkę kilka razy w tygodniu. Czytanie codziennie nie dłużej niż 2 godziny zadeklarowało 10,3% (130) badanych; 7,0% (89) czytało od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie czytało 4,7% (59) uczennic. W grupie dziewcząt czytanie było bardziej popularne niż w grupie chłopców. 22,7% (287) czas wolny poświęcało książce kilka razy w miesiącu. 17,9% (226) czytało kilka razy w roku. 10,3% (130) uczennic szkół gimnazjalnych zadeklarowało, że nigdy nie czytało, a 1,6% (20) gimnazjalistek biorących udział w badaniu nie odpowiedziało na to pytanie.

Przeprowadzone badanie ankietowe wykazało, że 23,1 % (358) czytało kilka razy w tygodniu. Czytanie codziennie nie dłużej niż 2 godziny zadeklarowało 7,1% (110) badanych; 2,5% (38) czyta od 2 do 4 godzin dziennie; a powyżej 4 godzin dziennie – 1,1% (17) uczniów. 19,0% (295) chłopców w wieku od 13 do 15 lat sięgało po książkę kilka razy w miesiącu, 25,2% (391) czytało zaledwie kilka razy w roku. 20,1% (311) chłopców - uczniów krakowskich szkół gimnazjalnych zadeklarowało, iż nigdy nie czytało. 2,0% (31) nie odpowiedziało na to pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące odrabiania lekcji.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na odrabianie lekcji?

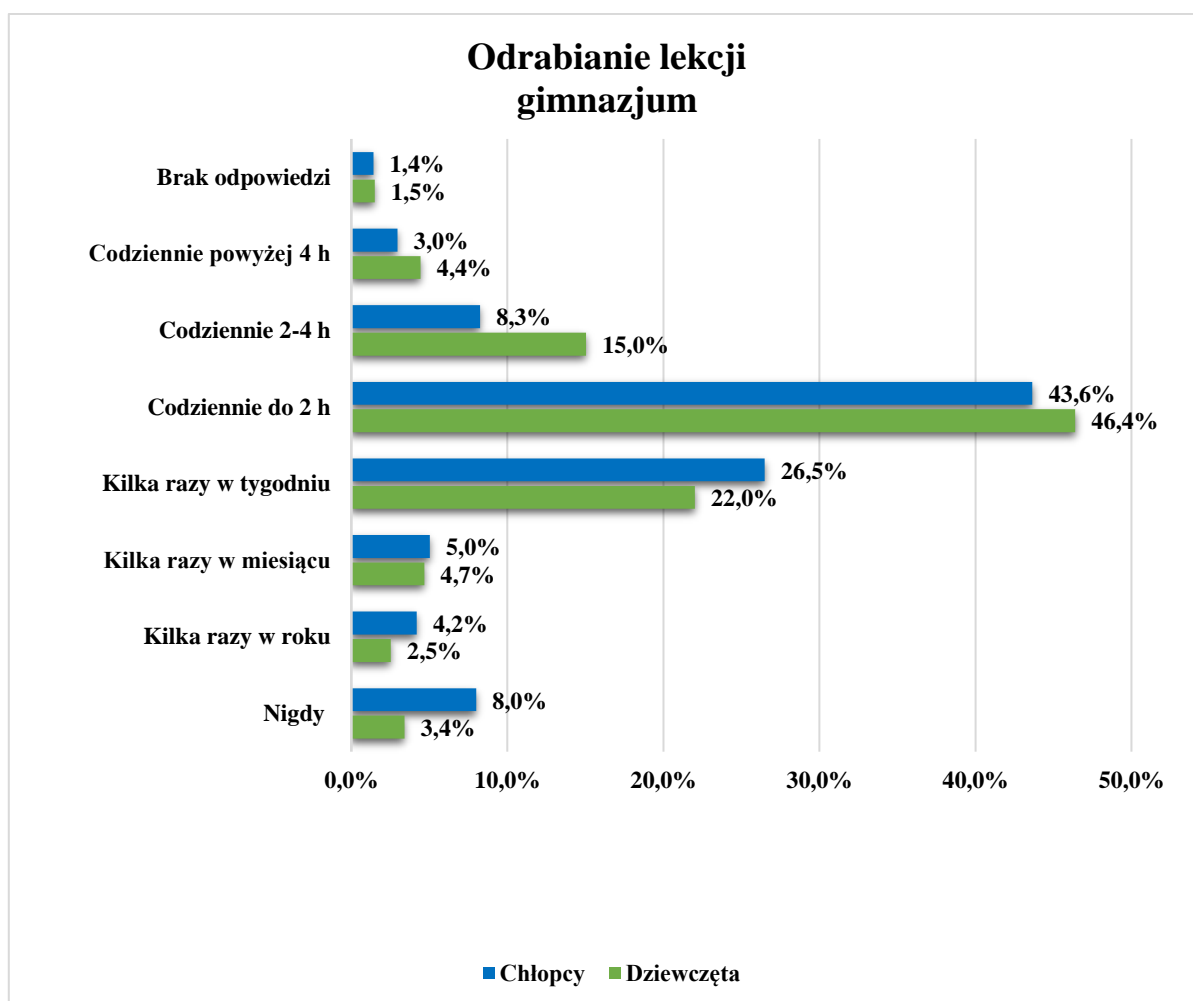
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Odrabianie lekcji				
Chłopcy i dziewczęta - gimnazjum				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	43	3,4%	124	8,0%
Kilka razy w roku	32	2,5%	65	4,2%
Kilka razy w miesiącu	59	4,7%	78	5,0%
Kilka razy w tygodniu	278	22,0%	411	26,5%
Codziennie do 2 h	586	46,4%	677	43,6%
Codziennie 2-4 h	190	15,0%	128	8,3%
Codziennie powyżej 4 h	56	4,4%	46	3,0%
Brak odpowiedzi	19	1,5%	22	1,4%
Suma	1263	100,0%	1551	100,0%

Z spośród grupy uczennic krakowskich szkół gimnazjalnych biorących udział w badaniu odrabianie lekcji codziennie nie dłużej niż przez 2 godziny potwierdziło 46,4% (586 os.) dziewcząt; 15,0% (190) przeznaczało na to od 2 do 4 godzin dziennie; a powyżej

4 godzin dziennie – 4,4% (56) uczennic. 22,0% (278) przeznaczało na to czas kilka razy w tygodniu, 4,7% (59) kilka razy w miesiącu. 2,5% (32) odrabiała je kilka razy w roku; 3,4% (43) zadeklarowało, że nigdy nie odrabiała lekcji, a 1,5% (19) dziewcząt biorących udział w badaniu nie odpowiedziało na powyższe pytanie.

Odrabianie lekcji codziennie nie dłużej niż przez 2 godziny potwierdziło 43,6% (677) badanych; 8,3% (128) przeznacza na to od 2 do 4 godzin dziennie; a powyżej 4 godzin dziennie – 3,0% (46) uczniów. 26,5% (411) - kilka razy w tygodniu, 5,0% (78) miało czas na zadania domowe kilka razy w miesiącu, 4,2% (65) odrabiała je kilka razy w roku. 8,0% (124) chłopców - uczniów szkół gimnazjalnych zadeklarowało, że nigdy nie odrabiała lekcji. 1,4% (22) nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące rozmów z rodzicami.

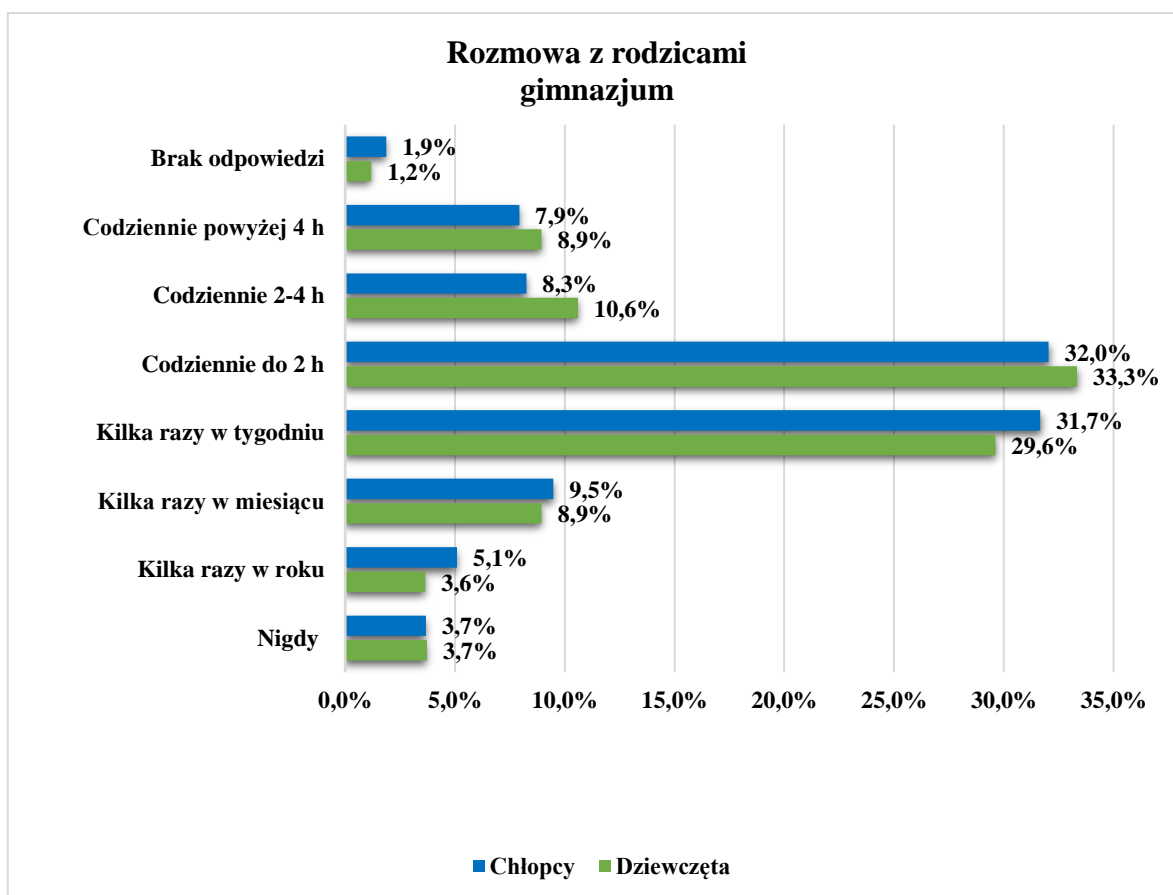
Pytanie: Ile czasu poświęcasz rozmowie z rodzicami?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Rozmowa z rodzicami				
Chłopcy i dziewczęta - gimnazjum				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	47	3,7%	57	3,7%
Kilka razy w roku	46	3,6%	79	5,1%
Kilka razy w miesiącu	113	8,9%	147	9,5%
Kilka razy w tygodniu	374	29,6%	491	31,7%
Codziennie do 2 h	421	33,3%	497	32,0%
Codziennie 2-4 h	134	10,6%	128	8,3%
Codziennie powyżej 4 h	113	8,9%	123	7,9%
Brak odpowiedzi	15	1,2%	29	1,9%
Suma	1263	100,0%	1551	100,0%

Wśród uczennic codziennie przez czas do 2 godzin z rodzicami rozmawiało 33,3% (421 os.) ankietowanych; 10,6% (134) rozmawiało od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie 8,9% (113). 29,6% (374) dziewcząt przyznało, że rozmawiało z rodzicami kilka razy w tygodniu. 8,9% (113) badanych odbywało takie rozmowy kilka razy w miesiącu. 3,6% (46) rozmawiało z nimi kilka razy w roku. 3,7% (47) deklaroowało, że nigdy nie rozmawiało z rodzicami, a 1,2% (15) dziewcząt biorących udział w badaniu nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Z kolei wśród uczniów codzienne rozmowy w czasie nie przekraczającym 2 godzin zadeklarowało 32,0% (497) gimnazjalistów; 8,3% (128) badanych rozmawiało z rodzicami od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie 7,9% (123) respondentów. 31,7% (491) deklaroowało rozmowę z rodzicami kilka razy w tygodniu, 9,5% (147) odbywało rozmowy z rodzicami kilka razy w miesiącu, 5,1% (79) rozmawiało z nimi kilka razy w roku. 3,7% (57) zadeklarowało, że w ogóle nie rozmawiało z rodzicami a 1,9% (29) ankietowanych nie wypowiedziało się na ten temat.

Inne formy spędzania czasu wolnego.

Uczniowie mieli możliwość wypisania innych form spędzania czasu wolnego oprócz tych, które znajdowały się w ankiecie.

17,9% (226 os.) dziewcząt z gimnazjum skorzystało z takiej możliwości. Najczęściej odpowiedzi dotyczyły zachowań związanych z aktywnością fizyczną (taniec, spacerowanie, jazda konna); rozwojem zainteresowań (np. rysowanie, gra na instrumencie, śpiewanie); spędzaniem czasu z innymi osobami (np. rodzeństwo, rodzice, koledzy); jak również spędzaniem czasu ze zwierzętami, zabawą, podróżami, zakupami, nauką i pomocą rodzicom (np. sprząatanie, gotowanie, opieka nad rodzeństwem).

Wśród chłopców 13,2% (204) wymieniło swoje ulubione formy spędzania czasu wolnego. Najpopularniejsze okazały się: aktywność fizyczna (np. spacerowanie, gra w piłkę, jazda konna, taniec), spędzenie czasu na podwórku oraz ze znajomymi, opieka nad zwierzętami, harcerstwo, rozwijanie dodatkowych umiejętności (np. rysowanie, gra na instrumencie, programowanie), a także obowiązki domowe.

2.3 Szkoły ponadgimnazjalne

Deklaracje uczniów dotyczące czasu spędzanego na uprawianiu sportu.

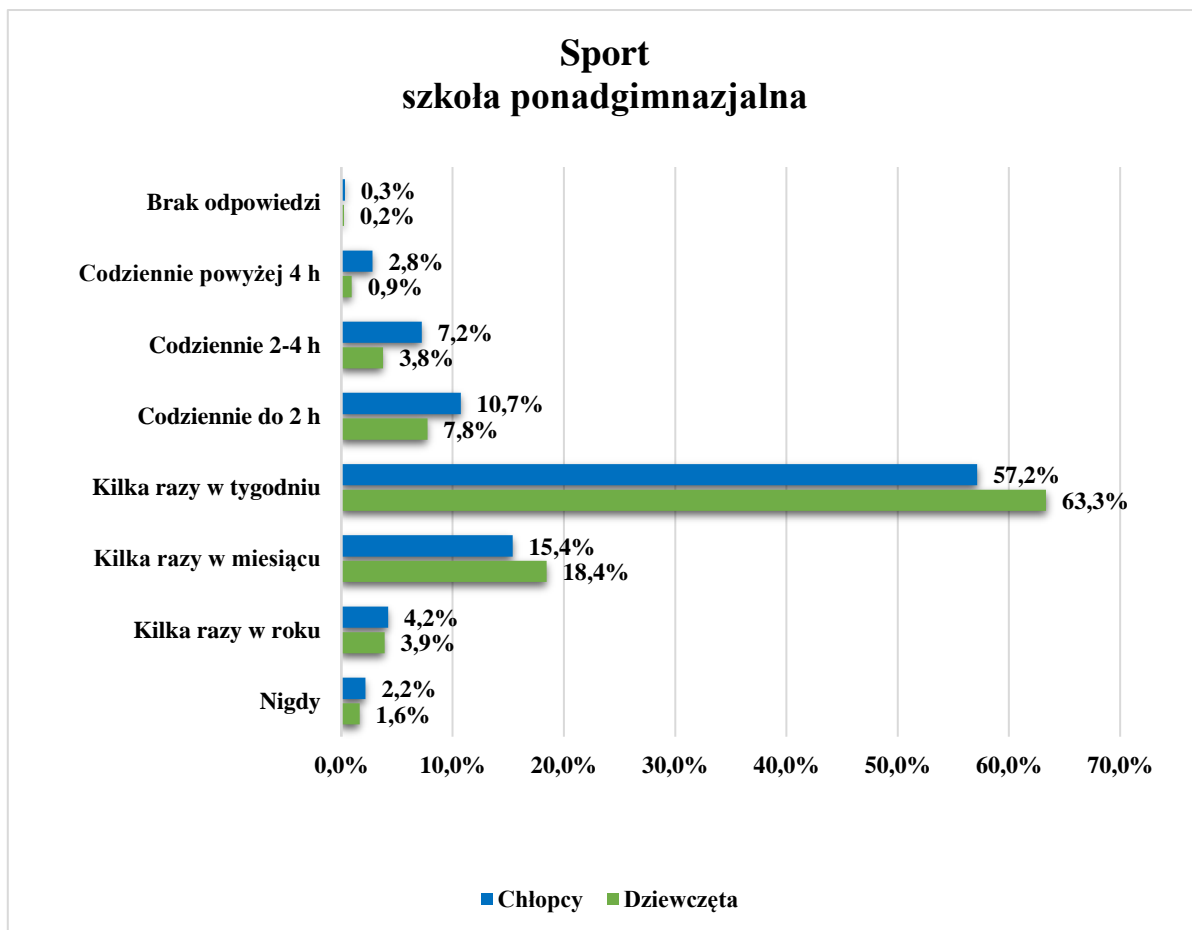
Pytanie: Ile czasu poświęcasz na sport?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Sport				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	14	1,6%	28	2,2%
Kilka razy w roku	33	3,9%	54	4,2%
Kilka razy w miesiącu	157	18,4%	198	15,4%
Kilka razy w tygodniu	539	63,3%	735	57,2%
Codziennie do 2 h	66	7,8%	138	10,7%
Codziennie 2-4 h	32	3,8%	93	7,2%
Codziennie powyżej 4 h	8	0,9%	36	2,8%
Brak odpowiedzi	2	0,2%	4	0,3%
Suma	851	100,0%	1286	100,0%

W grupie dziewcząt 63,3% (539 os.) uprawiało sport kilka razy w tygodniu. Codzienną aktywność sportową nie przekraczającą 2 godzin zadeklarowało 7,8% (66) ankietowanych; 3,8% (32) przeznaczało na sport od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie 0,9% (8) uczennic. 18,4% (157) badanych odpowiedziało, że na aktywność fizyczną poświęca swój czas kilka razy w miesiącu, a 3,9% (33) uprawiało sport kilka razy w roku. 1,6% (14) uczennic szkół ponadgimnazjalnych zadeklarowało, że nie uprawiało żadnego sportu. 0,2% (2) dziewcząt biorących udział w badaniu nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Spośród chłopców szkół ponadgimnazjalnych 57,2% (735) deklarowało uprawianie sportu kilka razy w tygodniu. Uprawianie sportu codziennie przez czas nie dłuższy niż 2 godziny deklarowało 10,7% (138) chłopców; 7,2% (93) poświęcało na sport od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie 2,8% (36) badanych. 15,4% (198) badanych miało czas na aktywność fizyczną kilka razy w miesiącu, 4,2% (54) uprawiało sport kilka razy w roku 2,2% (28) chłopców przyznało, że nigdy nie uprawiało żadnego sportu. 0,3% (4) ankietowanych nie określiło czy i jak często uprawia sport.

Deklaracje uczniów dotyczące hobby.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na hobby?

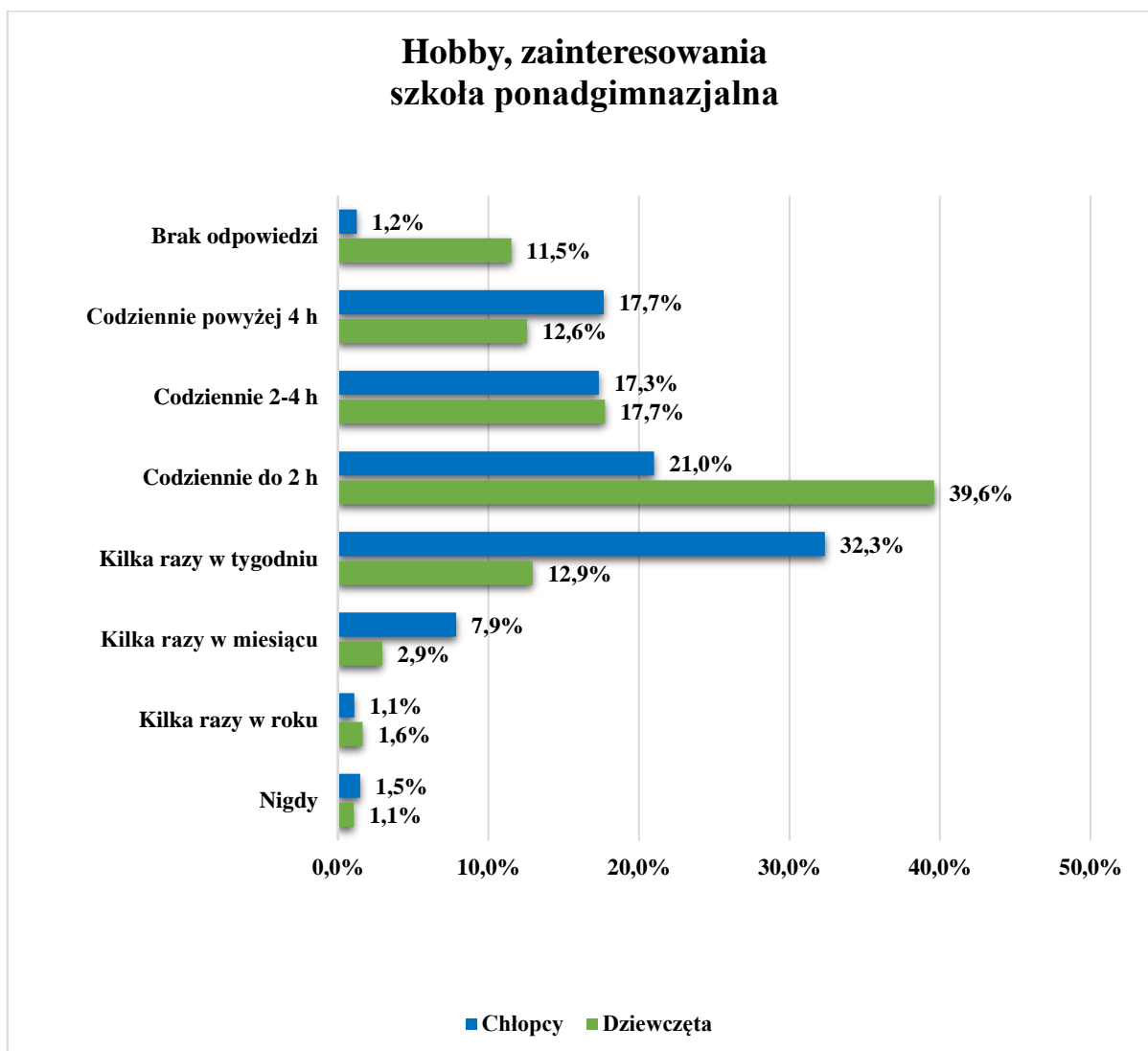
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Hobby, zainteresowania				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	9	1,1%	19	1,5%
Kilka razy w roku	14	1,6%	14	1,1%
Kilka razy w miesiącu	25	2,9%	101	7,9%
Kilka razy w tygodniu	110	12,9%	416	32,3%
Codziennie do 2 h	337	39,6%	270	21,0%
Codziennie 2-4 h	151	17,7%	223	17,3%
Codziennie powyżej 4 h	107	12,6%	227	17,7%
Brak odpowiedzi	98	11,5%	16	1,2%
Suma	851	100,0%	1286	100,0%

Spośród uczennic codzienny czas poświęcony na hobby nie przekraczający 2 godzin zadeklarowało 39,6% (337 os.) badanych dziewcząt; 17,7% (151) realizowało swoje pasje od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie – 12,6% (107), 12,9% (110) uczennic

szkół średnich angażowało się w tego rodzaju aktywności kilka razy w tygodniu, 2,9% (25) realizowało swoje zainteresowania kilka razy w miesiącu, 1,6% (14) dziewcząt poświęcało temu czas kilka razy w roku. 1,1% (9) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na hobby, a 11,5% (98) respondentek nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Wyniki uczniów są następujące: czas na hobby codziennie do 2 godzin deklarowało 21,0% (270) badanych; 17,3% (223) poświęcało się swoim pasjom od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie - 17,7% (227) uczniów. 32,3% (416) chłopców angażowało się w dodatkowe zajęcia kilka razy w tygodniu. 7,9% (101) poświęcało mu czas kilka razy w miesiącu, 1,1% (14) badanych, że realizowało swoje hobby kilka razy w roku. 1,5% (19) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na dodatkowe aktywności. 1,2% (16) badanych nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące oglądania telewizji i filmów.

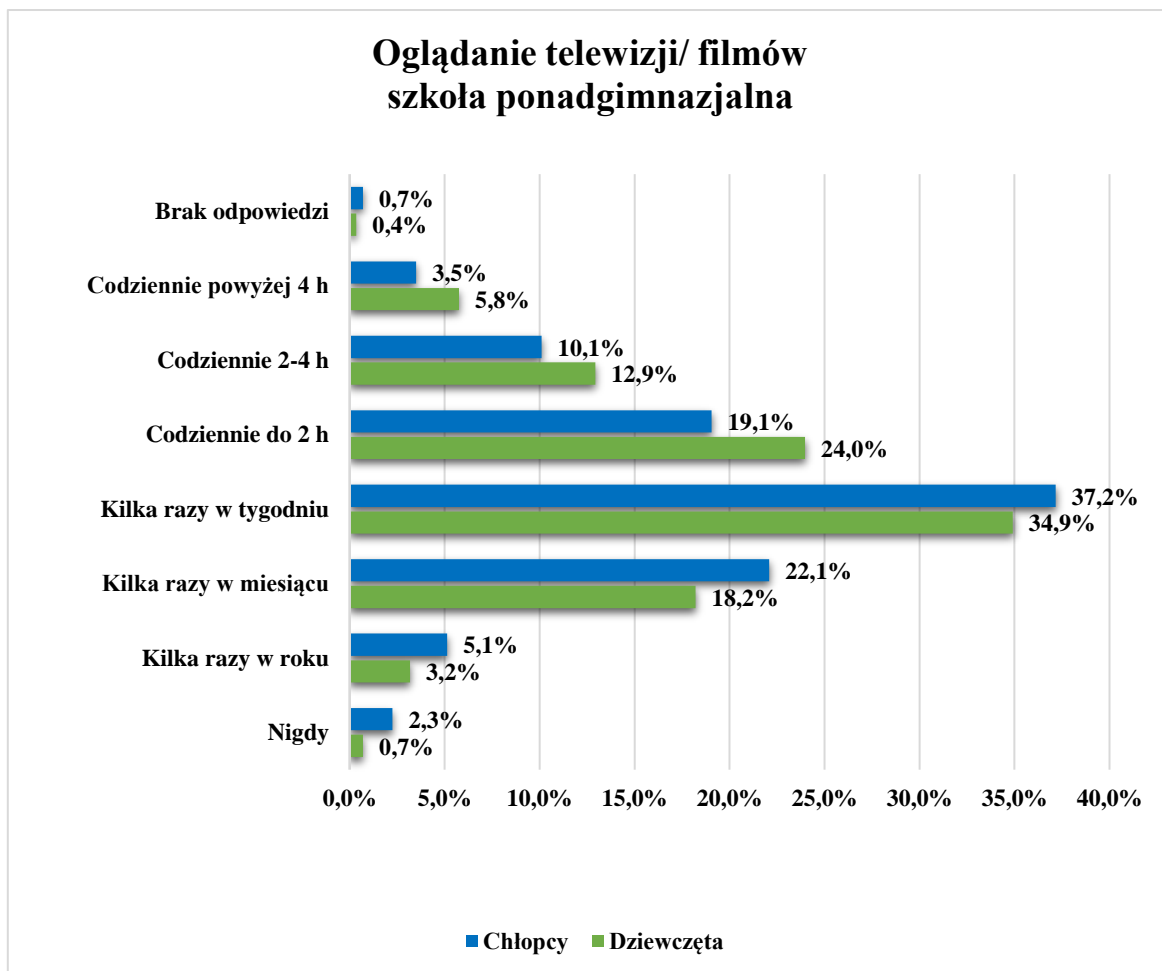
Pytanie: Ile czasu poświęcasz oglądaniu telewizji i filmów?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Oglądanie telewizji / filmów				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	6	0,7%	29	2,3%
Kilka razy w roku	27	3,2%	66	5,1%
Kilka razy w miesiącu	155	18,2%	284	22,1%
Kilka razy w tygodniu	297	34,9%	478	37,2%
Codziennie do 2 h	204	24,0%	245	19,1%
Codziennie 2-4 h	110	12,9%	130	10,1%
Codziennie powyżej 4 h	49	5,8%	45	3,5%
Brak odpowiedzi	3	0,4%	9	0,7%
Suma	851	100,0%	1286	100,0%

0,7% (6 os.) uczennic szkół ponadgimnazjalnych zadeklarowało, że nie ogląda telewizji, ani filmów; 3,2% (27), że oglądało kilka razy w roku; 18,2% (155) badanych spędzało czas przed telewizorem kilka razy w miesiącu; 34,9% (297) oglądało telewizję kilka razy w tygodniu. Stosunkowo dużo dziewcząt deklaruowało codzienne spędzanie czasu wolnego na oglądaniu filmów oraz TV. Taka aktywność nie dłużej niż 2 godziny dziennie dotyczyła 24,0% (204) ankietowanych; 12,9% (110) korzystało z telewizji od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie – 5,8% (49) uczennic. 0,4% (3) dziewcząt biorących udział w badaniu nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

2,3% (29) chłopców zadeklarowało, że nie oglądało telewizji, ani filmów; 5,1% (66) oglądało kilka razy w roku; 22,1% (284) badanych spędzało czas przed telewizorem kilka razy w miesiącu; a 37,2% (478) - kilka razy w tygodniu. Codzienne oglądanie telewizji nie przekraczające 2 godzin zadeklarowało 19,1% (245) uczestników badania; z kolei 10,1% (130) korzysta z telewizji od 2 do 4 godzin dziennie, a korzystanie powyżej 4 godzin dziennie dotyczyło w badaniu 3,5% (45) uczniów. 0,7% (9) nie udzieliło odpowiedzi na zadane pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęcanego na słuchanie muzyki.

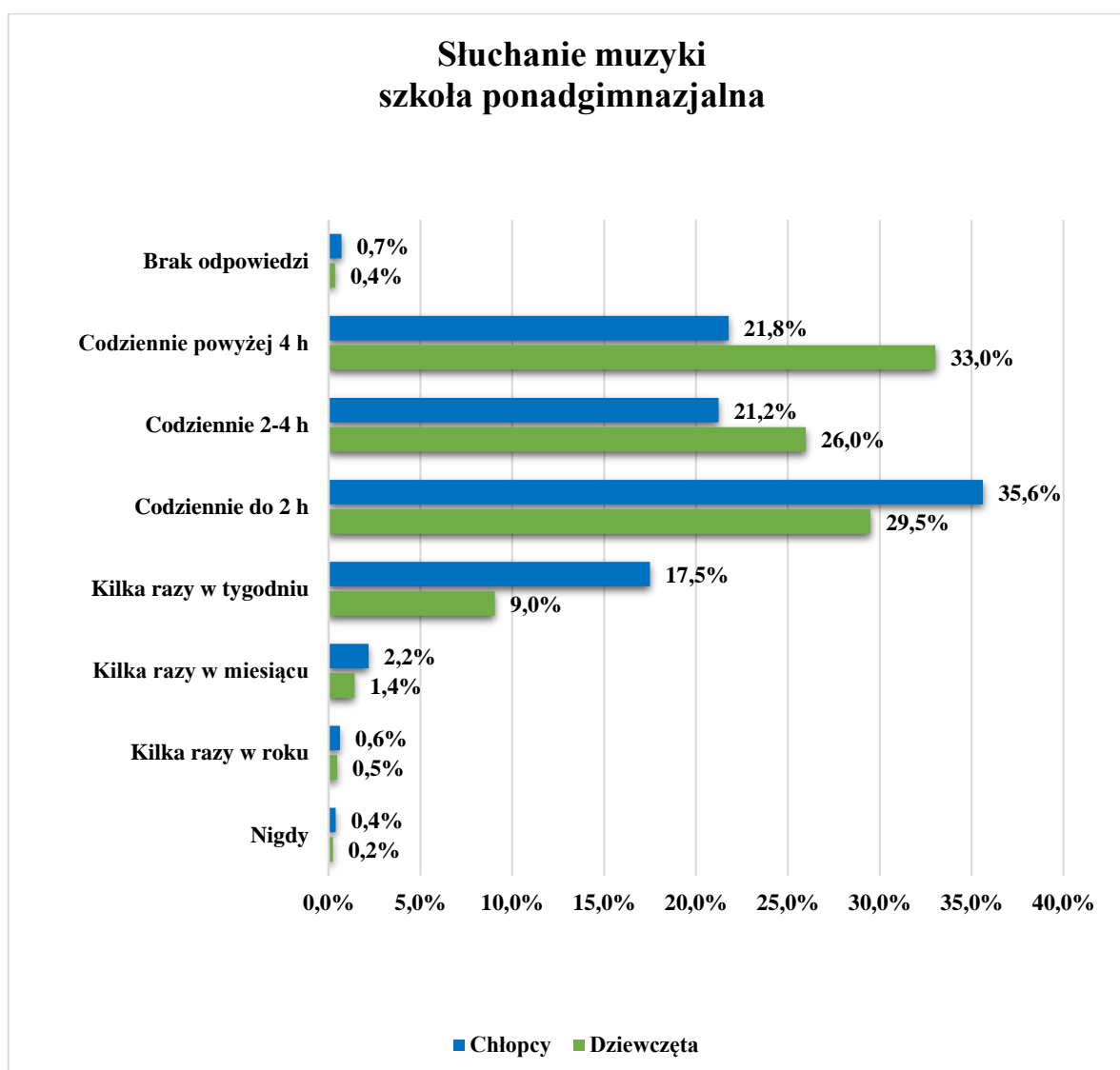
Pytanie: Ile czasu poświęcasz słuchaniu muzyki?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Słuchanie muzyki				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	2	0,2%	5	0,4%
Kilka razy w roku	4	0,5%	8	0,6%
Kilka razy w miesiącu	12	1,4%	28	2,2%
Kilka razy w tygodniu	77	9,0%	225	17,5%
Codziennie do 2 h	251	29,5%	458	35,6%
Codziennie 2-4 h	221	26,0%	273	21,2%
Codziennie powyżej 4 h	281	33,0%	280	21,8%
Brak odpowiedzi	3	0,4%	9	0,7%
Suma	851	100,0%	1286	100,0%

Odpowiedzi w grupie dziewcząt ukazały, że: najczęściej spośród dziewcząt słuchało muzyki codziennie powyżej 4 godzin 33,0% (281 os.); 29,5% (251) poświęcało tej czynności codziennie do 2 h. Od 2 do 4 godzin dziennie słuchało muzyki 26,0% (221); a kilka razy w tygodniu 9,0% (77). 1,4% (12) ankietowanych spędzało czas słuchając muzyki kilka razy w miesiącu. 0,2% (2) uczennic szkół ponadgimnazjalnych nigdy nie słuchało muzyki. 0,4% (3) respondentek nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Chłopcy z badanej grupy spędzali czas według deklaracji na słuchaniu muzyki w następujący sposób: najczęściej osób słuchało muzyki codziennie- nie dłużej niż 2 godziny dziennie robiło to 35,6% (458) chłopców; 21,8% (280) poświęcało temu codziennie powyżej 4 godzin. Słuchanie muzyki od 2 do 4 godzin dziennie zadeklarowało 21,2% (273). 17,5% (225) – kilka razy w tygodniu, 2,2% (28) badanych poświęcało czas na słuchanie muzyki kilka razy w miesiącu, 0,6% (8) słuchało jej kilka razy w roku. 0,4% (5) uczniów szkół ponadgimnazjalnych twierdziło, że nigdy nie słuchało muzyki. 0,7% (9) badanych nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące używania Internetu.

Pytanie: Ile czasu spędzasz na korzystaniu z Internetu?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

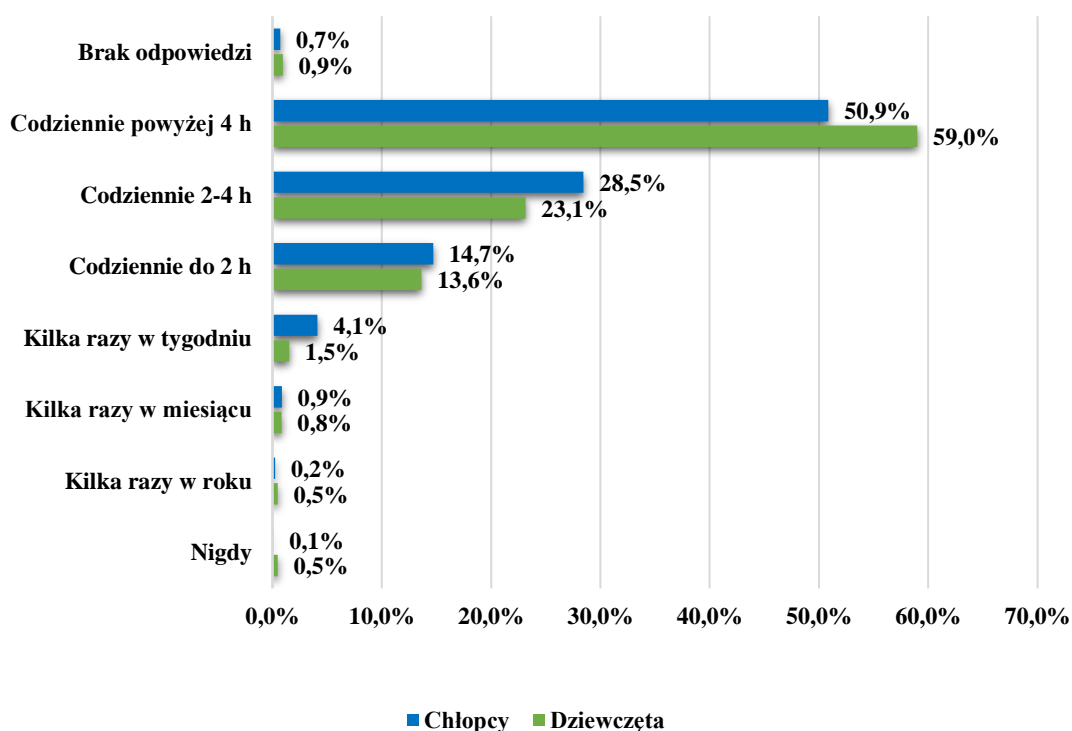
Używanie Internetu				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	4	0,5%	1	0,1%
Kilka razy w roku	4	0,5%	3	0,2%
Kilka razy w miesiącu	7	0,8%	11	0,9%
Kilka razy w tygodniu	13	1,5%	53	4,1%
Codziennie do 2 h	116	13,6%	189	14,7%
Codziennie 2-4 h	197	23,1%	366	28,5%
Codziennie powyżej 4 h	502	59,0%	654	50,9%
Brak odpowiedzi	8	0,9%	9	0,7%
Suma	851	100,0%	1286	100,0%

Według deklaracji nigdy Internetu nie używało 0.5% (4os.) dziewcząt. Kilka razy w roku korzystało z niego 0,5% (4). 0,8% uczennic (7) używało Internetu kilka razy w miesiącu; a 1,5% (13) kilka razy w tygodniu. Najwięcej uczennic używało sieci codziennie powyżej 4 godzin dziennie – 59,0% (502) dziewcząt; 2-4 godzinny dziennie – 23,1% (197) dziewcząt;

a do 2 godziny dziennie – 13,6% (116) dziewcząt. 0,9% (8) osób nie odpowiedziało na to pytanie.

0,1 % (1) chłopców odpowiedziało, że nigdy nie korzystała z Internetu, a 0,2% (3) korzystało z niego kilka razy w roku. 0,9% (11) chłopców zadeklarowało, że surfuje po Internecie kilka razy w miesiącu; a kilka razy w tygodniu 4,1% (53). Codzienne używanie Internetu deklarowało w badaniu najwięcej uczniów, z czego do 2 godzin korzysta 14,7% (189) badanych; między 2-4 godziny - 28,5% (366); a powyżej 4 godzin korzysta 50,9% (654). Dziewięciu uczniów nie udzieliło odpowiedzi.

Używanie Internetu szkoła ponadgimnazjalna

Deklaracje uczniów dotyczące grania w gry.

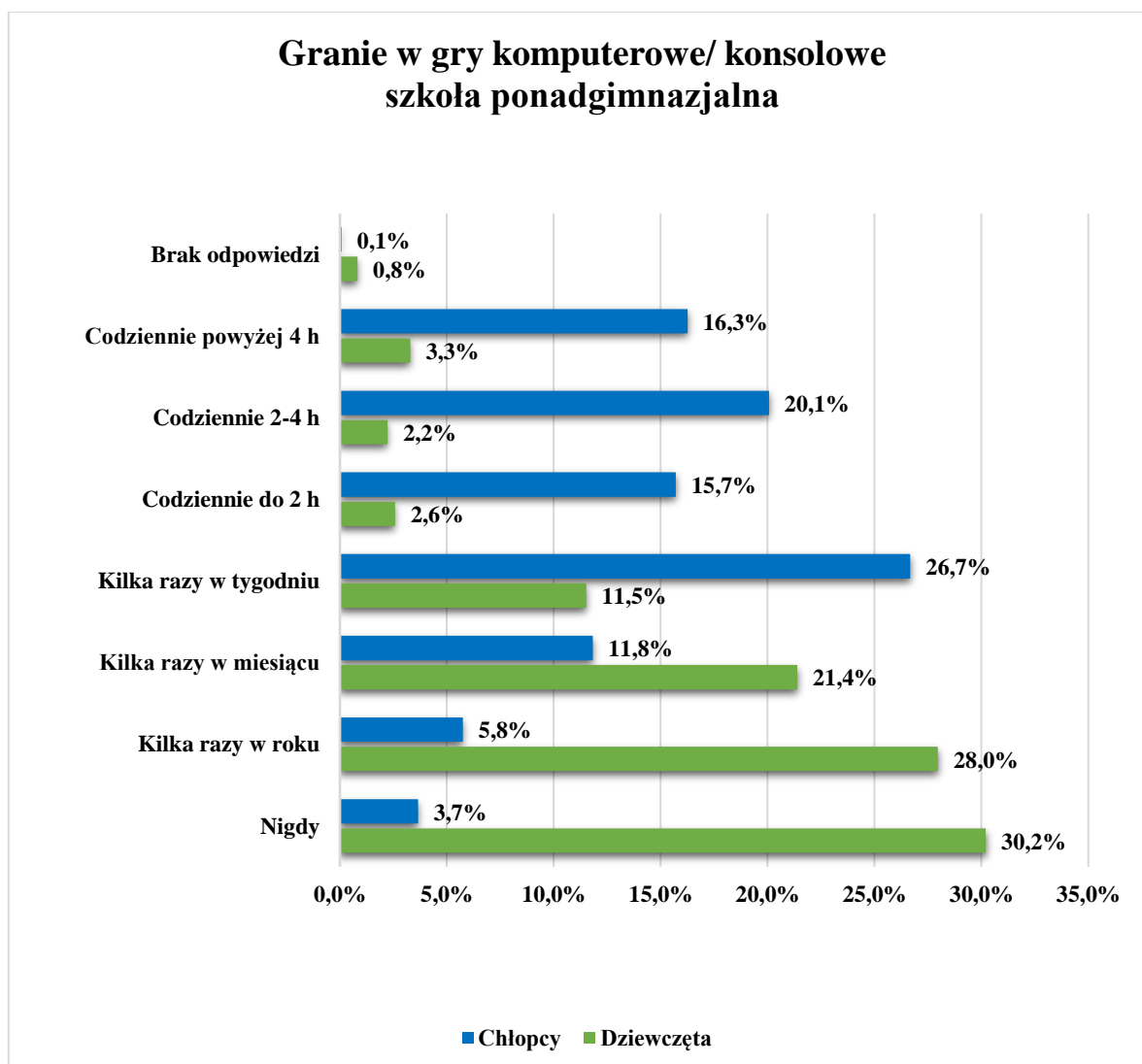
Pytanie: Ile czasu poświęcasz graniu w gry komputerowe / konsolowe?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Granie w gry komputerowe / konsolowe				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	257	30,2%	47	3,7%
Kilka razy w roku	238	28,0%	74	5,8%
Kilka razy w miesiącu	182	21,4%	152	11,8%
Kilka razy w tygodniu	98	11,5%	343	26,7%
Codziennie do 2 h	22	2,6%	202	15,7%
Codziennie 2-4 h	19	2,2%	258	20,1%
Codziennie powyżej 4 h	28	3,3%	209	16,3%
Brak odpowiedzi	7	0,8%	1	0,1%
Suma	851	100,0%	1286	100,0%

W grupie dziewcząt uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych 30,2% (257 os.) badanych zadeklarowało, że nigdy nie grało w gry komputerowe/konsolowe. 28,0% (238) uczennic stwierdziło, że grało w gry kilka razy w roku; 21,4% (182) - kilka razy w miesiącu, a 11,5 % (98) kilka razy w tygodniu. Niewiele uczennic grało w gry komputerowe/konsolowe codziennie: 2,6% (22) dziewcząt zadeklarowało, że gra do 2 godzin dziennie; 2,2% (19) grało 2-4 godziny dziennie; a 3,3% (28) gra ponad 4 godziny dziennie. Odpowiedzi nie udzieliło 0,8% (7) badanych.

W grupie chłopców 3,7% (47) zadeklarowało, że nigdy nie grało w gry komputerowe/konsolowe. 5,8% (74) ankietowanych grało w gry kilka razy w roku, a 11,8 % (152) grało kilka razy w miesiącu. Kilka razy w tygodniu spędzało czas w ten sposób 26,7% (343) uczniów. Duża część badanych chłopców grało codziennie: do 2 godzin dziennie grało 15,7% (202) badanych; 2-4 godzinny dziennie 20,1 % (258); a ponad 4 godziny dziennie 16,3% (209). 0,1% (1) badanych nie udzieliło odpowiedzi.

Deklaracje uczniów dotyczące korzystania z portali społecznościowych i komunikatorów.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów?

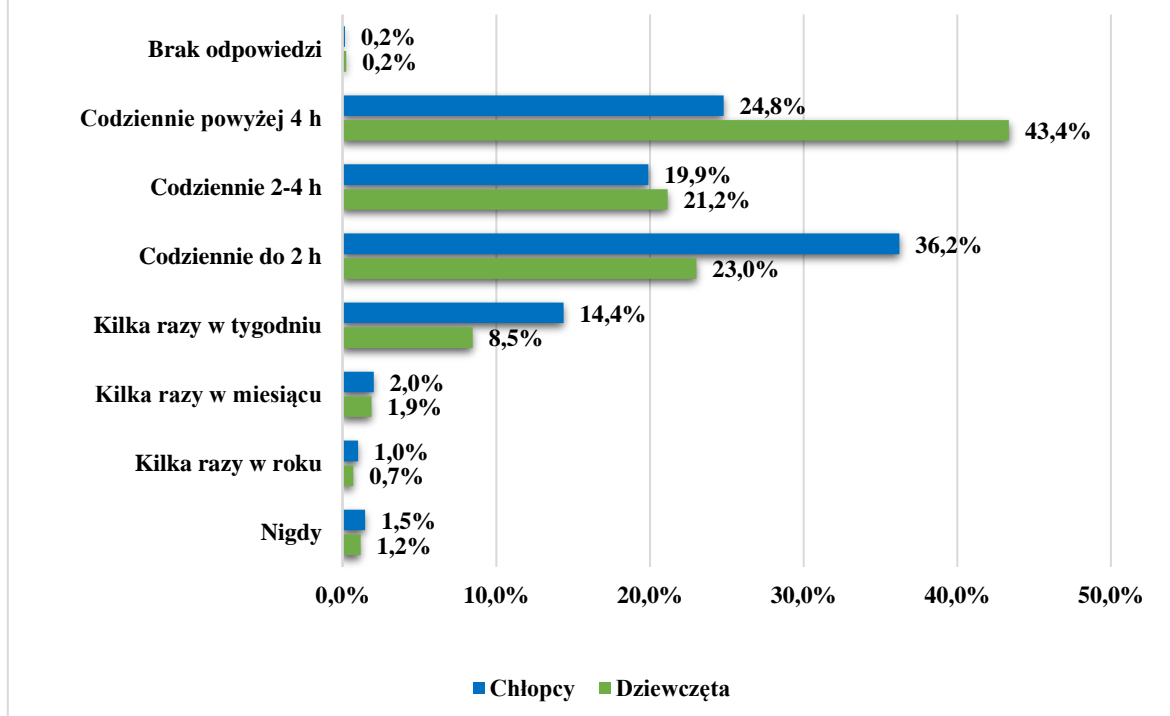
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	10	1,2%	19	1,5%
Kilka razy w roku	6	0,7%	13	1,0%
Kilka razy w miesiącu	16	1,9%	26	2,0%
Kilka razy w tygodniu	72	8,5%	185	14,4%
Codziennie do 2 h	196	23,0%	466	36,2%
Codziennie 2-4 h	180	21,2%	256	19,9%
Codziennie powyżej 4 h	369	43,4%	319	24,8%
Brak odpowiedzi	2	0,2%	2	0,2%
Suma	851	100,0%	1286	100,0%

Wśród uczennic 1,2% (10 os.) zadeklarowało, że nigdy nie korzystało z portali społecznościowych; 0,7% (6) korzystało z nich kilka raz w roku; a 1,9% (16) kilka razy w miesiącu. Spędzanie czasu w ten sposób kilka razy w tygodniu zadeklarowało 8,5% (72) dziewcząt. Dość dużo ankietowanych korzystało z portali społecznościowych codziennie - 23,0% (196) do 2 godzin każdego dnia; 21,2% (180) między 2 a 4 godziny dziennie; a powyżej 4 godzin dziennie aż 43,4% (369). 0,2% (2) dziewcząt nie udzieliło odpowiedzi.

Wśród uczniów według deklaracji 1,5% (19) nigdy nie korzystało z portali społecznościowych; 1,0% (13) korzystało z nich kilka raz w roku; a 2,0% (26) kilka razy w miesiącu. Spędzanie czasu w ten sposób kilka razy w tygodniu zadeklarowało 14,4% (185) chłopców. Dość dużo badanych korzystało z portali społecznościowych codziennie - 36,2% (466) do 2 godzin każdego dnia; 19,9% (256) między 2 a 4 godziny dziennie; a powyżej 4 godzin dziennie aż 24,8% (319). 0,2% (2) chłopców nie udzieliło odpowiedzi.

Korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów szkoła ponadgimnazjalna

Deklaracje uczniów dotyczące spotykania się z przyjaciółmi i znajomymi. Pytanie: Ile czasu poświęcasz spotkaniom z przyjaciółmi i znajomymi?

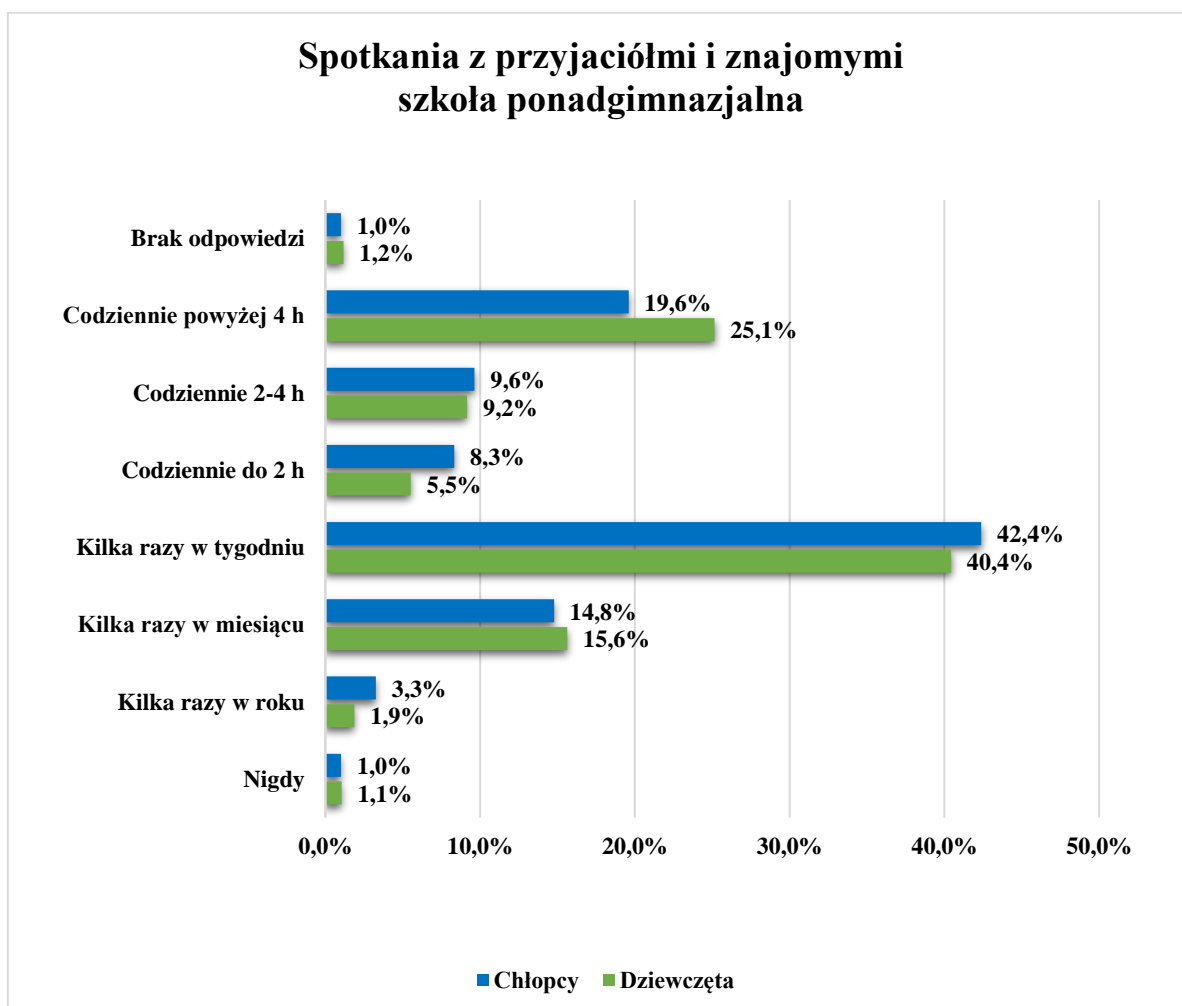
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Spotkania z przyjaciółmi i znajomymi				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	9	1,1%	13	1,0%
Kilka razy w roku	16	1,9%	42	3,3%
Kilka razy w miesiącu	133	15,6%	190	14,8%
Kilka razy w tygodniu	344	40,4%	545	42,4%
Codziennie do 2 h	47	5,5%	107	8,3%
Codziennie 2-4 h	78	9,2%	124	9,6%
Codziennie powyżej 4 h	214	25,1%	252	19,6%
Brak odpowiedzi	10	1,2%	13	1,0%
Suma	851	100,0%	1286	100,0%

Spotkania dziewcząt i chłopców ze znajomymi mają podobną częstotliwość: 40,4% (344 os.) dziewcząt poświęcało przyjaciołom i znajomym czas kilka razy w tygodniu. Codzienne spotkania z przyjaciółmi i znajomymi nie przekraczające 2 godzin wskazało 5,5%

(47) badanych; 9,2% (78) poświęcało znajomym od 2 do 4 godzin dziennie; a powyżej 4 godzin dziennie czas z przyjaciółmi spędzało 25,1% (214) uczestniczek badania. 1,1% (9) badanych uczennic szkół ponadgimnazjalnych zadeklarowało, że nigdy nie spotykało się z przyjaciółmi ani znajomymi; 1,9% (16) spotykało się z nimi kilka razy w roku; 15,6% (133) respondentek spędzało czas z przyjaciółmi kilka razy w miesiącu; 1,2% (10) dziewcząt nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Wśród badanych chłopców 42,4% (545) ankietowanych poświęcało przyjaciołom/znajomym czas kilka razy w tygodniu. 8,3% (107) badanych stwierdziło, że spotykało się z przyjaciółmi lub znajomymi codziennie do 2 godzin; 9,6% (124) poświęcało spotkaniom od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie – 19,6% (252) chłopców 1,0% (13) deklaroowało, że nigdy nie spotykało się z przyjaciółmi ani znajomymi; 3,3% (42) spotykało się z nimi kilka razy w roku; 14,8% (190) - kilka razy w miesiącu. 1,0% (13) uczniów biorących udział w badaniu nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu spędzanego na imprezach, koncertach, dyskotekach.

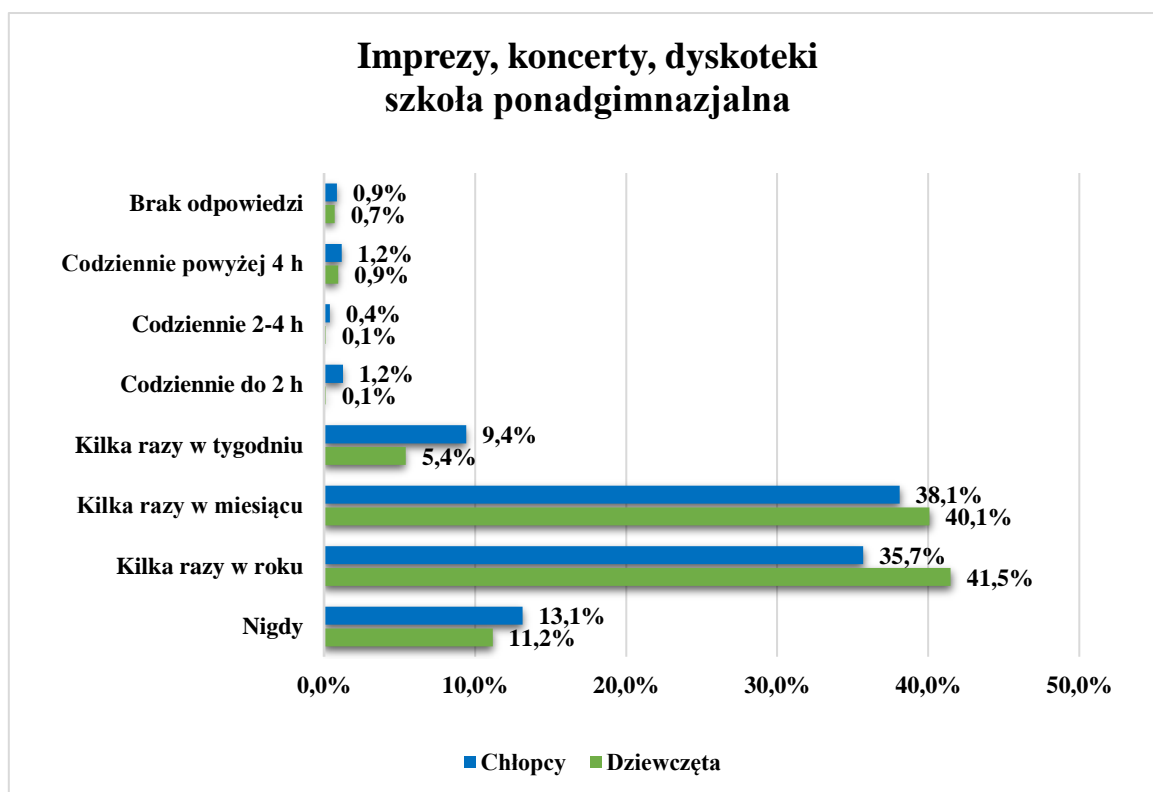
Pytanie: Ile czasu poświęcasz na imprezy, koncerty, dyskoteki?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Imprezy, koncerty, dyskoteki				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	95	11,2%	169	13,1%
Kilka razy w roku	353	41,5%	459	35,7%
Kilka razy w miesiącu	341	40,1%	490	38,1%
Kilka razy w tygodniu	46	5,4%	121	9,4%
Codziennie do 2 h	1	0,1%	16	1,2%
Codziennie 2-4 h	1	0,1%	5	0,4%
Codziennie powyżej 4 h	8	0,9%	15	1,2%
Brak odpowiedzi	6	0,7%	11	0,9%
Suma	851	100,0%	1286	100,0%

Wyniki w grupie dziewcząt przedstawiają się następująco: 11,2% (95 os.) uczennic szkół ponadgimnazjalnych zadeklarowało, iż w ogóle nie chodziło na imprezy, koncerty, dyskoteki; 41,5% (353) spędzało tak czas kilka razy w roku; 40,1% (341) kilka razy w miesiącu; a 5,4% (46) kilka razy w tygodniu. Codzienny czas na imprezy nie przekraczający 2 godzin zadeklarowało 0,1% (1) dziewcząt; tyle samo imprezowało od 2 do 4 godzin dziennie. Codziennie powyżej 4 godzin dziennie imprezowało 0,9% (8). 0,7% (6) ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

13,1% (169) uczniów zadeklarowało, że nie poświęcało czasu na imprezy; 35,7% (459) badanych chodziło na imprezy kilka razy w roku; 38,1% (490) pojawiała się na nich kilka razy w miesiącu; a 9,4% (121) ankietowanych kilka razy w tygodniu. Codzienne poświęcanie czasu na imprezy nie przekraczające 2 godzin zadeklarowało 1,2% (16) badanych; 0,4% (5) imprezowało od 2 do 4 godzin dziennie; a spędzanie czasu powyżej 4 godzin dziennie na imprezach zadeklarowało 1,2% (15) uczniów. 0,9% (11) nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące spędzania czasu bez konkretnego zajęcia.

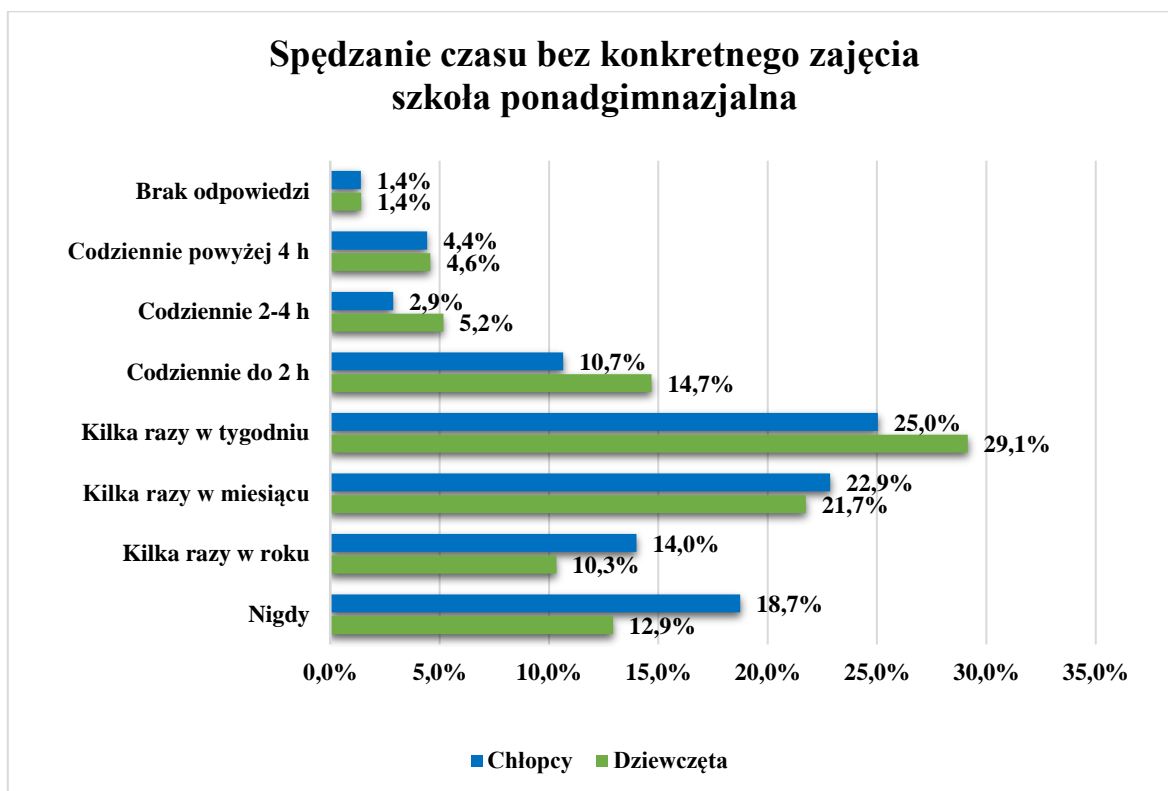
Pytanie: Ile czasu spędzasz bez konkretnego zajęcia?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	110	12,9%	241	18,7%
Kilka razy w roku	88	10,3%	180	14,0%
Kilka razy w miesiącu	185	21,7%	294	22,9%
Kilka razy w tygodniu	248	29,1%	322	25,0%
Codziennie do 2 h	125	14,7%	137	10,7%
Codziennie 2-4 h	44	5,2%	37	2,9%
Codziennie powyżej 4 h	39	4,6%	57	4,4%
Brak odpowiedzi	12	1,4%	18	1,4%
Suma	851	100,0%	1286	100,0%

12,9% (110 os.) uczennic szkół ponadgimnazjalnych zadeklarowało, że zawsze miały coś do zrobienia. 10,3% (88) ankietowanych spędzało czas bez konkretnego zajęcia kilka razy w roku; 21,7% (185) badanych spędzało czas w ten sposób kilka razy w miesiącu; 29,1% (248) - kilka razy w tygodniu. Codzienne spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia nie przekraczające 2 godzin potwierdziło 14,7% (125), dziewcząt; 5,2% (44) spędza tak czas od 2 do 4 godzin dziennie, zaś powyżej 4 godzin dziennie - 4,6% (39). 1,4% (12) dziewcząt wypełniających ankietę nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

W grupie ankietowanych chłopców niemal co piąty, bo 18,7% (241) deklaruował, że zawsze miał konkretne zajęcie. 14,0% (180) badanych nie robiło nic konkretnego kilka razy w roku; 22,9% (294) spędzało czas w ten sposób kilka razy w miesiącu; 25,0% (322) kilka razy w tygodniu. Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia do 2 godzin dziennie zadeklarowało 10,7% (137) chłopców; 2,9% (37) spędzało tak czas od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin – 4,4% (57) badanych. 1,4% (18) osób nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące czytania.

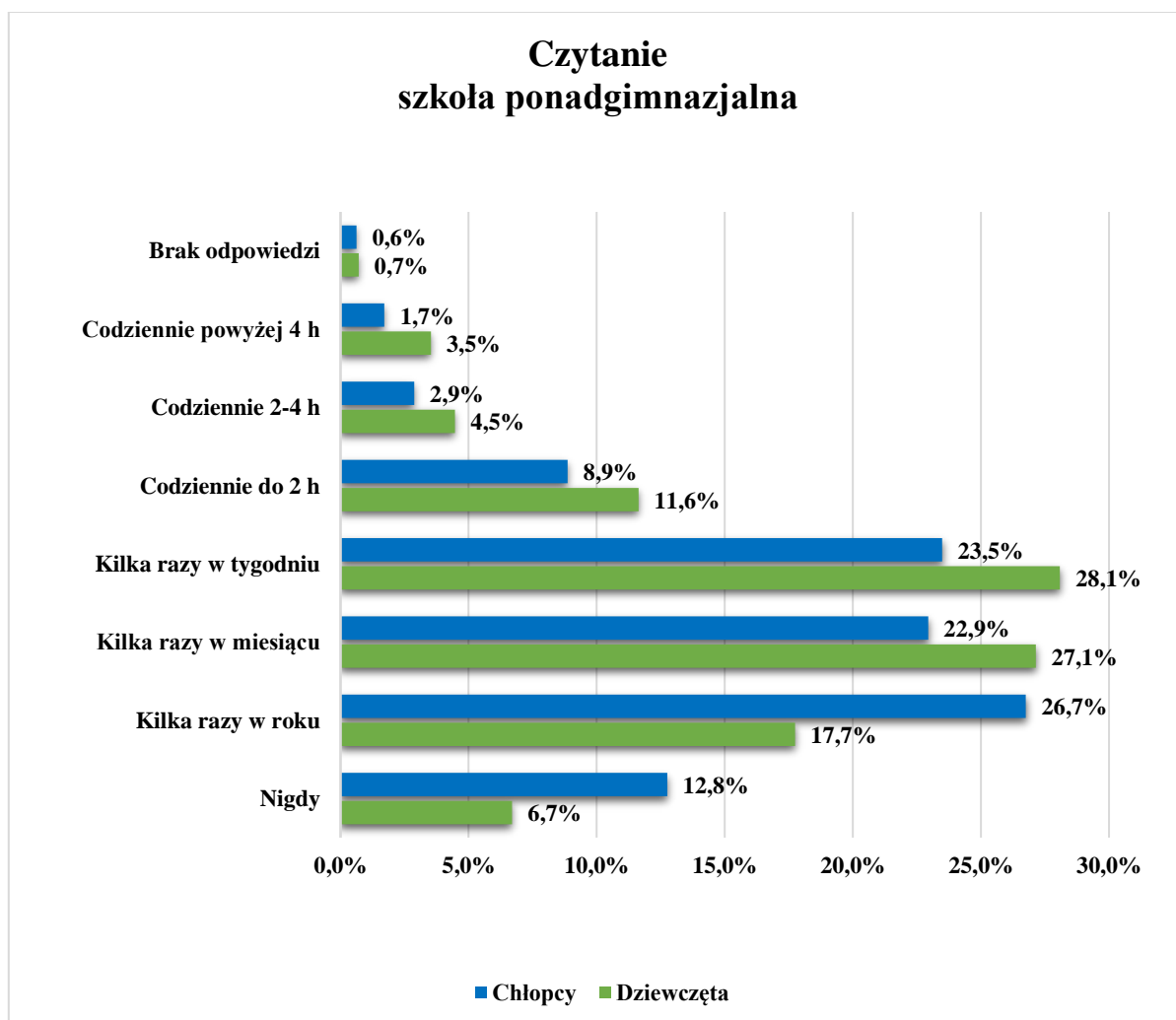
Pytanie: Ile czasu poświęcasz na czytanie?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Czytanie				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	57	6,7%	164	12,8%
Kilka razy w roku	151	17,7%	344	26,7%
Kilka razy w miesiącu	231	27,1%	295	22,9%
Kilka razy w tygodniu	239	28,1%	302	23,5%
Codziennie do 2 h	99	11,6%	114	8,9%
Codziennie 2-4 h	38	4,5%	37	2,9%
Codziennie powyżej 4 h	30	3,5%	22	1,7%
Brak odpowiedzi	6	0,7%	8	0,6%
Suma	851	100,0%	1286	100,0%

Codzienniej lekturze czas nie przekraczający 2 godzin poświęcało 11,6% (99 os.) badanych dziewcząt; 4,5% (38) czytało od 2 do 4 godzin dziennie; czytanie powyżej 4 godzin dziennie zadeklarowało 3,5% (30) uczennic. 28,1% (239) deklaroowało, że czyta kilka razy w tygodniu, 27,1% (231) badanych kilka razy w miesiącu przeznaczało czas na czytanie, 17,7% (151) czytało kilka razy w roku. 6,7% (57) uczennic zadeklarowało, że nigdy nie czytało, 0,7% (6) ankietowanych nie odpowiedziało na to pytanie.

Odpowiedzi dotyczące czasu poświęcanego na czytanie przez chłopców przedstawiają się w następujący sposób: czytanie codziennie przez czas nie dłuższy niż 2 godziny zadeklarowało 8,9% (114) chłopców; 2,9% (37) czytało od 2 do 4 godzin dziennie, a powyżej 4 godzin dziennie – 1,7% (22) ankietowanych, 23,5% (302) - kilka razy w tygodniu, 22,9% (295) badanych spędzało czas z książką kilka razy w miesiącu, 26,7% (344) czytało kilka razy w roku, 12,8% (164) uczniów szkół ponadgimnazjalnych według deklaracji nie czytało w ogóle, 0,6% (8) badanych nie odpowiedziało na to pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące odrabiania lekcji.

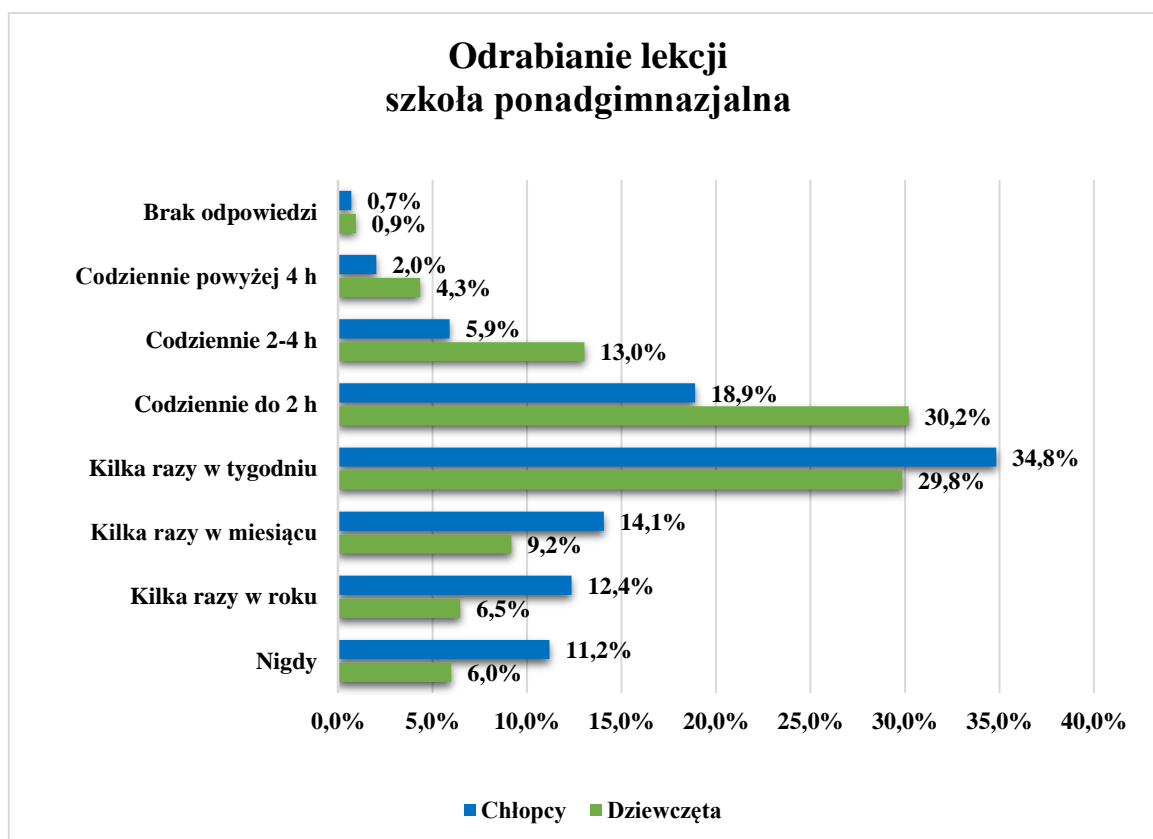
Pytanie: Ile czasu poświęcasz na odrabianie lekcji?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Odrabianie lekcji				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	51	6,0%	144	11,2%
Kilka razy w roku	55	6,5%	159	12,4%
Kilka razy w miesiącu	78	9,2%	181	14,1%
Kilka razy w tygodniu	254	29,8%	448	34,8%
Codziennie do 2 h	257	30,2%	243	18,9%
Codziennie 2-4 h	111	13,0%	76	5,9%
Codziennie powyżej 4 h	37	4,3%	26	2,0%
Brak odpowiedzi	8	0,9%	9	0,7%
Suma	851	100,0%	1286	100,0%

Rozkład wyników w grupie uczennic szkół ponadgimnazjalnych jest następujący: naukę codziennie przez czas nieprzekraczający 2 godzin zadeklarowało 30,2% (257 os.) dziewcząt; 13,0% (111) odrabiała lekcje od 2 do 4 godzin dziennie; a powyżej 4 godzin dziennie – 4,3% (37) badanych, 29,8% (254) kilka razy w tygodniu, 9,2% (78) badanych robiło zadania domowe kilka razy w miesiącu, a 6,5% (55) odrabiała je kilka razy w roku. Według deklaracji 6,0% (51) dziewcząt nigdy nie odrabiała lekcji. 0,9% (8) zapytanych uczennic szkół ponadgimnazjalnych nie udzieliło odpowiedzi na zadane pytanie.

Odpowiedzi dotyczące odrabiania lekcji w grupie chłopców są następujące: 34,8% (448) robiło to kilka razy w tygodniu, codziennie: nie więcej niż 2 godziny zadeklarowało 18,9% (243) uczniów; 5,9% (76) odrabiała lekcje od 2 do 4 godzin dziennie; natomiast powyżej 4 godzin dziennie – 2,0% (26) badanych, 14,1% (181) badanych dopełniało szkolnych obowiązków kilka razy w miesiącu, 12,4% (159) odrabiała je kilka razy w roku. 11,2% (144) zadeklarowało, że nigdy nie odrabiała lekcji, a 0,7% (9) chłopców nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące rozmów z rodzicami.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz rozmowie z rodzicami?

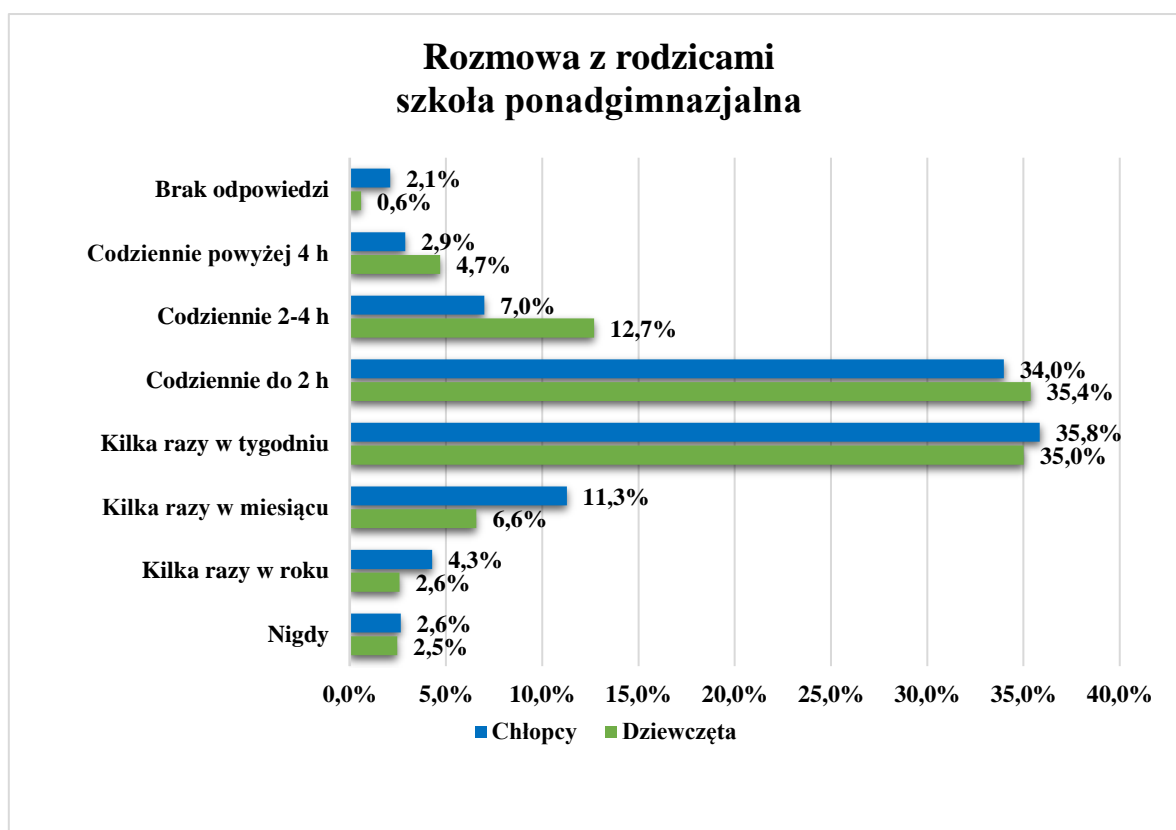
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Rozmowa z rodzicami				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	21	2,5%	34	2,6%
Kilka razy w roku	22	2,6%	55	4,3%
Kilka razy w miesiącu	56	6,6%	145	11,3%
Kilka razy w tygodniu	298	35,0%	461	35,8%
Codziennie do 2 h	301	35,4%	437	34,0%
Codziennie 2-4 h	108	12,7%	90	7,0%
Codziennie powyżej 4 h	40	4,7%	37	2,9%
Brak odpowiedzi	5	0,6%	27	2,1%
Suma	851	100,0%	1286	100,0%

Jeśli chodzi o rozmowy dorastających dziewcząt z rodzicami to według deklaracji respondentek codzienne rozmowy z rodzicami nie przekraczające 2 godzin zadeklarowało 35,0% (298 os.) badanych; 12,7% (108) rozmawiało z opiekunami od 2 do 4 godzin dziennie; a powyżej 4 godzin dziennie – 4,7% (40), 35,0% (298) - kilka razy w tygodniu, 6,6% (56) -

kilka razy w miesiącu, 2,6% (22) rozmawiało z nimi kilka razy w roku. 2,5% (21) uczennic szkół ponadgimnazjalnych w ogóle nie rozmawiało z rodzicami. 0,6% (5) dziewcząt biorących udział w badaniu nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

W grupie dorastających chłopców codziennie z rodzicami rozmawiało według deklaracji 34,0% (437) badanych przez czas nie dłuższy niż 2 godziny; 7,0% (90) poświęcało na to od 2 do 4 godzin dziennie; a powyżej 4 godzin dziennie z rodzicami rozmawiało 2,9% (37) ankieterowanych; 35,8% (461) – kilka razy w tygodniu; 11,3% (145) kontaktowało się z nimi kilka razy w miesiącu; 4,3% (55) uczniów rozmawiało z nimi kilka razy w roku. 2,6% (34) deklaroowało, że nie rozmawia z rodzicami wcale. Z pośród wszystkich uczniów, którzy wypełniali ankietę 2,1% (27) nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Inne formy spędzania czasu wolnego

Uczniowie mieli możliwość wymienienia innych form spędzania czasu wolnego oprócz tych, które znajdowały się w ankiecie.

3,5% (27 os.) dziewcząt szkół ponadgimnazjalnych skorzystało z takiej możliwości. Najczęściej pojawiały się odpowiedzi związane z takimi aktywnościami jak spotkania z rodziną, zabawa ze zwierzętami, gra na instrumencie, czy aktywności fizyczne

Wśród chłopców 5,9% (76) wymieniło inne formy spędzania czasu wolnego. Najpopularniejsze okazały się: oglądanie materiałów w serwisie YouTube, zajęcia sportowe (w tym siłownia, rower, piłka nożna) oraz spotkania z rodziną.

ROZDZIAŁ III Postawy i opinie uczniów wobec używania substancji psychoaktywnych

3.1 Szkoły podstawowe

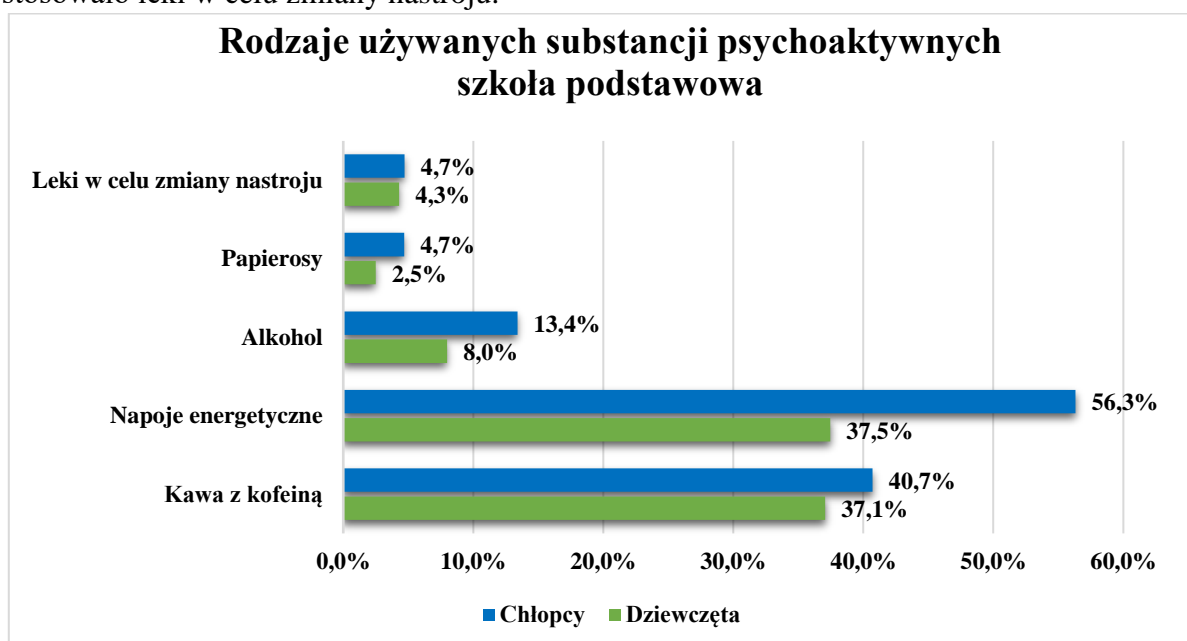
Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych.

Respondenci udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzajów używanych przez nich substancji psychoaktywnych mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj substancji.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła podstawowa				
	Liczba dziewcząt (2555 osób)	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców (2628 osób)	Procent odpowiedzi
Kawa z kofeiną	947	37,1%	1070	40,7%
Napoje energetyczne	957	37,5%	1480	56,3%
Alkohol	204	8,0%	352	13,4%
Papierosy	64	2,5%	123	4,7%
Leki w celu zmiany nastroju	110	4,3%	124	4,7%

Wśród dziewcząt 37,1% (947 os.) zadeklarowało, że przynajmniej raz w życiu piło kawę. 37,5% (957) respondentek potwierdziło spożywanie napojów energetycznych. 8% (204) badanych zadeklarowało picie alkoholu, a 2,5% (64) paliło już papierosy. 4,3% (110) dziewcząt zadeklarowało stosowanie leków w celu zmiany nastroju.

Spośród uczniów szkół podstawowych 40,7% (1070) stwierdziło, że piło kawę. Najwięcej, bo 56,3% (1480) ankietyowanych spożywało napoje energetyczne. Picie alkoholu potwierdziło 13,4% (352) chłopców, a palenie papierosów 4,7% (123). 4,7% (124) chłopców stosowało leki w celu zmiany nastroju.

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych.

Dziewczęta – szkoła podstawowa.

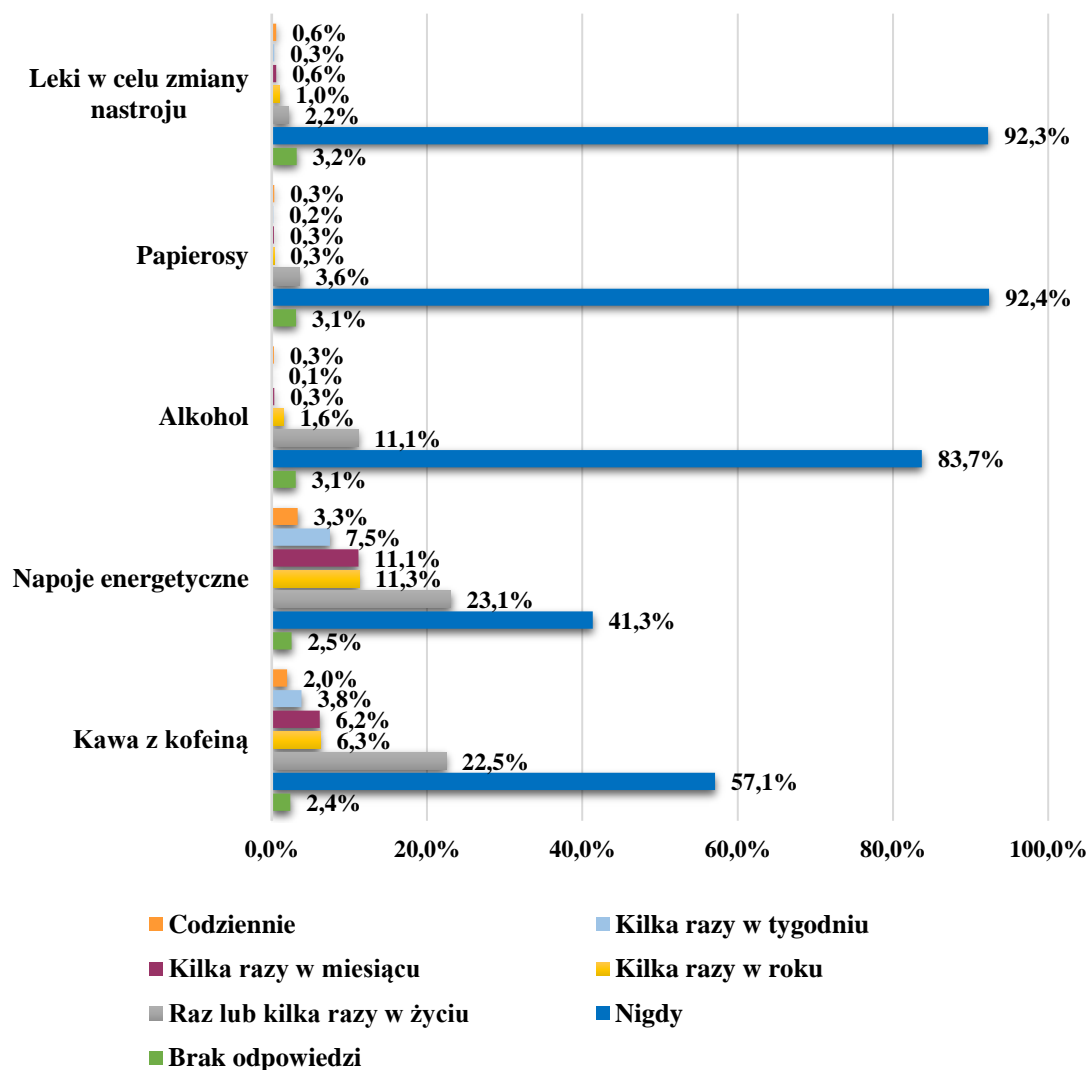
Uczennice zostały zapytane o to, jak często sięgają po poszczególne substancje psychoaktywne.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość														
Dziewczęta - szkoła podstawowa (2555 osób = 100% odpowiedzi)														
	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
	Kawa z kofeiną	38	1,5%	1570	61,4%	562	22,0%	158	6,2%	138	5,4%	69	2,7%	20
Napoje energetyczne	45	1,8%	1553	60,8%	541	21,2%	176	6,9%	151	5,9%	65	2,5%	24	0,9%
Alkohol	56	2,2%	2295	89,8%	177	6,9%	12	0,5%	8	0,3%	1	0,0%	6	0,2%
Papierosy	58	2,3%	2433	95,2%	48	1,9%	4	0,2%	3	0,1%	4	0,2%	5	0,2%
Leki w celu zmiany nastroju	61	2,4%	2384	93,3%	58	2,3%	15	0,6%	14	0,5%	8	0,3%	15	0,6%

Wyniki przebadanych dziewcząt przedstawiają się następująco:

- według deklaracji kawy nigdy nie piło aż 61,4% (1570 os.) przebadanych dziewcząt, kilka razy w życiu spożywało ją 22,0% (562) uczennic; kilka razy w roku kawę piło 6,2% (158); a kilka razy w miesiącu 5,4% (138) badanych. 2,7% (69) ankietowanych deklarowało picie tego napoju kilka razy w tygodniu, a codzienne spożycie dotyczyło 0,8% (20) dziewcząt.
- napojów energetycznych według deklaracji nigdy nie piło 60,8% (1533) uczennic; kilka razy w życiu spróbowało ich 21,2% (541) ankietowanych; kilka razy w roku spożycie napojów energetycznych deklarowało 6,9% (176); a kilka razy w miesiącu 5,9% (151) badanych. 2,5% (65) piło napoje energetyczne kilka razy w tygodniu; 0,9% (24) piło je codziennie.
- zdecydowana większość przebadanych dziewcząt nigdy nie piła alkoholu -89,8% (2295). Raz lub kilka razy w życiu alkoholu spróbowało 6,9% (177) ankietowanych; 0,5% (12) deklarowało, że piło go kilka razy w roku; 0,3% (8) – kilka razy w miesiącu. Jedna z badanych dziewcząt zadeklarowała spożywanie alkoholu kilka razy w tygodniu, natomiast 0,2% (6) uczennic stwierdziła, że codziennie spożywa alkohol.
- 95,2% (2433) badanych dziewcząt według deklaracji nigdy nie paliło papierosów. 1,9% (48) ankietowanych stwierdziło, że paliło raz lub kilka razy w życiu. 0,2% (4) przebadanych dziewcząt paliło kilka razy w roku, 0,1% (3) paliło kilka razy w miesiącu, a kilka razy w tygodniu 0,2% (4) codziennie, 0,2% (5) przyznało, że pali codziennie.
- zdecydowana większość ankietowanych, bo aż 93,3% (2384) przyznała, że nigdy nie stosowała leków w celu zmiany nastroju. Raz lub kilka razy w życiu deklarowało 2,3% (58) badanych; 0,6% (15) dziewcząt przyjmowało je kilka razy w roku; 0,5% (14) kilka razy w miesiącu; 0,3% (8) kilka razy w tygodniu. 0,6% (15) dziewcząt stwierdziło, że codziennie przyjmowało leki w celu zmiany nastroju.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość dziewczeta - szkoła podstawowa

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych.

Chłopcy – szkoła podstawowa.

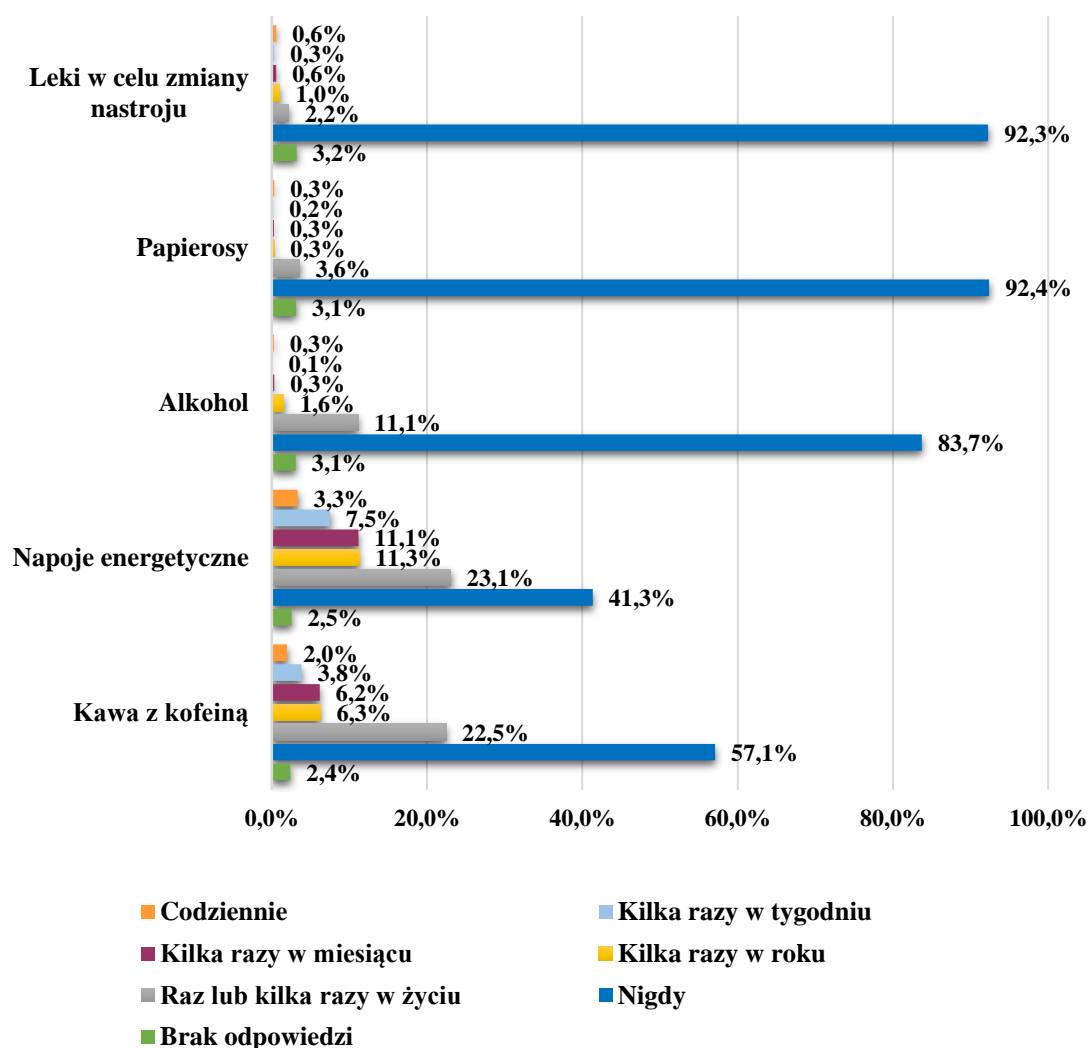
Uczniowie tak samo jak dziewczęta, zostali zapytani o to, jak często sięgają po poszczególne substancje psychoaktywne.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość														
Chłopcy - szkoła podstawowa (2628 osób = 100% odpowiedzi)														
	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
Kawa z kofeiną	58	2,2%	1500	57,1%	590	22,5%	165	6,3%	162	6,2%	101	3,8%	52	2,0%
Napoje energetyczne	62	2,4%	1086	41,3%	606	23,1%	296	11,3%	293	11,1%	197	7,5%	88	3,3%
Alkohol	76	2,9%	2200	83,7%	293	11,1%	41	1,6%	8	0,3%	3	0,1%	7	0,3%
Papierosy	77	2,9%	2428	92,4%	94	3,6%	9	0,3%	7	0,3%	5	0,2%	8	0,3%
Leki w celu zmiany nastroju	79	3,0%	2425	92,3%	58	2,2%	27	1,0%	15	0,6%	9	0,3%	15	0,6%

W przypadku chłopców w szkole podstawowej według deklaracji wyniki przedstawiają się następująco:

- kawy nigdy nie piło 57,1% (1500 os.) ankietowanych. Raz lub kilka razy w życiu spożywało ją 22,5% (590) badanych; kilka razy w roku 6,3% (165); a kilka razy w miesiącu 6,2% (162) uczniów. 3,89 (101) chłopców deklaruje picie kawy kilka razy w tygodniu; codzienne spożycie dotyczy 2,0% (52) badanych.
- napojów energetycznych nigdy nie piło 41,3% (1086) chłopców. Raz lub kilka razy w życiu spróbowało ich 23,1% (606) badanych; kilka razy w roku 11,3% (296); kilka razy w miesiącu napoje energetyczne pije 11,1% (293) chłopców. 7,5% (197) uczniów przyznaje, że spożywało te napoje kilka razy w tygodniu, zaś codzienne spożycie dotyczy 3,3% (88) ankietowanych.
- jeśli chodzi o alkohol to nigdy nie spożywało go 83,7% (2200) badanych. 11,1% (293) badanych próbowało go raz lub kilka razy w życiu. 1,6% (41) uczniów deklaruowało picie alkoholu kilka razy w roku. 0,3% (8) piło alkohol kilka razy w miesiącu; 0,1% (3) kilka razy w tygodniu, a codzienne używanie alkoholu dotyczyło 0,3% (7) chłopców.
- aż 92,4% (2428) przebadanych uczniów nigdy nie paliło papierosów. Raz lub kilka razy w życiu paliło 3,6% (94) ankietowanych; kilka razy w roku paliło 0,3% (9), a kilka razy w miesiącu 0,3% (7) chłopców. Palenie kilka razy w tygodniu dotyczy 0,2% (5) uczniów. Codzienne palenie dotyczy 0,3% (8) badanych.
- Wśród przebadanych chłopców 92,3% (2425) nigdy nie przyjmowało leków w celu zmiany nastroju. 2,2% (58) uczniów przyjmowało leki raz lub kilka razy w życiu; 1,0% (27) używało ich kilka razy w roku; 0,6% (15) kilka razy w miesiącu; 0,3% (9) kilka razy w tygodniu. 0,6% (15) chłopców zadeklarowało codzienne przyjmowanie leków.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość chłopcy - szkoła podstawowa

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.

Szkoła podstawowa – dziewczęta.

Pytanie: Ile miałas lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?

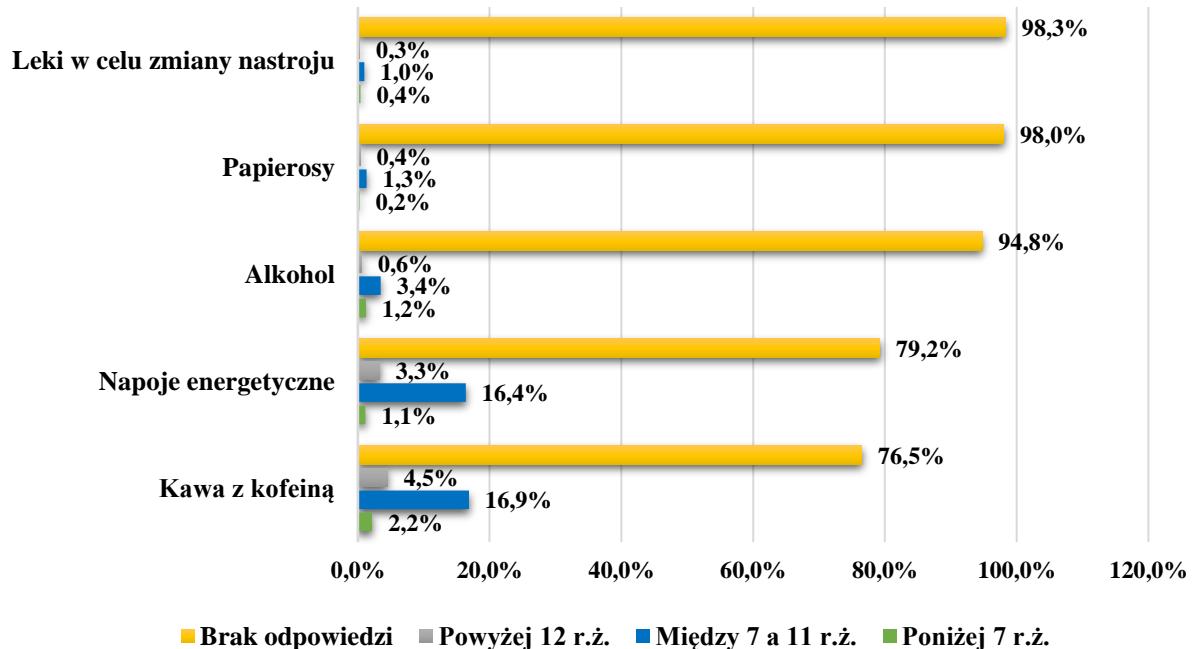
Poniżej 7. roku życia, między 7. a 11. rokiem życia, powyżej 12. roku życia, brak odpowiedzi

Ile miałas lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?								
Dziewczęta - szkoła podstawowa (2555 osób = 100% odpowiedzi)								
	Poniżej 7 r.ż.		Między 7 a 11 r.ż.		Powyżej 12 r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	55	2,2%	431	16,9%	115	4,5%	1954	76,5%
Napoje energetyczne	29	1,1%	418	16,4%	84	3,3%	2024	79,2%
Alkohol	31	1,2%	88	3,4%	15	0,6%	2421	94,8%
Papierosy	6	0,2%	34	1,3%	10	0,4%	2505	98,0%
Leki w celu zmiany nastroju	10	0,4%	25	1,0%	8	0,3%	2512	98,3%

Większość ankietowanych dziewcząt nie udzieliła odpowiedzi na pytanie dotyczące wieku sięgania po substancje psychoaktywne. Spośród uzyskanych odpowiedzi można wyciągnąć następujące wnioski:

- poniżej 7. roku życia kawy spróbowało 2,2% (55 os.) ankietowanych. Między 7. a 11. rokiem życia 16,9% (431) dziewcząt piło kawę po raz pierwszy. Powyżej 12 roku życia kawę po raz pierwszy próbowało 4,5 % (115) ankietowanych
- mając mniej niż 7 lat, napojów energetycznych spróbowało 1,1% (29) respondentek. 16,4% (418) dziewcząt piło je po raz pierwszy między 7. a 11. rokiem życia. Pierwszy kontakt z napojami energetycznymi powyżej 12. roku życia miało 3,3% (84) respondentek.
- inicjację alkoholową według deklaracji poniżej 7. roku życia przeszło 1,2% (31) dziewcząt. Alkohol spróbowało pierwszy raz w życiu między 7. a 11. rokiem życia 3,4% (88) respondentek. Powyżej 12 roku życia alkoholu próbowało 0,6% (15) uczennic.
- palenie papierosów poniżej 7. roku życia zadeklarowało 0,2% (6) dziewcząt; 1,3% (34) uczennic paliło papierosy po raz pierwszy między 7. a 11. rokiem życia. Pierwszy kontakt z papierosami powyżej 12. roku życia miało 0,4% (10) respondentek.
- leków w celu zmiany nastroju według deklaracji poniżej 7. roku życia próbowało 0,4% (10) badanych dziewcząt; między 7. a 11. rokiem życia próbowało ich 1,0% (25) uczennic; a powyżej 12. roku życia 0,3% (8) ankietowanych. nikt spośród badanych nie podał wieku inicjacji innych środków psychoaktywnych.

Ile miałaś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej? dziewczęta - szkoła podstawowa

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.

Szkoła podstawowa – chłopcy.

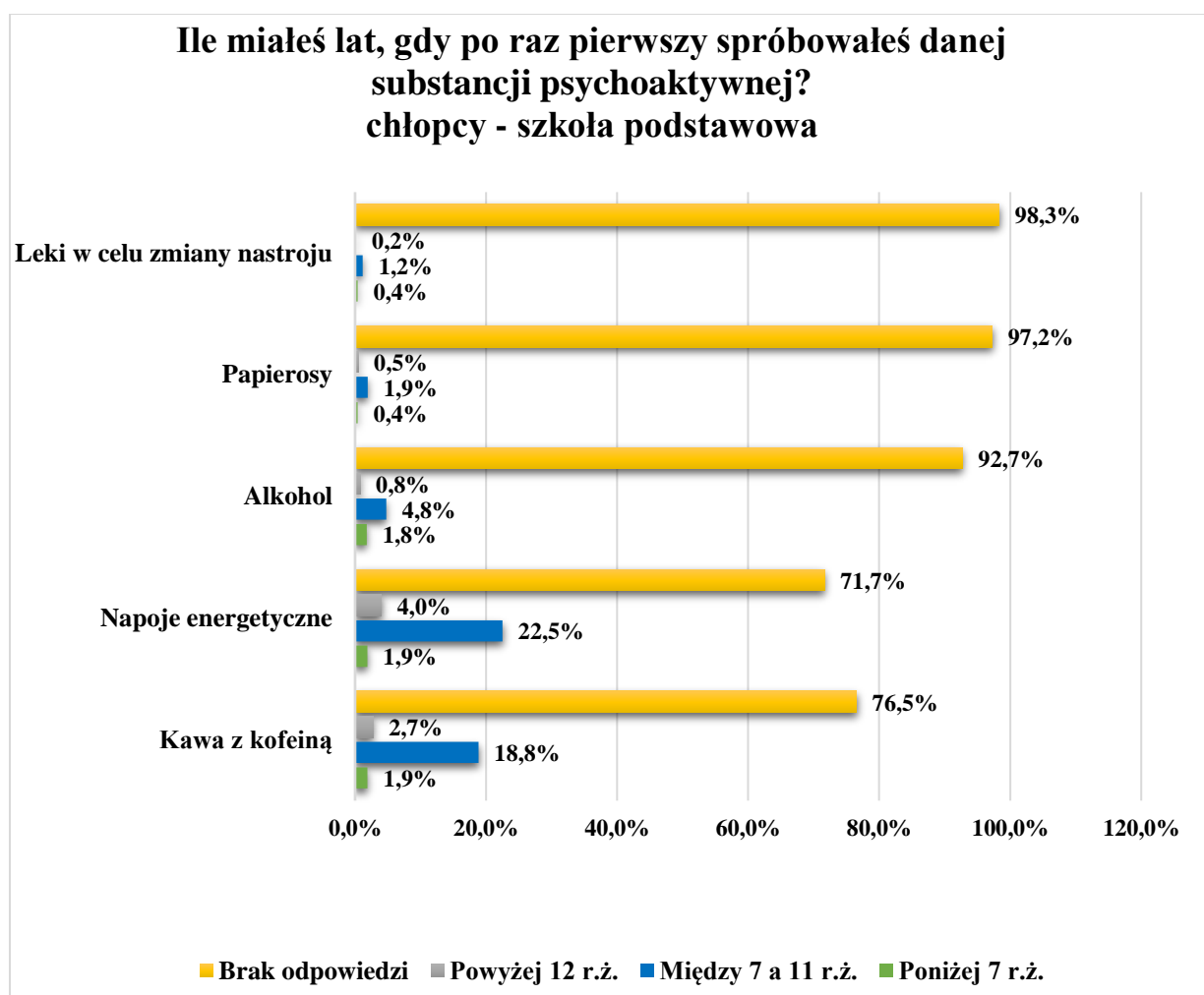
Pytanie: Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?

Poniżej 7. roku życia, między 7. a 11. rokiem życia, powyżej 12. roku życia, brak odpowiedzi

Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?								
Chłopcy - szkoła podstawowa								
	Poniżej 7 r.ż.		Między 7 a 11 r.ż.		Powyżej 12 r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	50	1,9%	495	18,8%	72	2,7%	2011	76,5%
Napoje energetyczne	49	1,9%	591	22,5%	105	4,0%	1883	71,7%
Alkohol	47	1,8%	125	4,8%	20	0,8%	2436	92,7%
Papierosy	10	0,4%	51	1,9%	12	0,5%	2555	97,2%
Leki w celu zmiany nastroju	10	0,4%	31	1,2%	4	0,2%	2583	98,3%

Większość ankietowanych chłopców nie udzieliła odpowiedzi na pytanie dotyczące wieku sięgania po substancje psychoaktywne. Spośród uzyskanych odpowiedzi można wyciągnąć następujące wnioski:

- w grupie uczniów według deklaracji 1,9% (50 os.) spróbowało kawy poniżej 7. roku życia. 18,8% (495) ankietowanych piło kawę po raz pierwszy między 7. a 11. rokiem życia; a 2,7% (72) osób spróbowało jej mając więcej niż 12. lat.
- poniżej 7. roku życia według deklaracji napojów energetycznych po raz pierwszy skosztowało 1,9% (49) chłopców. 22,5% (591) uczniów szkół podstawowych odpowiedziało, że spróbowało tych substancji między 7. a 11. rokiem życia. Powyżej 12. roku życia 4,0% (105) uczniów sięgnęło po napoje energetyczne.
- 1,8% (47) chłopców według deklaracji próbowało alkoholu mając mniej niż 7. lat. Między 7 a 11. rokiem życia inicjację alkoholową przeszło 4,8% (125) badanych. Powyżej 12. roku życia tylko 0,8% (20) respondentów próbowało alkoholu.
- poniżej 7. roku życia pierwszy kontakt z papierosami miało 0,4% (10) uczniów; między 7 a 11. rokiem papierosa zapaliło 1,9% (51) badanych; a powyżej 12. roku życia – 0,5% (12) chłopców.
- leków nie zaleconych przez lekarza poniżej 7. roku życia próbowało według udzielonych odpowiedzi 0,4% (10) chłopców; między 7. a 11. rokiem życia próbowało ich 1,2% (4) badanych; a powyżej 12. roku życia zaledwie 0,2% (4) respondentów.
- Nikt spośród badanych nie podał wieku inicjacji innych środków psychoaktywnych.

Deklaracje dotyczące możliwych następstw spożywania alkoholu.

Dziewczęta - szkoła podstawowa.

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

- Mogę mieć kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może to zaszkodzić to mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę się uzależnić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę zrobić coś, czego będę żałować. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Dziewczęta - szkoła podstawowa (2555 osób = 100% odpowiedzi)										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu / w szkole / z policją	69	2,7%	1516	59,3%	673	26,3%	166	6,5%	131	5,1%
Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić	103	4,0%	187	7,3%	313	12,3%	749	29,3%	1203	47,1%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	94	3,7%	1827	71,5%	429	16,8%	80	3,1%	125	4,9%
Mogę się uzależnić	92	3,6%	1453	56,9%	533	20,9%	280	11,0%	197	7,7%
Mogę zrobić coś, czego będę żałować	84	3,3%	1634	64,0%	573	22,4%	142	5,6%	122	4,8%

W badanej grupie wiekowej dziewczęta prezentują ostrożne podejście do spożywania alkoholu. Jeśli chodzi o ewentualne kłopoty związane z napieniem się alkoholem, aż 59,3% (1516 os.) odpowiedziało, że napienie się alkoholem spowoduje kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. Takich kłopotów raczej spodziewało się 26,3% (673) ankietowanych; 6,5% (166) uważało, że takie problemy raczej nie zaistnieją; 5,1% (131) badanych dziewcząt uważało, że po spożyciu alkoholu zdecydowanie nie będzie mieć problemów. Na to pytanie odpowiedzi nie udzieliło 2,7% (69) ankietowanych.

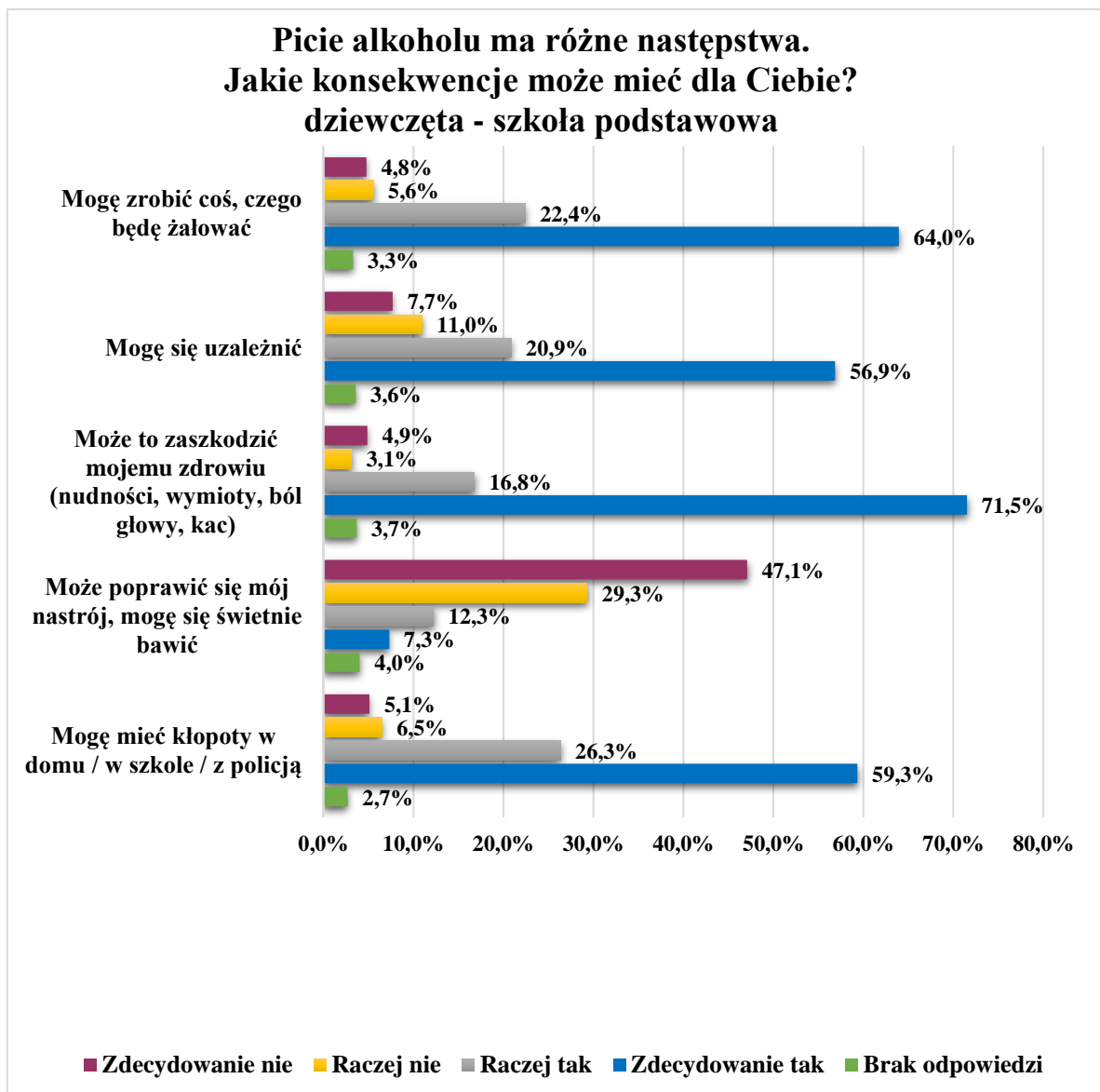
Kolejne stwierdzenie dotyczyło możliwości poprawy nastroju i świetnej zabawy. Lepszego nastroju w związku z napieniem się alkoholem raczej nie spodziewało się 29,3% (749) dziewczynek; zdecydowanie takiej poprawy nie spodziewało się aż 47,1% (1203) ankietowanych. Z badanej grupy jedynie 7,3% (187) uważało, że spożycie alkoholu spowoduje poprawę nastroju; odpowiedzi mniej zdecydowanej (raczej tak)

udzieliło 12,3% (313) badanych. 4,0% (103) badanych nie ustosunkowało się do tego stwierdzenia.

Związek spożywania alkoholu ze zdrowiem według uczennic szkół podstawowych: większość, bo aż 71,5% (1827) uważało, że picie zaszkodzi ich zdrowiu; za raczej szkodliwym wpływem alkoholu opowiada się 16,8% (429). Tylko 3,1% (80) dziewcząt deklaruowało, że napicie się alkoholu raczej nie zaszkodzi ich zdrowiu, a za zdecydowanym brakiem szkodliwości opowiadało się tylko 4,9% (125) badanych. 3,7% (94) ankietowanych nie odpowiedziało na to pytanie.

Zdecydowaną możliwość uzależnienia się od alkoholu w przypadku jego spożywania brało pod uwagę większość – 56,9% (1453) uczennic; 20,9% (533) uważało, że raczej może uzależnić się. 11,0% (280) dziewczynek twierdziło odwrotnie, że raczej nie można uzależnić się od alkoholu; a 7,7% (197) badanych, że zdecydowanie nie można się uzależnić. 3,6% (92) ankietowanych nie opowiedziało się za żadną z opcji.

Następne pytanie jakie zadano uczennicom dotyczyło możliwości zrobienia czegoś, czego będzie się żałowało: zdecydowana większość badanych, bo 64,0% (1634) wierzyło, że spożycie alkoholu może doprowadzić do niechcianych sytuacji; 22,4% (573) uważało, że raczej może to się zdarzyć. 5,6% (142) odpowiedziało, że raczej nie zrobi czegoś niestosownego; 4,8% (122), że zdecydowanie nie. 3,3% (84) ankietowanych nie odpowiedziało na to pytanie.

Deklaracje dotyczące możliwych następstw spożywania alkoholu.

Chłopcy - szkoła podstawowa.

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

• *Mogę mieć kłopoty w domu/ w szkole/ z policją* Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

• *Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić* Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

• *Może to zaszkodzić to mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)* Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

• *Mogę się uzależnić* Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

• *Mogę zrobić coś czego będę żałować* Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Chłopcy- szkoła podstawowa (2628 osób = 100% odpowiedzi)										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu / w szkole / z policją	114	4,3%	1563	59,5%	580	22,1%	184	7,0%	187	7,1%
Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić	146	5,6%	275	10,5%	369	14,0%	683	26,0%	1155	43,9%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	139	5,3%	1757	66,9%	426	16,2%	125	4,8%	181	6,9%
Mogę się uzależnić	135	5,1%	1494	56,8%	551	21,0%	262	10,0%	186	7,1%
Mogę zrobić coś, czego będę żałować	136	5,2%	1551	59,0%	563	21,4%	193	7,3%	185	7,0%

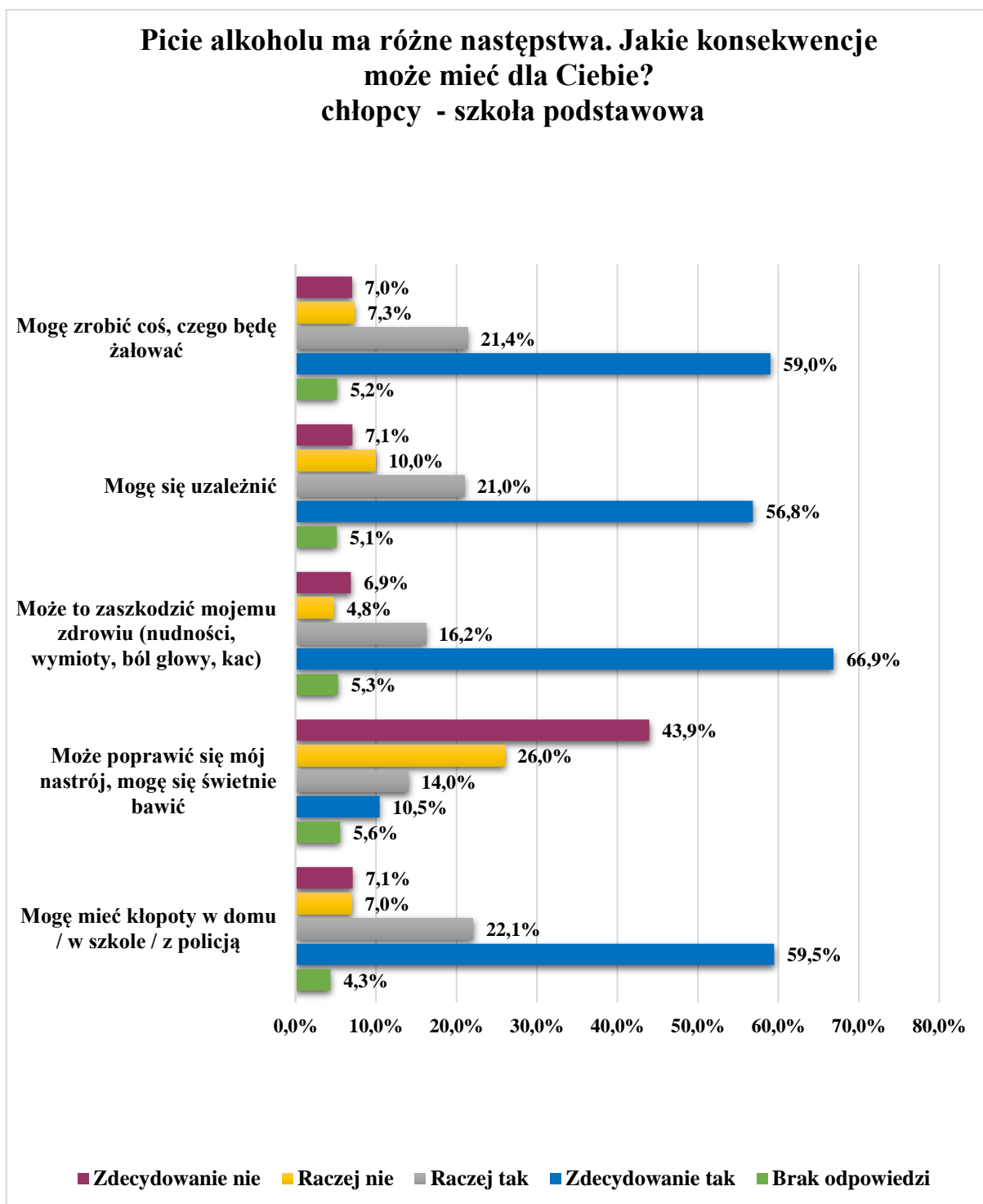
W związku z różnymi możliwymi konsekwencjami picia alkoholu, uczniowie zostali poproszeni o zaznaczenie najbardziej prawdopodobnego ich zdaniem następstwa spożywania alkoholu w różnych obszarach ich życia. W badanej grupie większość chłopców, bo 59,5% (1563 os.), odpowiedziało, że napicie się alkoholu zdecydowanie spowoduje kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. Takich kłopotów raczej spodziewało się 22,1% (580); a 7,0% (184) uważało, że takie problemy raczej nie zaistnieją. 7,1% (187) badanych uważało, że po spożyciu alkoholu zdecydowanie nie będzie żadnych nieprzyjemności. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 4,3% (114) uczniów.

W dalszej kolejności chłopcy zajmowali stanowisko wobec stwierdzenia, że wypicie alkoholu poprawia nastrój i może mieć wpływ na dobrą zabawę. Zdecydowanie przeciwnych stwierdzeniu o poprawie nastroju po spożyciu alkoholu było 43,9% (1155) badanych, 26,0% (683) uważało, że raczej nie. Z badanej grupy 10,5% (275) uważało, że spożycie alkoholu zdecydowanie przyczyni się do poprawy nastroju; raczej tak opowiedziało 14,0% (369). 5,6% (146) ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na pytanie.

Kolejne pytanie dotyczyło wpływu alkoholu na zdrowie. 66,9% (1757) zapytanych uważało, że zaszkodzi to ich zdrowiu; za raczej szkodliwym wpływem alkoholu na zdrowie opowiadało się 16,2% (426). 4,8% (125) chłopców biorących udział w badaniu deklaroowało, że napicie się alkoholu raczej nie zaszkodzi ich zdrowiu, a za zdecydowanym brakiem szkodliwości opowiadało się 6,9% (181) uczniów 5,3% (139) uczestniczących w badaniu nie zaznaczyło żadnej odpowiedzi na to pytanie.

Zdecydowaną możliwość uzależnienia się od alkoholu w następstwie jego napicia się brało pod uwagę 56,8% (1494) badanych; 21,0% (551) uważało, że raczej można się uzależnić. 10,0% (262) uczniów twierdziło z kolei, że raczej nie można uzależnić się od alkoholu, a 7,1% (186) badanych, że zdecydowanie nie. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 5,1% (135) ankietowanych.

Następne pytanie jakie zadano uczniom dotyczyło możliwości zrobienia czegoś, czego będzie się żałowało w związku ze spożyciem alkoholu. Zdecydowana większość, bo aż 59,0% (1551), wierzyło, że spożycie alkoholu może doprowadzić do niechcianych sytuacji; 21,4% (563) uważało, że raczej może to się zdarzyć. Znacznie mniej badanych twierdziło, że nie może zrobić czegoś, czego będzie żałować: 7,3% (193) odpowiedziało, że raczej nie; 7,0% (185), że zdecydowanie nie. 5,2% (136) ankietowanych nie odpowiedziało na to pytanie.

Opinie, jakie mają bliskie osoby na temat spożywania alkoholu.

Dziewczęta – szkoła podstawowa.

Ankiety skierowane do uczennic szkół podstawowych zawierały jeszcze jedno pytanie dotyczące opinii bliskich osób na temat picia przez osobę badaną alkoholu. Osoby bliskie uwzględnione w pytaniu to mama, tata, najlepszy przyjaciel, znajomi oraz inny dorosły opiekun.

Pytanie: Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?												
Dziewczęta - szkoła podstawowa (2555 osób = 100% odpowiedzi)												
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinienem pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić alkohol	
Mama uważa, że	88	3,4%	2207	86,4%	200	7,8%	25	1,0%	27	1,1%	8	0,3%
Tata uważa, że	127	5,0%	2085	81,6%	246	9,6%	49	1,9%	38	1,5%	10	0,4%
Inny dorosły opiekun uważa, że	144	5,6%	2039	79,8%	253	9,9%	81	3,2%	20	0,8%	18	0,7%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	99	3,9%	1780	69,7%	377	14,8%	217	8,5%	44	1,7%	38	1,5%
Znajomi uważają, że	97	3,8%	1649	64,5%	405	15,9%	315	12,3%	52	2,0%	37	1,4%

Wypowiedzi uczennic dotyczące opinii ich matek na temat picia przez nie alkoholu są następujące: większość, bo aż 86,4% (2207 os.) badanych deklaroowało, że ich matki uważają, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 7,8% (200) twierdziło, że w opinii matek raczej nie powinny spożywać alkoholu. Według dziewcząt 1,0% (25) mam uważa, że picie to sprawa córek. 1,1% (27) ankietowanych twierdziło, że ich matki dopuszczają napić się alkoholu przez nie od czasu do czasu; zdecydowaną zgodę według córek wyrażało jedynie 0,3% (8) matek. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 3,4% (88) dziewcząt.

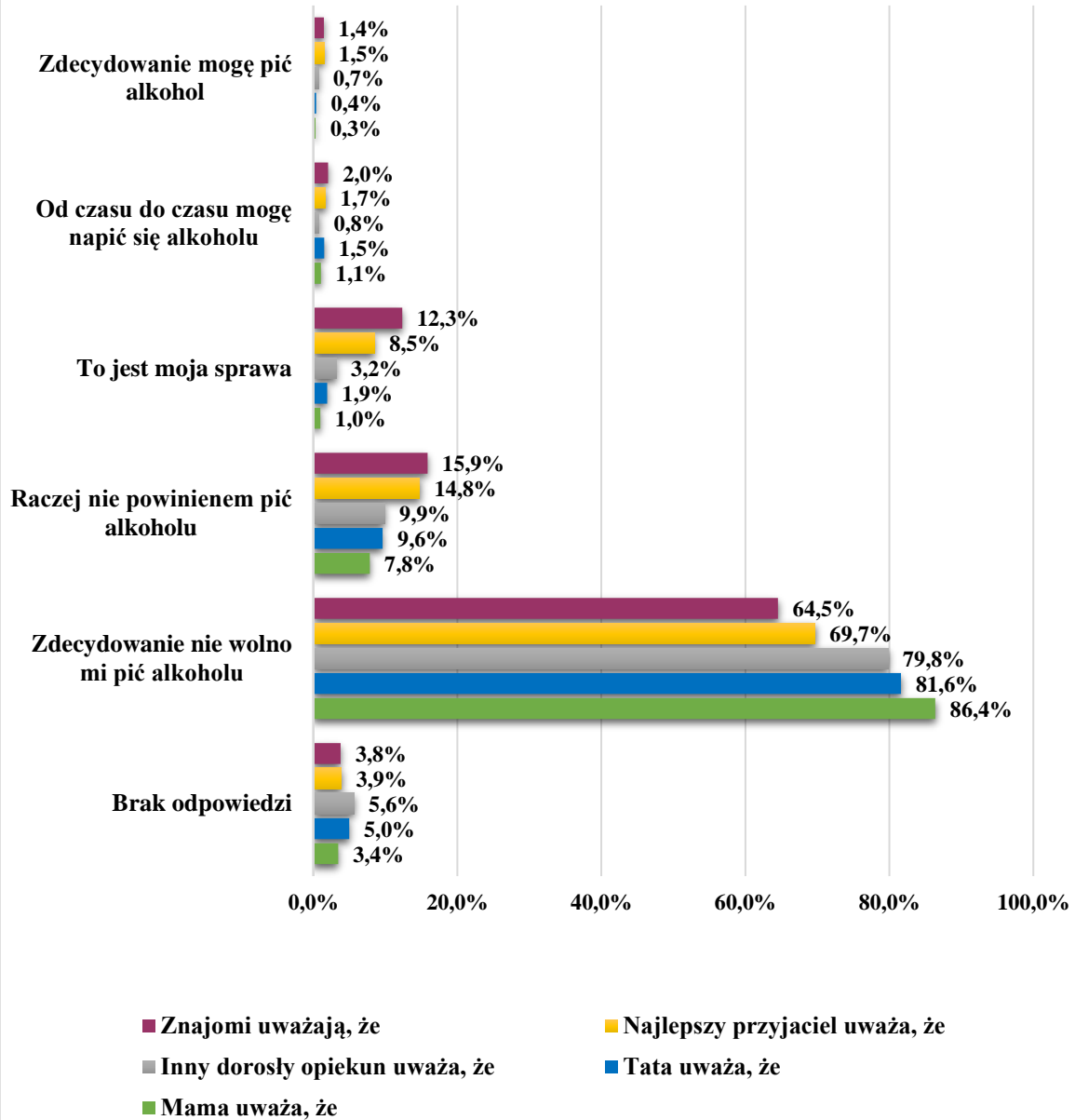
Deklaracje dziewcząt dotyczące opinii ich ojców na temat picia przez nie alkoholu: 81,6% (2085) ankietowanych uważało, że ich ojcowie zdecydowanie zabraniają im pić alkohol; 9,6% (246) twierdziło, że w opinii ojców raczej nie powinny spożywać alkoholu. 1,9% (49) uczennic ma przekonanie, że według ojców jest to ich sprawa, czy piją. 1,5% (38) deklaroowało, że ich ojcowie dopuszczają napić się alkoholu przez dziecko od czasu do czasu. Jedynie 0,4% (10) ojców dawało według córek zdecydowaną zgodę na spożywanie alkoholu. Na to pytanie nie odpowiedziało 5,0% (127) dziewcząt.

Uczennice wyrażały swoje opinie również na temat przekonań innego niż rodzice dorosłego opiekuna. 79,8% (2039) dziewcząt uważa, że według dorosłych opiekunów zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 9,9% (253) uczennic twierdzi, że opiekunowie raczej nie pozwalają im pić alkoholu. O tym, że opiekun twierdzi iż picie to ich sprawa uważa 3,2% (81), a że od czasu do czasu mogą się napić zaledwie 0,8% (20). Jeszcze mniejszy odsetek uczennic 0,7% (18) zaznaczyło że według opiekunów mogą pić alkohol. Na powyższe pytanie nie odpowiedziało 5,6% (144) badanych.

Przekonania badanych odnośnie opinii ich najlepszego przyjaciela, co do picia przez nie alkoholu: 69,7% (1780) uczennic miało opinię, że ich najlepszy przyjaciel uważa, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 14,8% (377) twierdziło, że według ich przyjaciół raczej nie powinny spożywać alkoholu. 8,5% (217) uważało, że według przyjaciela to ich sprawa, czy spożywają alkohol. 1,7% (44) dziewcząt twierdziło, że ich przyjaciel dopuszczał napięcie się przez nie od czasu do czasu, a zdecydowanie nie ma nic przeciwko 1,5% (38) przyjaciół. Żadnej odpowiedzi nie udzieliło 3,9% (99) pytanych.

Wypowiedzi uczennic dotyczące opinii ich znajomych na temat picia przez nie alkoholu wskazują, że 64,5% (1649) ankietowanych miało przekonanie, że ich znajomi uważają, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 15,9% (405) twierdziło, że w opinii znajomych raczej nie powinni spożywać alkoholu. 12,3% (315) uważało, że według znajomych jest to tylko ich sprawa. 2,0% (52) uczennic twierdziło, że ich znajomi nie mają nic przeciwko, jeśli piją one od czasu do czasu; zdecydowaną zgodę wyrażają znajomi 1,4% (37) dziewcząt. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 3,8% (97) ankietowanych.

**Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?
dziewczęta - szkoła podstawowa**

Opinie, jakie mają bliskie osoby na temat spożywania alkoholu.

Chłopcy – szkoła podstawowa.

Uczniowie szkół podstawowych również odpowiadali na pytanie dotyczące opinii bliskich osób na temat spożywania alkoholu. Osoby bliskie uwzględnione w pytaniu to mama, tata, najlepszy przyjaciel oraz znajomi.

Pytanie: Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?												
Chłopcy - szkoła podstawowa (2628 osób = 100% odpowiedzi)												
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinnam pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić alkohol	
Mama uważa, że	138	5,3%	2209	84,1%	186	7,1%	42	1,6%	33	1,3%	20	0,8%
Tata uważa, że	167	6,4%	2042	77,7%	273	10,4%	69	2,6%	51	1,9%	26	1,0%
Inny dorosły opiekun uważa, że	161	6,1%	2059	78,3%	261	9,9%	102	3,9%	22	0,8%	23	0,9%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	154	5,9%	1635	62,2%	385	14,6%	305	11,6%	66	2,5%	83	3,2%
Znajomi uważają, że	146	5,6%	1596	60,7%	371	14,1%	347	13,2%	75	2,9%	93	3,5%

Deklaracje uczniów dotyczące opinii ich matek na temat picia przez nich alkoholu są następujące: zdecydowana większość 84,1% (2209 os.) badanych deklarowało, że ich matki uważają, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 7,1% (186) twierdziło, że według matek raczej nie powinni spożywać alkoholu. 1,6% (42) twierdziło, że matka powiedziałaby, że to ich sprawa. 1,3% (33) uczniów deklarowało, że ich matki dopuszczają napić się alkoholu przez dziecko od czasu do czasu, zaś zdecydowaną zgodę w opinii chłopców wyrażało zaledwie 0,8% (20) matek. 4,3% (62) respondentów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Odnosnie wypowiedzi uczniów dotyczących opinii ich ojców na temat picia przez nich alkoholu: 77,7% (2042) badanych deklarowało, że ich ojcowie zdecydowanie sprzeciwiają się picciu przez nich alkoholu; 10,4% (273) twierdziło, że w opinii ojców raczej nie powinni spożywać alkoholu. 2,6% (69) uczniów uważało, że ojciec pozostawiłby to ich decyzji. Stosunkowo niewielu ojców według opinii respondentów jest przychylnych picciu: 1,9% (51) badanych twierdziło, że ich ojcowie dopuszczają napić się alkoholu przez dziecko od czasu do czasu, a zdecydowaną zgodę wyrażało 1,0% (26) ojców. 6,4% (167) chłopców nie odpowiedziało, jaką według nich opinię ma ich tata na temat picia przez nich alkoholu.

Chłopcy mieli również okazje opisać co ich zdaniem uważa inny dorosły opiekun na temat picia przez nich alkoholu, wyniki w tej kategorii przedstawiają się następująco: 78,3% (2059) uczniów uważa, że opiekun nie pozwala na picie alkoholu, 9,9% (261) sądzi, że zdaniem

opiekuna nie powinni pić alkoholu. 3,9% (102) chłopców zaznaczyło, że to ich sprawa czy piją alkohol. Niespełna procent badanych uważa, że opiekun pozwala na picie alkoholu od czasu do czasu 0,8% (22), 0,9% (23), że może pić alkohol. 5,9% (154) uczniów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Opinie badanych w stosunku do picia przez nich alkoholu w oczach najlepszego przyjaciela są następujące: 62,2% (1635) chłopców sądziło, że ich najlepszy przyjaciel uważa, iż zdecydowanie nie powinni oni pić alkoholu; 14,6% (385) twierdziło, że w opinii przyjaciela raczej nie powinni spożywać alkoholu. 11,6% (305) przyjaciół, w przekonaniu badanych uważa, że to ich sprawa. 2,5% (66) uczniów twierdziło, że ich przyjaciel nie ma nic przeciwko picciu przez nich alkoholu od czasu do czasu, a zdecydowaną zgodę wyrażało według uczniów 3,2% (83) przyjaciół. 5,9% (154) uczniów nie odpowiedziało na to pytanie.

Odnosnie opinii znajomych osób badanych, co do picia przez nich alkoholu: według 60,7% (1596) chłopców ich znajomi uważali, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 14,1% (371) twierdziło, że w opinii znajomych raczej nie powinni spożywać alkoholu. 13,2% (347), uważało, że znajomi twierdzą, że to ich sprawa. 2,9% (75) uczniów twierdziło, że ich znajomi dopuszczają napicie się alkoholu przez nich od czasu do czasu, a zdecydowanie nie ma nic przeciwko 3,5% (93) znajomych zdaniem ankietowanych. 5,6% (146) chłopców nie odpowiedziało na to pytanie.

3.2 Szkoły gimnazjalne

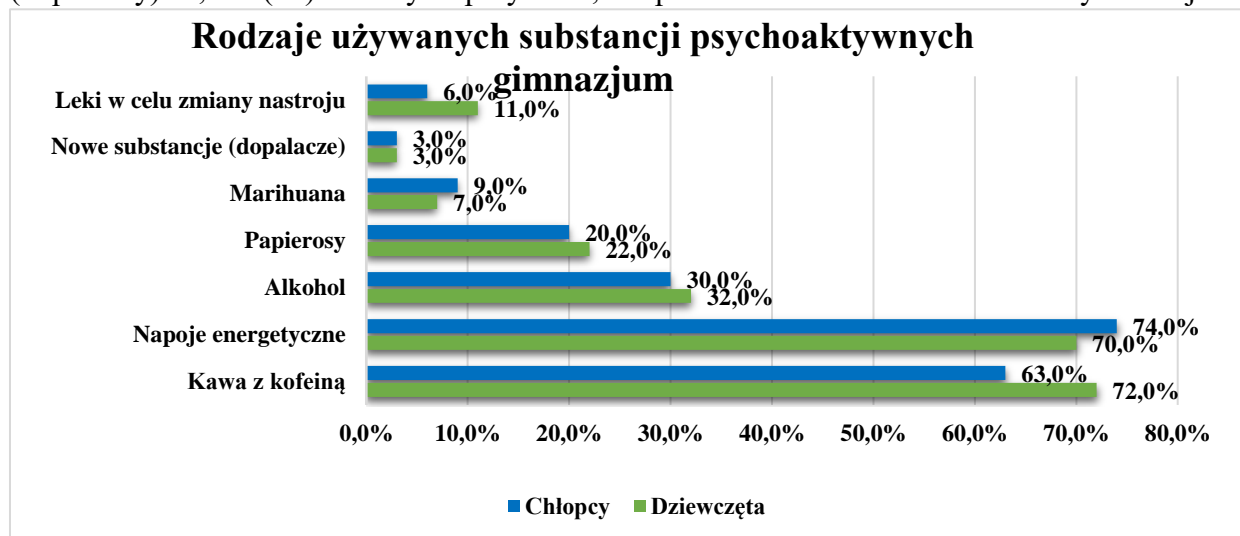
Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych.

Respondenci udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzajów używanych przez nich substancji psychoaktywnych mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj substancji.

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych				
Chłopcy i dziewczęta - gimnazjum				
	Liczba dziewcząt (1263 osób)	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców (1551)	Procent odpowiedzi
Kawa z kofeiną	911	72,0%	976	63,0%
Napoje energetyczne	879	70,0%	1150	74,0%
Alkohol	402	32,0%	466	30,0%
Papierosy	278	22,0%	315	20,0%
Marihuana	84	7,0%	143	9,0%
Nowe substancje (dopalacze)	36	3,0%	42	3,0%
Leki w celu zmiany nastroju	135	11,0%	88	6,0%

Wśród badanych uczennic 72,0% (911 os.) twierdziło, że przynajmniej raz w życiu piło kawę z kofeiną. 70,0% (879) deklarowało spożywanie napojów energetycznych. 32,0% (402) badanych stwierdziło, że spożywało alkohol, a 22,0% (278) przyznało że paliło papierosy. 7,0% (84) dziewcząt stwierdziło, że używało marihuany; 3,0% (36) twierdziło, że stosowało nowe substancje psychoaktywne (dopalacze). 11,0% (135) uczennic zadeklarowało, że używało leków w celu zmiany nastroju.

Wyniki w grupie chłopców uczęszczających do gimnazjum wyglądają następująco: 63,0% (976) badanych zadeklarowało, że piło kawę z kofeiną. Jeszcze więcej, bo 74,0% (1150) deklarowało spożywanie napojów energetycznych. 30,0% (466) ankietowanych stwierdziło, że piło alkohol, a 20,0% (315) zadeklarowało, że paliło tytoń. Ponadto 9,0% (143) uczniów używało marihuany, a 3,0% (42) używało nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy). 6,0% (88) badanych przyznało, że próbowało leków w celu zmiany nastroju.

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych. Dziewczęta – gimnazjum.

Uczennice zostały zapytane o to, jak często sięgają po poszczególne substancje psychoaktywne.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość														
Dziewczęta - gimnazjum (1263 osób = 100% odpowiedzi)														
	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
Kawa z kofeiną	20	1,6%	332	26,3%	280	22,2%	143	11,3%	221	17,5%	174	13,8%	93	7,4%
Napoje energetyczne	17	1,3%	367	29,1%	312	24,7%	190	15,0%	206	16,3%	125	9,9%	46	3,6%
Alkohol	28	2,2%	833	66,0%	239	18,9%	82	6,5%	49	3,9%	23	1,8%	9	0,7%
Papierosy	28	2,2%	957	75,8%	138	10,9%	36	2,9%	33	2,6%	24	1,9%	47	3,7%
Marihuana	31	2,5%	1148	90,9%	32	2,5%	16	1,3%	11	0,9%	12	1,0%	13	1,0%
Nowe substancje (dopalacze)	28	2,2%	1199	94,9%	10	0,8%	7	0,6%	5	0,4%	6	0,5%	8	0,6%
Leki w celu zmiany nastroju	37	2,9%	1091	86,4%	66	5,2%	24	1,9%	19	1,5%	13	1,0%	13	1,0%

Wyniki prezentują się następująco:

- według deklaracji kawy z kofeiną nigdy nie spożywało 26,3% (332 os.) dziewcząt; 22,2% (280) dziewcząt próbowało kawy kilka razy w życiu; kilka razy w roku – 11,3% (143); 17,5% (221) badanych twierdziło, że piło kawę kilka razy w miesiącu. 13,8% (174) deklarowało picie kawy kilka razy w tygodniu, a codzienne spożycie dotyczyło 7,4% (93) ankietowanych.
- 29,1% (367) dziewcząt deklarowało, że nigdy nie próbowało napoju energetycznego. Napoje energetyczne kilka razy w życiu spożywało 24,7% (312) uczennic; kilka razy w roku ich spożycie deklarowało 15,0% (190); a kilka razy w miesiącu aż 16,3% (206) badanych. 9,9% (125) uczennic gimnazjum twierdziło, że pije napoje energetyczne kilka razy w tygodniu, a codzienne spożycie dotyczyło 3,6% (46) badanych dziewcząt.
- 66,0% (833) dziewcząt twierdziło, że nigdy nie próbowało alkoholu. Kilka razy w życiu alkoholu próbowało 18,9% (239) gimnazjalistek; kilka razy w roku – 6,5% (82) dziewcząt. 3,9% (49) uczennic zadeklarowało korzystanie z alkoholu kilka razy w miesiącu; kilka razy w tygodniu sięga po alkohol 1,8% (23) badanych. Codzienne spożycie alkoholu deklarowało 0,7% (9) dziewcząt.
- 75,8% (957) dziewcząt z gimnazjum według deklaracji nie próbowało papierosów. 10,9% (138) ankietowanych stwierdziło, że paliło papierosy kilka razy w życiu; kilka razy w roku sięgało po nie 2,9% (36) gimnazjalistek, a stosowanie kilka razy w miesiącu deklarowało 2,6% (33). 1,9% (24) zapytanych dziewcząt stwierdziło, że paliło kilka razy w tygodniu, a codziennie 3,7% (47).
- według deklaracji nigdy marihuany nie używało 90,9% (1148) dziewcząt. Po marihuanę raz lub kilka razy w życiu sięgnęło 2,5% (32) dziewcząt; kilka razy w roku 1,3% (16)

gimnazjalistek; kilka razy w miesiącu – 0,9% (11); kilka razy w tygodniu – 1,0% (12). Są również uczennice, które deklarowały palenie marihuany codziennie – 1,0% (13).

- nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy) nigdy nie spożywało według deklaracji 94,9% (1199) uczennic. Po nowe substancje psychoaktywne (dopalacze) raz lub kilka razy w życiu sięgnęło 0,8% (10) dziewcząt; kilka razy w roku 0,6% (7) gimnazjalistek; kilka razy w miesiącu – 0,4% (5); kilka razy w tygodniu – 0,5% (6). Są również uczennice, które deklarowały używanie dopalaczy codziennie – 0,6% (8).

- 86,4% (1091) uczennic według deklaracji nie zażywało leków w celu zmiany nastroju. Niewiele dziewcząt z gimnazjum stosowało leki w celu zmiany nastroju: 5,2% (66) raz lub kilka razy w życiu; 1,9% (24) kilka razy w roku. Kilka razy w miesiącu odurzało się lekami 1,5% (19), natomiast kilka razy w tygodniu 1,0% (13). Są również uczennice przyjmujące leki codziennie, jest ich 1,0% (13).

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych. Chłopcy – gimnazjum.

Uczniowie zostali również zapytani o to, jak często sięgają po poszczególne substancje psychoaktywne.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość														
Chłopcy - gimnazjum (1551 osób = 100% odpowiedzi)														
	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
Kawa z kofeiną	35	2,3%	540	34,8%	315	20,3%	163	10,5%	224	14,4%	187	12,1%	87	5,6%
Napoje energetyczne	36	2,3%	365	23,5%	285	18,4%	253	16,3%	318	20,5%	218	14,1%	76	4,9%
Alkohol	46	3,0%	1039	67,0%	272	17,5%	95	6,1%	56	3,6%	28	1,8%	15	1,0%
Papierosy	39	2,5%	1197	77,2%	175	11,3%	26	1,7%	31	2,0%	21	1,4%	62	4,0%
Marihuana	44	2,8%	1364	87,9%	50	3,2%	28	1,8%	18	1,2%	20	1,3%	27	1,7%
Nowe substancje (dopalacze)	37	2,4%	1472	94,9%	16	1,0%	5	0,3%	6	0,4%	1	0,1%	14	0,9%
Leki w celu zmiany nastroju	48	3,1%	1415	91,2%	37	2,4%	16	1,0%	11	0,7%	6	0,4%	18	1,2%

Wyniki prezentują się następująco:

- według deklaracji nigdy kawy z kofeiną nie spożywało 34,8% (540 os.) uczniów. Kilka razy w życiu próbowało jej 20,3% (315) badanych; kilka razy w roku spożycie kawy deklarowało 10,5% (163) badanych; a kilka razy w miesiącu 14,4% (224) chłopców. 12,1% (187) twierdziło, że piło kawę kilka razy w tygodniu, zaś codzienne spożycie dotyczyło 5,6% (87) chłopców.

- 23,5% (365) uczniów nigdy nie próbowało napoju energetycznego. Napój energetyczny kilka razy w życiu spożywało 18,4% (285) badanych; kilka razy w roku ich spożycie deklarowała podobna liczba uczniów – 16,3% (253). 20,5% (318) piło tego typu napoje kilka razy

w miesiącu, a 14,1% (218) spożywało je kilka razy w tygodniu. Codzienne spożycie dotyczy 4,9% (76) chłopców.

- według deklaracji alkoholu nigdy nie spożywało 67,0% (1039) gimnazjalistów. Alkoholu kilka razy w życiu próbowało 17,5% (272) badanych; kilka razy w roku piło 6,1% (95). 3,6% (56) gimnazjalistów spożywało alkohol kilka razy w miesiącu. Znacznie mniej, bo 1,8% (28) deklarowało picie kilka razy w tygodniu. Są wśród badanych również uczniowie, którzy twierdzili, że piją alkohol codziennie – 1,0% (15) chłopców.

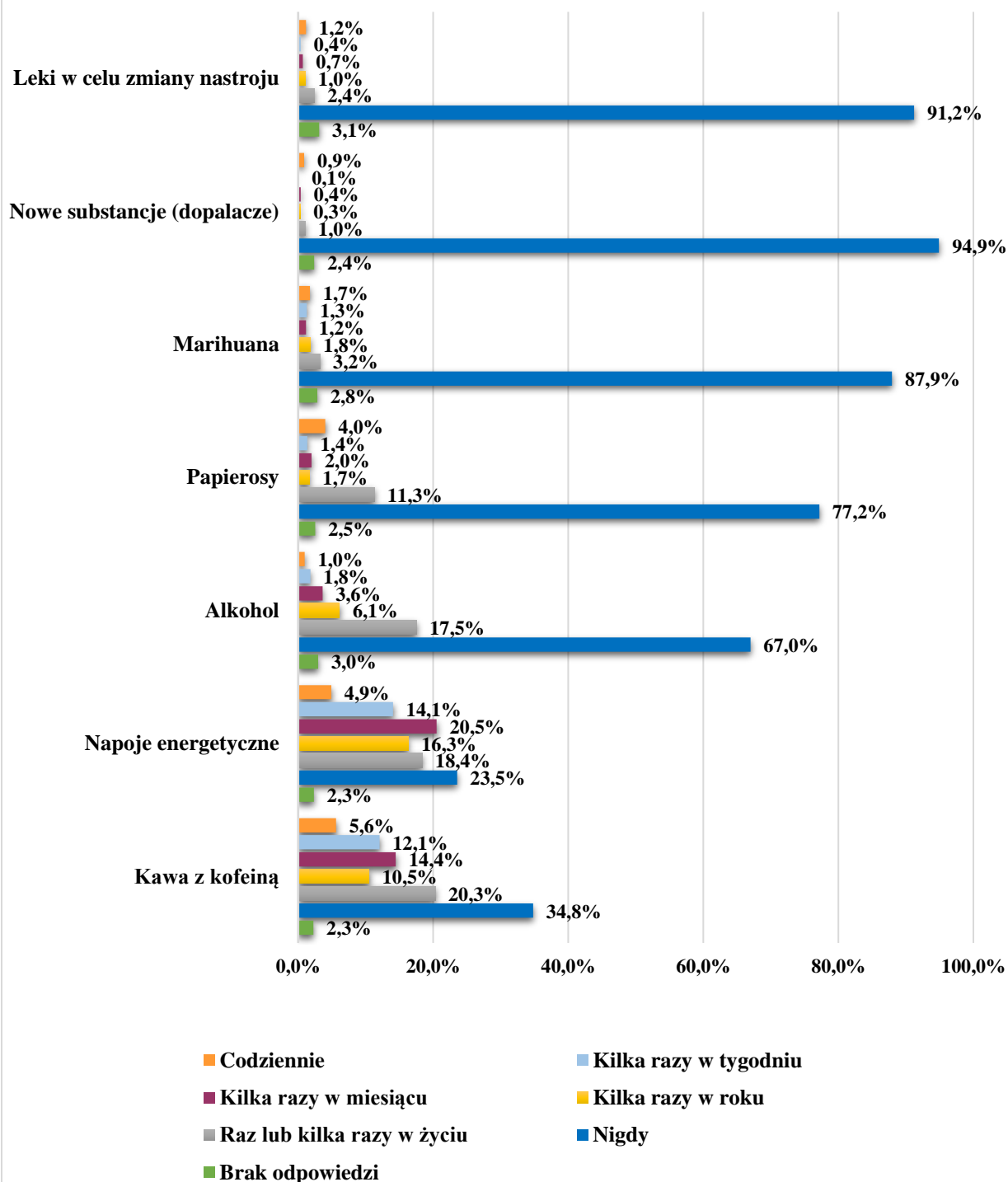
- 77,2% (1197) uczniów gimnazjów twierdziło, że nigdy nie paliło papierosów. 11,3% (175) uczniów stwierdziło, że paliło kilka razy w życiu; kilka razy w roku według deklaracji paliło 1,7% (26), a kilka razy w miesiącu pali 2,0% (31) badanych. Używanie papierosów kilka razy w tygodniu dotyczy 1,4% (21) chłopców, natomiast codzienne palenie deklaruje 4,0% (62) badanych.

- według deklaracji nigdy marihuany nie próbowało 87,9% (1364) chłopców. Spośród badanych chłopców raz lub kilka razy w życiu kontakt z marihuaną miało już 3,2% (50); kilka razy w roku jej używanie deklarowało 1,8% (28); kilka razy w miesiącu palenie marihuany deklarowało 1,2% (18) badanych, zaś kilka razy w tygodniu sięganie po nią 1,3% (20) uczniów gimnazjum. Codzienne palenie marihuany zadeklarowało 1,7% (27) ankietowanych.

- 94,9% (1472) gimnazjalistów według deklaracji nie miało kontaktu z nowymi substancjami psychoaktywnymi (dopalaczami). Po nowe substancje psychoaktywne (dopalacze) raz lub kilka razy w życiu sięgnęło 1,0% (16) gimnazjalistów; kilka razy w roku 0,3% (5) uczniów; kilka razy w miesiącu – 0,4% (6); kilka razy w tygodniu – 0,1% (1). Byli również chłopcy, którzy twierdzili w badaniu, że biorą nowe substancje psychoaktywne (dopalacze) codziennie – 0,9% (14).

- 91,2% (1415) badanych według deklaracji nigdy nie zażywało leków w celu zmiany nastroju. Niewielu uczniów gimnazjów stosowało leki w celu zmiany nastroju: 2,4% (37) raz lub kilka razy w życiu; 1,0% (16) kilka razy w roku. Kilka razy w miesiącu tego typu leków używało 0,7% (11) gimnazjalistów, natomiast kilka razy w tygodniu 0,4% (6). Byli również uczniowie, którzy stwierdzili, że leki w celach zmiany nastroju przyjmują codziennie, jest ich 1,2% (18).

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość chłopcy - gimnazjum

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.

Dziewczęta – gimnazjum

Pytanie: Ile miałaś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?

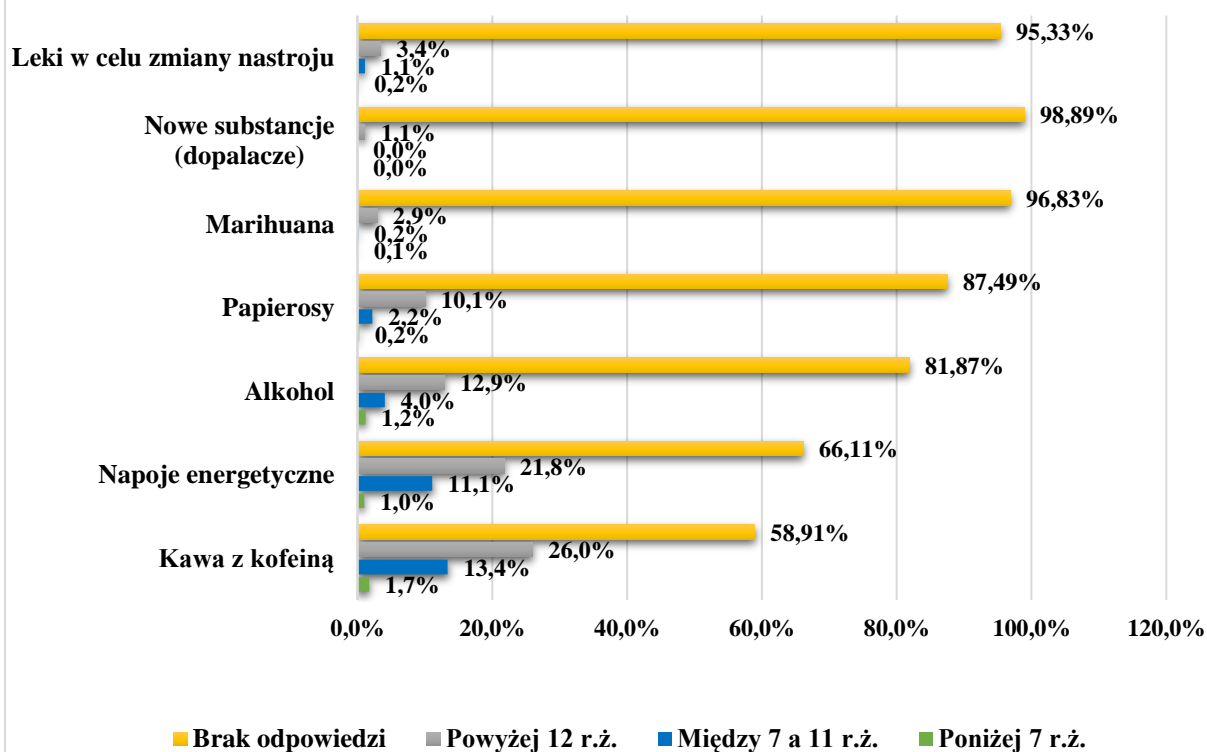
Poniżej 7. roku życia, między 7. a 11. rokiem życia, powyżej 12. roku życia, brak odpowiedzi

Ile miałaś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?								
Dziewczęta - gimnazjum (1263 osób = 100% odpowiedzi)								
	Poniżej 7 r. ż.		Między 7 a 11 r. ż.		Powyżej 12 r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	22	1,7%	169	13,4%	328	26,0%	744	58,9%
Napoje energetyczne	13	1,0%	140	11,1%	275	21,8%	835	66,1%
Alkohol	15	1,2%	51	4,0%	163	12,9%	1034	81,9%
Papierosy	3	0,2%	28	2,2%	127	10,1%	1105	87,5%
Marihuana	1	0,1%	2	0,2%	37	2,9%	1223	96,8%
Nowe substancje (dopalacze)	0	0,0%	0	0,0%	14	1,1%	1249	98,9%
Leki w celu zmiany nastroju	2	0,2%	14	1,1%	43	3,4%	1204	95,3%

W grupie dziewcząt wyniki przedstawiają się następująco:

- najwięcej uczennic, 26,0% (328 os.) twierdziło, że napiło się kawy po raz pierwszy powyżej 12. roku życia.; 13,4% (169) pomiędzy 7. a 11. rokiem życia. Tylko 1,7% (22) dziewcząt według odpowiedzi spożyło kawę mając mniej niż 7 lat.
- według deklaracji 11,1% (140) dziewcząt zaczęło pić napoje energetyczne między 7. a 11. rokiem życia. Powyżej 12. roku życia energetyki piło 21,8% (275). Tylko 1,0% (13) uczennic spróbowało tego rodzaju napoju mając mniej niż 7 lat.
- 1,2% (15) uczennic zaczęło według odpowiedzi próbować alkoholu mając mniej niż 7 lat; 4,0% (51) między 7. a 11. rokiem życia; 12,9% (163) powyżej 12. roku życia.
- papierosy poniżej 7. roku życia według udzielonych odpowiedzi zaczęło palić 0,2% (3) dziewcząt; między 7. a 11. rokiem życia 2,2% (28). Najwięcej uczennic zaczęło palić powyżej 12. lat – 10,1% (127).
- według udzielonych odpowiedzi marihuanę zaczęło palić poniżej 7. roku życia 0,1% (1) badanych; między 7. a 11. rokiem życia – 0,2% (2), oraz powyżej 12. lat – 2,9% (37).
- 0,0% (0) badanych dziewcząt deklarowało używanie nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy) poniżej 7. roku życia) tak samo pomiędzy 7. a 11. rokiem życia. 1,1% (14) ankietowanych uczennic gimnazjum deklarowało pierwszy kontakt z nowymi substancjami psychoaktywnymi (dopalaczami) powyżej 12. roku życia.
- 0,2% (2) ankietowanych uczennic deklarowało pierwsze użycie leków nie zaleconych przez lekarza poniżej 7. roku życia, nieco więcej bo 1,1 % (14) gimnazjalistek zadeklarowało zażywanie leków pomiędzy 7. i 11. rokiem życia, natomiast z tego rodzaju używki po 12. roku życia skorzystało 3,4 % (43) uczennic.

Ile miałaś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej? dziewczęta - gimnazjum

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.

Chłopcy – gimnazjum

Pytanie: Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?

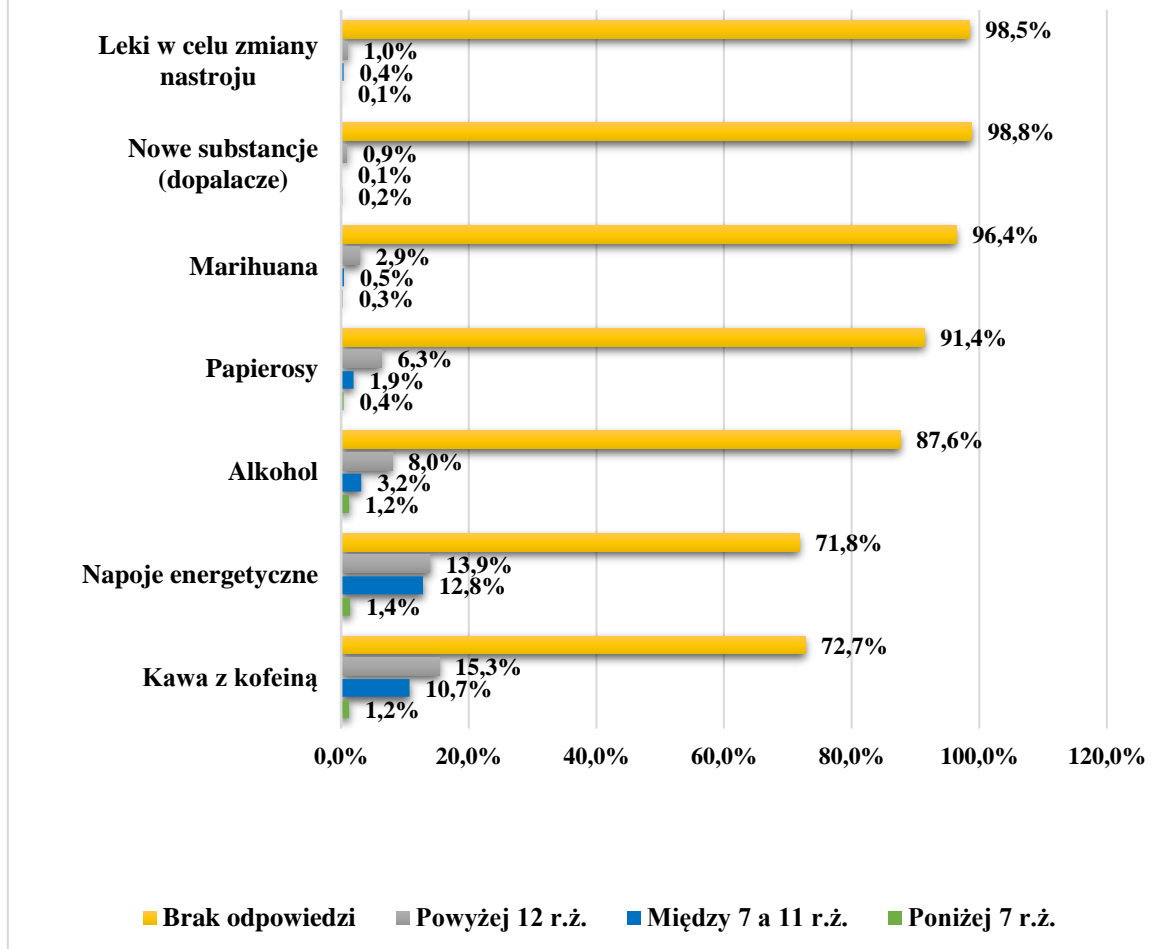
Poniżej 7. roku życia, między 7. a 11. rokiem życia, powyżej 12. roku życia, brak odpowiedzi

Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?								
Chłopcy - gimnazjum (1551 osób = 100% odpowiedzi)								
	Powyżej 7 r. ż.		Między 7 a 11 r. ż.		Powyżej 12 r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	19	1,2%	166	10,7%	238	15,3%	1128	72,7%
Napoje energetyczne	22	1,4%	199	12,8%	216	13,9%	1114	71,8%
Alkohol	19	1,2%	49	3,2%	124	8,0%	1359	87,6%
Papierosy	6	0,4%	30	1,9%	98	6,3%	1417	91,4%
Marihuana	4	0,3%	7	0,5%	45	2,9%	1495	96,4%
Nowe substancje (dopalacze)	3	0,2%	2	0,1%	14	0,9%	1532	98,8%
Leki w celu zmiany nastroju	2	0,1%	6	0,4%	16	1,0%	1527	98,5%

Wyniki prezentują się następująco:

- według deklaracji najwięcej chłopców zaczęło pić kawę z kofeiną powyżej 12. roku życia – 15,3% (238 os.). 10,7% (166) zaczęło pić kawę między 7. a 11. rokiem życia; 1,2% (19) powyżej 7. roku życia.
- tylko 1,4% (22) badanych gimnazjalistów spróbowało napoju energetycznego poniżej 7. roku życia; 12,8% (199) między 7. a 11. rokiem życia; a 13,9% (216) powyżej 12. lat.
- 8,0% (124) według deklaracji badanych miało więcej niż 12 lat, gdy po raz pierwszy próbowało alkoholu; tylko 3,2% (49) spożywało alkohol pomiędzy 7. a 11. rokiem życia; a 1,2% (19) poniżej 7. roku życia.
- pomiędzy 7. a 11. rokiem życia pierwszego papierosa zapaliło według deklaracji 1,9% (30) uczennic, po przekroczeniu 12. lat papierosów spróbowało 6,3% (98) ankietowanych, a poniżej 7. roku życia 0,4% (6).
- pierwszy kontakt z marihuaną według deklaracji respondentów odbywa się głównie powyżej 12. roku życia – 2,9% (45). Między 7. a 11. rokiem życia kontakt z przetworami konopi miało 0,5% (7); a poniżej 7. roku życia 0,3% (4) badanych.
- 0,2% (3) ankietowanych przyznało, że pierwszy kontakt z nowymi substancjami psychoaktywnymi (dopalaczami) miało poniżej 7. roku życia. Pomiedzy 7. a 11. rokiem życia kontakt z nowymi substancjami (dopalaczami) miało 0,1% (2) natomiast 0,9% (14) ankietowanych próbowało nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy) powyżej 12. roku życia.
- 0,1% (2) ankietowanych deklarowało zażywanie leków w celu zmiany nastroju poniżej 7 roku życia. Pomiedzy 7. a 11 rokiem 0,4% (6), a powyżej 12 roku życia 1,0% (16.).

Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej? chłopcy - gimnazjum

Deklaracje dotyczące możliwych następstw spożywania alkoholu. Dziewczęta – gimnazjum.

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

- *Mogę mieć kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*
- *Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*
- *Może to zaszkodzić to mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*
- *Mogę się uzależnić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*
- *Mogę zrobić coś, czego będę żałować. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

Dziewczęta - gimnazjum (1263 osób = 100% odpowiedzi)

	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu / w szkole / z policją	27	2,1%	611	48,4%	390	30,9%	172	13,6%	63	5,0%
Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić	35	2,8%	171	13,5%	396	31,4%	412	32,6%	249	19,7%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	30	2,4%	650	51,5%	386	30,6%	131	10,4%	66	5,2%
Mogę się uzależnić	38	3,0%	549	43,5%	309	24,5%	244	19,3%	123	9,7%
Mogę zrobić coś, czego będę żałować	28	2,2%	621	49,2%	375	29,7%	164	13,0%	75	5,9%

48,4% (611 os.) ankietowanych odpowiedziało, że napicie się alkoholu zdecydowanie spowoduje kłopoty w domu, w szkole lub z policją. Takich kłopotów raczej spodziewało się 30,9% (390). Z kolei 13,6% (172) uważało, że takie kłopoty raczej nie zaistnieją; dodatkowo 5,0% (63) badanych dziewcząt uważało, że po spożyciu alkoholu zdecydowanie nie będzie żadnych problemów. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 2,1% (27) uczennic.

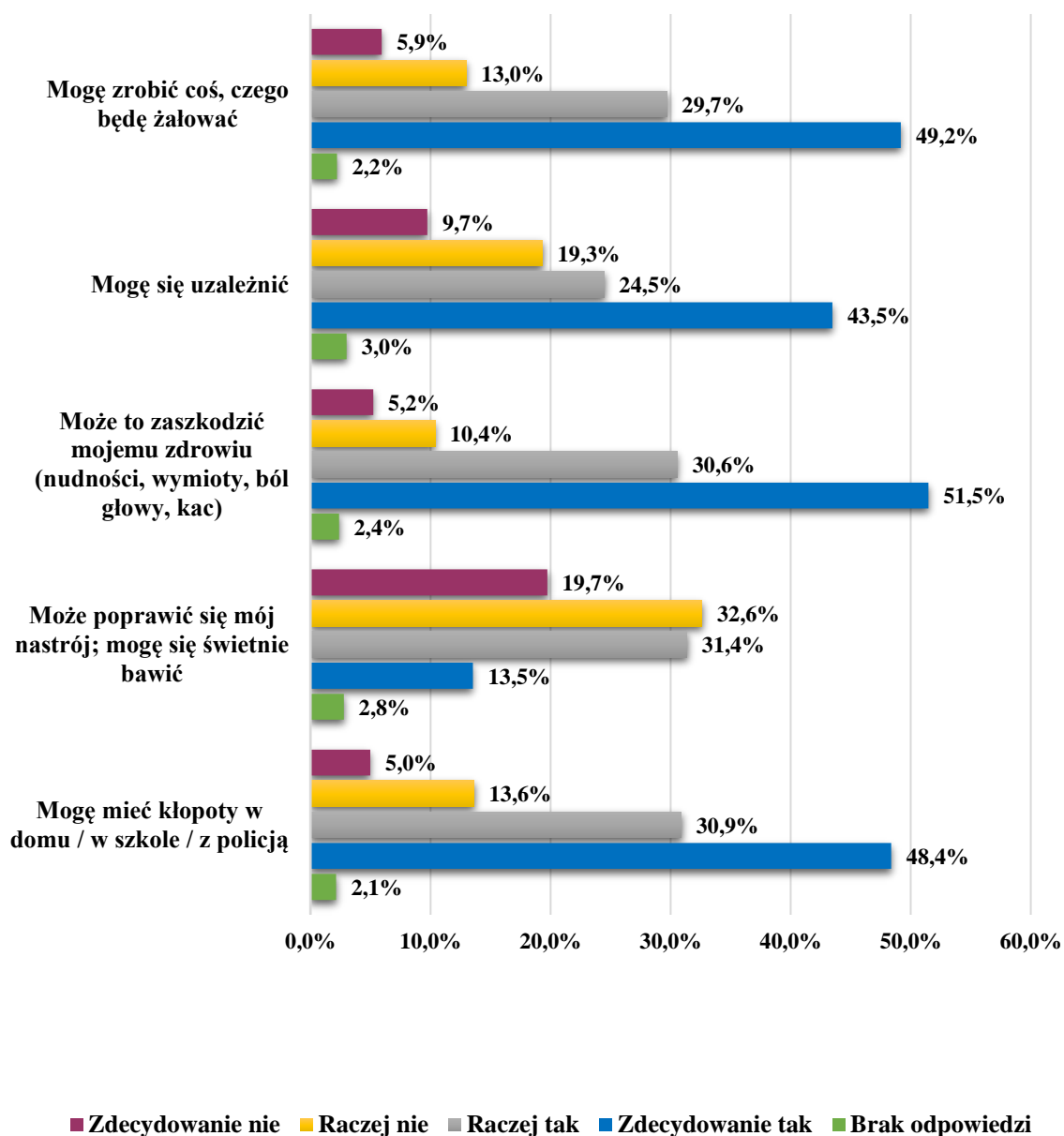
13,5% (171) badanych twierdziło, że wypicie alkoholu zdecydowanie przyczyni się do poprawy ich nastroju i pozytywnie wpłynie na zabawę; za opcją mniej zdecydowaną (raczej tak) opowiedziało się 31,4% (396) dziewcząt. Poprawy nastroju raczej nie spodziewało się 32,6% (412) ankietowanych, a zdecydowanie takiej poprawy nie spodziewało się 19,7% (249). 2,8% (35) uczennic nie udzieliło odpowiedzi na pytanie.

Co do wpływu na zdrowie, 51,5% (650) uważało, że spożywanie napojów alkoholowych zaszkodzi ich zdrowiu; za raczej szkodliwym wpływem alkoholu na zdrowie opowiadało się 30,6% (386) badanych. 10,4% (131) dziewcząt biorących udział w badaniu deklarowało, że napicie się alkoholu raczej nie zaszkodzi ich zdrowiu, a za zdecydowanym brakiem szkodliwości opowiadało się 5,2% (66). 2,4% (30) uczestniczek badania nie zaznaczyło żadnej odpowiedzi na to pytanie.

Zdecydowaną możliwość uzależnienia się od alkoholu w następstwie jego napicia się brało pod uwagę 43,5% (549) uczennic; 24,5% (309) uważało, że raczej można uzależnić się od alkoholu. Aż 19,3% (244) dziewcząt twierdziło, że raczej nie można uzależnić się od alkoholu, a 9,7% (123) badanych, że zdecydowanie nie można. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 3,0% (38) ankietowanych.

Następne pytanie jakie zadano uczennicom dotyczyło możliwości zrobienia czegoś, czego będzie się żałowało. 49,2% (621) dziewcząt uważa, że zdecydowanie może zrobić coś niewłaściwego; prawdopodobieństwo takich sytuacji przewidywało 29,7% (375) badanych. 13,0% (164) twierdziło, że takie wydarzenia raczej nie będą miały miejsca; a 5,9% (75) zdecydowanie nie przewidywało występowania tego rodzaju konsekwencji spożycia alkoholu. Na to pytanie odpowiedzi nie udzieliło 2,2% (28) ankietowanych.

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie dziewczęta - gimnazjum

Deklaracje dotyczące możliwych następstw spożywania alkoholu.

Chłopcy – gimnazjum.

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

• *Mogę mieć kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*

• *Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*

• *Może to zaszkodzić to mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*

• *Mogę się uzależnić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*

• *Mogę zrobić coś, czego będę żałować. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Chłopcy - gimnazjum (1551 osób = 100% odpowiedzi)										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu / w szkole / z policją	51	3,3%	782	50,4%	431	27,8%	174	11,2%	113	7,3%
Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić	62	4,0%	205	13,2%	402	25,9%	527	34,0%	355	22,9%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	63	4,1%	845	54,5%	405	26,1%	152	9,8%	86	5,5%
Mogę się uzależnić	56	3,6%	718	46,3%	375	24,2%	266	17,2%	136	8,8%
Mogę zrobić coś, czego będę żałować	54	3,5%	778	50,2%	432	27,9%	186	12,0%	101	6,5%

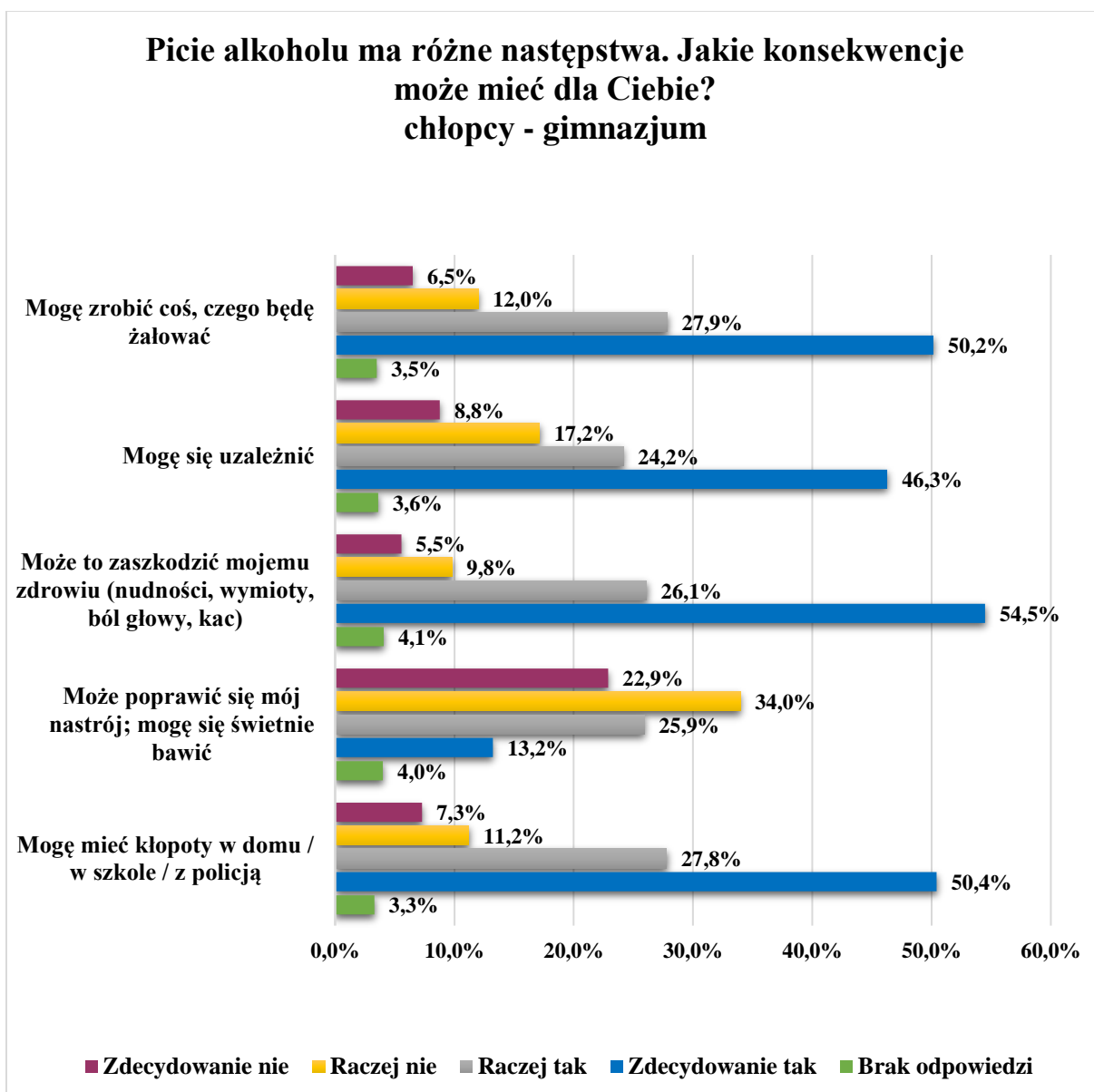
W grupie chłopców z krakowskich szkół gimnazjalnych, którzy przystąpili do badania, 50,4% (782 os.) zdecydowanie spodziewało się kłopotów w domu, w szkole lub z policją spowodowanych napieniem się alkoholem. Takich kłopotów raczej spodziewało się 27,8% (431). 11,2% (174) badanych uważało, że takie problemy raczej nie zaistnieją; 7,3% (113) chłopców uważało, że po spożyciu alkoholu zdecydowanie nie będzie mieć problemów. 3,3% (51) badanych nie udzieliło odpowiedzi.

W następnej kolejności uczniowie odpowiadali na pytanie, czy ich zdaniem wypicie alkoholu poprawi im nastrój. Z badanej grupy 13,2% (205) respondentów uważało, że zdecydowanie tak; raczej tak odpowiedziało 25,9% (402); raczej nie uważa 34,0% (527); a zdecydowani przeciwnicy poprawy nastroju po spożyciu alkoholu stanowili liczną grupę 22,9% (355). 4,0% (62) badanych chłopców nie udzieliło odpowiedzi na pytanie.

Szkodliwość alkoholu jest dość duża w przekonaniu uczniów gimnazjum. 54,5% (845) uważało, że picie zdecydowanie zaszkodzi ich zdrowiu; za raczej szkodliwym wpływem alkoholu na zdrowie opowiada się 26,1% (405) badanych. 9,8% (152) chłopców uważało, że napienie się alkoholem raczej nie zaszkodzi ich zdrowiu, a za zdecydowanym brakiem szkodliwości opowiadało się 5,5% (86) ankietowanych. 4,1% (63) nie zaznaczyło żadnej odpowiedzi w tym pytaniu. Zdecydowaną możliwość uzależnienia się od alkoholu brało pod

uwagę 46,3% (718) pytanych; 24,2% (375) uważało, że raczej można uzależnić się od alkoholu. Aż 17,2% (266) badanych uważało, że raczej nie można uzależnić się od alkoholu; a 8,8% (136) uczniów, że zdecydowanie nie. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 3,6% (56) chłopców.

Ostatnie pytanie dotyczyło zrobienia rzeczy, których można żałować w związku z napięciem się alkoholu. 50,2% (778) chłopców uważało, że zdecydowanie może zrobić coś niewłaściwego; prawdopodobieństwo takich sytuacji przewidywało 27,9% (432) badanych. 12,0% (186) twierdziło, że takie wydarzenia raczej nie będą miały miejsca; a 6,5% (101) zdecydowanie nie przewidywało występowania tego rodzaju konsekwencji spożycia alkoholu. Na to pytanie odpowiedzi nie udzieliło 3,5% (54) uczniów gimnazjów.

Opinie, jakie mają bliskie osoby na temat spożywania alkoholu.

Dziewczęta - gimnazjum.

Ankiety skierowane do uczniów szkół gimnazjalnych zawierały jeszcze jedno dodatkowe pytanie dotyczące opinii bliskich osób na temat picia alkoholu przez osobę badaną. Osoby bliskie uwzględnione w pytaniu to mama, tata, inny dorosły opiekun najlepszy przyjaciel oraz znajomi.

Pytanie: Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Dziewczęta - gimnazjum (1263 osób = 100% odpowiedzi)

	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinienam pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić alkohol	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
Mama uważa, że	27	2,1%	924	73,2%	224	17,7%	31	2,5%	43	3,4%	14	1,1%
Tata uważa, że	47	3,7%	877	69,4%	220	17,4%	48	3,8%	57	4,5%	14	1,1%
Inny dorosły opiekun uważa, że	92	7,3%	793	62,8%	248	19,6%	86	6,8%	36	2,9%	18	1,4%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	47	3,7%	489	38,7%	265	21,0%	267	21,1%	123	9,7%	72	5,7%
Znajomi uważają, że	39	3,1%	373	29,5%	235	18,6%	391	31,0%	141	11,2%	84	6,7%

Wypowiedzi dziewcząt dotyczące opinii ich matek na temat picia przez nich alkoholu: 73,2% (924 os.) badanych deklarowało, że ich matki uważają, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 17,7% (224) twierdziło, że w opinii matek raczej nie powinny spożywać alkoholu. Bardzo niewiele 2,5% (31) miało przekonanie, że dla matek jest to sprawa osobista córek. 3,4% (43) uczennic twierdziło, że ich matki dopuszczają napięcie się alkoholu przez nie od czasu do czasu, a zdecydowana zgodę wyraża według badanych tylko 1,1% (14) matek. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 2,1% (27) dziewcząt.

Opinie gimnazjalistek w stosunku do picia przez nie alkoholu w oczach ojców: najwięcej, aż 69,4% (877) dziewcząt deklarowało, że ich ojcowie twierdzą, że zdecydowanie nie powinny pić alkoholu; 17,4% (220) twierdziło, że w opinii ojców raczej nie wolno im spożywać alkoholu. 3,8% (48) gimnazjalistek oświadczyło, że to ich sprawa w opinii ich ojców. 4,5% (57) uczennic twierdziło, że ich ojcowie dopuszczają napięcie się alkoholu przez nie od czasu do czasu, a zdecydowanie zgadzało się na to tylko 1,1% (14) ojców zgodnie z deklaracjami ich córek. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 3,7% (47) dziewcząt.

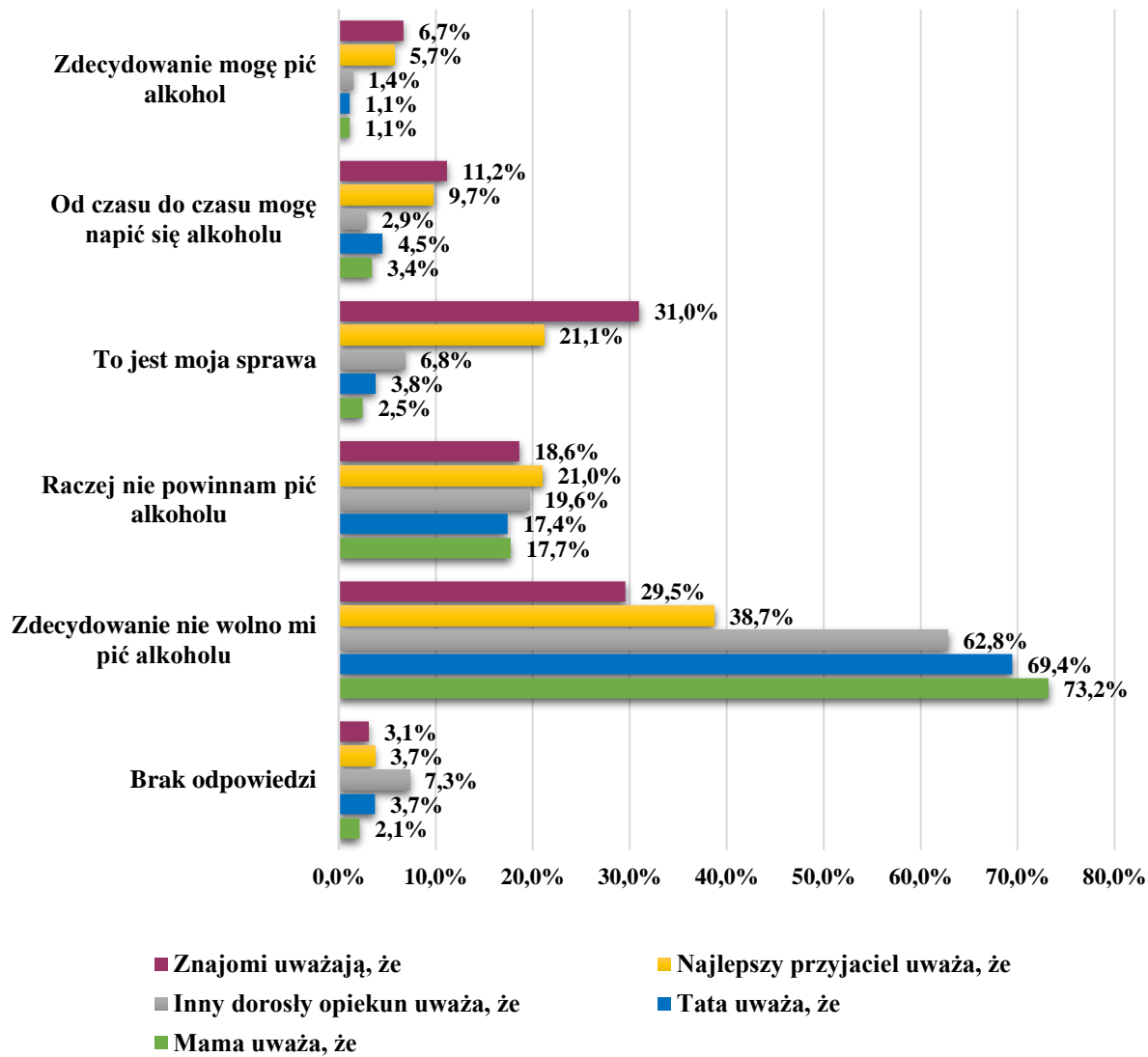
Odpowiedzi gimnazjalistek mające związek z opiniami innych dorosłych opiekunów na temat picia alkoholu pokazują, że: 62,8% (793) badanych deklarowało, że inny dorosły opiekun

uważa, iż zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu. 19,6% (248) twierdzi, że raczej nie powinny pić alkoholu. 6,8% (86) uważa, że jest to wyłącznie ich sprawa. 2,9% (36) utrzymuje, że od czasu do czasu mogą napić się alkoholu. 1,4% (18) dorosłych opiekunów zdecydowanie zgadzało się na picie alkoholu. 7,3% (92) nie udzieliło odpowiedzi.

Deklaracje gimnazjalistek dotyczące opinii ich najlepszego przyjaciela/przyjaciółki na temat picia przez nie alkoholu: 38,7% (489) badanych deklaroowało, że ich najlepszy przyjaciel/przyjaciółka uważa, iż zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 21,0%, (265) twierdziło, że w opinii przyjaciela/przyjaciółki raczej nie powinny spożywać alkoholu. Według 21,1% (267) ankietowanych przyjaciel uważa, że picie to ich sprawa. 9,7% (123) uczennic twierdziło, że ich przyjaciel/przyjaciółka dopuszczaają napić się alkoholu przez nie od czasu do czasu, a zdecydowana zgodę wyraża 5,7% (72) przyjaciół/przyjaciólek. Na temat opinii swojego przyjaciela/przyjaciółki nie wypowiedziało się 3,7% (47) pytanych.

Przekonania dziewcząt odnośnie opinii ich znajomych co do picia przez nie alkoholu: 29,5% (373) badanych deklaroowało, że ich znajomi uważają, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 18,6% (235) twierdziło, że w opinii znajomych raczej nie powinny spożywać alkoholu. Znajomi pozostawiają to ich decyzji według 31,0% (391) ankietowanych. 11,2% (141) uczennic twierdziło, że ich znajomi dopuszczają napić się przez nie alkoholu od czasu do czasu, a całkowitą zgodę wyrażało 6,7% (84) znajomych. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 3,1% (39) dziewcząt.

**Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?
dziewczęta - gimnazjum**

Opinie, jakie mają bliskie osoby na temat spożywania alkoholu. Chłopcy - gimnazjum.

Uczniowie szkół gimnazjalnych również odpowiadali na pytanie dotyczące opinii bliskich osób na temat picia przez osobę badaną alkoholu. Osoby bliskie uwzględnione w pytaniu to mama, tata, inny dorosły opiekun najlepszy przyjaciel oraz znajomi.

Pytanie: Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie? Chłopcy - gimnazjum (1551 osób = 100% odpowiedzi)												
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinienem pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić alkohol	
Mama uważa, że	75	4,8%	1125	72,5%	247	15,9%	49	3,2%	40	2,6%	15	1,0%
Tata uważa, że	100	6,4%	1010	65,1%	281	18,1%	85	5,5%	57	3,7%	18	1,2%
Inny dorosły opiekun uważa, że	112	7,2%	1012	65,2%	247	15,9%	125	8,1%	38	2,5%	17	1,1%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	92	5,9%	584	37,7%	312	20,1%	348	22,4%	105	6,8%	110	7,1%
Znajomi uważają, że	95	6,1%	513	33,1%	262	16,9%	404	26,0%	147	9,5%	130	8,4%

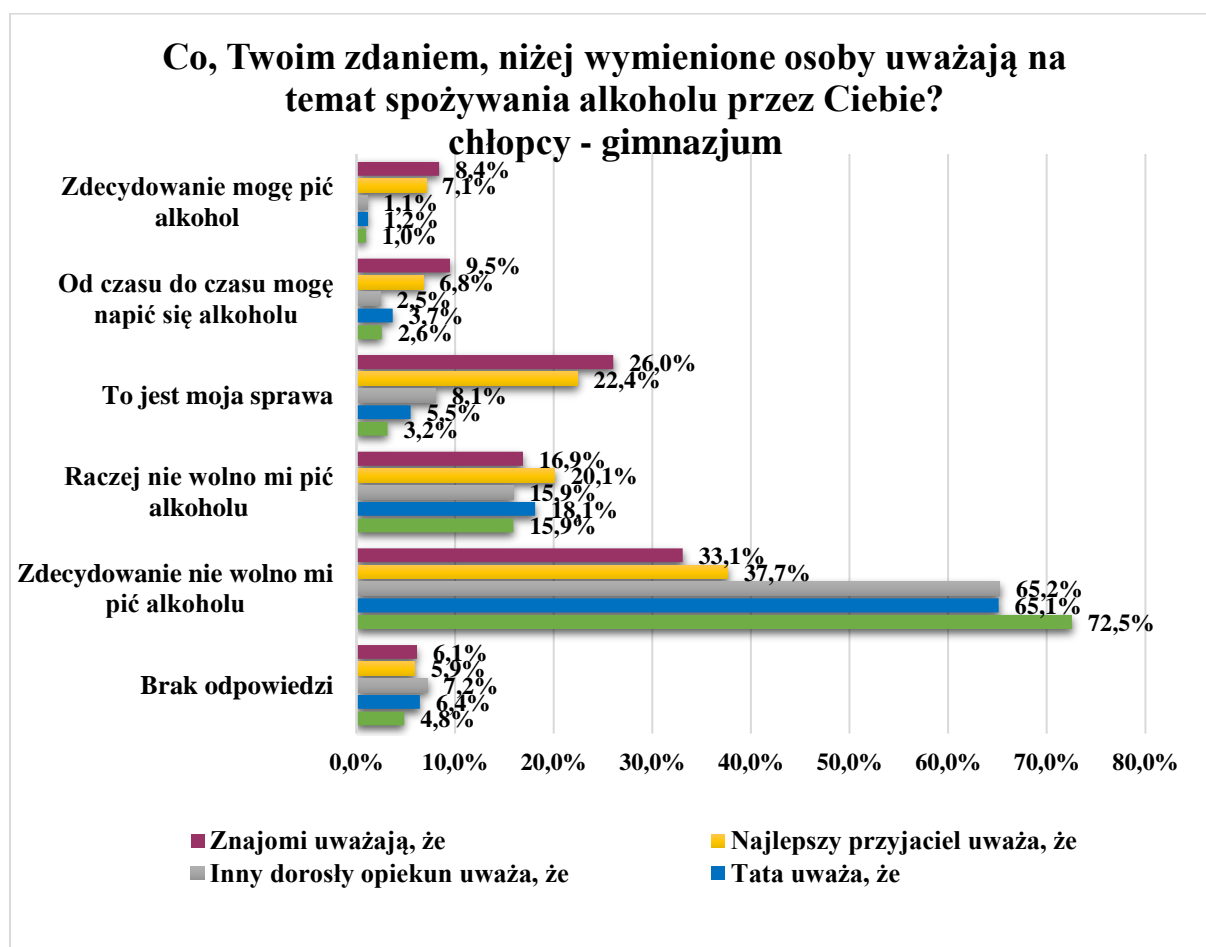
Deklaracje gimnazjalistów dotyczące opinii ich matek na temat picia przez nich alkoholu: aż 72,5% (1125 os.) badanych twierdziło, że ich matki uważają, iż zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 15,9% (247) uważało, że w opinii matek raczej nie powinni spożywać alkoholu. Według 3,2% (49) była to ich własna sprawa. 2,6% (40) uczniów twierdziło, że ich matki dopuszczają napięcie się alkoholu przez dziecko od czasu do czasu, a zdecydowana zgodę według ankietowanych wyrażało 1,0% (15) matek. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 4,8% (75) chłopców.

Wypowiedzi gimnazjalistów dotyczące opinii ich ojców na temat picia przez nich alkoholu: 65,1% (1010) badanych deklarowało, że ich ojcowie uważają, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 18,1% (281) twierdziło, że w opinii ojców raczej nie powinni spożywać alkoholu. Według 5,5% (85) uczniów, ojcowie pozostawiali to ich wyłącznej decyzji. 3,7% (57) ankietowanych twierdziło, że ich ojcowie zgadzają się na picie alkoholu przez dziecko od czasu do czasu, a w opinii synów, zdecydowana zgodę wyrażała 1,2% (18) ojców. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 6,4% (100) chłopców.

Odpowiedzi gimnazjalistów dotyczące spożywania alkoholu i opinii w tej kwestii innych dorosłych opiekunów pokazują, że: 65,2% (1012) twierdzi, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu. 15,9% (247) uważa, że raczej nie powinni go spożywać. Według 8,1% (125) uczniów, inni opiekunowie pozostawiają to wyłącznej ich decyzji. 2,5% (38) dopuszcza napicia się alkoholu od czasu do czasu, a zdecydowaną zgodę na picie otrzymało 1,1% (17) chłopców. Odpowiedzi na pytanie nie udzieliło 7,2% (112).

Przekonania uczniów odnośnie opinii ich najlepszego przyjaciela co do picia przez nich alkoholu: 37,7% (584) badanych deklarowało, że ich najlepszy przyjaciel uważa, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 20,1% (312) twierdziło, że w opinii przyjaciela raczej nie powinni spożywać alkoholu. Najwięcej, 22,4% (348) uważało, że zdaniem przyjaciela jest to ich sprawa. 6,8% (105) uczniów twierdziło, że ich przyjaciele dopuszczają napicie się alkoholu przez nich od czasu do czasu, a zdecydowaną zgodę według ankietowanych wyrażało 7,1% (110) przyjaciół. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 5,9% (92) chłopców.

Opinie gimnazjalistów na temat picia przez nich alkoholu w oczach znajomych: 33,1% (513) badanych deklarowało, że ich znajomi uważają, iż zdecydowanie nie powinni pić alkoholu; 16,9% (262) twierdziło, że w opinii znajomych raczej nie powinni spożywać alkoholu. Najwięcej, bo 26,0% (404) ankietowanych uważało, że zdaniem znajomych jest to ich sprawa i sami mogą podjąć decyzję dotyczącą picia. 9,5% (147) uczniów twierdziło, że ich znajomi dopuszczają napicie się przez nich alkoholu od czasu do czasu, a zdecydowaną zgodę wyrażało 8,4% (130) znajomych. 6,1% (95) nie udzieliło żadnej odpowiedzi na to pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące najczęściej wybieranego alkoholu.

Uczniowie zostali poproszeni o zaznaczenie rodzaju alkoholu, który wybierają najczęściej, jeśli piją go przynajmniej raz w miesiącu. Respondenci udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzajów używanych przez nich alkoholi mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj substancji.

Pytanie: Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych niżej alkoholi wybierasz zazwyczaj.

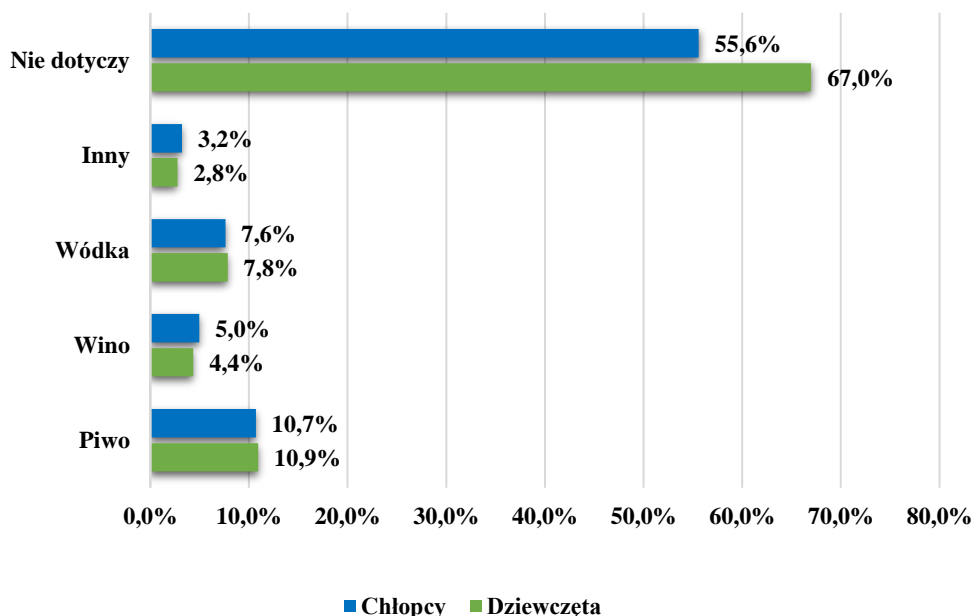
Możliwe odpowiedzi: piwo, wino, wódka, inny (napisz jaki), nie dotyczy.

Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych niżej alkoholi wybierasz zazwyczaj				
Chłopcy i dziewczęta - gimnazjum				
	Liczba dziewcząt (1263 osób)	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców (1551 osób)	Procent odpowiedzi
Piwo	138	10,9%	166	10,7%
Wino	55	4,4%	77	5,0%
Wódka	99	7,8%	118	7,6%
Inny	35	2,8%	50	3,2%
Nie dotyczy	846	67,0%	862	55,6%

10,9% (138 os.) dziewcząt z gimnazjum zaznaczyło piwo; 4,4% (55) wybrało wino; 7,8% (99) piło wódkę przynajmniej raz w miesiącu. 2,8% (35) uczennic zaznaczyło kategorie inne - wśród najczęściej pojawiających się alkoholi były: szampan, whisky, wódki smakowe (np. wiśniówka), drinki. 67,0% (846) respondentek nie dotyczy to zagadnienie.

Wśród chłopców według deklaracji 10,7% (166) piło piwo przynajmniej raz w miesiącu, 5,0% (77) zaznaczyło wino; a 7,6% (118) wybierało wódkę. 3,2% (50) uczniów wybrało inny trunek – najczęściej było to whisky, pojawiły się też szampan, nalewki, absynt, rum. 55,6% (862) respondentów nie dotyczy ten problem.

Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych niżej alkoholi wybierasz zazwyczaj.

Deklaracje dotyczące sposobu wchodzenia w posiadanie substancji psychoaktywnych.

Dziewczęta – gimnazjum.

Uczniowie zostali poproszeni o napisanie, w jaki sposób wchodzi w posiadania różnych substancji psychoaktywnych.

Pytanie: Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie.

Pytanie miało charakter otwarty. W tabeli zostały wyszczególnione najczęściej powtarzające się odpowiedzi.

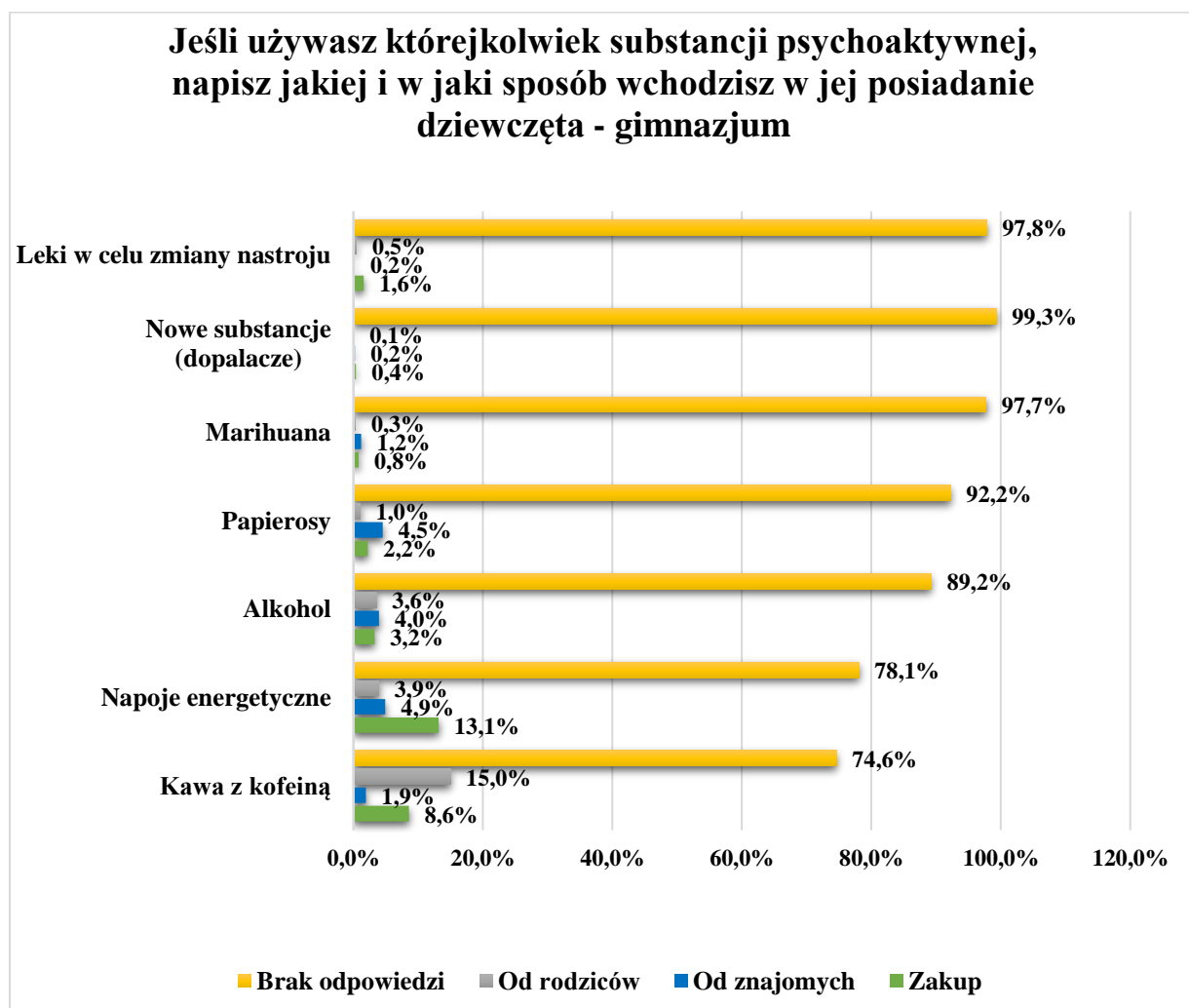
Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie

Dziewczęta - gimnazjum (1263 osób = 100% odpowiedzi)

	Zakup		Od znajomych		Od rodziców		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	108	8,6%	24	1,9%	189	15,0%	942	74,6%
Napoje energetyczne	166	13,1%	62	4,9%	49	3,9%	986	78,1%
Alkohol	41	3,2%	50	4,0%	45	3,6%	1127	89,2%
Papierosy	28	2,2%	57	4,5%	13	1,0%	1165	92,2%
Marihuana	10	0,8%	15	1,2%	4	0,3%	1234	97,7%
Nowe substancje (dopalacze)	5	0,4%	3	0,2%	1	0,1%	1254	99,3%
Leki w celu zmiany nastroju	20	1,6%	2	0,2%	6	0,5%	1235	97,8%

Większość przebadanych dziewcząt nie udzieliła odpowiedzi na powyższe pytanie, ale na podstawie uzyskanych wyników można stwierdzić, że:

- 8,6% (108 os.) respondentów deklaruje, że dostęp do kawy z kofeiną miało poprzez zakup. 1,9% (24) chłopców miało do niej dostęp dzięki znajomym, a 15,0% (189) od rodziców.
- według ankiety 13,1% (166) dziewcząt kupiło napoje energetyczne w sklepie, od znajomych dostało je 4,9% (62), a od rodziców 3,9% (49).
- wśród dziewcząt z gimnazjów według deklaracji 3,2% (41) alkohol kupiło w sklepie; 4,0% (50) miało do niego dostęp poprzez znajomych; a 3,6% (45) poprzez rodziców.
- 2,2% (28) ankietowanych deklarowało, że kupuje papierosy w sklepie; 4,5% (57) wskazało jako źródło wchodzenia w posiadanie znajomych, a 1,0% (13) rodziców.
- 0,8% (10) uczennic według deklaracji zdobyło marihuanę poprzez zakup. 1,2% (15) od znajomych, a 0,3% (4) od rodziców.
- pośród dziewcząt z gimnazjum w posiadanie nowych substancji (dopalacze) poprzez zakup weszło 0,4% (5). 0,2% (3) dostało je od znajomych, a 0,1% (1 os.) od rodziców.
- leki w celu zmiany nastroju zakupiło 1,6% (20); 0,2% (2) dostało je od znajomych, a 0,5% (6) od rodziców.

Deklaracje dotyczące sposobu wchodzenia w posiadanie substancji psychoaktywnych.

Chłopcy – gimnazjum.

Uczniowie zostali poproszeni o napisanie, w jaki sposób wchodzi w posiadania różnych substancji psychoaktywnych.

Pytanie: Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie.

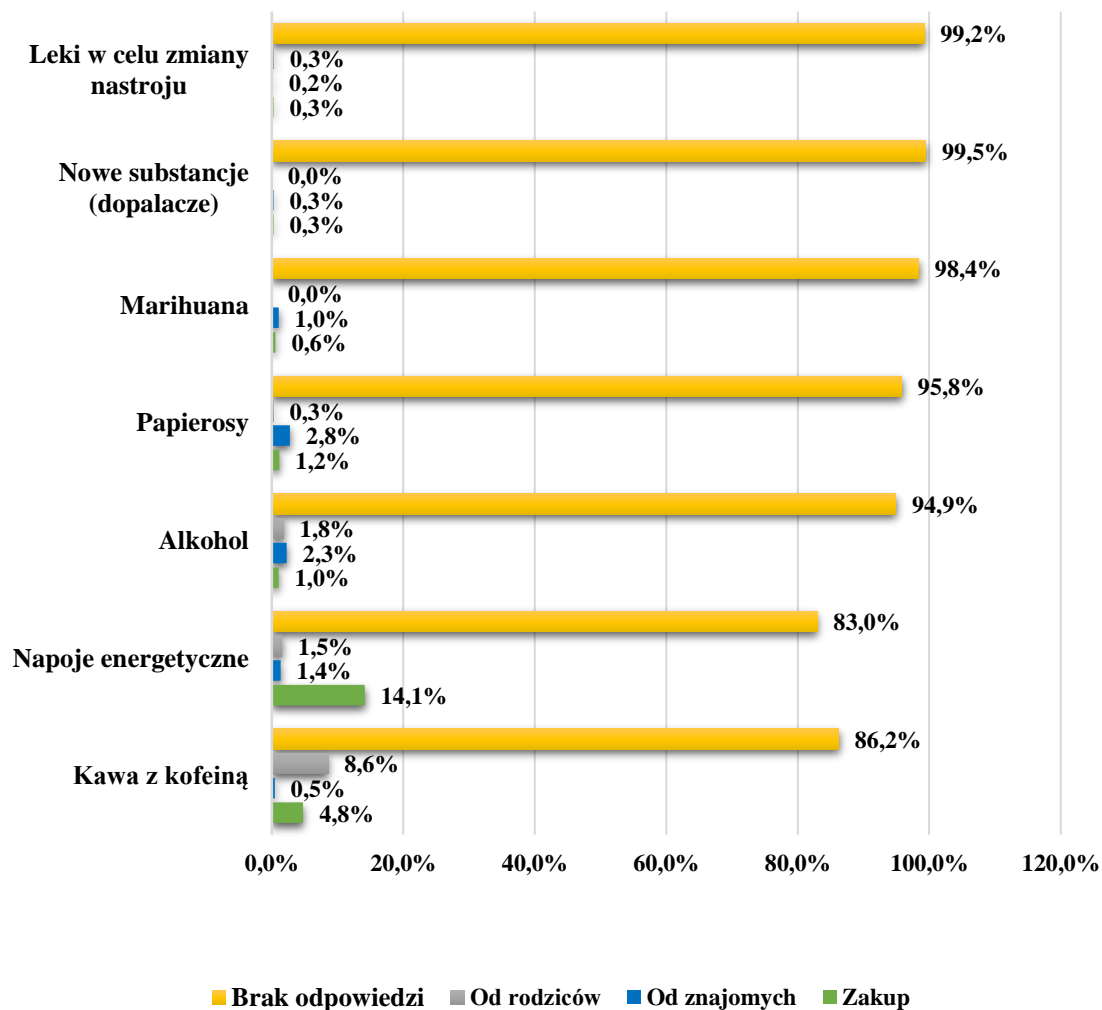
Pytanie miało charakter otwarty. W tabeli zostały wyszczególnione najczęściej powtarzające się odpowiedzi

Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie								
Chłopcy - gimnazjum (1551 osób = 100% odpowiedzi)								
	Zakup		Od znajomych		Od rodziców		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	74	4,8%	7	0,5%	133	8,6%	1337	86,2%
Napoje energetyczne	219	14,1%	21	1,4%	24	1,5%	1287	83,0%
Alkohol	16	1,0%	35	2,3%	28	1,8%	1472	94,9%
Papierosy	18	1,2%	43	2,8%	4	0,3%	1486	95,8%
Marihuana	9	0,6%	16	1,0%	0	0,0%	1526	98,4%
Nowe substancje (dopalacze)	4	0,3%	4	0,3%	0	0,0%	1543	99,5%
Leki w celu zmiany nastroju	4	0,3%	3	0,2%	5	0,3%	1539	99,2%

Większość przebadanych chłopców nie udzieliła odpowiedzi na powyższe pytanie, ale na podstawie uzyskanych wyników można stwierdzić, że:

- 4,8% (74 os.) respondentów deklaruje, że dostęp do kawy z kofeiną miało poprzez zakup. 0,5% (7) chłopców miało do niej dostęp dzięki znajomym, a 8,6% (133) od rodziców.
- według ankiety 14,1% (219) chłopców kupiło napoje energetyczne w sklepie, od znajomych dostało je 1,4% (21), a od rodziców 1,5% (24).
- wśród chłopców z gimnazjów według deklaracji 1,0% (16) alkohol kupiło w sklepie; 2,3% (35) miało do niego dostęp poprzez znajomych; a 1,8% (28) poprzez rodziców.
- 1,2% (18) ankietowanych deklarowało, że kupuje papierosy w sklepie; 2,8% (43) wskazało jako źródło znajomych, a 0,3% (4) rodziców.
- 0,6% (9) uczniów według deklaracji zdobyło marihuanę poprzez zakup. 1,0% (16) od znajomych, żaden chłopiec nie dostał narkotyku od rodziców.
- pośród chłopców z gimnazjum w posiadanie nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy) poprzez zakup weszło 0,3% (4) i tyle samo dostało je od znajomych. Żaden chłopiec natomiast nie dostał nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy) od rodziców.
- Leki w celu zmiany nastroju zakupiło 0,3% (4); 0,2% (3) dostało je od znajomych, a 0,3% (5) od rodziców.

**Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie
chłopcy - gimnazjum**

3.3 Szkoły ponadgimnazjalne

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych.

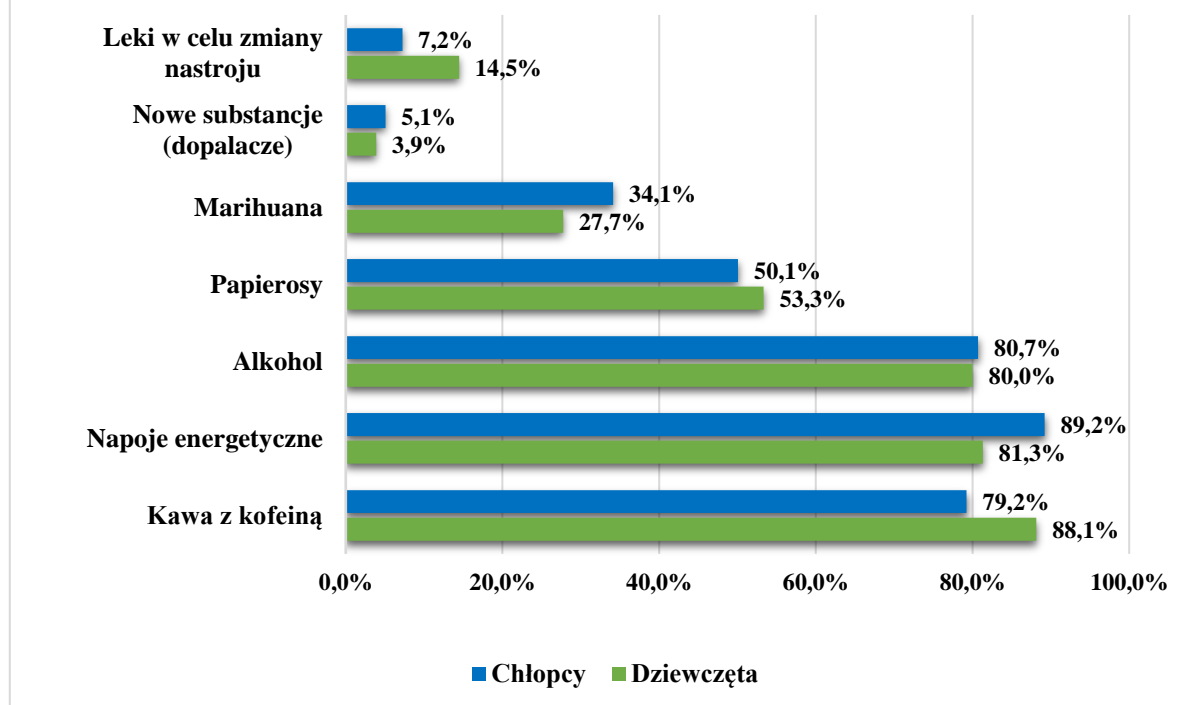
Respondenci udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzajów używanych przez nich substancji psychoaktywnych mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj substancji.

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna				
	Liczba dziewcząt (851 osób)	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców (1286 osób)	Procent odpowiedzi
Kawa z kofeiną	750	88,1%	1019	79,2%
Napoje energetyczne	692	81,3%	1147	89,2%
Alkohol	681	80,0%	1038	80,7%
Papierosy	454	53,3%	644	50,1%
Marihuana	236	27,7%	439	34,1%
Nowe substancje (dopalacze)	33	3,9%	65	5,1%
Leki w celu zmiany nastroju	123	14,5%	93	7,2%

88,1% (750 os.) uczennic według deklaracji przynajmniej raz w życiu piło kawę z kofeiną. 81,3% (692) deklarowało spożywanie napojów energetycznych. 80,0% (681) badanych deklarowało spożywanie alkoholu; a 53,3% (454) przyznało, że paliło papierosy. Marihuanę według deklaracji stosowało 27,7% (236) dziewcząt; 3,9% (33) używało nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy). 14,5% (123) uczennic deklarowało zażywanie leków w celu zmiany nastroju.

W grupie chłopców uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych wyniki wyglądają następująco: 79,2% (1019) badanych zadeklarowało, że piło kawę z kofeiną. 89,2% (1147) twierdziło, że piło napoje energetyczne. 80,7% (1038) ankietowanych stwierdziło, że spożywało alkohol, a 50,1% (644) paliło papierosy. Ponadto 34,1% (439) uczniów zadeklarowało, że używało marihuany; a 5,1% (65) nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy). 7,2% (93) badanych zażywało leki w celu zmiany nastroju.

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych szkoła ponadgimnazjalna

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych. Dziewczęta – szkoła ponadgimnazjalna.

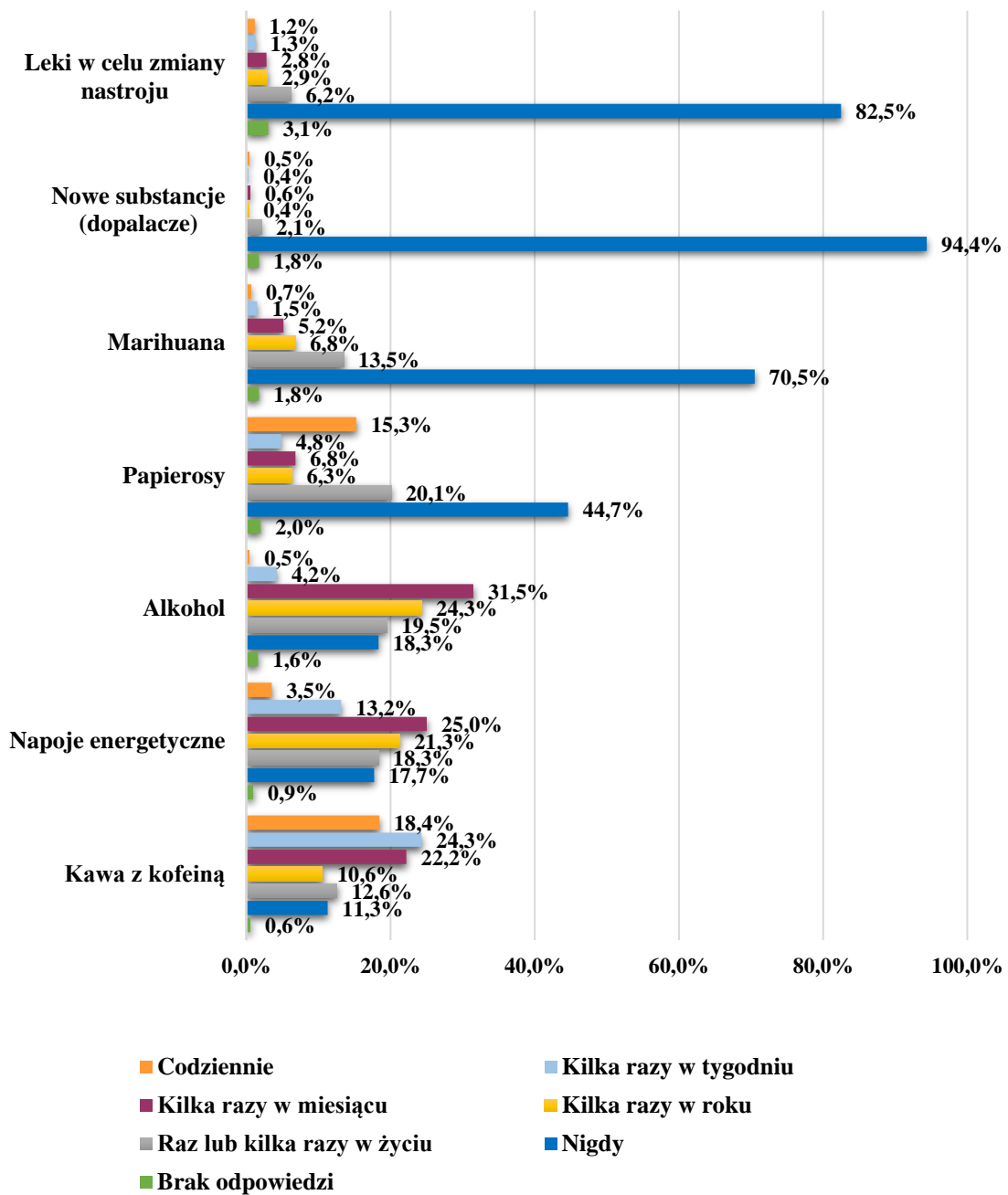
Uczennice zostały zapytane o to, jak często sięgają po poszczególne substancje.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość														
Dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna (851 osób = 100% odpowiedzi)														
	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
Kawa z kofeiną	5	0,6%	96	11,3%	107	12,6%	90	10,6%	189	22,2%	207	24,3%	157	18,4%
Napoje energetyczne	8	0,9%	151	17,7%	156	18,3%	181	21,3%	213	25,0%	112	13,2%	30	3,5%
Alkohol	14	1,6%	156	18,3%	166	19,5%	207	24,3%	268	31,5%	36	4,2%	4	0,5%
Papierosy	17	2,0%	380	44,7%	171	20,1%	54	6,3%	58	6,8%	41	4,8%	130	15,3%
Marihuana	15	1,8%	600	70,5%	115	13,5%	58	6,8%	44	5,2%	13	1,5%	6	0,7%
Nowe substancje (dopalacze)	15	1,8%	803	94,4%	18	2,1%	3	0,4%	5	0,6%	3	0,4%	4	0,5%
Leki w celu zmiany nastroju	26	3,1%	702	82,5%	53	6,2%	25	2,9%	24	2,8%	11	1,3%	10	1,2%

Wyniki przedstawiają się następująco:

- 11,3% (96 os.) respondentek twierdziło, że nigdy nie piło kawy z kofeiną; 12,6% (107) dziewcząt według deklaracji próbowało jej raz lub kilka razy w życiu; kilka razy w roku piło ten napój 10,6% (90). Kilka razy w miesiącu spożywało kawę już 22,2% (189) badanych; nieco więcej, bo 24,3% (207) deklarowało picie kawy kilka razy w tygodniu; a codzienne spożycie dotyczyło 18,4% (157) ankietowanych.
- 17,7% (151) dziewcząt twierdziło, że nigdy nie piło napojów energetycznych; raz lub kilka razy w życiu spożywanie ich deklarowało 18,3% (156) badanych; kilka razy w roku spożycie tych napojów deklaruje 21,3% (181); a kilka razy w miesiącu 25,0% (213). 13,2% (112) ankietowanych potwierdziło picie napojów energetycznych kilka razy w tygodniu, zaś codzienne spożycie dotyczyło odpowiedzi 3,5% (30) uczennic.
- Według udzielonych odpowiedzi 18,3% (156) dziewcząt nigdy nie miało kontaktu z alkoholem. Raz lub kilka razy w życiu spożywało go według deklaracji 19,5% (166) zapytanych; kilka razy w roku spożycie alkoholu deklarowało 24,3% (207). A 31,5% (268) dziewcząt w wieku ponadgimnazjalnym stwierdziło, że pije alkohol kilka razy w miesiącu, a kilka razy w tygodniu sięga po niego 4,2% (36) badanych. Codzienne spożycie alkoholu zadeklarowały 4 osoby, co stanowi 0,5% ankietowanych.
- 44,7% (380) deklarowało, że nigdy nie miało kontaktu z papierosami. Raz lub kilka razy w życiu paliło 20,1% (171) badanych; kilka razy w roku sięgało po nie według odpowiedzi 6,3% (54). Stosowanie tytoniu kilka razy w miesiącu deklarowało 6,8% (58) uczennic; a kilka razy w tygodniu 4,8% (41); codziennie aż 15,3% (130) badanych dziewcząt.
- 70,5% (600) badanych według udzielonych odpowiedzi nigdy nie paliło marihuany; raz lub kilka razy w życiu sięgnęło po nią 13,5% (115) dziewcząt; kilka razy w roku używało jej 6,8% (58); a kilka razy w miesiącu 5,2% (44) badanych. 1,5% (13) respondentek twierdziło, że stosowało marihuanę kilka razy w tygodniu. 6 osób, co stanowi 0,7%, zadeklarowało codzienne stosowanie marihuany.
- 94,4% (803) ankietowanych stwierdziło, że nigdy nie stosowało nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy); zażywanie ich raz lub kilka razy w życiu zadeklarowało 2,1% (18) respondentów; kilka razy w roku zażywało je 0,4% (3) dziewcząt; a 0,6% (5) sięgało po nie kilka razy w miesiącu. Trzy osoby z tej grupy zażywały je kilka razy w tygodniu, co stanowi 0,4% ogółu badanych dziewcząt. Według deklaracji 4 respondentki używają dopalaczy codziennie, co stanowi 0,5% badanej grupy.
- 82,5% (702) badanych zadeklarowało, że nigdy nie zażywało leków w celu zmiany nastroju; raz lub kilka razy w życiu sięgnęło po nie 6,2% (53); 2,9% (25) dziewcząt deklarowało zażywanie leków kilka razy w roku. 2,8% (24) stwierdziło, że używa leków kilka razy w miesiącu, a zażywanie ich kilka razy w tygodniu dotyczyło 1,3% (11) badanych. Codzienne zażywanie zadeklarowało 1,2% badanych (10).

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych. Chłopcy – szkoła ponadgimnazjalna.

Uczniowie, analogicznie jak dziewczęta, zostali zapytani o to, jak często sięgają po poszczególne substancje.

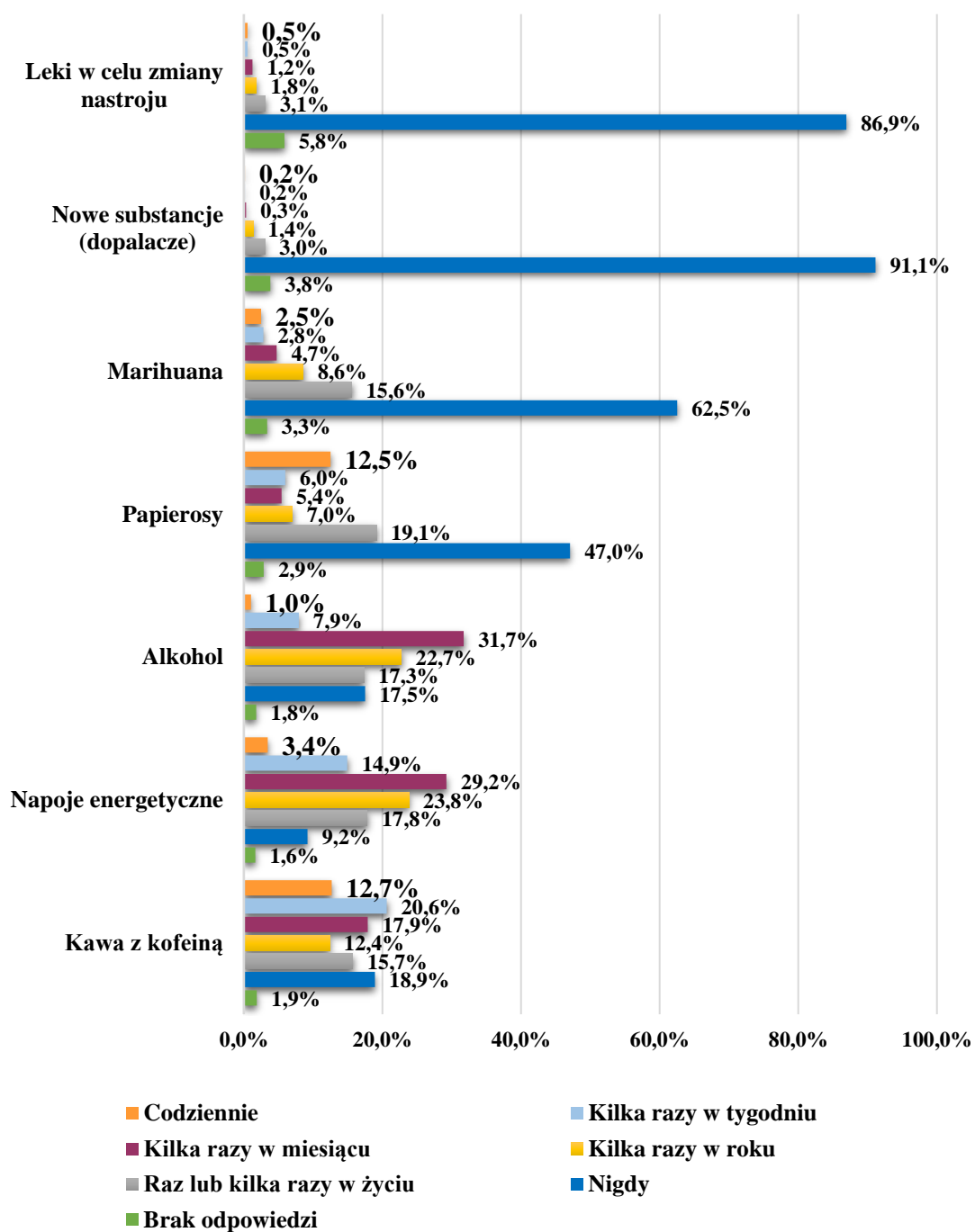
Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość														
Chłopcy - szkoła ponadgimnazjalna (1286 osób = 100% odpowiedzi)														
	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
	Kawa z kofeiną	24	1,9%	243	18,9%	202	15,7%	159	12,4%	230	17,9%	265	20,6%	163
Napoje energetyczne	21	1,6%	118	9,2%	229	17,8%	306	23,8%	376	29,2%	192	14,9%	44	3,4%
Alkohol	23	1,8%	225	17,5%	223	17,3%	292	22,7%	408	31,7%	102	7,9%	13	1,0%
Papierosy	37	2,9%	605	47,0%	246	19,1%	90	7,0%	70	5,4%	77	6,0%	161	12,5%
Marihuana	43	3,3%	804	62,5%	200	15,6%	110	8,6%	61	4,7%	36	2,8%	32	2,5%
Nowe substancje (dopalacze)	49	3,8%	1172	91,1%	39	3,0%	18	1,4%	4	0,3%	2	0,2%	2	0,2%
Leki w celu zmiany nastroju	75	5,8%	1118	86,9%	40	3,1%	23	1,8%	16	1,2%	7	0,5%	7	0,5%

Wyniki przedstawiają się następująco:

- Według deklaracji kawy z kofeiną nigdy nie piło 18,9% (243 os.) chłopców; raz lub kilka razy w życiu spożywało ją 15,7% (202) badanych; kilka razy w roku spożycie kawy z kofeiną deklarowało 12,4% (159), a kilka razy w miesiącu 17,9% (230). Wynik 20,6% (265) pojawia się przy deklaracjach dotyczących picia kawy z kofeiną kilka razy w tygodniu, 12,7% (163) badanych chłopców stwierdziło, że pije kawę z kofeiną codziennie.
- Napojów energetycznych nigdy nie piło 9,2% (118) chłopców; raz lub kilka razy w życiu deklarowało spożycie ich 17,8% (229) badanych, kilka razy w roku spożycie napojów energetycznych zadeklarowało 23,8% (306), a kilka razy w miesiącu 29,2% (376) badanych. 14,9% (192) deklarowało picie napojów energetycznych kilka razy w tygodniu, a codzienne spożycie dotyczyło 3,4% (44) badanych chłopców.
- Według odpowiedzi badanych alkoholu nigdy nie piło 17,5% (225) chłopców; raz lub kilka razy w życiu spożywało go 17,3% (223) badanych, kilka razy w roku spożycie alkoholu deklarowało 22,7% (292), a kilka razy w miesiącu 31,7% (408). Znacznie mniej, bo 7,9% (102) deklarowało spożywanie alkoholu kilka razy w tygodniu; a codzienne spożycie dotyczyło 1,0% (13) badanych chłopców.
- Nigdy w życiu papierosa nie zapaliło według deklaracji 47,0% (605) chłopców; raz lub kilka razy w życiu paliło 19,1% (246) badanych, kilka razy w roku 7,0% (90), a kilka razy w miesiącu 5,4% (70). Palenie kilka razy w tygodniu zadeklarowało 6,0% (77) uczniów, natomiast codzienne palenie dotyczyło 12,5% (161) badanych.

- Spośród badanych chłopców 62,5% (804) nigdy nie paliło marihuany; raz lub kilka razy w życiu kontakt z nią miało według udzielonych odpowiedzi 15,6% (200), a kilka razy w roku 8,6% (110). Kilka razy w miesiącu pali marihuanę według udzielonych odpowiedzi 4,7% (61) badanych, a kilka razy w tygodniu sięga po nią 2,8% (36). Codzienne palenie marihuany zadeklarowało 2,5% (32) badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych.
- Kontakt z nowymi substancjami psychoaktywnymi (dopalaczami) nigdy nie miało według deklaracji 91,1% (1172) chłopców. 3,0% (39) przebadanych uczniów stwierdziło, że korzystało z tych substancji kilka razy w życiu; natomiast 1,4% (18) badanych korzystało z niej kilka razy w roku; 0,3% (4) używało jej kilka razy w miesiącu. 0,2% (2) zadeklarowało spożycie ich kilka razy w tygodniu, tyle samo osób zaznaczyło używanie ich codziennie.
- Po leki w celu zmiany nastroju nigdy nie sięgało według udzielonych odpowiedzi 86,9% (1118) badanych; raz lub kilka razy w życiu sięgnęło po nie 3,1% (40); 1,8% (23) chłopców deklarowało zażywanie leków kilka razy w roku; a 1,2% (16) do brania leków kilka razy w miesiącu; zażywanie ich kilka razy w tygodniu dotyczyło 0,5% (7) badanych. Siedmiu chłopców deklarowało codzienne spożywanie tego rodzaju leków, co stanowiło 0,5% badanych.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość chłopcy - szkoła ponadgimnazjalna

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.

Dziewczęta – szkoła ponadgimnazjalna.

Pytanie: Ile miałas lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?

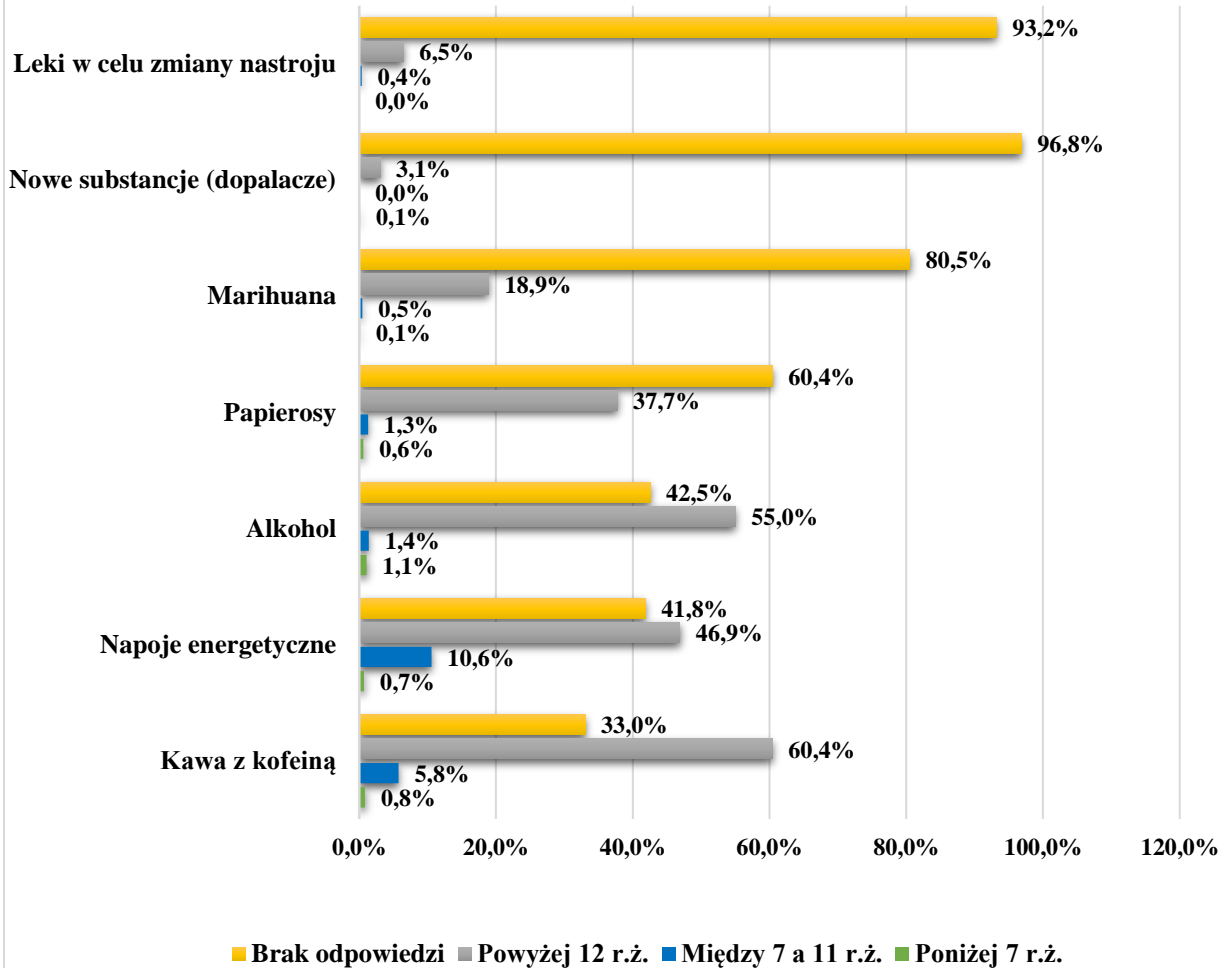
Możliwe odpowiedzi: poniżej 7. roku życia, między 7 a 11 rokiem życia, powyżej 12 roku życia, brak odpowiedzi

Ile miałas lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?								
Dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna (851 osób = 100% odpowiedzi)								
	Poniżej 7 r.ż.		Między 7 a 11 r.ż.		Powyżej 12 r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	7	0,8%	49	5,8%	514	60,4%	281	33,0%
Napoje energetyczne	6	0,7%	90	10,6%	399	46,9%	356	41,8%
Alkohol	9	1,1%	12	1,4%	468	55,0%	362	42,5%
Papierosy	5	0,6%	11	1,3%	321	37,7%	514	60,4%
Marihuana	1	0,1%	4	0,5%	161	18,9%	685	80,5%
Nowe substancje (dopalacze)	1	0,1%	0	0,0%	26	3,1%	824	96,8%
Leki w celu zmiany nastroju	0	0,0%	3	0,4%	55	6,5%	793	93,2%

W grupie dziewcząt wyniki przedstawiają się następująco:

- 0,8% (7os.) badanych uczennic według deklaracji próbowało kawy z kofeiną poniżej 7 roku życia; 5,8% (49) po raz pierwszy spróbowało jej między 7. a 11 rokiem życia. Powyżej 12 roku życia kawy napilo się 60,4% (514) uczennic.
- 0,7% (6) dziewcząt według udzielonych odpowiedzi spożywało napoje energetyczne po raz pierwszy mając mniej niż 7 lat. Między 7 a 11 rokiem życia po raz pierwszy spróbowało ich 10,6% (90); a powyżej 12 roku życia - 46,9% (399).
- Według deklaracji poniżej 7 roku życia alkoholu spróbowało 1,1% (9) dziewcząt; między 7 a 11 rokiem życia 1,4% (12). 55,0% (468) badanych po raz pierwszy napilo się alkoholu skończywszy 12 lat.
- 0,6% (5) badanych zapaliło papierosa poniżej 7 roku życia. Między 7 a 11 rokiem życia spróbowało go według deklaracji 1,3% (11). Mając skończone 12 lat, 37,7% (321) badanych pierwszy raz zapaliło papierosa.
- Wśród ankietowanych dziewcząt 18,9% (161) zadeklarowało, że spróbowało marihuany mając co najmniej 12 lat. Jedna z dziewcząt, co stanowi 0,1%, zapaliła marihuanę poniżej 7 roku życia. Cztery badane miały kontakt z marihuaną pomiędzy 7 a 11 rokiem życia, co stanowi 0,5% badanej grupy.
- 3,1% (26) badanych zadeklarowało sięgnięcie po nowe substancje psychoaktywne (dopalacze) po skończeniu 12 lat. Jedna z badanych zadeklarowała kontakt z dopalaczami poniżej 7 roku życia, co stanowi 0,1 % badanej grupy.
- Trzy respondentki zaznaczyły, że zażywały leki w celu zmiany nastroju między 7 a 11 rokiem życia, co stanowi 0,4% badanej grupy. 6,5% (55) badanych zadeklarowała używanie leków w celu zmiany nastroju powyżej 12 roku życia.

**Ile miałaś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?
dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna**

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi. Chłopcy – szkoła ponadgimnazjalna.

Pytanie: Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?

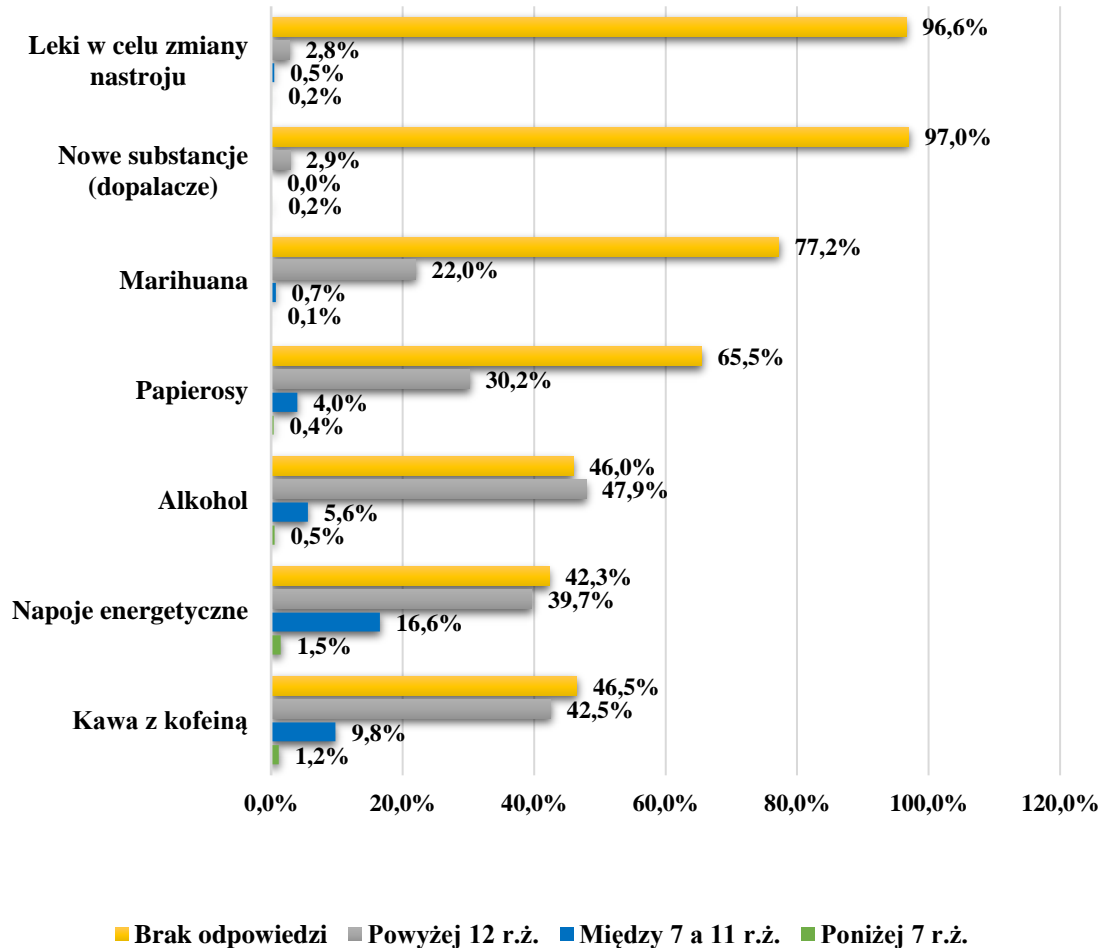
Możliwe odpowiedzi: poniżej 7. roku życia, między 7 a 11 rokiem życia, powyżej 12 roku życia, brak odpowiedzi

Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?								
Chłopcy - szkoła ponadgimnazjalna (1286 osób = 100% odpowiedzi)								
	Poniżej 7 r.ż.		Między 7 a 11 r.ż.		Powyżej 12 r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	15	1,2%	126	9,8%	547	42,5%	598	46,5%
Napoje energetyczne	19	1,5%	213	16,6%	510	39,7%	544	42,3%
Alkohol	7	0,5%	72	5,6%	616	47,9%	591	46,0%
Papierosy	5	0,4%	51	4,0%	388	30,2%	842	65,5%
Marihuana	1	0,1%	9	0,7%	283	22,0%	993	77,2%
Nowe substancje (dopalacze)	2	0,2%	0	0,0%	37	2,9%	1247	97,0%
Leki w celu zmiany nastroju	2	0,2%	6	0,5%	36	2,8%	1242	96,6%

W grupie chłopców wyniki przedstawiają się następująco:

- Według deklaracji po raz pierwszy kawę spróbowało poniżej 7 roku życia 1,2% (15 os.) chłopców; 9,8% (126) między 7 a 11 rokiem życia; a 42,5% (547) powyżej 12 roku życia.
- Poniżej 7 roku życia pierwszy raz spróbowało napojów energetycznych według udzielonych odpowiedzi 1,5% (19) respondentów; a między 7 a 11 rokiem życia 16,6% (213). Najczęściej po raz pierwszy energetyków próbowali chłopcy, którzy ukończyli 12 lat - dotyczyło to 39,7% (510) badanych.
- Według deklaracji 0,5% (7) ankietowanych chłopców po raz pierwszy napiła się alkoholu, gdy miała mniej niż 7 lat; 5,6% (72) – między 7 a 11 rokiem życia; 47,9% (616) powyżej 12 roku życia.
- 0,4% (5) badanych stwierdziło, że zapaliło pierwszego papierosa poniżej 7 roku życia. Między 7 a 11 rokiem życia spróbowało go 4,0% (51); a mając skończone 12 lat – 30,2% (388) respondentów.
- Jeden z badanych chłopców, według deklaracji spróbował marihuany przed ukończeniem 7 roku życia, co stanowi 0,1 % badanej populacji. Między 7 a 11 rokiem życia spróbowało jej 0,7% (9) badanych. Najwięcej badanych po raz pierwszy zażyło substancje z THC powyżej 12 roku życia – 22,0% (283).
- W badanej grupie 2,9% (37) chłopców stwierdziło, że zażyło nowe substancje psychoaktywne (dopalacze) mając więcej niż 12 lat. Dwóch respondentów zadeklarowało używanie dopalaczy przed 7 rokiem życia, co stanowi 0,2% badanych.
- 0,2% (2) chłopców zaznaczyło, że zaczęło zażywać leki w celu zmiany nastroju mając mniej niż 7 lat; 0,5% (6) zadeklarowało pierwszy kontakt z lekami między 7 a 11 rokiem życia; a 2,8% (36) powyżej 12 roku życia.

**Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?
chłopcy - szkoła ponadgimnazjalna**

Deklaracje dotyczące wchodzenia w posiadanie substancji psychoaktywnej. Dziewczęta – szkoła ponadgimnazjalna

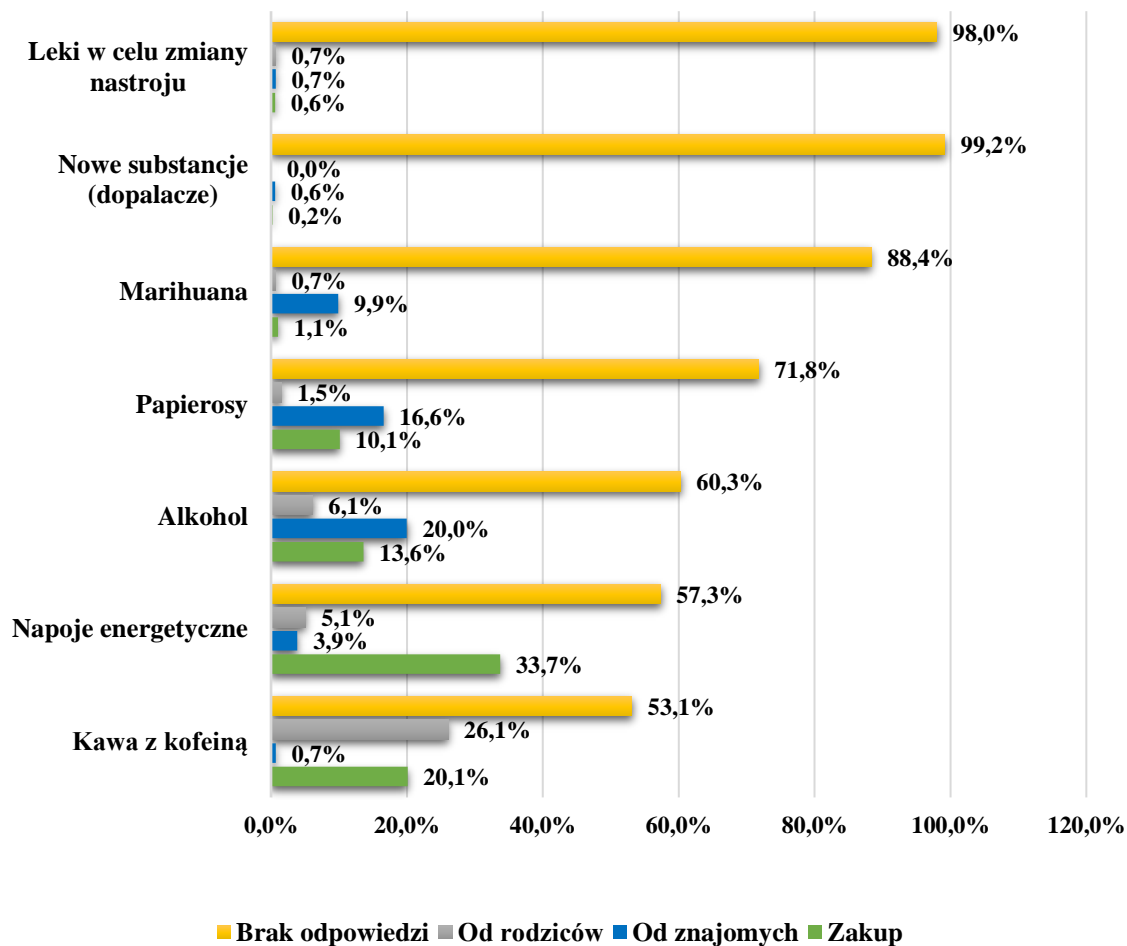
Uczennice zostały zapytane o to, w jaki sposób wchodzi w posiadanie poszczególnych substancji psychoaktywnych jeśli je zażywają.

Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie								
Dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna (851 osób = 100% odpowiedzi)								
	Zakup		Od znajomych		Od rodziców		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	171	20,1%	6	0,7%	222	26,1%	452	53,1%
Napoje energetyczne	287	33,7%	33	3,9%	43	5,1%	488	57,3%
Alkohol	116	13,6%	170	20,0%	52	6,1%	513	60,3%
Papierosy	86	10,1%	141	16,6%	13	1,5%	611	71,8%
Marihuana	9	1,1%	84	9,9%	6	0,7%	752	88,4%
Nowe substancje (dopalacze)	2	0,2%	5	0,6%	0	0,0%	844	99,2%
Leki w celu zmiany nastroju	5	0,6%	6	0,7%	6	0,7%	834	98,0%

W grupie dziewcząt wyniki prezentują się następująco:

- Według deklaracji 20,1% (171 os.) badanych wchodzi w posiadanie kawy z kofeiną poprzez zakup, 0,7% (6) uzyskuje ją od znajomych, zaś 26,1% (222) od rodziców.
- 33,7 (287) respondentek wchodzi w posiadanie napojów energetycznych przez zakup, 3,9% (33) uzyskuje je od znajomych, 5,1% (43) od rodziców.
- 13,6% (116) dziewcząt wchodzi w posiadanie alkoholu poprzez zakup, 20,0% (170) bierze go od znajomych, a 6,1% (52) od rodziców.
- 10,1% (86) badanych kupuje papierosy samodzielnie, 16,6% (141) zdobywa je od znajomych, a 1,5% (13) od rodziców.
- Wśród respondentek 1,1% (9) deklaruje zakup marihuany, 9,9% (84) uzyskuje ją od znajomych, zaś 0,7% (6) od rodziców.
- Dwoje dziewcząt zadeklarowało zakup dopalaczy, co stanowi 0,2% badanych. 0,6% (5) uzyskuje dopalacze od znajomych. Żadna z badanych nie zadeklarowała wchodzenie w posiadanie nowych substancji psychoaktywnych od rodziców.
- 0,6% (5) respondentek kupuje leki w celu zmiany nastroju, 0,7% (6) zdobywa je od znajomych, tyle samo od rodziców.

**Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie
dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna**

Deklaracje dotyczące wchodzenia w posiadanie substancji psychoaktywnej. Chłopcy – szkoła ponadgimnazjalna

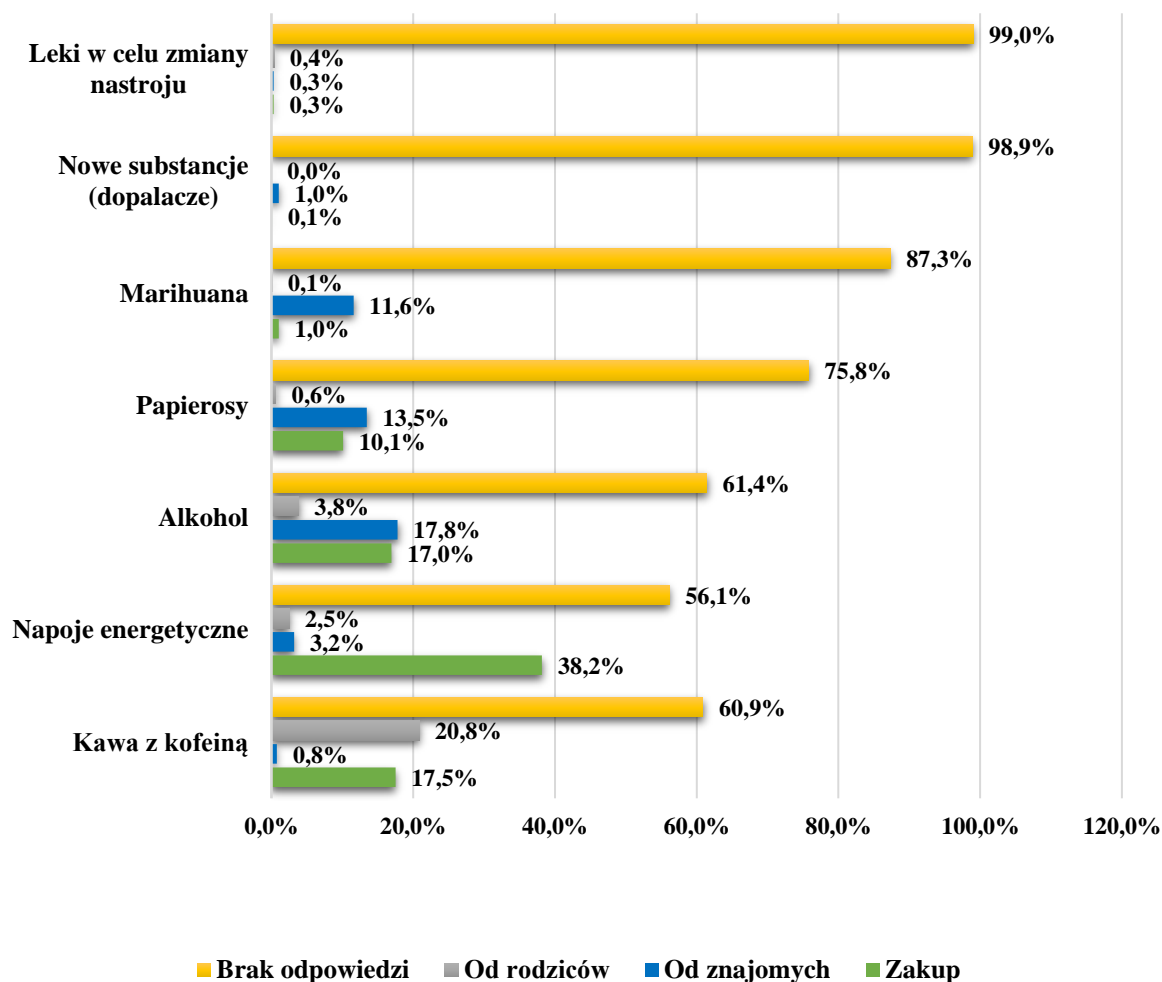
Uczniowie zostali zapytani o to, w jaki sposób wchodzi w posiadanie poszczególnych substancji psychoaktywnych jeśli je zażywają.

Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie								
Chłopcy - szkoła ponadgimnazjalna (1286 osób = 100% odpowiedzi)								
	Zakup		Od znajomych		Od rodziców		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	225	17,5%	10	0,8%	268	20,8%	783	60,9%
Napoje energetyczne	491	38,2%	41	3,2%	32	2,5%	722	56,1%
Alkohol	218	17,0%	229	17,8%	49	3,8%	790	61,4%
Papierosy	130	10,1%	173	13,5%	8	0,6%	975	75,8%
Marihuana	13	1,0%	149	11,6%	1	0,1%	1123	87,3%
Nowe substancje (dopalacze)	1	0,1%	13	1,0%	0	0,0%	1272	98,9%
Leki w celu zmiany nastroju	4	0,3%	4	0,3%	5	0,4%	1273	99,0%

W grupie chłopców wyniki prezentują się następująco:

- 17,5% (225 os.) badanych wchodzi w posiadanie kawy z kofeiną poprzez zakup, 0,8% (10) zdobywa ją od znajomych, a 20,8% (268) od rodziców.
- 38,2% (491) w badanej grupie kupuje napoje energetyczne, 3,2% (41) zdobywa je od znajomych, zaś 2,5% (32) od rodziców.
- Według deklaracji 17,0% (218) wchodzi w posiadanie alkoholu przez zakup, 17,8% (229) uzyskuje go od znajomych, a 3,8% (49) od rodziców.
- 1,0% (13) deklaruje zakup marihuany, 11,6% (149) zdobywa ją od znajomych, a jeden badany od rodziców, co stanowi 0,1% badanej grupy.
- Jeden z badanych deklaruje zakup dopalaczy, co stanowi 0,1% badanej grupy. 1,0% (13) uzyskuje nowe substancje psychoaktywne od znajomych, za to żaden z badanych nie zadeklarował wchodzenia w posiadanie dopalaczy za sprawą rodziców.
- 0,3% (4) chłopców kupuje leki w celu zmiany nastroju, tyle samo zdobywa je od znajomych, zaś 0,4% (5) od rodziców.

**Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie
chłopcy - szkoła ponadgimnazjalna**

Deklaracje dotyczące możliwych następstw spożywania alkoholu.

Dziewczęta – szkoła ponadgimnazjalna.

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

- *Mogę mieć kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*
- *Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*
- *Może to zaszkodzić to mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*
- *Mogę się uzależnić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*
- *Mogę zrobić coś, czego będę żałować. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna (851 osób = 100% odpowiedzi)										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu / w szkole / z policją	9	1,1%	210	24,7%	246	28,9%	263	30,9%	123	14,5%
Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić	6	0,7%	210	24,7%	388	45,6%	179	21,0%	68	8,0%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	8	0,9%	297	34,9%	296	34,8%	205	24,1%	45	5,3%
Mogę się uzależnić	8	0,9%	176	20,7%	160	18,8%	330	38,8%	177	20,8%
Mogę zrobić coś, czego będę żałować	8	0,9%	258	30,3%	275	32,3%	235	27,6%	75	8,8%

W związku z różnymi możliwymi konsekwencjami picia alkoholu poproszono badanych o wskazanie ich zdaniem najbardziej prawdopodobnego następstwa spożywania alkoholu w różnych obszarach ich życia.

Większość badanych uczennic spodziewała się kłopotów: 24,7% (210 os.) odpowiedziało, że napicie się alkoholu zdecydowanie spowoduje problemy w domu/ w szkole/ z policją; 28,9% (246) raczej spodziewała się takich kłopotów. Z drugiej strony 30,9% (263) pytanych uważało, że takie komplikacje raczej nie zaistnieją; 14,5% (123) badanych było przekonanych, że zdecydowanie nie będzie nieprzyjemnych sytuacji. Odpowiedzi nie udzieliło 1,1% (9) ankietowanych.

Następnie uczennice odpowiadały na pytanie, czy ich zdaniem wypicie alkoholu poprawi im nastrój. Z badanej próby ponad połowa osób spodziewała się pozytywnego wpływu napojów procentowych na samopoczucie. 24,7% (210) uważało, że wypicie alkoholu zdecydowanie przyczyni się do poprawy nastroju; odpowiedzi mniej zdecydowanej (raczej tak)

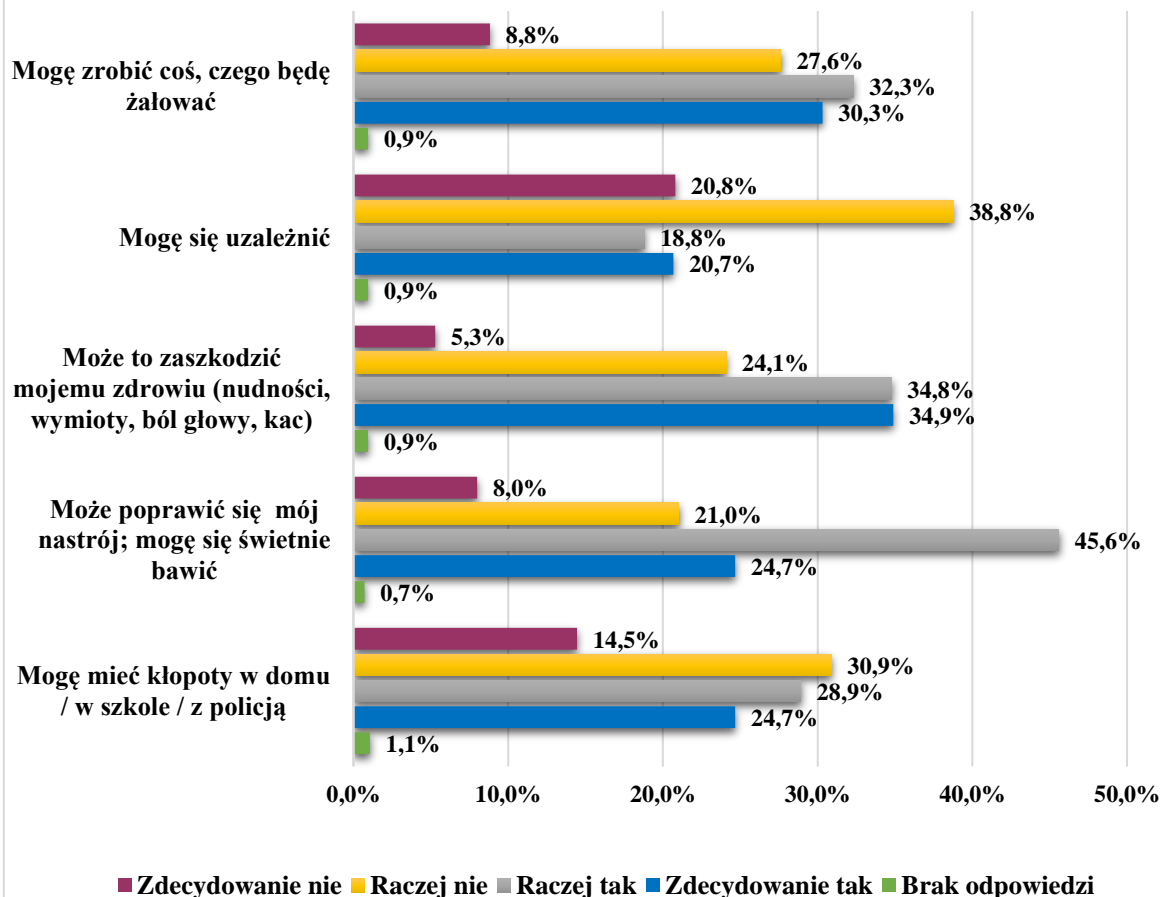
udzieliło 45,6% (388) dziewcząt. Dobrej zabawy raczej nie spodziewało się 21,0% (179) uczennic, a zdecydowanie takiej przyjemności nie oczekiwało 8,0% (68). 0,7% (6) nie udzieliło odpowiedzi na pytanie.

Badano także świadomość szkodliwości alkoholu dla zdrowia. 34,9% (297) uczennic szkół ponadgimnazjalnych uważało, że napicie się napojów alkoholowych zdecydowanie szkodzi ich zdrowiu; za raczej szkodliwym wpływem opowiadało się 34,8% (296). 24,1% (205) dziewcząt deklaruowało, że napicie się alkoholu raczej nie zaszkodzi ich zdrowiu, a za zdecydowanym brakiem szkodliwości opowiadało się 5,3% (45) badanych. 0,9% (8) uczestniczących w badaniu dziewcząt nie zaznaczyło żadnej odpowiedzi na to pytanie.

Zdecydowaną możliwość uzależnienia się od alkoholu w następstwie jego spożycia wzięło pod uwagę 20,7% (176) badanych; 18,8% (160) uważało, że raczej można się uzależnić. Jednak już 38,8% (330) dziewcząt uważało, że raczej nie grozi im uzależnienie; a 20,8% (177), że zdecydowanie nie. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 0,9% (8) badanych.

Następne pytanie jakie zadano uczennicom dotyczyło możliwości zrobienia czegoś, czego będzie się żałowało, a co jest związane ze spożyciem alkoholu. 30,3% (258) wierzyło, że spożycie alkoholu może zdecydowanie doprowadzić do niechcianych sytuacji; 32,3% (275) uważało, że raczej może to się zdarzyć. Mniej badanych twierdziło, że nie może zrobić czego, czego będzie żałować: 27,6% (235) odpowiedziało, że raczej nie; 8,8% (75), że zdecydowanie nie. 0,9% (8) ankietowanych nie odpowiedziało na to pytanie.

**Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?
dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna**

Deklaracje dotyczące możliwych następstw spożywania alkoholu. Chłopcy – szkoła ponadgimnazjalna

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

Mogę mieć kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

• *Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*

• *Może to zaszkodzić to mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*

• *Mogę się uzależnić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*

• *Mogę zrobić coś, czego będę żałować. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Chłopcy - szkoła ponadgimnazjalna (1286 osób = 100% odpowiedzi)										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu / w szkole / z policją	21	1,6%	258	20,1%	353	27,4%	455	35,4%	199	15,5%
Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić	23	1,8%	257	20,0%	658	51,2%	247	19,2%	101	7,9%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	26	2,0%	345	26,8%	451	35,1%	337	26,2%	127	9,9%
Mogę się uzależnić	24	1,9%	230	17,9%	279	21,7%	476	37,0%	277	21,5%
Mogę zrobić coś, czego będę żałować	38	3,0%	331	25,7%	374	29,1%	407	31,6%	136	10,6%

W związku z różnymi możliwymi konsekwencjami picia alkoholu, uczniowie zostali poproszeni o zaznaczenie najbardziej prawdopodobnego ich zdaniem następstwa spożywania alkoholu w różnych obszarach ich życia.

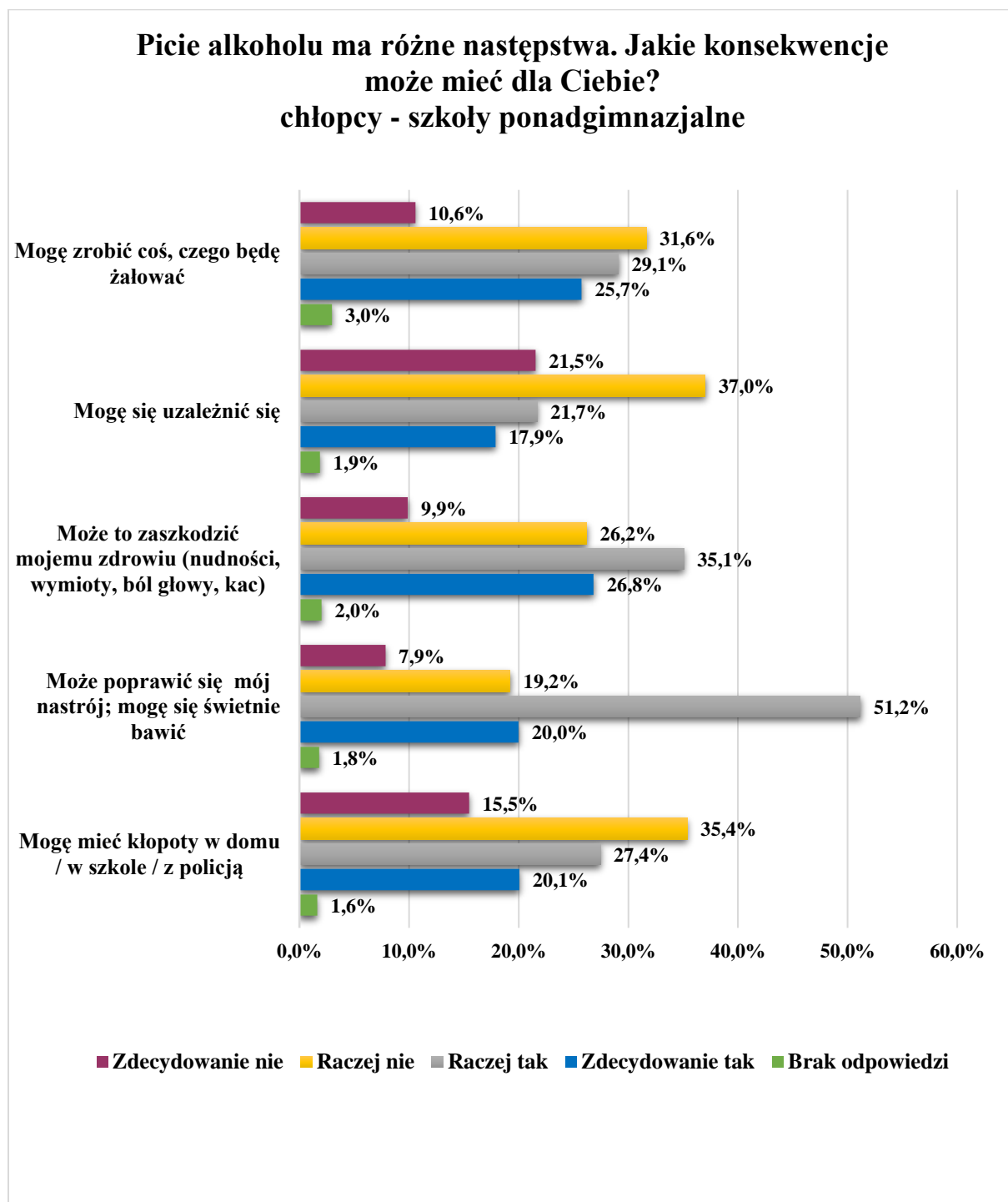
W badanej grupie chłopców ze szkół ponadgimnazjalnych 20,1% (258 os.) odpowiedziało, że napicie się alkoholu zdecydowanie spowoduje kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. Takich kłopotów raczej spodziewało się 27,4% (353) ankietowanych; 35,4% (455) uważało, że problemy takie raczej nie zaistnieją; 15,5% (199) chłopców uważało, że po spożyciu alkoholu zdecydowanie nie będzie nieprzyjemnych sytuacji. Na to pytanie odpowiedzi nie udzieliło 1,6% (21) badanych.

Kolejno uczniowie odpowiadali na pytanie, czy ich zdaniem wypicie alkoholu poprawi im nastrój. 20,0% (257) uważało, że wypicie alkoholu zdecydowanie przyczyni się do poprawy samopoczucia; 51,2% (658) badanych uważało, że raczej tak. Z drugiej strony 19,2% (247) zapytanych uważało, że alkohol raczej nie spowoduje dobrej zabawy; a zdecydowany brak możliwości poprawy nastroju po alkoholu zadeklarowało 7,9% (101). 1,8% (23) chłopców nie udzieliło odpowiedzi na pytanie.

Przekonania uczniów na temat szkodliwości alkoholu dla zdrowia są następujące: 26,8% (345) uważało, że picie na pewno zaszkodzi ich zdrowiu; za raczej szkodliwym wpływem alkoholu na zdrowie opowiadało się najwięcej, 35,1% (451) respondentów. 26,2% (337) biorących udział w badaniu deklaroowało, że napicie się alkoholu raczej nie zaszkodzi ich zdrowiu, a za zdecydowanym brakiem szkodliwości opowiadało się 9,9% (127) uczniów. 2,0% (26) uczestniczących w ankiecie nie odpowiedziało na to pytanie.

Odnosnie postrzeganej przez uczniów możliwości uzależnienia się: 17,9% (230) uważało, że zdecydowanie może się uzależnić od alkoholu; 21,7% (279) było przekonanych, że raczej można uzależnić się od alkoholu. 37,0% (476) badanych uważało z kolei, że raczej nie można uzależnić się od alkoholu, a 21,5% (277), że zdecydowanie nie. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 1,9% (24) chłopców.

Następne pytanie jakie zadano uczniom dotyczyło możliwości zrobienia czegoś, czego będzie się żałowało, a co jest związane ze spożyciem alkoholu. 25,7% (331) wierzyło, że spożycie alkoholu może doprowadzić do niechcianych sytuacji; 29,1% (374) uważało, że raczej może to się zdarzyć. Mniej badanych twierdzi, że może zrobić coś, czego będzie żałować: 31,6% (407) odpowiedziało, że raczej nie; 10,6% (136), że zdecydowanie nie. 3,0% (38) ankietowanych nie odpowiedziało na to pytanie.

Opinie, jakie mają bliskie osoby na temat spożywania alkoholu. Dziewczęta – szkoła ponadgimnazjalna.

Ankiety skierowane do uczennic szkół ponadpodstawowych zawierały pytanie dotyczące opinii bliskich osób na temat picia przez osobę badaną alkoholu. Osoby bliskie uwzględnione w pytaniu to mama, tata, najlepszy przyjaciel, znajomi oraz inny dorosły opiekun.

Pytanie: Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?												
Dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna (851 osób = 100% odpowiedzi)												
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinnam pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić	
Mama uważa, że	9	1,1%	307	36,1%	283	33,3%	94	11,0%	151	17,7%	7	0,8%
Tata uważa, że	30	3,5%	299	35,1%	234	27,5%	130	15,3%	141	16,6%	17	2,0%
Inny dorosły opiekun uważa, że	65	7,6%	208	24,4%	244	28,7%	211	24,8%	111	13,0%	12	1,4%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	12	1,4%	68	8,0%	68	8,0%	276	32,4%	253	29,7%	174	20,4%
Znajomi uważają, że	9	1,1%	37	4,3%	37	4,3%	281	33,0%	264	31,0%	223	26,2%

Wypowiedzi uczennic dotyczące opinii ich matek na temat picia przez nie alkoholu są następujące: 36,1% (307 os.) badanych deklaroowało, że ich matki uważają, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 33,3% (283) twierdziło, że w opinii matek raczej nie powinny spożywać alkoholu. Według dziewcząt 11,0% (94) mam uważało, że picie to sprawa córek. 17,7% (151) ankietowanych twierdziło, że ich matki dopuszczają napić się alkoholu przez nie od czasu do czasu; zdecydowaną zgodę wyrażało według opinii respondentek, jedynie 0,8% (7) matek. Odpowiedzi na to pytanie nie zaznaczyło 1,1% (9) dziewcząt.

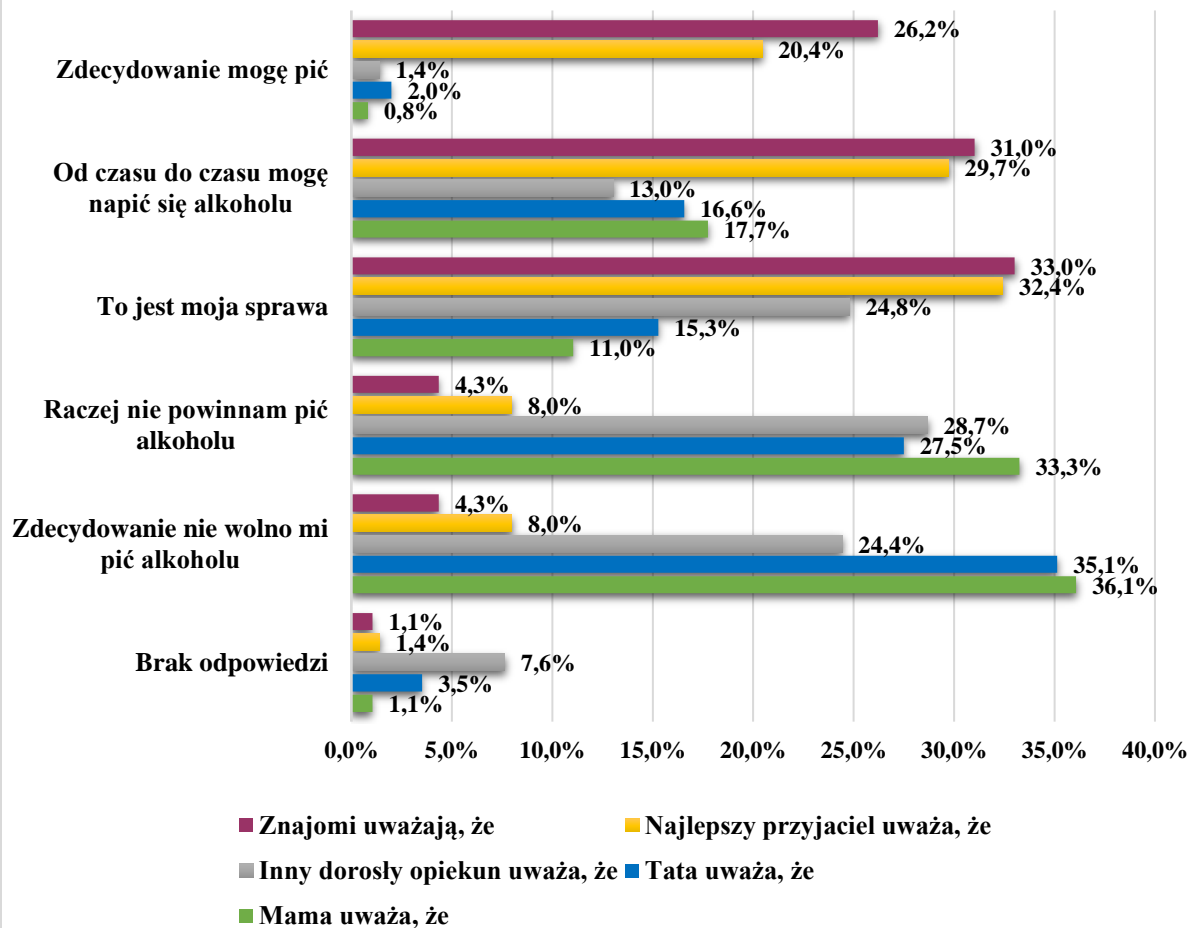
Deklaracje dziewcząt dotyczące opinii ich ojców na temat picia przez nie alkoholu: 35,1% (299) ankietowanych deklaroowało, że ich ojcowie zdecydowanie zabraniają im pić alkoholu; 27,5% (234) twierdziły, że w opinii ojców raczej nie powinny spożywać alkoholu. 15,3% (130) uczennic miało przekonanie, że według ojców jest to ich sprawa czy i jak piją. 16,6% (141) twierdziło, że ich ojcowie dopuszczają napić się alkoholu przez dziecko od czasu do czasu. Jedynie 2,0% (17) ojców dawało córkom w ich przekonaniu zdecydowaną zgodę na spożywanie alkoholu. Na to pytanie nie odpowiedziało 3,5% (30) dziewcząt.

Wypowiedzi dotyczące opinii innych opiekunów lub dorosłych na temat picia alkoholu kształtują się następująco: 24,4% (208) z nich uważa, że w opinii ich opiekunów albo innych dorosłych, zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu, a 28,7% (244) uważa, że raczej nie powinny pić. 24,8% (211) badanych miało przekonanie, że ich opiekunowie lub inni dorośli uważają, że to ich sprawa. Według 13,0% (111) ich opiekunowie lub inni dorośli mieli dopuszczać ich picie od czasu do czasu, zaś według 1,4% (12) badanych dawało im, w ich opinii, zdecydowane przyzwolenie. 7,6% (65) nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Przekonania badanych odnośnie opinii ich najlepszego przyjaciela, co do picia przez nie alkoholu: 8,0% (68) uczennic miało opinię, że ich najlepszy przyjaciel uważa, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 8,0% (68) twierdziło, że według ich przyjaciół raczej nie powinny spożywać alkoholu. Aż 32,4% (276) uważało, że według przyjaciela to ich sprawa, czy spożywają alkohol. 29,7% (253) dziewcząt twierdziło, że ich przyjaciel dopuszcza napicie się przez nie od czasu do czasu, a zdecydowanie nie ma nic przeciwko 20,4% (174) przyjaciół. Żadnej odpowiedzi nie udzieliło 1,4% (12) pytanych.

Wypowiedzi uczennic dotyczące opinii ich znajomych na temat picia przez nie alkoholu wskazują, że: 4,3% (37) ankietowanych było przekonane, że ich znajomi uważają, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 4,3% (37) twierdziło, że w opinii znajomych raczej nie mogą spożywać alkoholu. 33,0% (281) uważało, że według znajomych jest to tylko ich sprawa. 31,0% (264) uczennic twierdziło, że ich znajomi nie mają nic przeciwko, jeśli piją one od czasu do czasu; zdecydowaną zgodę wyrażali znajomi 26,2% (223) dziewcząt. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 1,1% (9) ankietowanych.

**Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?
dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna**

Opinie, jakie mają bliskie osoby na temat spożywania alkoholu. Chłopcy – szkoła ponadgimnazjalna.

Uczniowie szkół ponadpodstawowych również odpowiadali na pytanie dotyczące opinii bliskich osób na temat picia przez osobę badaną alkoholu. Osoby bliskie uwzględnione w pytaniu to mama, tata, najlepszy przyjaciel, znajomi oraz inny dorosły opiekun.

Pytanie: Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?												
Chłopcy - szkoła ponadgimnazjalna (1286 osób = 100% odpowiedzi)												
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinienem pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić	
Mama uważa, że	37	2,9%	446	34,7%	419	32,6%	139	10,8%	224	17,4%	21	1,6%
Tata uważa, że	60	4,7%	323	25,1%	389	30,2%	228	17,7%	243	18,9%	43	3,3%
Inny dorosły opiekun uważa, że	101	7,9%	289	22,5%	302	23,5%	355	27,6%	189	14,7%	50	3,9%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	34	2,6%	54	4,2%	91	7,1%	409	31,8%	341	26,5%	357	27,8%
Znajomi uważają, że	41	3,2%	34	2,6%	57	4,4%	406	31,6%	341	26,5%	407	31,6%

Deklaracje uczniów dotyczące opinii ich matek na temat picia przez nich alkoholu są następujące: aż 34,7% (446) badanych deklarowało, że ich matki uważają, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 32,6% (419) twierdziło, że według matek raczej nie powinni spożywać alkoholu. 10,8% (139) twierdziło, że matka powiedziałaby, że to ich sprawa. 17,4% (224) uczniów twierdziło, że ich matki dopuszczają napięcie się alkoholu przez dziecko od czasu do czasu, zaś zdecydowaną zgodę w opinii chłopców wyrażało 1,6% (21) matek. 2,9% (37) respondentów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

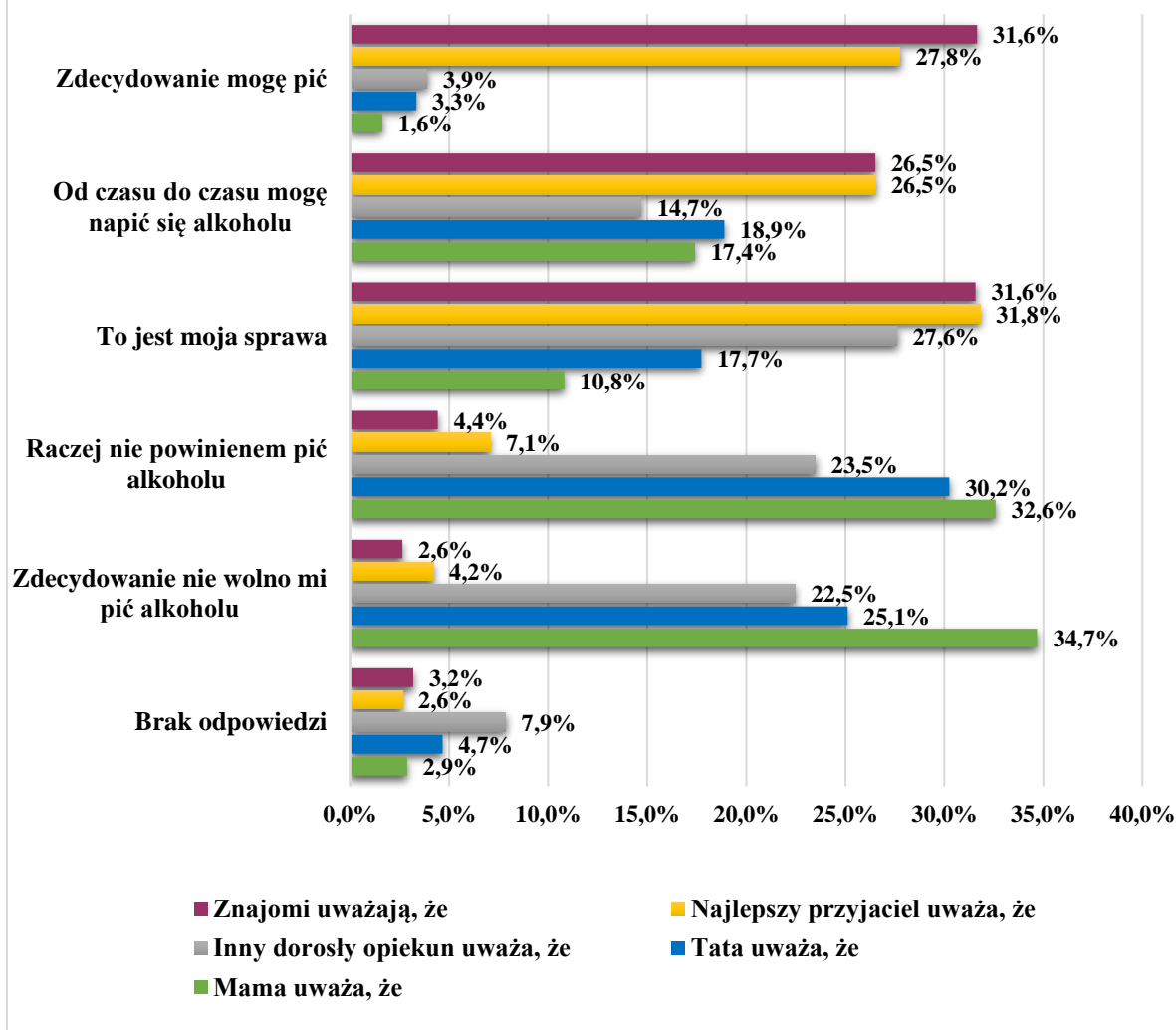
Odnosnie wypowiedzi uczniów dotyczących opinii ich ojców na temat picia przez nich alkoholu: 25,1% (323) badanych deklarowało, że ich ojcowie zdecydowanie sprzeciwiają się picciu przez nich alkoholu; 30,2% (389) twierdziło, że w opinii ojców raczej nie powinni spożywać alkoholu. 17,7% (228) uczniów uważało, że ojciec pozostawiłby to ich decyzji. Stosunkowo niewielu ojców było w opinii badanych przychylnych picciu: 18,9% (243) badanych twierdziło, że ich ojcowie dopuszczają napięcie się alkoholu przez dziecko od czasu do czasu, a zdecydowaną zgodę wyrażało 3,3% (43) ojców. 4,7% (60) chłopców nie odpowiedziało, jaką według nich opinię ma ich tata na temat picia przez nich alkoholu.

Wypowiedzi dotyczące opinii innych opiekunów lub dorosłych na temat picia alkoholu kształtują się następująco: 22,5% (289) z nich twierdzi, że w opinii ich opiekunów albo innych dorosłych, zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu, a 23,5% (302) uważa, że raczej nie powinny pić. 27,6% (355) badanych miało przekonanie, że ich opiekunowie lub inni dorośli uważają, że to ich sprawa. Według 14,7% (189) ich opiekunowie lub inni dorośli mają dopuszczać ich picie od czasu do czasu, zaś według 3,9% (50) badanych dawało im, w ich opinii, zdecydowane przyzwolenie. 7,9% (101) nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Opinie badanych w stosunku do picia przez nich alkoholu w oczach najlepszego przyjaciela są następujące: 4,2% (54) chłopców sądziło, że ich najlepszy przyjaciel uważa, iż zdecydowanie nie powinni oni pić alkoholu; 7,1% (91) twierdziło, że w opinii przyjaciela raczej nie powinni spożywać alkoholu. Wielu przyjaciół, 31,8% (409), w przekonaniu badanych uważało, że to ich sprawa. 26,5% (341) uczniów twierdziło, że ich przyjaciel nie ma nic przeciwko picciu przez nich alkoholu od czasu do czasu, a zdecydowaną zgodę wyrażało według uczniów 27,8% (357) przyjaciół. 2,6% (34) uczniów nie odpowiedziało na to pytanie.

Odnosnie opinii znajomych osób badanych, co do picia przez nich alkoholu: według 2,6% (34) chłopców ich znajomi uważali, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu; 4,4% (57) twierdziło, że w opinii znajomych raczej nie powinni spożywać alkoholu. 31,6% (406), uważa, że znajomi twierdzili, że to ich sprawa. 26,5% (341) uczniów twierdziło, że ich znajomi dopuszczają napicie się alkoholu przez nich od czasu do czasu, a zdecydowanie nie miało nic przeciwko 31,6% (407) znajomych zdaniem ankietowanych. 3,2% (41) chłopców nie odpowiedziało na to pytanie.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie? chłopcy - szkoła ponadgimnazjalna

Deklaracje uczniów dotyczące najczęściej wybieranego alkoholu. Szkoła ponadgimnazjalna.

Uczniowie zostali poproszeni o zaznaczenie rodzaju alkoholu, który wybierają najczęściej, jeśli piją go przynajmniej raz w miesiącu. Respondenci udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzajów używanych przez nich alkoholi mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj substancji.

Pytanie: Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych niżej alkoholi wybierasz zazwyczaj.

Możliwe odpowiedzi: piwo, wino, wódka, inny (napisz jaki), nie dotyczy.

Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych niżej alkoholi wybierasz zazwyczaj				
Chłopcy i dziewczęta - szkoła ponadgimnazjalna				
	Liczba dziewcząt (851 osób)	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców (1286 osób)	Procent odpowiedzi
Piwo	334	39,2%	563	43,8%
Wino	118	13,9%	118	9,2%
Wódka	350	41,1%	350	27,2%
Inny	18	2,1%	87	6,8%
Nie dotyczy	357	42,0%	357	27,8%

39,2% (334 os.) dziewcząt ze szkoły ponadgimnazjalnej zaznaczyło piwo; 13,9% (118) wybrało wino; 41,1% (350) wskazało w swoich odpowiedziach wódkę przynajmniej raz w miesiącu. 2,1% (18) uczennic zaznaczyło kategorie inne - wśród najczęściej pojawiających się alkoholi były: whisky, drinki, likier, wódki smakowe, cydr. 42,0% (357) respondentek nie dotyczy to zagadnienie.

Wśród chłopców 43,8% (563) wskazało piwo przynajmniej raz w miesiącu, 9,2% (118) zaznaczyło wino; a 27,2% (350) wybierało wódkę. 6,8% (87) uczniów wybrało inny trunek – najczęściej były to whisky, cydr, drinki, martini, bimber, nalewki, miód pitny, likier. 27,8% (357) respondentów nie dotyczyło to zagadnienie.

Rozdział IV Wnioski i porównanie wyników badań w latach 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017

4.1 Styl życia

Sport

Uprawianie sportu wśród uczniów krakowskich szkół jest popularną aktywnością. Największa grupa respondentów ze szkół podstawowych, tj. 55% dziewcząt i 47% chłopców deklaruje uprawianie sportu kilka razy w tygodniu. Tylko 1% respondentów deklaruje, że nigdy nie uprawia sportu. Wśród uczniów szkół gimnazjalnych 59% dziewcząt i 52% chłopców deklaruje uprawianie sportu kilka razy w tygodniu. Ponad połowa respondentów ze szkół ponadgimnazjalnych, tj. 63% dziewcząt i 57% chłopców deklaruje, że na sport również poświęca czas kilka razy w tygodniu. Jedynie około 2% badanych w najstarszej grupie wiekowej deklaruje, że nie uprawia nigdy sportu.

Ta kategoria wykazuje tendencję wzrostową o kilkanaście procent w porównaniu do badań prowadzonych w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016 wśród wszystkich grup wiekowych.

Hobby

Średnio jedna trzecia ankietowanych, 36% dziewcząt oraz 40% chłopców, wśród uczniów szkół podstawowych deklaruje, że poświęca czas na hobby kilka razy w tygodniu. Jedynie 2% dziewcząt i 3% chłopców deklaruje, że nigdy nie poświęca czasu na swoje hobby. Dla porównania w badaniach za rok szkolny 2014/2015, 21% dziewcząt i 17% chłopców w roku szkolnym 2016/2017 deklarowało, że poświęca czas tej aktywności najczęściej również kilka razy w tygodniu. Wyniki te wskazują na wyraźną tendencję wzrostową w zakresie poświęcania czasu na realizację własnych zainteresowań.

Podobnie w szkołach gimnazjalnych, największy odsetek badanych, tj. 34% uczennic i 29% uczniów deklaruje, że poświęca czas na hobby kilka razy w tygodniu. Jedynie około 2% dziewcząt i chłopców deklaruje, że nigdy nie poświęca czasu na hobby. Dla porównania w badaniach za rok szkolny 2014/2015, 26% dziewcząt i 19% chłopców deklarowało, że poświęca czas na swoje hobby kilka razy w tygodniu. Wyniki te na przestrzeni kilku lat wskazują tendencję wzrostową na poziomie około 10%.

Wśród uczennic i uczniów szkół ponadgimnazjalnych częstotliwość uprawiania hobby jest najwyższa, bo czas na swoje pasje najczęściej, tj. codziennie poświęca według deklaracji około 40% badanych. Tylko około 1% respondentów ze szkół ponadgimnazjalnych deklaruje, że nigdy nie poświęca czasu na swoje hobby. W porównaniu z wynikami raportu za rok szkolny 2014/2015 tendencja znacznie wzrasta, ponieważ najczęściej wskazywaną kategorią było realizowanie hobby z częstotliwością kilka razy w tygodniu i wynosiło dla dziewcząt 21% a dla chłopców 17%.

Oglądanie telewizji i filmów

Najwięcej uczniów szkół podstawowych, 36% dziewcząt i 33% chłopców, deklaruje oglądanie telewizji kilka razy w tygodniu. Tylko około 1% respondentów deklaruje, że nigdy nie ogląda telewizji ani filmów (Raport 2016/2017). Podobnie uczniowie gimnazjum, bo 30,1%

dziewcząt deklaruje korzystanie z tej formy aktywności, kilka razy w tygodniu, a w przypadku chłopców 31,5%. W obu tych grupach wiekowych notujemy znaczny spadek, gdyż w latach poprzednich uczniowie najczęściej oglądali telewizję i filmy codziennie, było to np. 51,6% dziewcząt i 54,5% chłopców ze szkół podstawowych.

Wśród uczniów gimnazjum najczęściej, tj. 30% dziewcząt i chłopców deklaruje korzystanie z tej formy aktywności, kilka razy w tygodniu (Raport 2016/2017). W porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015 tendencja ma charakter spadkowy w grupie dziewcząt o 8 %, natomiast wśród chłopców utrzymuje się na tym samym poziomie - 30 %. 1% dziewcząt i 2% chłopców deklaruje, że nigdy nie ogląda telewizji.

Wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych najczęściej wskazywaną kategorią jest oglądanie telewizji kilka razy w tygodniu, przez 35% dziewcząt oraz 37% chłopców. Tylko 1% dziewcząt i 2% chłopców zadeklarowało, że nigdy nie ogląda telewizji ani filmów. W porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015 tendencja ma charakter spadkowy, tj. 48% dziewcząt i 37% chłopców wskazywało oglądanie telewizji kilka razy w tygodniu.

Słuchanie muzyki

Wśród uczniów szkół podstawowych najczęściej kilka razy w tygodniu słuchanie muzyki deklaruje 33% dziewcząt i 35% chłopców (Raport 2016/2017). W porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015 tendencja utrzymuje się na stałym poziomie. Tą kategorię wskazywało najczęściej 34% dziewcząt i 30% chłopców. 2% dziewcząt i 4% chłopców deklaruje, że nigdy nie słucha muzyki.

W grupie uczniów szkół gimnazjalnych najczęściej wskazywaną kategorią było słuchanie muzyki codziennie do 2 godzin, na poziomie 78% udzielonych odpowiedzi u dziewcząt i 60% u chłopców. Ta kategoria odpowiedzi ma tendencję wzrostową w porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015, gdzie 27% dziewcząt i 28% chłopców wybrało tę kategorię. Według deklaracji muzyki nie słucha nigdy 1% dziewcząt i 2% chłopców.

Wśród respondentów ze szkół ponadgimnazjalnych najczęściej wybieraną kategorią: wśród dziewcząt było słuchanie muzyki codziennie powyżej 4 godzin - 33%, a wśród chłopców codziennie do 2 godzin - 35%. W porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015 tendencja ma charakter stały, tj. 32% dziewcząt deklarowało słuchanie muzyki codziennie powyżej 4 godzin, a 31 % chłopców deklarowało słuchanie muzyki codziennie do 2 godzin. Tylko poniżej 1% respondentów deklaruje, że nigdy nie słucha muzyki.

Używanie Internetu

Najczęściej, tj. 30% wśród dziewcząt i chłopców, ze szkół podstawowych deklaruje codzienne korzystanie z Internetu do 2 godzin. Tylko około 1% respondentów deklaruje, że nigdy nie używa Internetu. W porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015 tendencja ma charakter względnie stały.

Wśród uczniów szkół gimnazjalnych najczęściej wybieraną kategorią jest używanie Internetu codziennie powyżej 4 godzin. Deklaruje tak 48% dziewcząt i 42% chłopców. Tylko 0,5% respondentów deklaruje, że nigdy nie używa Internetu. Można zauważyć trend wzrostowy w porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015, gdzie używanie Internetu codziennie powyżej 4 godzin dziewczęta i chłopcy deklarowali na poziomie 30%.

Wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych 59% dziewcząt oraz 50% chłopców najczęściej wskazało codzienne korzystanie z Internetu, powyżej 4 godzin. Poniżej 0,5% respondentów wskazało, że nigdy nie korzysta z Internetu. W porównaniu z wynikami badań

za rok szkolny 2014/2015 tendencja wykazuje wzrost - korzystanie z Internetu codziennie powyżej 4 godzin: wśród dziewcząt na poziomie 32%, a wśród chłopców na poziomie 22%. Obserwowany wzrost może wynikać z coraz większej dostępności do Internetu mobilnego, używanego na przenośnych urządzeniach, takich jak tablet czy smartfon, które są coraz w posiadaniu uczniów.

Gry komputerowe/ konsolowe

Wśród uczniów szkół podstawowych najwięcej osób deklaruje granie w gry komputerowe/konsolowe kilka razy w tygodniu, wśród dziewcząt aktywność ta dotyczy 27%, wśród chłopców 30%. 13% dziewcząt i 3% chłopców deklaruje, że nigdy nie gra w gry komputerowe lub konsolowe. W porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/15 i 2015/2016 tendencja ma charakter stały.

W pozostałych grupach wiekowych jest podobnie. Od lat stałym trendem jest dość znaczna różnica ze względu na płeć, dziewczęta w każdej grupie wiekowej grają mniej. Na poziomie szkoły gimnazjalnej, w grupie dziewcząt, najwięcej, bo 23% deklaruje, że nigdy nie gra w gry komputerowe lub konsolowe. Kategoria ta wykazuje niewielki trend wzrostowy tj. w roku szkolnym 2014/2015 - było to 19%.

W grupie chłopców najwięcej, bo 25% deklaruje granie w gry codziennie powyżej 4 godzin. Tylko 3% chłopców deklaruje, że nigdy nie gra w gry. W porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015 tendencja wśród chłopców znacznie wzrosła, tj. z 19% i pozostała na stałym poziomie 25 % od badania w roku szkolnym 2015/2016.

W grupie respondentów ze szkół ponadgimnazjalnych, dziewczęta najczęściej deklarują, że nigdy nie grają w gry komputerowe lub konsolowe - jest to około 30%. Tendencja udzielanych odpowiedzi w tej grupie utrzymuje się na stałym poziomie w porównaniu z wynikami badań za rok 2014/2015 i 2015/2016.

Chłopcy najczęściej deklarują granie w gry kilka razy w tygodniu na poziomie 27%. Tylko 4% chłopców z tej grupy deklaruje, że nigdy nie gra w gry. W porównaniu z wynikami raportu za rok szkolny 2014/2015 można zauważyć trend spadkowy, tj. 33% chłopców deklarowało granie w gry kilka razy w tygodniu.

Korzystanie z portali społecznościowych*

W grupie uczniów szkoły podstawowej 33% uczennic i uczniów deklaruje, że nigdy nie korzysta z portali społecznościowych. Jest to kategoria wybierana najczęściej w tej grupie respondentów i wykazuje trend stały w porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2015/2016.

W grupie uczniów szkół gimnazjalnych najczęściej, bo na poziomie 34%, korzystanie z portali codziennie powyżej 4 godzin deklarują dziewczęta. 4% dziewcząt i 1% chłopców deklaruje, że nigdy nie korzysta z portali społecznościowych. Kategoria ta wykazuje niewielki trend wzrostowy w porównaniu z wynikami badań za ubiegły rok szkolny (30%). 25% chłopców najczęściej deklaruje korzystanie z portali codziennie do 2 godzin i jest to również trend stały (Raport 2015/2016 – 26%).

W grupie respondentów ze szkół ponadgimnazjalnych 43% dziewcząt, według deklaracji, codziennie powyżej dwóch godzin, korzysta z portali. Około 1% respondentów w tej grupie deklaruje, że nigdy nie korzysta z portali. W porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2015/2016 nastąpił wzrost tendencji o 6%.

W grupie chłopców największy odsetek respondentów, tj. 36% deklaruje korzystanie z portali społecznościowych codziennie do 2 godzin i w porównaniu z ubiegłorocznym badaniem odsetek ten pozostaje na stałym poziomie.

**To pytanie zostało wprowadzone do kwestionariusza w badaniu za rok szkolny 2015/2016.*

Spotkania z przyjaciółmi i znajomymi

Uczniowie we wszystkich badanych grupach chętnie spędzają czas z rówieśnikami. 36% badanych deklaruje bezpośrednie spotkania z przyjaciółmi najczęściej kilka razy w tygodniu. 23% dziewcząt i 21% chłopców deklaruje spotkania z przyjaciółmi codziennie powyżej 4 godzin. Tylko 1% dziewcząt i 2% chłopców w tej grupie wiekowej twierdzi, że nigdy nie spotyka się z przyjaciółmi lub znajomymi. W porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015 i 2015/2016 trend ma znaczną tendencję wzrostową, gdzie 16% dziewcząt i 10% chłopców deklarowało, że poświęca czas na spotkania z przyjaciółmi i znajomymi codziennie powyżej 4 godzin.

W grupie badanych uczniów ze szkół gimnazjalnych około 37% dziewcząt i chłopców deklaruje najczęściej spotkania z przyjaciółmi kilka razy w tygodniu. 25% dziewcząt i 21% chłopców według deklaracji poświęca codziennie powyżej 4 godzin na spotkania z rówieśnikami. Tylko 1% dziewcząt i 2% chłopców deklaruje, że nigdy nie spotyka się ze znajomymi. W porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015 trend ma tendencję wzrostową, tj. 18% dziewcząt i chłopców deklarowało spotkania z przyjaciółmi codziennie powyżej 4 godzin.

W szkole ponadgimnazjalnej również najczęściej wybieraną kategorią są spotkania ze znajomymi kilka razy w tygodniu, dziewczęta i chłopcy wskazują tą odpowiedź na poziomie około 40%. 25% dziewcząt i 20% chłopców twierdzi, że poświęca czas na takie spotkania codziennie powyżej 4 godzin. Tylko 1% respondentów deklaruje, że nigdy nie spotyka się ze znajomymi bezpośrednio. W porównaniu z wyniki badań za rok szkolny 2014/2015 i 2015/2016 trend ma charakter względnie stały.

Imprezy, koncerty, dyskoteki

Wśród uczniów szkół podstawowych 61% dziewcząt i 52% chłopców deklaruje, że w imprezach, koncertach czy dyskotekach uczestniczy jedynie kilka razy w roku. Aż 14% dziewcząt i 21% chłopców deklaruje, że nigdy nie uczestniczy w imprezach, koncertach lub dyskotekach.

Uczniowie szkół gimnazjalnych uczestnictwo w imprezach, koncertach lub dyskotekach deklarują najczęściej kilka razy w roku – 56% dziewcząt i 47% chłopców. 15% dziewcząt i 23% chłopców w tej grupie wiekowej deklaruje, że nigdy nie bierze udziału w tego typu aktywnościach.

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych najczęściej deklarują uczestnictwo w imprezach co najmniej kilka razy w roku i kilka razy w miesiącu na poziomie około 40%. 11% chłopców i 13% dziewcząt twierdzi, że nigdy nie bierze udziału w tego typu aktywnościach. W porównaniu z wynikami Raportu za rok szkolny 2015/2016, trend we wszystkich grupach wiekowych utrzymuje się na stałym poziomie.

Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia

W grupie respondentów ze szkół podstawowych, wśród dziewcząt 21%, a wśród chłopców 25%, deklaruje, że nigdy nie spędza czasu bez konkretnego zajęcia. Kilka razy w roku czas bez konkretnego zajęcia spędza 13% ankietowanych uczniów. W porównaniu

z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015 w tej grupie wiekowej spadła liczba osób deklarujących, że nigdy nie spędza czasu bez konkretnego zajęcia. Taka sytuacja przydarzała się według deklaracji rzadko lub nigdy u 29% dziewcząt i 36% chłopców.

Wśród uczniów gimnazjum 29% uczennic i 24% uczniów deklaruje, że nie ma konkretnego zajęcia kilka razy w tygodniu. Nigdy czasu bez konkretnego zajęcia nie spędza według deklaracji 29% dziewcząt i 24% chłopców. W porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015 w grupie dziewcząt tendencja ma charakter stały – było to 28% dziewcząt. W przypadku chłopców tendencja ma charakter spadkowy – taka sytuacja przydarzyła się rzadko lub nigdy na poziomie 36% respondentów.

W grupie uczniów szkół ponadgimnazjalnych, według deklaracji najczęściej kilka razy w tygodniu tak spędza czas 29% uczennic i 25% uczniów i jest to trend stały z porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015. 13% dziewcząt i 19% chłopców w tej grupie deklaruje, że nigdy nie spędza czasu bez konkretnego zajęcia.

Czytanie

Dziewczęta we wszystkich grupach wiekowych czytają chętniej niż chłopcy. Uczniowie w szkołach podstawowych deklarują czytanie najczęściej kilka razy w tygodniu, na poziomie 35% wśród dziewcząt i 33% wśród chłopców. Codziennie do 2 godzin czytanie deklaruje 19% respondentów. Tylko 4% dziewcząt i 9% chłopców deklaruje, że nie czyta nigdy. W porównaniu z latami poprzednimi (Raport 2014/2015, 2015/2016), trend wzrasta o kilka procent.

Wraz z wiekiem częstotliwość czytania nieznacznie spada. Wśród uczniów w wieku gimnazjalnym, 25% chłopców najczęściej deklaruje czytanie kilka razy w roku. Wśród dziewcząt, najczęściej wybieraną kategorią jest czytanie kilka razy w tygodniu, na poziomie 25%. W tej grupie wiekowej według deklaracji nigdy nie czyta 10% dziewcząt i 20% chłopców. Tendencja ta ma charakter spadkowy w zakresie częstotliwości, w porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015 i 2015/2016 w odniesieniu do grupy chłopców, 24% deklarowało czytanie kilka razy w tygodniu. W odniesieniu do dziewcząt tendencja utrzymuje się na stałym poziomie.

W grupie uczniów szkół ponadgimnazjalnych 28% dziewcząt deklaruje czytanie kilka razy w tygodniu, wśród chłopców najwięcej, bo 28% deklaruje czytanie kilka razy w roku. W tej grupie wiekowej 7% dziewcząt i 13% chłopców deklaruje, że nigdy nie poświęca czasu na czytanie. Od kilku lat tendencja ta stale wzrasta o kilka punktów procentowych w grupie dziewcząt. W grupie chłopców ma charakter stały.

Odrabianie lekcji

W grupie uczniów szkół podstawowych 81% dziewcząt i 76% chłopców najczęściej deklaruje, że odrabia lekcje codziennie, poświęcając na to czas do dwóch godzin. Tylko 1% dziewcząt i 2% chłopców deklaruje, że nigdy nie odrabia lekcji. W porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015 (48%) i 2015/2016 (53%) trend wykazuje tendencje wzrostową.

Wraz z wiekiem spada częstotliwości odrabiania lekcji. 46% dziewcząt i 43% chłopców ze szkół gimnazjalnych deklaruje, że odrabia lekcje codziennie do dwóch godzin i jest to najczęściej wybierana kategoria. 3% dziewcząt i 8% chłopców deklaruje, że nigdy nie odrabia lekcji. Trend od kilku lat pozostaje na stałym poziomie.

Wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych dziewczęta odrabiają lekcje częściej niż chłopcy. Codzienne odrabianie zdań szkolnych do dwóch godzin deklaruje 30% dziewcząt.

Wśród chłopców największa grupa, tj. 35% deklaruje odrabianie lekcji kilka razy w tygodniu. 6% dziewcząt i 11% chłopców deklaruje, że nigdy nie odrabia lekcji. W porównaniu z wynikami badań 2014/2015 i 2015/2016 trendy w odniesieniu do oby płci wykazują tendencję wzrostową o około 4%.

Rozmowa z rodzicami

Rozmowa z rodzicami jest ważnym czynnikiem chroniącym w przeciwdziałaniu uzależnieniom.

60% uczniów szkół podstawowych rozmawia z rodzicami według deklaracji codziennie; do 2 godzin - 33%. 1% chłopców i 2% dziewcząt w tej grupie wiekowej deklaruje, że nigdy nie rozmawia z rodzicami. W porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015 (45% dziewcząt i 43% chłopców) i 2015/2016 (53% dziewcząt i 50% chłopców) trend ma charakter wzrostowy.

Wśród uczniów szkół gimnazjalnych najczęściej, bo 33% wszystkich respondentów z tej grupy rozmawia z rodzicami codziennie do dwóch godzin. 4% respondentów deklaruje, że nigdy nie rozmawia z rodzicami. W porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015 (41% dziewcząt i 38% chłopców) oraz 2015/2016 (52% dziewcząt i 43% chłopców) trend ma tendencję wzrostową.

W grupie uczniów szkół ponadgimnazjalnych około 50% uczniów deklaruje codzienne rozmowy z rodzicami, na poziomie około 35% uczennice i uczniowie deklarują rozmowę z rodzicami codziennie do dwóch godzin. Jedynie 2% respondentów deklaruje, że nigdy nie rozmawia z rodzicami. W porównaniu z wynikami badań za rok szkolny 2014/2015 (37% dziewcząt i chłopców) oraz 2015/2016 (47% dziewcząt i 38% chłopców) trend stale wzrasta.

4.2 Używanie substancji psychoaktywnych

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych.*

Jak wynika z przeprowadzonych badań, substancjami psychoaktywnymi, po które najczęściej według deklaracji sięgają uczniowie zarówno szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych są: kawa i napoje energetyczne, a najrzadziej papierosy.

Największa grupa respondentów ze szkół podstawowych, czyli 37% dziewcząt i 41% chłopców deklaruje, że przynajmniej raz w życiu piła kawę z kofeiną. Wśród uczniów szkół gimnazjalnych aż 72% dziewcząt i 63% chłopców przyznaje, że piło już w swoim życiu kawę. Zdecydowana większość uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznaje, że piła kawę z kofeiną przynajmniej raz w życiu. Takiej odpowiedzi udzieliło 88% dziewcząt i 79% chłopców (Raport 2016/2017). Wśród uczniów szkół podstawowych na przestrzeni ostatnich trzech lat tendencja ma charakter stały. W grupie uczniów szkół ponadgimnazjalnych możemy obserwować nieznaczną tendencję spadkową związaną z sięganiem po kawę, natomiast wśród uczniów szkół gimnazjalnych można zauważyć wyraźną tendencję wzrostową w tej kategorii - w porównaniu do badań prowadzonych w roku szkolnym 2014/2015, gdzie 59% gimnazjalistek i 58% gimnazjalistów deklarowało picie kawy z kofeiną przynajmniej raz w życiu.

38% dziewcząt i 56% chłopców ze szkół podstawowych deklaruje sięganie po napoje energetyczne przynajmniej raz w swoim życiu. Większość uczniów szkół gimnazjalnych deklaruje sięganie po napoje energetyczne przynajmniej raz w swoim życiu: 70% dziewcząt i 74% chłopców udzieliło takiej odpowiedzi. Wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych 81% dziewcząt i 89% chłopców deklaruje, że sięgało po napoje energetyczne przynajmniej raz

w swoim życiu (Raport 2016/2017). W porównaniu do badań prowadzonych w zeszłym roku szkolnym możemy obserwować nieznaczną tendencję spadkową w tej kategorii wśród uczennic szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz wyraźną tendencję spadkową wśród uczniów trzech typów szkół i uczennic szkół ponadgimnazjalnych.

Wyraźne różnice pomiędzy uczniami widać na przykładzie spożywania alkoholu. 90% dziewcząt i 84% chłopców ze szkół podstawowych deklaruje, że nigdy nie piło alkoholu. Raz lub kilka razy w życiu spróbowało go 7% dziewcząt i 11% chłopców. Wśród uczniów gimnazjum 66% dziewcząt i 67% chłopców deklaruje, że nigdy nie próbowało alkoholu. Raz lub kilka razy w życiu próbowało go 19% dziewcząt i 18% chłopców. Zarówno 18% dziewcząt jak i chłopców ze szkół ponadgimnazjalnych przyznaje, że nigdy nie piło alkoholu. 32% dziewcząt i chłopców deklaruje, że sięga po alkohol kilka razy w miesiącu (Raport 2016/2017). W porównaniu do badań prowadzonych w ubiegłym roku szkolnym, możemy zaobserwować stałą tendencję związaną z inicjacją alkoholową wśród dziewcząt i chłopców ze szkół podstawowych, uczennic gimnazjów, dziewcząt i chłopców ze szkół ponadgimnazjalnych oraz spadkową dla uczniów gimnazjów.

Zapalenie papierosa w szkole podstawowej deklaruje zdecydowana mniejszość uczniów, bo 3% dziewcząt i 5% chłopców. Wśród uczniów szkół gimnazjalnych 22% dziewcząt i 20% chłopców przyznało, że przynajmniej raz w życiu paliło papierosa. Ponad połowa uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklaruje, że przynajmniej raz w życiu paliła papierosa: 53% dziewcząt i 50% chłopców (Raport 2016/2017). W porównaniu z badaniami prowadzonymi w zeszłym roku szkolnym obserwujemy stałą tendencję wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz wyraźną spadkową wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych, gdzie w roku szkolnym 2015/2016 aż 64% dziewcząt i 63% chłopców deklarowało zapalenie papierosa przynajmniej raz w życiu.

Wśród uczniów szkół podstawowych 4% dziewcząt i 5% chłopców deklaruje sięganie po leki w celu zmiany nastroju, przynajmniej raz w swoim życiu. 11% dziewcząt i 6% chłopców ze szkół gimnazjalnych deklaruje sięganie po leki w celu zmiany nastroju, przynajmniej raz w swoim życiu. Wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych 15% dziewcząt i 7% chłopców przyznaje, że używało leków w celu zmiany nastroju przynajmniej raz w swoim życiu (Raport 2016/2017). Leki w celu zmiany nastroju stosuje znacznie mniej osób w każdym z typów szkół w porównaniu z zeszłym rokiem szkolnym, gdzie 17% dziewcząt i chłopców ze szkół podstawowych, 21% gimnazjalistek i 14% gimnazjalistów oraz 32% dziewcząt i 17% chłopców ze szkół ponadgimnazjalnych deklarowało zażywanie leków w celu zmiany nastroju.

Uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych dodatkowo zapytaliśmy o sięganie po marihuanę i nowe substancje psychoaktywne (dopalacze). Niewielka grupa respondentów ze szkół gimnazjalnych deklaruje używanie marihuany przynajmniej raz w swoim życiu: 7% dziewcząt i 9% chłopców. Około 1/3 uczniów szkół ponadgimnazjalnych: 28% dziewcząt i 34% chłopców przyznaje, że przynajmniej raz w życiu paliła marihuanę (Raport 2016/2017). W porównaniu do badań prowadzonych w ubiegłych latach możemy zauważyć stałą tendencję dotyczącą sięgania po marihuanę wśród uczniów szkół podstawowych oraz nieznaczną spadkową wśród dziewcząt ze szkół ponadgimnazjalnych (o 2 punkty procentowe) i wyraźną spadkową tendencję wśród chłopców ze szkół ponadgimnazjalnych (o 10 punktów procentowych). Niewielki odsetek uczniów szkół gimnazjalnych deklaruje używanie nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy) przynajmniej raz w życiu: zarówno 3% dziewcząt jak i chłopców. 4% dziewcząt i 5% chłopców ze szkół ponadgimnazjalnych przyznaje, że używało nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy) przynajmniej raz (Raport 2016/2017). Tendencja w tej kategorii na przestrzeni

kilku lat jest stała zarówno wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

**Respondenci udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzajów używanych przez nich substancji psychoaktywnych mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj substancji.*

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych.

Codziennie picie kawy deklaruje w szkole podstawowej niewiele osób, bo 1% dziewcząt i 2% chłopców; w szkołach gimnazjalnych 7% dziewcząt i 6% chłopców; w najstarszej kategorii wiekowej, czyli w szkołach ponadgimnazjalnych, codziennie pije kawę według deklaracji aż 18% dziewcząt i 13% chłopców. W przypadku dziewcząt nastąpił spadek o kilka punktów procentowych w każdej grupie wiekowej, wśród chłopców spożycie kawy utrzymuje się na stałym poziomie. Wśród uczniów szkół podstawowych najczęściej odpowiedzi to nigdy: 61% dziewcząt oraz 57% chłopców. Podobnie wśród uczniów gimnazjów: 26% uczennic i 35% uczniów. Ze zdecydowanie większą częstotliwością używają kawy uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. Aż 24% dziewcząt oraz 21% chłopców pije kawę kilka razy w tygodniu (Raport 2016/2017).

Napojów energetycznych używa codziennie według deklaracji 1% dziewcząt i 2% chłopców w szkołach podstawowych. Najwięcej, bo 61% dziewcząt i 57% chłopców przyznaje, że nie piło ich nigdy. W gimnazjach codziennie napojów energetycznych używa 4% uczennic i 5% uczniów. Raz lub kilka razy w życiu piło je 25% dziewcząt i 18% chłopców z gimnazjów. 4% dziewcząt i 3% chłopców ze szkół ponadgimnazjalnych stwierdziło, że codziennie używa tego typu napojów. Najwięcej uczniów szkół średnich i zawodowych pije napoje energetyczne kilka razy w miesiącu – 25% uczennic oraz 29% uczniów (Raport 2016/2017). W tej kategorii od kilku lat możemy obserwować tendencję stałą dla uczniów wszystkich typów szkół.

90% dziewcząt i 84% chłopców ze szkół podstawowych deklaruje, że nigdy nie piło alkoholu. Raz lub kilka razy w życiu spróbowało go 7% dziewcząt i 11% chłopców. Wśród uczniów gimnazjum 66% dziewcząt i 67% chłopców deklaruje, że nigdy nie próbowało alkoholu. Raz lub kilka razy w życiu próbowało go 19% dziewcząt i 18% chłopców. Zarówno 18% dziewcząt jak i chłopców ze szkół ponadgimnazjalnych zadeklarowało, że nigdy nie piło alkoholu. 32% dziewcząt i chłopców zadeklarowało, że sięga po alkohol kilka razy w miesiącu (Raport 2016/2017). W roku szkolnym 2014/2015 również zdecydowana większość uczniów szkół podstawowych, bo 88% dziewcząt i 87% chłopców przyznało, że nigdy nie spożywało alkoholu. Możemy zatem obserwować tendencję spadkową w tej kategorii. W roku szkolnym 2014/2015, gdzie 69% dziewcząt i 70% chłopców ze szkół gimnazjalnych przyznało, że nigdy nie piło alkoholu obserwujemy zatem niewielką tendencję wzrostową w tej kategorii. W roku szkolnym 2014/2015, gdzie 15% dziewcząt i 21% dziewcząt ze szkół ponadgimnazjalnych deklaruowało, że nigdy nie piło alkoholu możemy obserwować tendencję spadkową wśród dziewcząt i wzrostową wśród chłopców w tej kategorii. 38% dziewcząt i 33% chłopców przyznało, że pije alkohol kilka razy w miesiącu, zatem w tej kategorii można dostrzec nieznaczną tendencję spadkową.

Wśród uczniów szkół podstawowych 95% dziewcząt i 92% chłopców deklaruje, że nigdy nie paliło. Raz lub kilka razy w życiu paliło 2% dziewcząt i 4% chłopców. 76% dziewcząt i 77% chłopców ze szkół gimnazjalnych przyznaje, że nigdy nie paliło. Zarówno 11% dziewcząt i chłopców deklaruje, że paliło przynajmniej raz w swoim życiu. Wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych 45% dziewcząt i 47% chłopców przyznaje, że nigdy nie paliło papierosów. Raz lub kilka razy w życiu paliło 20% dziewcząt i 19% chłopców (Raport

2016/2017). Na przestrzeni trzech lat możemy obserwować stałą tendencję jeśli chodzi o palenie papierosów wśród uczniów szkół podstawowych, nieznaczny spadek dla gimnazjalistów oraz nieznaczny spadek dla dziewcząt i utrzymujący się trend dla chłopców ze szkół ponadgimnazjalnych.

Ponad 90% dziewcząt i chłopców ze szkół podstawowych deklaruje, że nigdy nie sięgało po leki w celu zmiany nastroju. Raz lub kilka razy w życiu próbowało ich zarówno 2% dziewcząt jak i chłopców. Wśród uczniów szkół gimnazjalnych 86% dziewcząt i 91% chłopców przyznaje, że nigdy nie brało leków w celu zmiany nastroju. Przynajmniej raz w życiu spróbowało ich 5% dziewcząt i 2% chłopców. 83% dziewcząt i 87% chłopców ze szkół ponadgimnazjalnych deklaruje, że nigdy nie spożywało leków w celu zmiany nastroju, a przynajmniej raz w życiu spróbowało ich 6% dziewcząt i 3% chłopców (Raport 2016/2017). W porównaniu do badań prowadzonych w zeszłym roku szkolnym możemy obserwować spadek tendencji o około 5 punktów procentowych dla wszystkich grup wiekowych, jeśli chodzi o eksperymentowanie z lekami przynajmniej raz w życiu.

Uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych dodatkowo zapytaliśmy o częstotliwość używania przez nich marihuany i nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy). Wśród uczniów szkół gimnazjalnych 91% dziewcząt i 88% chłopców przyznaje, że nigdy nie paliło marihuany. Zarówno 3% dziewcząt jak i chłopców deklaruje, że paliło raz lub kilka razy w życiu. 71% dziewcząt i 63% chłopców ze szkół ponadgimnazjalnych odpowiada, że nigdy nie paliło marihuany. Raz lub kilka razy w życiu paliło 14% dziewcząt i 16% chłopców (Raport 2016/2017). W porównaniu do badań prowadzonych w zeszłym roku szkolnym możemy zaobserwować nieznaczną tendencję spadkową zarówno dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, jeśli chodzi o spróbowanie marihuany przynajmniej raz w życiu.

Zarówno 95% dziewcząt i chłopców ze szkół gimnazjalnych przyznaje, że nigdy nie używało nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy), a raz lub kilka razy w życiu próbowało ich około 1% uczennic i uczniów. Wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych 95% dziewcząt i 91% chłopców deklaruje, że nigdy nie sięgnęło po nowe substancje psychoaktywne (dopalacze). 2% dziewcząt i 3% chłopców przyznało, że próbowało ich raz lub kilka razy w swoim życiu (Raport 2016/2017). W porównaniu do zeszłego roku szkolnego tendencja związana z sięganiem po nowe substancje psychoaktywne (dopalacze) utrzymuje się na stałym poziomie dla uczniów gimnazjów i nieznacznie spada dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Podsumowując, większość uczniów szkół podstawowych zadeklarowała, że nie sięga po substancje psychoaktywne. Jeśli już uczniowie tych szkół deklarowali sięganie po substancje to zazwyczaj rzadko, bo raz lub kilka razy w życiu. Na etapie eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi pozostaje również większość uczniów gimnazjów. Uczniowie szkół średnich i zawodowych sięgają po substancje psychoaktywne z większą częstotliwością w porównaniu z młodszymi badanymi.

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.

Okolo 80% ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na pytanie dotyczące wieku inicjacji sięgania po substancje psychoaktywne. Spośród uzyskanych odpowiedzi można wyciągnąć następujące wnioski. Prawie 20% ankietowanych dziewcząt i chłopców ze szkół podstawowych deklaruje, że po raz pierwszy kawy spróbowało między 7. a 11. rokiem życia. Wśród uczniów szkół gimnazjalnych (26% dziewcząt i 15% chłopców) i ponadgimnazjalnych (60% dziewcząt i 43% chłopców) najwięcej odpowiedzi wskazywało, że pierwsza kawa z kofeiną pojawiła się w ich życiu powyżej 12. roku życia (Raport 2016/2017). Na przestrzeni

ostatnich 3 lat obserwujemy tendencję wzrostową w tej kategorii. 16% dziewcząt i 23% chłopców ze szkół podstawowych przyznało, że pierwszy raz napój energetyczny piło między 7. a 11. rokiem życia. Spróbowanie napoju energetycznego powyżej 12. roku życia deklaruje 22% dziewcząt i 14% chłopców ze szkół gimnazjalnych oraz 47% dziewcząt i 40% chłopców ze szkół ponadgimnazjalnych (Raport 2016/2017). Na przestrzeni ostatnich 3 lat obserwujemy tendencję wzrostową w tej kategorii. 3% dziewcząt i 5% chłopców ze szkół podstawowych zadeklarowało, że po raz pierwszy piło alkohol między 7. a 11. rokiem życia. 13% dziewcząt i 8% chłopców ze szkół gimnazjalnych oraz 55% dziewcząt i 48% chłopców ze szkół ponadgimnazjalnych deklaruje napicie się alkoholu powyżej 12. roku życia (Raport 2016/2017). Na przestrzeni ostatnich 3 lat obserwujemy stałą tendencję w tej kategorii. Niewielki odsetek, bo niecałe 2% uczniów szkół podstawowych przyznaje, że zapaliło papierosa między 7. a 11. rokiem życia. Inicjację nikotynową powyżej 12. roku życia deklaruje 10% dziewcząt i 6% chłopców z gimnazjów oraz ponad 30% uczniów szkół ponadgimnazjalnych (Raport 2016/2017). Przyjmowanie leków w celu zmiany nastroju oraz nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy) deklaruje niewielki odsetek uczniów, ale jeśli już to miało miejsce to raczej po 12. roku życia. Spośród badanych, którzy udzielili odpowiedzi o wiek, w którym po raz pierwszy zapalili marihuanę niewiele, bo 3% uczniów gimnazjów i około 20% uczniów szkół ponadgimnazjalnych zadeklarowało, że miało to miejsce powyżej 12. roku życia.

Świadomość konsekwencji spożywania alkoholu.

Świadomość konsekwencji spożywania alkoholu w poszczególnym grupach wiekowych świadczy o prawidłowych przekonaniach w tym obszarze. Ponad 80% uczniów szkół podstawowych (zarówno dziewcząt jak i chłopców) oraz ponad 75% uczennic i uczniów gimnazjum uważa, że po spożyciu alkoholu może mieć problemy w szkole, w domu lub z policją. W szkołach ponadgimnazjalnych liczba ta spada do niespełna 60% u obu płci (Raport 2016/2017). W porównaniu do badań prowadzonych w przeciągu ostatnich 3 lat możemy obserwować stałą tendencję w tej kategorii.

W szkołach podstawowych zdecydowana większość, bo ponad 70% uczennic i uczniów uważa, że po spożyciu alkoholu ich nastrój się nie poprawi. Blisko 60% gimnazjalistów wyraża podobną opinię, choć mniej zdecydowanie. Uczniowie szkół średnich i zawodowych są przeciwnego zdania, deklarują, że po alkoholu będą mogli się lepiej bawić - takiej odpowiedzi udzieliło ponad 70% dziewcząt i chłopców (Raport 2016/2017). Tendencja ta utrzymuje się na zbliżonym poziomie od kilku lat.

We wszystkich grupach wiekowych respondenci uważają, że spożywanie alkoholu może zaszkodzić ich zdrowiu. W szkołach podstawowych i gimnazjalnych ponad 80% uczennic i uczniów obawia się tego typu konsekwencji, w szkołach ponadgimnazjalnych 70% dziewcząt i 62% chłopców przyznaje, że spożywanie alkoholu może mieć negatywny wpływ na ich zdrowie (Raport 2016/2017). Tendencja ta od kilku lat utrzymuje się na stałym poziomie.

Blisko 80% dziewcząt i chłopców ze szkół podstawowych deklaruje, że posiada taką wiedzę, iż picie alkoholu może powodować uzależnienie. Wśród uczniów szkół gimnazjalnych około 70% dziewcząt i chłopców przyznaje, że spożywanie alkoholu może wiązać się z uzależnieniem. Natomiast w szkołach ponadgimnazjalnych tendencja jest odwrotna, średnio 60% osób obu płci nie obawia się uzależnienia w następstwie picia alkoholu (Raport 2016/2017). Od 2014 roku obserwujemy stałą tendencję wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, natomiast w szkołach ponadgimnazjalnych zauważamy wzrost tendencji związanej z nieświadomością ryzyka uzależnienia od alkoholu. W poprzednim roku szkolnym

około 50% dziewcząt i chłopców ze szkół ponadgimnazjalnych nie obawiało się uzależnienia od alkoholu.

Podobnie rozkładają się odpowiedzi co do tego, że w wyniku spożywania alkoholu badani mogą zrobić coś czego będą żałować. Uważa tak zdecydowana większość osób ze szkół podstawowych (około 80%) oraz podobny procent uczennic i uczniów z gimnazjum, a także ponad połowa ankietowanych ze szkół średnich i zawodowych (Raport 2016/2017).

Opinie na temat szkodliwości spożywania alkoholu wraz z wiekiem stają się coraz mniej zdecydowane, jednak młodzież w większości ma świadomość szkodliwych następstw. Przebądani uczniowie w większości dostrzegają negatywne konsekwencje oraz ryzyko związane z piciem alkoholu, takie jak: problemy w domu, w szkole lub z policją, pogorszenie stanu zdrowia oraz podejmowanie nieprzemyślanych decyzji, których w przyszłości można żałować.

Opinie jakie według uczniów mają bliskie osoby na temat spożywania przez nie alkoholu.

Ponad 90% dziewcząt i chłopców ze szkół podstawowych twierdzi, że zarówno według ich matek, jak i ojców zdecydowanie nie wolno pić im alkoholu. Podobną opinię wyrazili gimnazjaliści co do obu rodziców, również w bardzo podobnej liczbie. Trend ten utrzymuje się na podobnym poziomie od kilku lat. W przypadku szkół ponadgimnazjalnych około 20% zarówno dziewcząt jak i chłopców deklaruje, że rodzice wyrażają zgodę na to, by pili alkohol od czasu do czasu. Często odpowiedzi dotyczą bowiem osób już pełnoletnich. Aż 60% dziewcząt i chłopców deklaruje, że rodzice nie wyrażają zgody na picie przez nich alkoholu. Wśród uczniów i uczennic szkół podstawowych panuje przekonanie, że najlepszy przyjaciel oraz znajomi, zdecydowanie nie wyrażają zgody na picie przez nich alkoholu (ponad 80% dziewcząt i 75% chłopców). Podobną opinię wyraziła młodzież ucząca się w gimnazjum (blisko 60% chłopców i dziewcząt). Natomiast wśród badanych ze szkół ponadgimnazjalnych przeważają odpowiedzi, że ich najlepszy przyjaciel, a także znajomi, pozostawiliby im możliwość wolnego wyboru w kwestii picia alkoholu (około 30% badanych) oraz że od czasu do czasu mogą się napić - 25% badanych (Raport 2016/2017).

Zdecydowana większość przebadanych uczniów zarówno ze szkół podstawowych, gimnazjów jak i szkół ponadgimnazjalnych zadeklarowała, że w opinii bliskich dla nich osób (szczególnie rodziców) nie powinni pić alkoholu. Widać jednak wyraźnie, że wraz z wiekiem zmiana ulega ocena tych poglądów przez młodzież, co jest naturalnym procesem zachodzącym wraz z rozwojem autonomii, bądź w końcu osiągnięciem stanu pełnoletności.

W szkołach podstawowych 80% dziewcząt i 78% chłopców zadeklarowało, że inny dorosły opiekun zdecydowanie zabrania im spożywać alkohol. Wśród uczniów szkół gimnazjalnych takiej odpowiedzi udzieliło 63% dziewcząt i 65% chłopców. 25% uczennic i 28% uczniów szkół ponadgimnazjalnych zadeklarowało, że w opinii innego dorosłego opiekuna to do nich samych należy decyzja o picu alkoholu.**

***Od roku szkolnego 2015/2016 wprowadzono kategorię „Innego dorosłego opiekuna”.*

Deklaracje uczniów dotyczące najczęściej wybieranego rodzaju alkoholu oraz sposobu wchodzenia w posiadanie substancji psychoaktywnych.

Ta część badania skierowana była wyłącznie do respondentów z gimnazjum oraz szkół ponadgimnazjalnych. Wśród przebadanych uczniów szkół gimnazjalnych większość zadeklarowała, że nie spożywa żadnego alkoholu. Spośród osób, które deklaruje używanie alkoholu, najwięcej wskazało, że jest to piwo: zarówno 11% uczennic jak i uczniów. Zarówno

8% dziewcząt i chłopców zadeklarowało wybieranie wódki. W porównaniu z ubiegłym rokiem szkolnym można zaobserwować spadek spożywania tych rodzajów alkoholu. W porównaniu z gimnazjalistami większa liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych sięga po alkohol. Najpopularniejszym trunkiem wśród uczennic szkół ponadgimnazjalnych okazała się wódka, 41%, a piwo wśród mężczyzn: 44%. W ubiegłym roku szkolnym można było zaobserwować częstsze sięganie zarówno przez kobiety oraz mężczyzn po piwo.*

**W roku szkolnym 2014/2015 nie zadawano uczniom pytania o najczęściej wybierany rodzaj alkoholu.*

ZAŁĄCZNIK

Wykaz szkół w których realizowano szkolenia i wykłady profilaktyczne w roku szkolnym 2016/2017

NAZWA ZESPOŁU SZKÓŁ	NAZWA SZKOŁY	ADRES SZKOŁY
Zespół Szkół Społecznych nr 3 Społecznego Towarzystwa Oświatowego	Gimnazjum STO	os. Dywizjonu 303 35-35A
	Szkoła Podstawowa nr 3	
Zespół Szkół Społecznych nr 5 Społecznego Towarzystwa Oświatowego	Społeczna Szkoła Podstawowa nr 5	ul. Kurczaba 5
Zespół Szkół Sportowych nr 1	Szkoła Podstawowa nr 91	os. Handlowe 4
Zespół Szkół Budowlanych Przykładowych Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego Chemobudowa – Kraków S.A.		os. Urocze 13
Zespół Szkół nr 1	Technikum Komunikacyjne nr 25	ul. Ułanów 3
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1	Gimnazjum nr 6	ul. Ks. Blachnickiego 1
Zespół Szkół nr 3	Gimnazjum nr 80	ul. Millana 16
Zespół Szkół nr 5	Gimnazjum nr 13	ul. Mackiewicza 15
	Szkoła Podstawowa nr 109	
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 7	Gimnazjum nr 18	ul. Złoty Róg 30
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 8	Gimnazjum nr 19	ul. Na Błonie 15B

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 9	Gimnazjum nr 11	ul. Seniorów Lotnictwa 5
	XXIII Liceum Ogólnokształcące	
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 13	Gimnazjum nr 9	ul. Kazimierza Odnowiciela 2
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 14	Gimnazjum nr 36	os. Dywizjonu 303 66
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 15	Gimnazjum nr 33	ul. Rydygiera 20
	Szkoła Podstawowa nr 157	
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 17	Szkoła Podstawowa nr 56	ul. Fredry 65/71
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 19	Gimnazjum nr 45	os. Willowe 1
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 35	Gimnazjum nr 26	ul. Mirtowa 2
	Szkoła Podstawowa nr 135	
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 51	Szkoła Podstawowa nr 5	al. Kijowska 8
	Gimnazjum Sportowe nr 76	
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 52	Szkoła Podstawowa nr 141	ul. J. Sawy-Calińskiego 12
	Gimnazjum nr 77	
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 53	Szkoła Podstawowa nr 51	ul. Stawowa 179
	Gimnazjum nr 82	
Zespół Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 1	Gimnazjum nr 15	al. Kijowska 3
	Szkoła Podstawowa nr 12	
Zespół Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 2	Gimnazjum nr 23	ul. Lipińskiego 2

Zespół Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 3	Gimnazjum nr 25	ul. Strąkowa 3A
	Szkoła Podstawowa nr 158	
Zespół Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 4	Szkoła Podstawowa nr 148	ul. Żabia 20
Zespół Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 5	Gimnazjum nr 49	os. Słoneczne 12
	Szkoła Podstawowa nr 105	
Zespół Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 6	Gimnazjum nr 74	os. Na Stoku 52
	Szkoła Podstawowa nr 98	
Zespół Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 7	Gimnazjum nr 75	ul. Czarnogórska 14
	Szkoła Podstawowa nr 90	
Zespół Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 11	Gimnazjum nr 5	ul. Wilka-Wyrwińskiego 1
Zespół Szkół Poligraficzno-Medialnych im. Zenona Klemensiewicza	Technikum Poligraficzno-Medialne nr 20	os. Tysiąclecia 38
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 21	
Zespół Państwowych Szkół Plastycznych	Państwowa Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych w Krakowie	ul. Mlaskotów 6
Zespół Szkół Geodezyjno-Drogowych i Gospodarki Wodnej		ul. Lea 235
Zespół Szkół Chemicznych	XXVI Liceum Ogólnokształcące	ul. Krupnicza 44
Zespół Szkół Gastronomicznych nr 1	Technikum Gastronomiczno-Hotelarskie nr 10	os. Złotej Jesieni 16
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 11	
Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego		ul. Miechowity 6

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 30	ul. Szujskiego 2
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2		ul. Zamoyskiego 100
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 6		ul. Niecała 8
Zespół Szkół Ekonomicznych nr 1		ul. Kapucyńska 2
Zespół Szkół Elektrycznych nr 1		ul. Kamińskiego 49
Zespół Szkół Elektrycznych nr 2	Technikum Elektryczne nr 8	os. Szkolne 26
Zespół Szkół Inżynierii Środowiska i Melioracji	Technikum Inżynierii Środowiska nr 13	ul. Ułanów 9
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 9	
Zespół Szkół Zawodowych PGNiG		ul. Brzozowa 5
Zespół Szkół Zawodowych nr 1		ul. Rzeźnicza 4
Zespół Szkół Mechanicznych nr 2	Technikum nr 16	al. Skrzyneckiego 12
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 3	
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 15	
Zespół Szkół Mechanicznych nr 3		os. Szkolne 37
Zespół Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego	Gimnazjum nr 8 Mistrzostwa Sportowego	ul. Grochowska 20
	Liceum Ogólnokształcące Mistrzostwa Sportowego	

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Niewidomych i Niedowidzących	Szkoła Podstawowa Specjalna nr 73	ul. Tyniecka 6
Zespół Szkół Specjalnych nr 4	Gimnazjum nr 55	ul. Zakątek 2
Zespół Szkół Specjalnych nr 14	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 31	os. Sportowe 28
Zespół Szkół Łączności		ul. Monte Cassino 31
Zespół Szkół Energetycznych nr 9		ul. Loretańska 16
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1	Szkoła Podstawowa nr 47	ul. Myśliwska 64
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2	Gimnazjum z Oddziałami Dwujęzycznymi nr 83	ul. Porzeczkowa 3
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4	Szkoła Podstawowa nr 34	ul. Urzędnicza 65
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7	Szkoła Podstawowa nr 66	ul. Skotnicka 86
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 11	Szkoła Podstawowa nr 24	ul. Aleksandry 17
TEB Edukacja	Technikum TEB Edukacja	ul. Zacisze 8
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy	Oddział Psychiatrii Dzieci	ul. Strzelecka 2
	Szkoła Podstawowa nr 1	ul. Św. Marka 34
	Szkoła Podstawowa nr 2	ul. Strzelców 5

Szkoly Podstawowe samodzielne	Szkoła Podstawowa nr 3	ul. Topolowa 22
	Szkoła Podstawowa nr 7	ul. Spasowskiego 8
	Szkoła Podstawowa nr 18	ul. Półkole 11
	Szkoła Podstawowa nr 21	ul. Batalionu "Skała" AK 12
	Szkoła Podstawowa nr 22	ul. Adama Chmielowskiego 1
	Szkoła Podstawowa nr 25	ul. Komandosów 29
	Szkoła Podstawowa nr 26	ul. Krasickiego 34
	Szkoła Podstawowa nr 27	ul. Podedworze 16
	Szkoła Podstawowa nr 29	ul. Dembowskiego 12
	Szkoła Podstawowa nr 30	ul. Konfederacka 12
	Szkoła Podstawowa nr 31	ul. B. Prusa 18
	Szkoła Podstawowa nr 32	ul. Królowej Jadwigi 78
	Szkoła Podstawowa nr 36	ul. Mazowiecka 70
	Szkoła Podstawowa nr 37	Os. Stalowe 18
	Szkoła Podstawowa nr 38	ul. Francesco Nullo 23
Szkoly Podstawowe samodzielne	Szkoła Podstawowa nr 40	ul. Pszczelna 13
	Szkoła Podstawowa nr 41	ul. Jerzmanowskiego 6
	Szkoła Podstawowa nr 43	ul. Myślenicka 112
	Szkoła Podstawowa nr 50	ul. Katowicka 28
	Szkoła Podstawowa nr 53	ul. Skośna 8
	Szkoła Podstawowa nr 55	ul. Dobrzycka 20
	Szkoła Podstawowa nr 56	ul. A. Fredry 65/71

Szkoły Podstawowe samodzielne	Szkoła Podstawowa nr 58	ul. Pigoń 2
	Szkoła Podstawowa nr 61	ul. Popławskiego 17
	Szkoła Podstawowa nr 62	ul. Ćwikłowa 1
	Szkoła Podstawowa nr 64	ul. Sadzawki 1
	Szkoła Podstawowa nr 65	ul. Golikówka 52
	Szkoła Podstawowa nr 72	al. Modrzewiowa 23
	Szkoła Podstawowa nr 78	ul. Jaskrowa 5
	Szkoła Podstawowa nr 80	os. Na Skarpie 8
	Szkoła Podstawowa nr 86	os. Jagiellońskie 18
	Szkoła Podstawowa nr 89	os. Piastów 34a
	Szkoła Podstawowa nr 92	os. Kalinowe 18
	Szkoła Podstawowa nr 93	ul. Szlachtowskiego 31
	Szkoła Podstawowa nr 95	ul. Wileńska 9
	Szkoła Podstawowa nr 98	os. Na Skarpie 52
	Szkoła Podstawowa nr 100	os. Albertyńskie 36
	Szkoła Podstawowa nr 101	os. Jagiellońskie 9
	Szkoła Podstawowa nr 107	ul. Zdrowa 6
	Szkoła Podstawowa nr 111	ul. Bieżanowska 204
	Szkoła Podstawowa nr 113	ul. Stachewicza 33
	Szkoła Podstawowa nr 114	ul. Łąkowa 31
Szkoła Podstawowa nr 117	ul. Kurczaba 15	
Szkoła Podstawowa nr 119	ul. Czerwieńskiego 1	

	Szkoła Podstawowa nr 123	ul. Okólna 16
	Szkoła Podstawowa nr 126	os. Tysiąclecia 57
	Szkoła Podstawowa nr 132	ul. Bolesława Śmiałego 6
	Szkoła Podstawowa nr 133	ul. M. Wrony 115
	Szkoła Podstawowa nr 134	ul. Kłuszyńska 46
	Szkoła Podstawowa nr 138	ul. Kazimierza Wierzyńskiego 3
	Szkoła Podstawowa nr 142	ul. Drożyska 13
	Szkoła Podstawowa nr 144	os. Bohaterów Września 13
	Szkoła Podstawowa nr 155	os. 2 Pułku Lotniczego 21
	Szkoła Podstawowa nr 162 z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Stanisława Stojalowskiego 31
	Chrześcijańska Szkoła Podstawowa „Uczeń”	ul. Seniorów Lotnictwa 5
	Publiczna Szkoła Podstawowa Sióstr Salezjanek	os. Kościuszkowskie 7
	Publiczna Szkoła Podstawowa przy Zespole Szkół Pallotyńskich	os. Krakowiaków 47
Gimnazja samodzielne	Gimnazjum nr 1	ul. Bernardyńska 7
	Gimnazjum nr 4	Rynek Kleparski 18
	Gimnazjum nr 7	ul. Jachowicza 5
	Gimnazjum nr 12	ul. Kluczborska 3
	Gimnazjum nr 17	ul. Litewska 34
	Gimnazjum nr 20	ul. Senatorska 35
	Gimnazjum nr 21	ul. Komandosów 29
	Gimnazjum nr 22	ul. Skwerowa 3

Gimnazja samodzielne	Gimnazjum nr 24	ul. Montwiłła – Mireckiego 29
	Gimnazjum nr 27	ul. Malborska 98
	Gimnazjum nr 29	ul. Aleksandry 17
	Gimnazjum nr 30	ul. Telimeny 9
	Gimnazjum nr 34	ul. Potebni 7
	Gimnazjum nr 35	ul. Limanowskiego 60/62
	Gimnazjum nr 37 z Oddziałami Integracyjnymi	os. Złotego Wieku 36
	Gimnazjum nr 39	os. Oświecenia 30
	Gimnazjum nr 42	os. Strusia 19
	Gimnazjum nr 43	ul. Łuczanowicka 2
	Gimnazjum nr 44	os. Na Stoku 34
	Gimnazjum nr 46	os. Teatralne 35
	Gimnazjum nr 47	os. Handlowe 4
	Gimnazjum nr 48	os. Kolorowe 29
	Gimnazjum nr 51	ul. Grochowa 23
	I Gimnazjum Małopolskiego Centrum Edukacji	ul. Drożyska 13
	Chrześcijańskie Gimnazjum „Uczeń”	ul. Armii Krajowej 4
	II Prywatne Gimnazjum MCE w Krakowie	ul. Szlachtowskiego 31
	Licea samodzielne	III Liceum Ogólnokształcące
IX Liceum ogólnokształcące		ul. Czapińskiego 5
X Liceum Ogólnokształcące		ul. Wróblewskiego 8

	XI Liceum Ogólnokształcące	os. Teatralne 33
	XII Liceum Ogólnokształcące	ul. Skarbińskiego 5
	XX Liceum Ogólnokształcące	ul. Szlak 5
	XXI Liceum Ogólnokształcące	os. Tysiąclecia 15
	XXVIII Liceum Ogólnokształcące	ul. Czackiego 11
	Kolegium Europejskie International Baccalaureate World School	ul. Metalowców 6

Kraków, listopad 2017 r.

Sporządzili pracownicy Działu Profilaktyki i Terapii MCPU

Bibliografia

1. B. De Barbaro (1999), Wprowadzenie do systemowego rozumienia rodzin. WUJ, Kraków
2. A. Borucka (2011) Koncepcja Resilience. Podstawowe założenia i nurty badań, w: Resilience, pod red. Junik, Warszawa.
3. Borucka, K. Ostaszewski, (2008). Koncepcja resilience. Kluczowe pojęcia i wybrane zagadnienia, w: Medycyna wieku rozwojowego, nr 2, cz.I, 587-597
4. Borucka, A. Pisarska (2010). Koncepcja resilience – czyli jak pomóc dzieciom i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka. Warszawa.
5. C.B Cha, M. K. Nock (2009). Emotional intelligence is a protective factor for suicidal behavior. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 2009;48:422–30.
6. J. Ciarrochi, A. Chan, J. Bajga (2001). Measuring emotional intelligence in adolescents. *Personality and Individual Differences*; 31:1105–19.
7. J. V. Ciarrochi, A. Chan, P. Caputi (2000). A critical evaluation of the emotional intelligence construct. *Personality and Individual Differences*; 28:539–61.
8. R. Lazarus, S. Folkman (1984). *Stress, appraisal and coping*. New York: Springer.
9. K. Okulicz – Kozaryn, A. Borucka (2013) Trendy i wzory picia napojów alkoholowych w latach 1984-2012, w: Monitorowanie zachowań ryzykownych i problemów zdrowia psychicznego młodzieży. Badania mokotowskie 2012. Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie.
10. K. Ostaszewski (2005). Druga strona ryzyka, w: *Remedium* nr 2(144)/2005
11. T. Ostrowski, I. Sikorska, red. (2014). *Health and resilience*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
12. N. Schutte, J. Malouff , E. Thorsteinsson i in. (2007). A metaanalytic investigation of the relationship between emotional intelligence and health. *Personality and Individual Differences*; 42:921–33.
13. J. Szymańska, J. Zamecka (2002) Przegląd koncepcji i poglądów na temat profilaktyki, w: *Profilaktyka w środowisku lokalnym*, pod red. G. Świątkiewicz. Warszawa.
14. E. Werner (2000). Protective factors and individual resilience, w: J. Shonkoff, S. Meisels, *Handbook of Early Childhood Interwention*. Cambridge University Press.
15. K. Van Laere, K. Sochocka, E. Biaduń-Korulczyk (2015). Profilaktyka uzależnień behawioralnych wśród młodzieży gimnazjalnej. Fundacja Poza Schematami. Warszawa.
16. K. Zygmunt-Hernandez (2012). Bezpieczeństwo młodych internautów w sieci, w: *Oświata Mazowiecka* nr 4(14)/12-2012/01-2013.
17. Ziółkowska (2005). Okres dorastania. Jak rozpoznać ryzyko i jak pomagać?, w: *Psychologiczne portrety nastolatków*, pod red. A. Brzezińskiej, Gdańsk.